

GYŰRŰK TUDORA

GANDALF GYERMEKKORA.....	5
Agárdi Erika.....	6
Asztalos György.....	8
Berényi Adrienn.....	12
Cserényi Mária.....	22
Fejes Eszter (Utahu).....	26
Fekete Balázs.....	30
Gadó Flóra.....	32
Gál Orsolya Imola.....	35
Gera Mónika.....	38
Hajdú Nóra.....	41
Hevér Krisztina.....	43
Hoffmanné Zoltán Valéria.....	47
Jakubek Dorottya.....	52
Jánosik Tamás.....	55
Kerényi Anna Zsófia.....	63
Kiss Györgyi.....	66
Molnár Anna.....	70
Norman Károly.....	73
Paksi Kriszta.....	76
Purczeld Réka.....	78
Séra Krisztina.....	80
Sirató Ildikó.....	82
GALADRIEL SZERELME.....	85
Asztalosné Hódosy Gyöngyi.....	86
Bogdán András.....	89
Csuri Veronika.....	93
Lakatos Eszter.....	97
Rákos Johanna.....	101

Sebők Dorottya.....	104
BOMBADIL TOMA TITKA.....	108
Balogh Dániel.....	109
Bogdán Botond.....	114
Herczog Noémi.....	118
Horváth Mária.....	122
Kiss Tímea.....	127
Polgár Péter.....	130
Szabó Péter.....	134
Szilágyi Kinga.....	139
EGY ENTING MINDENNAPJAI.....	142
Balkányi Nóra.....	143
Bogdán Réka.....	146
Endrey Gábor.....	150
Györkösné Fekete Mária.....	154
Gyurovics Ilona.....	158
Kikillai Józsefné, Judit.....	161
Kovács Lajos.....	165
Takács Judit.....	168
Tóth Janka.....	171
SAMU OTTHON.....	173
Czető Krisztina.....	174
Góczyán Judit.....	177
Husvéth István.....	180
Kárglir Rita.....	182
Kelemen Judit.....	184
Liszka Anna.....	187
Peller Henriett.....	190
Szántó Ágnes.....	193
Tóth Zsófi.....	198

Vácz Zsuzsa	201
Vaday Tamás	202
Vadlerné Kerpel-Fronius Anna	206
Varga Gábor	208
Vári Lili.....	212

GANDALF GYERMEKKORA

Agárdi Erika

Gandalf, drága öreg mágus! Már születésekor tudták, hogy különleges szerepe lesz Középfölde történetében.

Tudod, a mágusoknak nincsenek szüleik. A csodás szépségű, ezüstszínű virágot bontó fán teremnek. Amikor feltámad a déli szél, és meleg fuvallatával végigborzolja az erdők lombját és a mezők fűvét, a varázslatos fa levelei csilingelni kezdenek. Így jelzik, hogy beértek a gyümölcsök, melyekben egy-egy mágnescsemete szundikál. Ilyenkor Galadriel, Zórien gyönyörű királynője óvatosan leszakítja a gömbölyű terméseket, egy ékkövekkel kirakott késsel felnyitja őket, és kiemeli az apró kisbabákat. Finoman rájuk lehel, mire azok kinyitják szemüket, s egy hatalmas ástással kezdik életüket.

Amikor Galadriel felvágta a Gandalf bölcsőjéül szolgáló gyümölcsöt, annyira meglepődött, hogy kis híján elejtette. A kis Gandalf ugyanis gyönyörű, kék csillagszemeivel pont a szemébe nézett. Ebből a tündérrirálynő rögtön tudta, hogy különös kis lényt tart a kezében. És nem is tévedett.

A mágusokat Zórienben nevelik, ahol azonban nem csak varázslást tanulnak. Valójában már kezdettől rendelkeznek a varázserejükkel, a tündéktől azt kell megtanulniuk, hogy hogyan használják helyesen. A jó és a rossz dolgokat egyaránt megtanulják, s csak rajtuk áll, hogy melyik oldalra állnak. A többség a béke fenntartására használja tudását, míg néhányan a Sötét Úr szolgájaul szegődnek. A tündék bölcssek, s nagyon jól tudják, hogy a rossz jelenléte éppoly szükséges, mint a jóé.

Gandalf megtanult mindent Középfölde múltjáról, népeiről, elsajátította nyelvüket. Azonban nem csak elméjét pallérozta, hanem a jellemét is csiszolgatta, hisz tudvalevő, hogy a mágusok nem csupán varázserejükkel harcolnak, hanem lelkükkel is. Gandalf lelke kristálytisza volt, emellett igazi pajkos kisfiú volt, aki rögtön belopta magát mindenki szívébe. Gyakran hancúrozott a tündékekkel, aztán kimerülve leheveredett a selymes fűbe, hallgatta a patak csobogását és a levelek suttogását, nézte a fehér felhőket a búzavirágkék égen.

Senki se értett nála jobban a tűzijátékok készítéséhez, ezért az ünnepeken mindig ő felelt a parádé leglátványosabb pontjáért, amikor is gyönyörű lángcsóvákka borította az égboltot. Később, felnőttként is gyakran megörvendezettte ezzel a barátait.

Miután minden elméleti tudást magáévá tett, elindult, hogy bejárja Középföldét. Ekkor ismerkedett meg a pipázás élvezetével, melynek következtében gyakran visszatért a hobbitokhoz, mivel náluk nőtt a legjobb pipafű.

Történt egyszer, hogy hosszabb időre egy kósza társául szegődött, aki annyira megkedvelte a vásott kisfiút, hogy örök emlékül neki ajándékozta szürke, hegyes kalpagját és vándorbotját. Igaz, a kis Gandalf meg se bírta emelni a nehéz botot, a fejfedő pedig minduntalan a szemébe csúszott, soha nem vált volna meg ezektől az ajándékoktól, s büszkén viselte őket.

Mikor elérkezett az idő, társaival együtt visszatért Zórienbe, ahol mindannyian kaptak valami különleges ajándékot Galadrieltől, persze, senkinek se volt szabad elárulnia, hogy mit kapott, így én

se tudom veled megosztani.

Ezután, mikor a Nap és a Hold együtt állt, s csillagok milliói ragyogtak az égen, megjelentek a Mágusok Tanácsa előtt, akik maguk közé fogadták őket, hogy immár velük együtt igyekezzenek kordában tartani a Sötét Urat. De ez innentől kezdve már egy másik történet, ami persze nem kevésbé érdekes, mint ez. Ha akarod, legközelebb elmesélem.

Asztalos György

Lágyan gördült Eru ajkain a varázsdallam – szötte a lényeket, szötte a hegyeket, tengert és partjait, sziklát és fákat, formát adott a világnak. S szötte az élettelenet és szötte az élő, ki megmaradt holtan, s eszméket öltött. S énekébe szötte, mindazt, mi szép lesz, dallama örömet adott a jövőnek. De hamissá vált néha a dallam, fesletté a varázs-szötte, s a fényt szürkítette a homály. S ekkor szötte énekébe a maiakat – kik szolgálták és segítették a valákat. S Eru látta a jövőt, s látta, mivé válik majd a világ – s így bölcsességgel és varázserővel ruházta fel őket. S közülük is a legnagyobbaknak az istar nevet adta, s megbízta a valákat, ha majd a legnagyobb lesz a szükség, küldjék őket Középföldje szenvedő népeihez – s létrehozhassák majd belőlük a Fehér Tanácsot, és vezetőjük Bölcs Szarumán legyen. De a dallamba új erőt is szötte: a legbölcsebbet, ki majd segíti az elesetteket, kinek szívében él a szájalom, s ki szánja Ilúvatar minden gyermekének szenvedését: Olórint szólította a dallam. Ő lett a leghatalmasabb, s legbölcsebb, neki szabta sorsul Eru a gonosz végzettel való harcot. De tudta, hogy a szenvedés is sorsa Olórinak, és jutalmat is adott neki: hogy még jobban megismerje Középfölde tünékeny lényeit, egy csata után azzá lehet, mi még sose volt: gyermekként élheti le álmait, míg új erőre kapva, ismét a sötét ellen harcba nem léphet. S szállt a dallam, s szötte a múltat, jelent és jövőt, s a jövőben a múlt álmát és valóját...

...s Gandalf zuhant a balrog után, Mória mély bányáiba, tűz és iszap vette körül, s küzdött a végzet gonosz erőivel, s futott utána napvilágra, s dobta vissza a mélybe. A bár ellenfele lezuhant, őt is elragadta a sötétség...

Nem tudta, ki ő, merre jár, nem volt teste, csak gondolatai – de aztán megszűntek gondolatai is, és csak érzései maradtak: a fájdalomé, a reménytelenségé, a bukásé – s aztán a vágy a szépség, a boldogság iránt, hogy ismét láthassa a csodát, amiért annyit küzdött, amiért teremtették. S lassan visszatértek gondolatai is, s bár testetlen maradt, hangok visszhangoztak gondolatai között:

„Még nem ért véget utad, Olórin, kit annyi néven ismer a világ. Most új erőt kapsz harcodhoz, de ahogy az idők kezdetén jutalmul kaptad, most míg tested újra alakot ölt, megválaszthatod álmodat”

„Hadd legyek hát gyermek, ki ismeri a nevetés örömét, ki barátokra tesz szert, kiben tud éledni a szájalom, ki erőssé válhat, ha a szükség úgy akarja”

„Álmodj hát, Olórin, álmodj magadnak világot, társakat és vágyakat”

S eltűntek gondolatai, vágyai, eltűntek...

...és nagyokat ásítva kelt fel a tisztáson a kisfiú. Jól elaludhattam – gondolta. Vajon merre lehetek? Körbenézett: a nap már jócskán útja végén járt, lágy vörös sugarakkal vont be a zöldellő rétet, a fák koronáit, melyek közt pajkosan játszott a szél. Szomjas és éhes volt, s döbbenten érezte, hogy meglehetősen kevés ruha takarja. Lopva körbetekintett, de senkit se látott. Valahol nem messze egy csörgedező patak hangját hallotta, így arra vette útját. A fű selyme kellemesen csiklandozta talpát,

nem is annyira hiányzott neki a cipő. Ahogy ment a hang után, a fák mintha kitértek volna előle, árnyékba rejtve útját. Lassan elért a patak partjához, a vízhez hajolt: egy magas, vékony kisfiú nézett szembe vele, kíváncsi szemekkel, melyek mélyén valami furcsa ült – valami mély, valami idegen, benne a fájdalom, benne a remény. Gyorsan felemelte fejét, igencsak zavarta a dolog – aztán nekihasalt újra a pataknak, és ivott egy nagyot. Aztán majdnem beleszédült a vízbe: mikor felemelte fejét, halak egész sora vette körbe, szinte gyűrűt alkottak körötte, s csak néztek rá. Óvatosan kinyúlt kezével, hogy tenyerébe vegye az egyiket – egy aranylő pikkelyű kis halacsskát. Az nem tűnt el, besiklott kezébe, ránézett, mintha mondani akarna valamit. De szót nem hallott, s a kis halacska csapott egyet farkával, és eltűnt hirtelen. A kisfiú nevetve törölte le arcáról a cseppeket, felállt, és eltűnődött, hogy most merre tovább. Nem tudta, hol lakik, mit kéne tennie – és egy picit zavarni kezdte meztelensége.

Hirtelen egy különös botra lett figyelmes nem messze tőle. Göcsörtös volt, mint bármely faág, mit letört a szél – de valahogy a végei nem olyanok voltak, mint vihar-törte ágaknak. Odament hozzá, felemelte – valahogy épp középen esett jól a fogása. Megtámasztotta a földön, és körbelesett. Egy hang szólalt meg a fák közül: „Ha rajtad lenne egy süveg, épp úgy néznél ki, mint Gandalf”. A kisfiú először elnevette magát – pont egy süveg kéne, amikor se inge, se gatyája, aztán megdermedt: ki szólt hozzá? De a kérdésen kívül is a szó: Gandalf, valamit ébresztett benne..., mintha valaha ezen a néven szólították volna. Valamikor, mikor még küldetése volt, s talán újra ez lesz neve, ha újból szólítja őt a szükség.

Körbenézett a botot szorongatva, aztán kicsit mérgesen földhöz verte: Akkor legyen hát olyan, mint az a Gandalf! – abban a pillanatban a botból különös fény tört elő, beburkolta, elkápráztatta – s mikor elült, döbbenetet hagyott maga után: testét köpeny borította, fején csuklya, lábán csizma – mint egy varázsló kicsiben, épp csak a szakálla hiányzott.

„Na, most már egész jól nézel ki – és merre tartasz?” – hallotta újra a hangot. Felnézett, és egy különös arcot látott maga felett – emberi arc volt, és mégis, mintha fát formázott volna. „Hát te ki vagy?” – kérdezte. „A múltadban s majdan jövődben is emlékezni fogsz rám – most menj utadra, és sose feledd: bajban segíteni fog Szilszakáll”

A név furcsán ismerős volt újra neki – de nem foglalkozott többet a dolgokkal, elindult előre. Hamarosan egy csapat zajos gyermekre lett figyelmes. Mind hasonlóan volt öltözve, mint ő. Középen egy fehér ruhás alak állt, és nagyban magyarázott. Lágy hangja már rá is elbűvölő hatással volt: még nem is értette, mit mond, de már úgy érezte, igaza van. Odaért hozzájuk, ránéztek, a középen álló alak kicsit mérgesnek tűnt, de hangján csak a lágyság érződött: „Szervusz, Gandalf. Jókor értél vissza – épp azért jöttünk össze, hogy megbeszéljük, mit is tegyünk ma, és ki legyen a csapat vezetője.”

Gandalf – jó, elfogadja ezt a nevet, s talán egyszer visszatérnek hozzá emlékei is. Odaállt a középen álló alak mellé, a többiek gyűrűbe fogták őket. Kiabálni kezdtek: „Szarumán legyen a vezetőnk! Éljen Szarumán”. Gandalf a mellette álló másik fiúra nézett – az boldog mosollyal fogadta a kiáltozó csapat választását, s szemében valami különös dolog – talán kapzsiság?-- csillogott. De eltűnt egy pillanat alatt, és már csak a felhőtlen öröm volt tekintetében. Gandalf rábólintott a többiek kiáltására: „Legyél hát Te a vezetőnk, Szarumán”.

Szarumán nevetett, ugrándozott, s valahonnan labdákat kerített elő: „Ki tud annyit a levegőben tartani, mint én?” – s elkezdte dobálni őket, egyre többet és egyre magasabbra. Aztán odadobta az őt bámuló többieknek, akik nem győzték csodálni kezűgyességét. Bizony, senkinek sem sikerült levegőben tartani a labdák tömegét. Szarumán nevetett és kacagott, és Gandalfnak dobta a labdákat. Gandalf felkapta őket, vetett rájuk egy pillantást, majd feldobta őket a magasba – és azok függve maradtak. A többiek zavarodottan néztek rá és a labdákra – egyedül Szarumán tűnt bosszúsnak. De mielőtt ezt észrevehették volna, már mosolygott, és egy intésére a labdák visszahullottak a kezébe: „Ügyes vagy, Gandalf – lennél te a társam és segítőm” „Éljen Gandalf, legyen ő a rendünk második embere” – kiáltozták a többiek.

Akkor most rendezzünk versenyt! Ki tud szebb tűzkígyókat rajzolni a levegőbe?

A közben rájuk boruló sötétségben körbe álltak a gyerekek, maguk elé tartották botjaikat, majd vezényszóra egymás után magasba eregették a tűz-kígyókat. Volt, amelyik medvét formázott, volt, amelyik sast, mások virágokat rajzoltak. Csak Gandalf és Szarumán nézte őket csendben. Mikor a többiek abbahagyták a mágikus tűzijátékot, ők egymásra néztek, egyszerre mozdultak, és egy kiáltással lőtték magasba saját alkotásaikat. Két, szinte egyforma gyűrű ragyogott a levegőben, szikrázott, fényárral árasztva el a környéket, egyik ragyogóbb, mint a másik. Aztán Gandalfé kinyílt, és halk zeneszó mellett csodás fénykertet rajzolt az égre, erdőket, szálló madarakat, csörgedező patakat, arany-hullámú tengert, s Szarumán gyűrűje lassan fölébe ereszkedett, előbb, mint nap ragyogta be a tűz-világot, majd elsötétült, s mintha láng-betűkkel e szó jelent volna meg rajta: „Egyetlen” – ám a pillanat tovatűnt, s csak a ragyogás maradt. A fiúk szájátva figyelték a lassan kihunyó csodavilágot – egyedül Szarumán nézett maga elé: „Egyetlen – enyém kell, hogy legyen a legszebb. Olyan, mint a tündéké – és én meg is fogom szerezni!” Azt hitte, senki nem hallja-látja, de Gandalf füle különösen éles volt, s egy különös gondolat fogalmazódott meg benne: „Nem lehet, hogy mindazt a szépséget, mit a világ rejt magában, sötétség lepje el. Mindent meg kell tennem, hogy a világ oly maradjon, amit dalolni érdemes. Amíg élek, küzdenem kell a világ lényeiért”

S a világra boruló sötétség se rejthette el előle a fák közül felcsillanó fényeket, a leülő csend nem hallgathatta el a messziről felcsendülő tünde-dalt, s érezte-tudta, hogy bár lehet, a világra borul a sötét, új fény töri meg annak gonosz erejét – s aki jó, mind vállalva fog vele küzdeni ezért. A kisfiú felkapta hát fejét, és csengő hangon kiáltotta a világba: „Legyen hát sorsom küzdelem a sötét ellen, hogy a szépség megmaradjon a világnak. Adjatok erőt hozzám nekem” – földhöz verte botját, és az előtörő fény elnyelte a sötétséget, elűzte a lopakodó árnyakat, felvillantotta a pajtások mosolyát, elrejtette Szarumán irigy pillantását, magába ölelte mindazt, ami szép, beburkolta őt magát is, már nem érezte testét, nem voltak gondolatai, csak az érzés, a vágy a szép iránt.

S kezdődött újra és újra, mindig máshol és máshol ébredt, egyre többször emlékezett előző napjaira – megismerkedett a tündékkel, járva erdeiket, megismerte a törpöket, bányáik mélyén társulva hozzájuk, s rátalált egy különös népre is, kik magukat félszerzeteknek hívták – és elvegyült köztük, nevetni, csatangolni, gombát lopni, s újra és újra megismerni a világot, mint ártatlan gyermek, s nem maradt más benne, csak a vágy, hogy ilyen maradjon örökre a világ ...

...s ekkor nem ébredt új napra, mint kisfiú, vágyai mellé felébredtek gondolatai is, s hangokat hallott:
„Most, hogy immár megismerted a világot, mint gyermek, védted a jót, s félted a sötétet, készen állsz-e
harcra ellene?” – s ekkor eszébe jutott mind a múlt, visszatért fájdalma, de visszatért vágya is:
„Adjatok hát erőt, adjatok időt, hogy szembe szállhassak a gonosszal”
„Legyen hát – voltál gyermek, ismét légy, kinek a dallam teremtett. Most oly utakra küldünk, hol nincs
idő és nincs gondolat – s ha majd visszatérsz, megvívhatod harcodat.”
S szólt tovább Eru ajkairól a dallam, szötte sorsát a világnak, múltnak-jövőnek, s mi sose volt: Gandalf
gyermekkorának...

Berényi Adrienn

1. Aragorn és Gandalf

Lassan baktattam fel a lépcsőn. Már megint egy unalmas óra következik, csak meg ne tudja Elrond, hogy mit gondolok róla, mert megint nem enged el a fiaival lovagolni. Nem kedvelem túlzottan az öreg tünde óráit, ősi időkből származik, ehhez mérten máshogy gondolkodik, mint én. Nem díjazta, amikor egy békával a zsebemben állítottam be a könyvtárba, sem azt, amikor athelas-levelet adtam a kutyámnak, amitől az teljesen begolyózott, és fel-le rohangált. De ezen is túl kell esni, ha nagy ember akarok lenni, meg kell tanulnom Középfölde történelmét, mert itt élek. Egy dolog ad csak örömet, ha mindezt megtanultam, okos leszek, és nem kell többet benn kushadni a szobában, mikor csavarogni van kedvem. Mert tudjátok meg, én nem csak egy egyszerű földi halandó vagyok, én vagyok Aragorn, Arathorn fia, Isildur örököse, Gondor trónjának várományosa. S miért nem ott, hanem itt Völgyzugolyban a tündék közt élek, az hosszú történet. Azért mert apám korán meghalt, engem pedig meg kellett védeni a gonosztól. Biztosra tudom, ha nagy leszek, visszafoglalom a trónom, én leszek a legnagyobb király.

Még egy forduló, és fel is érek. De kit látnak szemeim a lépcsősor tetején? A másik tanáromat, akit sokkal jobban kedvelek (nem szabadna ilyeneket mondanom), Gandalfot, az öreg mágust. Vele mindig a szabadban sétálunk, úgy beszélgetünk, már ha itt van. Nagyon kedvelem, pedig szinte semmit nem tudok róla, csupán azt, hogy szeret csavarogni, és egy kicsi nép történetével, a hobbitokkal foglalkozik.

Érdekes kis nép a hobbitoké, amikor még csak négy éves voltam, járt itt egy közülük. Akkora lehetett, mint én, pedig lehetett vagy ötven éves, majdnem olyan volt, mint egy gyerek méretű felnőtt, azzal a különbséggel, hogy nem hordott cipőt, óriási lába volt, és az olyan szőrös, mintha haj nőne ott is, ő volt Zsákos Bilbó. Gandalf néha hoz tőle híreket. Talán ha nagy leszek (mikor lesz már az?), elmegyek, és meglátogatom.

De térjünk vissza a lépcsőn ácsingózó mágushoz. Rémségesen öreg, arcát számtalan ránc szabdalja, haja és szakála leér a derekáig, szemöldöke pedig, mint két szörerdő, úgy mered előre, túlérnek csúcsos kalapjának karimáján is. Ruhája egyszerű szürke csuha, a legmegfelelőbb a hosszú vándorlásokra, és mindig a kezében tartja a botját, amelynek fejében egy gyönyörű fekete kő csillog. Megígérte, ha visszatér, hoz nekem is egy olyat. Azoknak a köveknek varázserejük van. De szeretnék én is egyet! De tényleg csak a jóra használnám, nem csinálnék hangyát Elrondból, sem a lovamból táltost.

- Szervusz Aragorn. – üdvözölt, és életemben először férfiasan kezet fogott velem.

- Üdvözöllek Gandalf. Miért nem mentél be, Elrond biztos beszélni akar veled. – és magamban utána gondoltam, akkor legalább elmaradna az órám.

- Már találkoztam vele, és ne reménykedj ilyesmiben, mert megkérem, délután is tartson neked órát.

- Jaj, csak azt ne. – esedeztem. Csak tudnám, miért tudnak a mágusok olvasni a gondolatainkban.

- Amúgy ne aggódj, elkértelek az óráról, mert valamit meg kell beszélnem veled. Gyere, menjünk le a kertbe. – ezzel átfogta a vállam, és lebaktattunk a lépcsőn. Amikor már csak ketten voltunk, előhúzott a tarisznyájából egy rongydarabba burkolt tárgyat, és a nyitott tenyerembe helyezte, rácsukta az ujjaimat.

- Mi ez?

- Ajándék. Neked hoztam, a tiéd.

Lassan kibontottam a csomagot, egy lapos fekete kő került elő belőle, amibe láttam a saját arcmásom, hirtelen nem értettem a dolgot: - Mire jó? Tükör ez?

- Nem egészen – mosolygott Gandalf.

- Hát akkor meg mi?

- Ajándék.

- Úgy értem, mit lehet vele kezdeni?

Gandalf csak a vállát vonogatta.

- Miféle kő ez? – próbálkoztam a másik oldalról.

- Jégből és tűzből van – válaszolta Gandalf. – Obszidiánnak nevezik. Ilyen van a botom végében is. A tiéd most már.

- Obszidián? Szép név. És mit kezdhetek vele, tudok vele majd varázsolni? Jaj, Gandalf én úgy örülök, olyan mágus lehetek, mint te.

- Az már nem, kiskomám – s egy barackot nyomott a fejemre. – Csak van egy kis hatalma, arra neked kell rájönnöd, hogy mi. Ne beszélj róla senkinek, és ne is mutogasd.

- Miért?

- Majd megtudod. Annyit segíték, hogy ha rájöttél, mire jó, próbáld te irányítani a dolgokat, s ha ez működik, már tanultál valami újat. És most, gyere, térjünk vissza a többiek közé.

A szobámban elrejtettem a követ, az én bűvös obszidiánom, s remegve vártam az estét, amikor magányomban megvizsgálhatom jobban. Az én fényes, különleges követ!

2. Javíthatatlan vagyok

De jó, ismét érezhetem, ahogy friss lovacskám ficáncol alattam. Elrond végre elengedett a fiaival egy hosszabb lovaglásra, a folyón túlra. Megígértem, nem fogok elcsatangolni, sem hősködni, mert ezekhez még túl kicsi vagyok, szerintük. Szerintem épp elég idős ahhoz, hogy önállóan döntsek és cselekedjek, hiszen már elmúltam tizenkét éves. Elhiszem Elrondnak, hogy vannak olyanok, akik nem kedvelnek, de akkor is, miért őrködnek felettem úgy, mintha törékeny porcelánbaba lennék. De majd megmutatom én nekik, gondoltam, miközben egy keresztúthoz értünk. Itt csatlakozott hozzánk egy harmadik tünde, akit a határőrzéssel bíztak meg. A három tünde most elmerülten beszélget, biztosan nem fogják észrevenni, ha külön felfedezőútra megyek. Lassan lemaradtam tőlük, majd, uzsnyi balra, be a bozótba. Kieresztett kantárszárral vágatom, s élvezem a szabadságot, de ekkor hirtelen megtorpan a lovam, s én kis híján nyakam szegve landolok előtte. Mitől ijedt meg? Hát persze, füst van előttünk, gyere kicsi lovam, megnézzük, hogy ki van ott. Amint közelebb érek, egy pici emberkét pillantok meg, amint egy nagyobb kezében kapálózik. „Tegyé le, engedj el!” - kiabálja. Na ezt megmentjük, gondolom, s kardom kirántva kiugrom a fedezékből: - Azonnal tedd le! – kiáltok rá az emberre. Az legnagyobb meglepetésemre elengedi a kicsit, aki nem, hogy elszaladna, békésen leül a tűz mellé. A nagy most felém fordul, szálas a termete, a haja pedig pont olyan, mint az enyém.

- Mi járatban, ifiúr? A látszat néha tudod, csal, én Maldin vagyok, egy dúnadán. Azért küldtek ide, Völgyzugolyba, hogy tanácsot kérjek Elrondtól, hol találom vezérünk.

- Ezt miért mondd el nekem? – kérdezem. – De ha ilyen udvarias vagy, gyere, mehetünk együtt, én is oda tartok.

- Tudom, hogy becsületes vagy, a képedre van írva. Honnan tudod oda az utat?

- Ott lakom. De ideje indulnunk, ha sötétedés előtt oda akarsz érni.

- Jó, akkor menjünk. – összecsomagolt, s útnak indultunk, sokat beszélgettünk, s kiderült a kicsi ember a szolgája, s csak azért kiabált, mert hobbit lévén, nem bírja a nagy magasságokat.

Amikor a keresztúthoz értünk, már nem láttam ott a tündéket, sem az úton. Mekkora bajba kerülök megint, villant át az agyamon. De még arra se volt időm, hogy átgondoljam a dolgokat, amikor megéreztem egy tünde kezét a vállamon. Elrond volt az: „Miért cselekedtél már megint a parancsokkal ellentétesen? Ezért most meg foglak büntetni. Már az egész házam népe téged keresett, te mihaszna. Na, lódulás hazafelé.” Ennyit az örömeimről, és rólam, látszik, én, Aragorn, sose leszek olyan jó, mint Gandalf, a mágus. Mindenki láthatja, javíthatatlan szabályszegő vagyok. Csak tudnám, miért vannak ilyen szabályok, amiket nem lehet betartani. Mindegy, ezen még lesz időm gondolkodni.

3. A követ, a fiú

Bezártak a szobámba. Miért? Mert megint engedetlen voltam. Most gondolkodnom kellene a jóról és a rosszról, de nem megy. Egyre csak a követemre gondolok, amit gondosan elrejtettem az ágyam alatt. Ma úgyse fognak háborgatni, lesz időm megnézni, ezzel fel is ülök az ágyamon, lelököm térdemről az íróasztalám és rajta az ezüstös csillogású papírt, amire a gondolataim szoktam lejegyezni. Előrehajolok, és előkotrom a kis vászonba burkolt követ. Nem nagyobb, mint a tenyerem. Amikor kézbe vettem, hideg volt, mint a jég, de hamar átmelegedett a tenyeremtől, s most már olyan, mint ha tűz lenne. Látom benne magam, a göndör, szeszélyes fekete hajam, a két vörös fülem, a kék szemeim, és a sasorrom is, amely olyan, mintha a jóisten még pajkosan meghúzgálta volna, miután megteremtett.

De most hirtelen kivilágosodott a követemben, olyan, mintha hajnal lenne benne. Egy pici szigetet látok benne, amelyen túl, a ködös messzeségben sejlenek egy nagyobb szárazföld körvonalai. A szigetet kívülről magas hegyek övezik, sehol sem látok rajtuk rést. A sziget fölött hirtelen megpillantok egy óriási sast, ekkorát még életemben nem láttam, a hátán egy ember ül, innen úgy néz ki, mintha a sas egy apró követ vinne a fején. De nem, ahogy közelebb kerülnek a szigethez, látom a madár nyakánál egy piszkos, barna ruhás ember ül, nem túl öreg, mert a szakála, és hosszú haja gesztenyebarna. És igen, a jobb kezében egy faragott botot tart, tehát ő egy mágus. De ki? Talán Gandalf fiatalkorában? Most a sas leszáll az egyik sziklacsúcsra, a vándor lekászálódik a nyakából, megköszöni neki az utat. Az elrepül, a férfi pedig elindul le a hegyről. Ahogy halad előre, egy varázslatos táj képe bontakozik ki előttem, először egy nagy zöld területre ér, amit erdők és rétek borítanak, amint ezen áthalad, beér egy kicsi faluba. A faluban minden ház egyforma, kicsi, kerek. A házak előtt asszonyok szorgoskodnak, és pici gyerekek játszadoznak. A férfi végig halad az úton, majd befordul egy ház elé. Itt hirtelen felugrik két kutya, és kitörő örömmel üdvözlük. Erre egy ébenfekete hajú fiatal nő arca jelenik meg az ajtóban.

- Te vagy az, Goldrin? De jó, hogy itt vagy, már vártam rád.

- Szervusz, én kis feleségem. – egy csókot nyom a nő arcára a varázsló, és derekát átkarolva bevezeti a konyhába.

Ezután hirtelen sötétség borult a követemre, de olyan mély, hogy még a tulajdon arcom sem láttam benne. Tehát ebben rejlik a titka, olyan, mint a régi nagy palantírok, látókövek. De miért mutatja nekem ezt a mágust, akiről még sosem hallottam. Most megint kitisztul a kép. Egy temetést mutat nekem, hirtelen a szél meglebbenti a halotti leplet, a fiatalasszony arcát látom, akihez az előbb érkezett meg a férje. A menet élén a szomorú arcú férfi halad, Goldrin. A karjában egy pár napos csecsemőt tart. Tehát a követemben néha gyorsabban zajlanak az események, mint a valóságban. A követemen most egy lilás szín fut át, s ismét változik a kép.

Goldrin ballag a falu utcáján, kezében a fiúcskával, aki most már talán fél éves lehet. Végigmegy a szűk utcácskákon, majd egy tágasabb kövezett útra ér, amelyet nagy, díszes épületek kereteznek. Végül a lába alatt futó út megszakad, s ő egy kerek épület előtt találja magát. Alázatosan fejére borítja a csuklyáját, s belép az épületbe. Amelynek belseje szintén kör alakú, a hátsó falából is nyílik egy ajtó,

de az most zárva van. Előtte, a belépővel szemben félkörben ülnek a rettentően öreg mágusok. Goldrin eléljük siet, és térdet hajt.

- Üdvözöllek Goldrin, már vártunk rád. – köszönti az egyik vénség.

- Dicsőség a Bölcsenek! – viszonozza az az üdvözlést. – Kérlek titeket, adjatok tanácsot, mit tegyek. Feleségem meghalt, s egyedül maradtam a fiacskámmal. A törvényeink értelmében nekem vándorútra kellene mennem, de a fiam nem vihetem magammal, s nincsen élő nőrokonom sem, akire hagyhatnám.

- Nehéz a te terhed, ezért szánunk. De kérdezem én, még olyan barátod sincs, aki befogadná a csöppséget?

- Nincsen, kegyelmes uram. A feleségem anyja rég meghalt, s neki sincsen nővére, mint nekem. Én pedig az a Goldrin vagyok, aki egy mágus és egy tünde frigyéből született, ezért sokáig köztük éltem a szárazföldön. S ezért a különcségemért a szigetiek sem barátkoznak velem. Kérlek, könyörgök, segítsetek a fiamon, neki ne ez legyen a sorsa.

- Megfontolandó, amit mondasz. Kérlek, add ide nekem gyermeked, s menj ki az épület elé. Szeretném közelebbről megismerni.

Erre Goldrin átnyújtotta a csecsemőt az öregnek, majd meghajolt, s kiment az épület elé. Az öreg lágyan megfogta a kisbabát, s maga felé fordította, az ránevetett palaszürke szemeivel, s elkezdte rángatni a vénember szakállát. (Csak tudnám, hol láttam már ezeket a szemeket, mert hogy láttam, az bizonyos.) Az öreg arca erre felderül, s a többiekhez fordul: - Én azt mondom, maradjon nálunk a fiú, nagy mágus lesz belőle, látom. A többiek is így vélekednek, erre az öreg behívja az aggódó apát: - Halld Goldrin szavaim, menj a törvény értelmében. Fiad magunkhoz vesszük, s felneveljük, ha megtérsz utadról, az iskolai kollégiumban mindig megtalálod. Érzem, nagy ember lesz belőle, ezért ennek így kell történnie.

- Köszönöm, uram. – hajol meg Goldrin, majd távozik.

Így maradt a kisfiú, Goldrin fia a Bölcsék közt, mert így nevezték a tanító öreg mágusokat. S a fiú egyre csak nőtt, játszott a kollégiumban lakó tízéves és idősebb növendékekkel, s észrevétlenül tanult is tőlük. Így nem csoda, hogy öt évesen már a tízévesek tudományának is birtokában volt. Ezt látva azt a döntést hozták az öregek, hogy megkezdheti ilyen fiatalon az iskolai tanulmányait. Felölthette ő is a tanulók hón áhított egyenruháját, s beléphetett végre a tantermekbe is.

Ekkor hirtelen kihuny a fény a kövemben, s ismét csak magam láttam benne. Olyan álmoság tört rám, hogy a fejem majd elhúzott, csak annyi erőm volt, hogy a követ becsomagoljam, elrakjam a helyére, s elaludjak.

4. Az ifjú máguspalánta

Már vagy két napja nem volt időm arra, hogy belenézsek a kövembe, sem arra, hogy bármit is leírjak. Elrond büntetése most nem csak szobafogságból állt, e mellett még két hétig nekem kell tanítás után takarítanom az istállót, s most az óráim is dupla olyan hosszúak, úgyhogy estére olyan fáradt vagyok, hogy csak beesek az ágyamba, s már alszom is. De most végre van egy szabad percem, Elrondhoz újabb vendégek is érkeztek, s azokkal van elfoglalva. Előhalászom a kövem, most szinte azonnal felmelegszik, s ugyanazt a kisfiút mutatja, mint akit a múltkor, Goldrin fiát, de sajnos még mindig nem tudom, hogy hívják.

A kisfiú most egy roppant nagy tanterem első padjában ül. Körülötte kétszer olyan idős fiúk, mint ő. Mindannyian szorgalmasan jegyzetelnek, az a bölcs tart órát, aki eldöntötte a fiú sorsát. Nagyon érdekes dolgot tanulnak, hogyan lehet gondolatokkal rábírní egy tollpihét arra, hogy lebegjen. A kicsi fiúnak sikerül először.

- Vegyetek példát róla! – simogatja meg a kobakját a tanár. – Neki mindig sikerül, pedig mennyivel kisebb, mint ti. Most pedig vége a mai órának, otthon gyakoroljátok a pihe-röptetést. A holnapi viszontlátásra. – ezzel az idős pedagógus fogja a botját, s kicsoszog a teremből.

Erre a terem egy felbolydult méhkasszá változott, a diákok egymás feje felett átkiabálva beszélgettek, mások pakoláztak. Az első padban azonban három bozontos fej szorosan összebújt. Vajon mi történik ott? A három fiú hirtelen felnevetett, felkapták csomagjaikat, és elrohantak. Elöl futott a legnagyobb, egy magas fekete hajú gyerek, mögötte egy szőke, alacsony fiú következett, s a sor végén ott szaladt a pici ötéveske is. A táskájukat villámgyorsan bedobták a szobájukba, s szaladtak tovább az ebédlőbe, ott úgy ettek, hogy nem tudták volna megmondani, mit esznek. Habzsoltak, majd a desszerttel a kezükben visszasétáltak a kollégiumukba. Közös szobában laktak, ahol a falakat térképkivágásokkal, és varázsszavakkal díszítették. Most a legkisebb ágya feletti térképet bámulták:

- De szeretnék már felnőtt lenni. Akkor nem kellene itt poshadni, unalmas mindig csak tanulni-tanulni. – sóhajt fel a legmagasabb.

- És mit csinálnál, Szauron, ha nagy lennél? – szögezi neki a kérdést a szőke kobakú.

- Ez most vicc, Szarumán? Természetesen keresnék magamnak egy földet, s uralkodnék rajta. Jó ötlet, nem?

- Talán. – kuncog a kicsi. – De szerintem, együtt kellene uralkodni, az sokkal jobb, mert ha elrontasz valamit, rákenheted a másira.

Erre a másik kettő ráugrik, és birkózva gyömöszölik egymást a padlón.

A kövem belsejét ellepik a színes pattogó szikrák, és csak boldog gyermekzsivajt, és kacagást hallok. Amikor kitisztul a kép, ismét a három barátot látom, a magas Szauront, aki világuralmi tervekre tört, már fiatalon is, a szőke, köpcös Szarumánt, aki csak bölcs akart lenni, és a kisfiút, akinek még mindig nem tudom a nevét. Milyen érdekes, a legnagyobb ellenségei korunknak, régen a legjobb barátok voltak. Ki érti ezt? Bár az emberi természet változó, így előfordulhat ilyesmi.

Most a három fiú pár évvel idősebb lehet, Szauron jó két fejjel magasabb a másikatnál, akik most közel egyformák. Halkan libasorban osonnak a fiúk végig egy hosszú folyosón. A legutolsó kezében szorongat valamit. Egy ajtónál megállnak, ahonnan halk horkolás zaja szűrődik ki. Körülnéznek, nincs-e valaki a folyosón, majd nesztelenül kitarják az ajtót. A legkisebb beoson, a kezében szorongatott valamit a szobában alvó idős ember kalapjába rejti. Majd magában kuncogva, sietve távozik. A gyerekek lélekszakadva rohannak ki, majd a meleg napsütésen kacagva körtáncba fognak. Örültül forognak körbe, és rázza őket a nevetés. „Megcsináltuk! Szegény öreg, de mulatságos lesz, ha bejön órára.”

De ekkor kicsapódik az ajtó, s megjelenik ragacsos arccal, kezében a kalapjával a mérges mágus. A gyerekek megszeppenve figyelik, most mi lesz. - Ez egyáltalán nem volt szép tőletek, mindannyian két hét szobafogságot, kirándulástól való eltiltást kaptok, e mellett Szauron leírja százszor: Nem okozom csalódást tanárainknak, Szarumán kitakarítja a kalapom, de semmi varázslat! Te pedig kisfiam, rendbe rakhatod a szobám. Szégyelljétek magatok.

A fiúknak azonban olyan jó a kedvük, hogy csak kuncognak. Ezután a kövem még számos hasonló csínytevéseket megmutatja: hogyan raknak békát a szakács levesébe, aki e miatt a feje tetejére állítja a konyhát, hogyan lopnak cseresznyét a tiltott kertből, hogyan varázsolják láthatatlanná az öreg mesterük szemüvegét, és így tovább. Végláthatatlan sorát látom a csínyeknek, és az értük kirótt büntetéseknek. Hogy lehet valaki ilyen javíthatatlan? Ennél még én is jobban nevelt vagyok, ha ezekkel a máguspalántákkal találkozna Elrond, azt hiszem, ijedtében kihullana az összes haja.

Most ismét vált a kép, s látom, a kicsi fiú egyedül ácsorog a Bölcsék háza előtt, talán tizenkét éves lehet. Látszik rajta, vár valakire. Egyszer csak egy fiatalabb mágus tűnik fel az öreg tanára mellett, először nem ismerem rá, csak ahogy jobban megnézem. Igen ő az Goldrin, a fiú apja, csak most idősebb egy kicsit. Valószínűleg a gyerek sem ismerheti még, mert csak félszegen mosolyog rá, s idegenként üdvözlí.

- Fiam, ő a te apád, Goldrin. Most visszatért a szigetre, úgyhogy meg tudod ismerni.

A kisfiú ezekre a szavakra hirtelen feloldódik, s már röpül is az előbb még oly idegen apa karjaiba. Arcuk örömkönnyekben úszik.

- Apám! Már oly rég vártam rád. – kiáltja a kicsi.

- Én is rád, hogy láthassalak, fiacskám. Gyere, elengedtek az iskolából, két nap csak a miénk. – karon fogja a fiút s ellépegetnek. Sután, félszegen beszélgetnek egymással, mert még nem ismerik igazán egymást. A kövemben most gyorsan változnak a nappalok, és az éjszakák, csak a napot látom. Már két nappal később járunk, amikor újra látom apát és fiát. Újra ugyanazon a helyen állnak.

- Isten áldjon, fiam. Légy jó, s próbálj meg rendesen viselkedni. Kár, hogy csak ennyi időnk jutott egymásra, de majd egyszer bepótoljuk.

- Ég veled, édesapám. Kalandjaid során vigyázz magadra. Remélem, hamarosan viszontlátlak. – ezzel odalép apjához, megöleli, s ellépdél, vissza az iskolába. Milyen rossz lehet neki, hogy csak ilyen ritkán találkozhat az apjával.

A fiú kissé letörtén lépdel vissza társaihoz, de köztük ismét mosoly szalad az arcára, elvégre a jó barátok mindig felvidítják egymást. A fiúnak egy-két hétig sikerült betartania apja szavát, de utána ismét sokat csintalankodott pajtásaival. Azonban ahogy nőtt, egyre komolyabb lett. Már nem a tanárokkal űztek tréfát, hanem egymást ugratták. A kövemben most már tizenhat év körüli a fiú. Barátaival a havas udvaron állnak, mindannyiuk kezében egy-egy bot, ezek azonban még biztosan nem igazi mágusbotok, mert a végükben csak igen kicsi kő van. A fiúk „ártatlanul” beszélgetnek egymással, de egyszer csak egyiküknek halványan megmozdul a botja, s a másik kettőt hógolyók százai lepik el.

- Ez nem ér, csaltál Szarumán. – kiáltják, a hó alól kikászálódva. Hirtelen három bot mozdul meg, s ádáz hócsata kezdődik, mindenfelé hó röpköd, már én sem látom őket.

Ezután a kövemben sebesen változnak a képek, egyre kevesebbszer mutatja a három barát tréfáit, s egyre többet látom őket tanulni. Végül már három kész felnőttet látok ugyanott, s arcukról látom, ők azok, a három jó barát. Egymás mellett állnak s tényleg komolyan beszélgetnek:

- Megfogadom itt, barátságunk legszentebb helyén, hogy én, Szauron, mindig a barátotok maradok, jóban-rosszban segíteni foglak benneteket, ha ismét összehoz a sors.

- Én is, Szarumán, fogadom, hogy örök barátság fűz hozzátok. S adja az ég, hogy még sok-sok évig így legyen.

- Én is, mint köztetek a kicsi, fogadom, hogy barátaim maradtok. Sajnálom, hogy véget ér ez a tizenöt év, amíg jóban-rosszban kitartottunk egymás mellett, de itt benn, a szívemmel érzem, hogy sorsunk sosem fog elválni, örökre összefonódik. De most gyertek, mindjárt kezdődik a búcsúszertartás.

Már a szertartást mutatja nekem a kő. Egymás mellett állnak a mágusnövendékek, s mellettük egy rokonuk. Az öregek egyenként vesznek mindenkitől búcsút, s mondják el nekik jókívánásaikat. Látom, ahogy ott áll Goldrin is a fia mellett, előttük az öregek állnak. Most odalép a fiúhoz a legidősebb, a fiú letérdel. Az öreg Bölcs áldását adja rá, majd felsegíti, eközben ezt mondja: „Most már te is felnőttél, törzsünk törvényeinek értelmében vándorolnod kell. Emlékezz, hol nőttél fel, s ha utadon elfáradsz, térj meg ide. Ezt pedig fogd, a te botod, ez segíteni fog céljaid elérésében”. Átnyújt neki egy olyan botot, mint a Gandalfé, megöleli, s útjára bocsátja. Apa és fia együtt lépnek ki az épületből, elsétálnak a hegyhez, ahol a sas vár rájuk.

- Fiam, most már nagykorú vagy, szabadon vándorolhatsz, ezennel elhagyod te is a szigetünk. Remélem, hű maradsz a törzsünk erkölcséhez, s hosszú élet vár rád. Egyetlen kívánságom most, hogy legyen időnk bepótolni azt, amit nem tehattunk meg az elmúlt húsz év során. – ezzel megöleli a fiát, felszállnak a sasra, s együtt elrepülnek.

Ezzel fokozatosan elhalványul a kövem, s már nem mutat semmit, hideg lett, mint a jég.

5. Ismét Gandalfal

Hogy mennyi mindent tud a kövem, ezt feltétlen meg kell beszélnem Gandalfal. De vajon hol lehet? Csendben beosontam az ebédlőbe, hátha ott van. De nem, ott csak az északi-ember, a dúnadán beszélgetett Elronddal. Nem szakíthattam őket félbe, így hát tovább mentem. Ellépegettem az istállóhoz is, láttam, ott áll a lóva, akkor neki is itt kell lennie valahol. Miért pont most nem találom? Mindegy, gondoltam, zsebemben a kövemmel felbaktatok a Virág-hegyre, onnan hátha meglátom. Elkezdtem felfelé kapaszkodni, már fél úton járhattam, amikor sietős léptek nesze ütötte meg a fülem. Hátrafordultam, Gandalf jött felfelé. Hogy tudhatja egy mágus, hogy hol kell lennie, pont rá gondoltam, s már itt is van.

- Szia Aragorn, hogy vagy? Remélem a büntetés nem tört meg igazán?

- Hol voltál? – szögeztem neki a kérdést, az ő kérdésére nem is válaszolva.

- Ahol mindig szoktam lenni – mosolygott Gandalf. – Miért?

- Beszélnem kell veled.

- Még hozzá sürgősen – mosolygott rám ismét Gandalf.

Elkalauzoltam a hegy másik oldalára, ahol biztos nem fog senki se ránk találni. Leültünk egy körre.

- Ejha! – sóhajtott egy nagyot Gandalf, s egy halk dalt kezdett énekelni.

- Gandalf! – szóltam rá.

- Ja igen! Nos, Aragorn. Miről van szó?

- A kőről! Az obszidiánomról! Kiderült, s egy csomó mindent mutatott nekem.

- Igen?

- Mutatott egy kicsi szigetet, és rajta a mágusokat, és különösen egy pici fiút. Meg azt, hogy Szauron és Szarumán régen barátok voltak.

- Ezt tudom.

- Tényleg? És hogyan tudnám megkérni a kövem, hogy mutassa, meg ki az a fiú, hogy néz ki ma?

- Egyszerű, csak erősen rágondolsz. És ha elég erős vagy, s legyőzöd azt a pici ellenállást, amit a készítő tanúsít, meglátod.

- Segítesz?

- Nem, de ha akarod, itt maradok melletted.

- Jó, az jó lesz. – ezzel előhalásztam a zsebemből a követ.

A kövem már élt, amikor előhúztam a zsebemből, fénye átderengett az anyagon, amibe be volt burkolva. Először ugyanazt láttam, mint utoljára, hogy a fiú kezét fog apjával, akivel már egyforma magasok, az apja megöleli, majd leszáll melléjük a nagy sas, és elrepülnek. Majd megpróbáltam a

kőre koncentrálni. És igen, éreztem, hogy megszűnik körülöttem a világ, csak én léteztem és a kő. Koncentráltam arra, hogy a mai arcát akarom látni a fiúnak, a követ belseje szikrákat vetett, s lassan kitisztult a kép. Egy csuklyás alak állt benne, háttal nekem. Majd lassan megfordult, de még mindig nem láttam az arcát. Lassan felemelte a tekintetét. GANDALF az, hasított belém a felismerés. Az ő gyermekkorát mutatta meg nekem a kő.

- Ez...te...vagy. – hebegtem.

- Igen én. – bólogatott az öreg mágus.

- És azért adtad oda nekem ezt a követ, hogy lássam, milyen volt a gyerekkorod?

- Fogalmazhatunk így is, de azért, hogy levond a dolgokból a tanulságokat.

- Például azt, hogy te is ilyen csintalan voltál, s ezért nézel el nekem dolgokat? Meg, hogy ti, a mi világunk mágusai régen összetartottatok?

- Részben, s hogy belásd, nem mindenki olyan, amilyen volt, az emberek változnak, jókból rosszak, rosszakból jók lehetnek.

- És hogy emlékszel vissza a gyerekkorodra?

- Észrevetted, hogy amikor boldogtalan vagy, az idő olyan lassan halad, mint egy rák. Másrészt, amikor boldog vagy... A gyerekkorom bizonyára nagyon-nagyon boldog volt, mert egy pillanat alatt véget ért.

Ezzel átkarolta a vállam, s megértettem, az ember csak akkor lehet igazán boldog, ha sok barátja van (lehet, hogy meg kellene békülnöm a többiekkel?). Igazán szép gyerekkora volt Gandalfnak, s éltet a példája, ő is csintalan volt, s mégis most részben az ő kezében nyugszik Középfölde léte, ezért érdemes élni. S én is komolyan megfogadom, hogy követni fogom a példáját, s életem a népemért, s hazámért fogom áldozni.

Cserényi Mária

Gandalf igencsak távol, valahol a Tengeren túl, a Messzi Nyugaton, az Áldott Birodalomban született és nevelkedett. Maga sem emlékezett születése dátumára, hiszen mágus lévén sohasem volt fiatal, ezért nem volt igazi gyermekora sem. Ő maga „gyermekkornak” azt az időszakot nevezte később, amíg megtanulta mestersége alapvető fortélyait. A Messzi Nyugaton tanulta ki mesterségét 20 éven keresztül, s bizony, ha ezt az időszakot emberi mércével nézzük, akkor ez hosszú gyermekornak nevezhető. Ekkor még nem is Gandalfnak, hanem Olórinak hívták.

A mágusok mind Valinor küldöttei voltak. Gandalfnak nem volt sem édesapja, sem édesanyja, mégsem volt szeretetben hiánya, hisz a Nagy Bölcsék, vagy más néven a Nyugat Urai, az istarak legfőbb tanítói sohasem fukarkodtak a simogatással, kedveskedéssel. Emellett azonban nagyon nagy fegyelmet is követeltek. Mindig annyira voltak szigorúak, amennyire kellett.

A Messzi Nyugaton élő bölcsék, akiket Nagy Bölcséknek neveztek, előre látták a jövőt, ezért kidolgozták, megszervezték és megvalósították az istarak, vagy más néven mágusok taníttatását. Kezdetben ők maguk oktattak, később ebbe a folyamatba legjobb tanítványaik is bekapcsolódtak. Akik itt tanulhattak, roppant tudást halmoztak fel a Világ történetéről és természetéről.

Minden mágus-jelölt - így Gandalf is - tudta, miért is tanultak: azért, hogy küzdjenek Szauron hatalma ellen, és egyesítsék mindazokat, akik szembe akarnak szállni vele, hogy szeretetben és egyetértésben egyesítsék Szauron ellen a tündéket és az embereket, akiket a Fekete Úr megrontana és leigázna, ha visszatérne. De azt is meg kellett tanulniuk, hogy nem szabad fegyver ellen fegyverrel harcolniuk, sem pedig arra törekedniük, hogy erőszakot alkalmazva és félelmet keltve uralkodjanak az emberek vagy a tündék, vagy bármely más nép felett. Ha úgy látszódott, hogy valaki erre törekedne, akkor a Nagy Bölcsék Tanácsa, melyet valák tanácsának is neveztek, összeült, és azt, aki súlyosan vétkezett, megfosztották tudásától, példát mutatva ezzel mindenkinek. Amikor kitanulták mesterségüket, emberek képében elindultak vándorútjukra, hogy beteljesítsék küldetésüket. Nem tudhatták, végül is ki lesz közülük a kiválasztott, aki elmehet Középföldre ezt a küldetést teljesíteni. Gandalf mindig is nagyon igyekezett, de szép eredményei ellenére nem tartotta magát méltónak a feladatra, ezért nagyon boldog volt, amikor később őt is kijelölték.

Már igen korán kiderült, hogy Gandalfnak még a mágusok mércéjével nézve is igen nagy tehetsége van. Ezen kívül, mint minden mágus, ő is csak igen lassan öregedett, még lassabban, mint a többiek. Elméje tehetsége kitűnt a többiek közül, bár ezt kezdetben még inkább csak csínytevések

készülésére használta. Később azonban rájött, mi a küldetése, s onnantól kezdve már komolyan készült küldetésére. Így válhatott rendje kiemelkedő alakjává.

Gandalf szabad idejében szívesen kísérletezett tűzijátékok készítésével. Persze kezdetben nem ment minden simán. Egy ízben például majdnem felrobbantotta a tantermüket egy kísérletezés közben. Ezért aztán nem kísérletezhetett tovább fedett tető alatt. Így aztán az iskola melletti mezőn folytatta kísérleteit. Társai és oktatói szívesen csodálták meg egy-egy újabb „műalkotását”. A kedvence az volt, amikor a lövedék, fellövés után valamilyen állat formáját mutatta, főleg a madarakat formázókat szerette. Kedvence a fehér kócsag formájú lett, mely kitárt szárnyaival két-három kör megtétele után kecsesen ellibeggett a távolba. Persze ehhez sokat kellett tanulnia, pl. fizikát, kémiát, matematikát, geometriát, stb. A tűzijátékokat maga tervezte és készítette, s maga is lőtte fel, ill. helyezte üzembe a különleges görögtüzeket, fénykulisszákat, rakétákat, petárdákat, röppentyűket, durrantyúkat, csillagszórókat, fáklyákat, kobold-pukkantókat és szikravetőket, stb. Később, vándorlásai folyamán mindig kitalált valami újat, pl. törp-gyertyákat, tünde-szökőkutakat, stb.

Nagyon szerette a művészeteket. Kézügyessége itt is megmutatkozott: szívesen rajzolgatott és festetgetett. Ezen kívül zenét is kellett tanulniuk, mivel a Nagy Bölcsök azt vallották, hogy a zene boldoggá tesz, és elfeledteti a bánatot. Gandalf a furulyát szerette a legjobban.

Már iskolás korában is sokat álmodozott távoli tájakról, nagy utazásokról. Nagyon boldog volt, hogy ez az álma később megvalósult. Sokat tanulmányozta a térképeket, és rengeteget olvasott más népekről. Könnyedén, gyorsan megtanulta nyelvüket, elsajátította szokásaikat. De nemcsak a különböző népek nyelvét tanulta meg, hanem többféle állatét is. Ha tehette volna, ideje nagy részében csak regéket, népmeséket és mondákat olvasgatott volna. Később sok helyen járt, így többféle neve is lett: a tündék Mithrandirnak, a törpök Tharkunnak, nyugaton Olórinak, délen Incánusnak, északon pedig Gandalfnak hívták.

Szabadidejében sétálgatott az erdőben, megtanulta több ezer gyógyfű nevét, s hogy melyik mire való.

Egy valamit azonban sohasem tudott megtanulni: és ez a főzés volt. Később többek között ezért is vett részt szívesen a hobbitok lakomáin, hiszen ott mindig jókat ehetett és ihatott.

Bár volt néhány barátja, szerelmes sohasem lett, ez kimaradt az életéből.

Gandalf vidám és kedves volt a fiatalokkal és a nyíltszívűekkel, de fürge és éles volt a nyelve, ha ostobával akadt dolga. Mégsem lett önhitt, mégsem kereste a hatalmat vagy a dicsőséget, ezért közel

s távol tisztelte és szerette mindenki, aki maga sem volt dölyfös. Talán éppen éles nyelve miatt az iskolában a legnagyobb riválisa Szarumán lett, aki szintén kitűnt tehetségével a többiek közül, de mégis lemaradt Gandalf mögött, s ezt bizony soha sem tudta igazán megbocsátani. Ezért aztán gyakran „harcoltak” egymás ellen, ami azt jelentette, hogy sok-sok csínytevést kieszelték a másik bosszantására. Ám eközben igen sokat tanultak is a másiktól. Így lettek rendjük kiemelkedő tudású mágusai.

Gandalf a tanulóévek alatt rendszeresen naplót vezetett. Sajnos, később ez megsemmisült, s csak egy-két részlet maradt meg, az is csak az első évekből.

Részletek a tanuló Gandalf naplójából:

Április 9.: Gyógynövénytan órán Rózsa professzorasszony büntetést szabott ki rám. Gondolom, kedves naplóm, mondanom sem kell, teljesen jogtalanul. Teljesen véletlenül vertem le a szentjános-kenyérvirág ill. a majomfa magját, majd teljesen véletlenül cseréltem ki. TELJESEN VÉLETLENÜL!!! Dehogyan akartam én rosszat. Én?! Nos, arról meg végképp nem tehetek, hogy a majomfa olyan hirtelen növésnek indult a varázsmondóka után... Talán, ha nem mondjuk mindnyájan egyszerre, jó hangosan, akkor a tetőt még meg lehetett volna menteni... Még jó, hogy annyi varázsló van ott, gyorsan meg tudták javítani a tetőt, és így nem is nagyon áztunk meg... Nem tudom, mennyiben járult hozzá Hapci tanár úr kotyvaléka ahhoz, hogy ne fázzunk meg, minden esetre nagyon bűdös és rossz ízű volt. Szerintem ez úgy hatott, hogy a megfázás baci megérezte ezt a bűdöset és elszaladt... Ezt elmondtam Szarumánnak is, de szerinte én hülye vagyok és a tanulással törődjek, különben kirúgnak. Nos, igaz, hogy Szarumán egy hülye stréber, de azért ebben talán igaza van... Hangsúlyozom, TALÁN. MÉG TESZTELEM...

Május 8.: Nagyon félek a vizsgától... Még mindig nem megy a „haragszom, hát megnövök” varázslat. Ahelyett, hogy testméretem háromszorosára nőjék meg haragomban, és így mindenki féljen tőlem, csak max. a másfélszerese megy, ráadásul a csontjaim nagyon fájnak a zsugorodásnál. Az iskolai csontkovács szerint ezt vagy megszokom, vagy megszököm...

Május 9.: Nagyon félek a vizsgától... Egész nap a „haragszom, hát megnövök” varázslatot gyakoroltam. Minden csontom fáj...

Május 10.: Egyre jobban félek a vizsgától... Állandóan a „haragszom, hát megnövök” varázslatot gyakorolom. Még ebéd közben is, aminek az lett a következménye, hogy növésemben elfelejtettem felállni az asztaltól, így felborítottam. Nem baj, úgysem szeretem a spenótot. A konyhafelelős viszont olyan mérges lett, hogy négyszeres nagyságú lett és beverte a fejét a plafonba. Egész délután borogatni kellett. Én viszont irigyeltem... Én már a 2,5-szeres nagysággal is megelégednék, azzal már éppen átmennék a vizgán... A háromszoros álmaim netovábbja, de a négyszeres... NÉGYSZERES!!!

Ja, és mindenem fáj... Egy jó dolog azért mégis volt ebben: a konyhafelelős kijelentette, hogy inkább bukjam meg, de ne gyakoroljak tovább, mert már nem tudják hallgatni a jajgatásom, és ráadásul alig győzik helyrehozni a megnövésém miatt okozott károkat a házon. Azt mondta, ezt a Nagy Bölcsék Tanácsa elé fogja terjeszteni. Sőt, a tetőjavítási varázslat már nekem is nagyon jól megy... Kár, hogy abból majd csak jövőre kell vizsgázni.

Június 1.: Túl vagyok a vizsgákon... Szerencsére a konyhafelelős betartotta az ígéretét, így kaptam két év halasztást a „haragszom, hát megnövök” varázslat elsajátítására. Ma ünnepélyesen megfogadtam, hogy jövőre jobban odafigyelek az órán és sokkal jobb jegyeket szerzek majd. Szarumán megígérte, hogy segít... Együtt talán könnyebb lesz... Nem is olyan hülye ez a Szarumán, lehet, hogy még a végén barátok leszünk?! De egy biztos: sokkal jobban fogok igyekezni, mindenkinél többet fogok tanulni és jobb leszek...

Fejes Eszter (Utahu)

Valinor gondolkodott...

Ez nem volt szokatlan, hisz mindig ezt tette, de most a gondolatai mások voltak. Ismeretlen tájakon vándorolt, és új fajokat vett észre. Nem esett nehezére a tér és az idő határait átszelni, hiszen ő volt a minden. Most a jövő fürkészte. Nem tetszett neki az alakulása. A föld középső tájait mustrálgatta, és az általa látott jövő romlást és pusztulást mutatott. Nem volt ínyére az elmúlás gondolata, bár rajta az évek múlása nem mutatkozott. Együtt született és együtt is élt a földdel. Valahol mélyen, legbelül érezte, hogy még annál is öregebb, s előző énje teremtette ezt a világot. Mégis bosszantotta a halál. Nem látta szükségét annak, hogy az élet megszakadjon. Hisz egy-egy egyed a neki megadatott idő alatt nem tudja befejezni, amit elkezdett. Akkor meg minek létezik? Hogy kérdéseket és fél-válaszokat hagyjon maga után? Kell egy új faj, egy erős és hosszú életű nép. Új gondolatok. Új egységek..., gondolkodott...

Annyira nem volt nehéz dolga, hiszen a jövőkép megmutatta számára az elkövetkezendő korok képviselőit. Humanoid, talán ez a szó illik azokra, akiket ő látott. Munkához látott. A földet összetartó energiákat használta, ezzel okozta a legkevesebb kárt: néhány időegységen át viharok fognak dúlni a felszínen. De ő mélyen a felszín alatt, a föld középpontjához közel ezt úgysem fogja érzékelni. Először öt különböző alakú formát gyúrt, amelyek között nem volt túl nagy a különbség. Elhelyezte őket az immár általa középföldének nevezett területen egymástól jó messze. Mint a magvak, vártak a természet erőire, hogy azok együtthatásával és a pásztor hívószavával végre megszülethessenek. Kezdett úgy tekinteni új birodalmára, mint egy jól tervezett játékra. Növényekkel népesítette be a fiatal földrészt és állatokkal. ...Gondolkodott...

A jövőben kutatott. Keresett és talált: sárkányok. Hegyeket növesztett, tavakat vájt, elhelyezte új védenőit a nekik szánt helyekre. Már csak a pásztorok vannak hátra; ...gondolkodott..., gondolkodott...

Valinornak nagyon tetszett a világ, ám amikor tovább vitte eszméit, rájött hibáira, és buktatóira. Először úgy tervezte, hogy hagyja a népeket „kicsírázásuk” után maguktól fejlődni: alakítsanak ki saját kultúrát, nyelvet; testük, és fizikai képességeik a körülöttük lévő környezethez alkalmazkodjon, vagy ők hajtsák ráigába azt. De lassan kezdett felette eluralkodni a hatalmi vágy. Irányítani és uralni akarta őket. Magához formázni azokat. De a magokat nem tudta feltörni. Már nem volt ura magának, a hatalomvágy elűzte azt a harmóniát, amiben eddig élt. Akarata kettéhasadt, s a gonosz felülkerekedett. Hatalmas ereje mégsem volt elég ahhoz, hogy az egész által teremtett összhangot megbontsa. Így csak másolatot tudott róluk gyártani, amibe lappangó vírusként beleölte minden dühét, és keserűségét. Ez addig nem mutatkozik, míg az alapvető gonosz ki nem mutatja gyűlöletét. Ezzel a rész újra egész lett, megszűntek a negatív gondolatok. ...Gondolkodott...

Most már tudta, mi okozza majd a káoszt. Bár már csak árnyéka volt egykori önmagának, mégis a pásztorok megalkotása mellett döntött. A rész tevékenységei miatt hét pásztort akart létrehozni. Gondolatait ennek megfelelően osztotta hét felé: így jöttek létre a föld, a tűz, a levegő, a víz, a szeretet és fény, a jót adó és a gonoszt magába nyelő elemek istárjai. A hét gondolatmagot, mint humanoid csecsemők a felszínen tette le a világ tengerének legnyugodtabb szigetén Berlün-on. Ott egy szentélyszerűséget hozott létre. Az istárok, mint 10 éves fiatalok látták meg a napvilágot, s mint utóbb Gandalf - aki akkor még a fény és szeretet kiemelt eleme – rájött, meg is őrizték ezt az alakjukat, míg a tudásuk nem lépett eggyel magasabb stádiumba. Mind a heten egyenrangúak voltak, soha nem veszekedtek. Teremtőjüket soha nem látták szemtől szembe, de a gondolatait mindig érezték, és a testetlen hang tanította őket. Először megismerkedtek megalapításuk okaival. Valinor elküldte őket a világba, hogy szerezzenek tapasztalatokat, és próbáljanak valamit kitalálni a gonosz által előidézett problémával kapcsolatban. Gandalf, mint a testvériség alakja ottmaradt, mondván a világban úgy sincsenek most érzelmek, szeretne inkább Valinortól tanulni. Ez volt az idő hajnalán (innen számítanak valós időt). Nagyon szeretett tanulni, újakat és még újabbakat megismerni. De akármennyit tanult, mindig tudta, hogy még mindig van mit megtanulnia. Nagyon vidám alak volt, és Valinor élvezte a társaságát. Rengeteg varázserővel rendelkezett testvéreihez hasonlóan, de még nem uralkodott felette. Lassan visszaértek a többiek is. Rengeteget tanultak, s bölcsék lettek. Már 15 éves embereknek feleltek meg. Minden kérdésre tudták a választ, s néhány homályos dologban segítettek a teremtőnek. Az látta, hogy már készen állnak a mágia befogadására, hát elkezdte annak tanítását. Ereje fogytán volt, érezte, hogy haldoklik. Most tudta csak meg igazán, mért gyűlöli az elmúlást: mert sürgetőleg hatott rá! Az volt az érzése, ha nem siet, nem lesz ideje mindent megtanítani. A fiatalok gyorsan tanultak, ám a nyugalom szigetén túl rengeteg időegység eltelt (mint Gandalf később megtudta az idő legnagyobb egysége középföldén az év). A fiatal pásztorok készen álltak, minden tudás a birtokukban volt. Vízre szálltak és elhajóztak; ők voltak az első élőlények ezen a kietlen földrészen, de ezt nem érezték, hiszen eddig is mindig maguk voltak. A föld, és a víz urai elmentek és kikeltették az összes fát, megemelték a hegyeket és elindították a folyókat. Gyönyörűvé varázsolták a földet. Miután befejezték, visszamentek a Partra, és magukkal vitték a tűz istárt, aki a vulkánokat teremtette meg. Eközben Gandalf az állatokat hívta életre. A jóság jelképével (aki egy gyönyörű lány volt: Aranymag) megtanították őket az életre. Eközben a gonoszt elszívó mágus (Melkor, ő volt a másik lány, s ugyanolyan szép volt, mint a nővére) végigjárta a fajok csíráit és megnézte, mit tehet a beléjük ültetett gonosszal szemben. Megpróbálta magába szívni a romlást. Ám erre még nem állt készen, a gonosz kezdte magába keríteni. Testvérei is észre vették, hogy furcsábban viselkedik, de ezt az új világ rejtelseinek és az itt látott új dolgoknak tulajdonították.

Mikor már teljes volt a harmónia, elindultak, hogy életre hívják Valinor teremtményeit. Az első, a Parthoz legközelebb eső csíra, a kicsik népé, a félszerzeteké volt. Először közös erővel megteremtették a fajt, majd Melkor lépett oda és kiszívott annyi negatív gondolatot belőlük, amennyit csak tudott. Ezután Aranymag a jóság álmát bocsátotta rájuk. Amíg aludtak, a többi pásztor megtanította nekik, hogyan bánjanak az elemekkel. Egymás után keltették fel a népeket, mindnél ezt a sorrendet alkalmazva. Egymás után keltek életre a törpök, emberek, és entek. Ekkor borult ki először Melkor. Elhatalmasodott rajta a gonosz. Kijelentette, hogy ő ugyan nem hajlandó többet másokon

segíteni, majd bevetette magát a rengetegbe. A tűz istár (Szauron), aki maga is rendelkezett negatív gondolatokkal – ugyanis, amikor vándorúton volt a lidércekhez jutott el, akik elhitették vele, hogy a világ akkor szép, ha romlott és így van egyensúlyban a többivel – utána ment. Ez a szétválás a mordori hegyek tövében történt. Így csak öten mentek a hegység által közrezárt medencében található fajhoz. Miután a jóság álmával elaltatott új faj megtanulta az elemek feletti uralmat, az istárok visszamentek a partra. Egy ideig hívták, szólították testvéreiket, majd érezve az idő sürgetését, visszatértek hajóikra és hazaindultak.

Ott a teremtő megosztotta velük új gondolatait. Ezek az idő múlásához kapcsolódtak. Valinor rájött, hogy nem a szentély miatt nem haladt az idő, hanem az istárok otléléte miatt. Ezért, amíg ők Középföldén voltak, itt megint rengeteg idő telt el. Tájékoztatta a mágusokat, hogy egy új, titokba burkolózó faj tűnt fel a tengereken, amelyekről ő semmit sem tud. Megkérte tanítványait, menjenek és keressék meg őket.

Gandalf talált rá a tündékre. S látva azok mérhetetlen jóságát és tudását, nagyon megkedvelte őket. Sem a testvéreinek, sem pedig a teremtőnek nem említette meg ezt a barátságot, mert félt, hogy esetleg el akarják majd pusztítani őket. Valinor rosszalta egy kicsit, hogy otthagyták a másik két mágust, ezért visszaküldte őket a szigetre. Ott azonban már csak Szauront találták. Szauron, aki még mindig a tűz ura volt, Mordorba fészkelte be magát, ahol az utoljára kikeltett népek, az orkok éltek. Azok gonoszak voltak, mivel Melkor nem irtotta ki belőlük, s nem bírták a napfényt, mivel a tűz istára nem tanította őket. Melkor, aki erejét a gonoszból merítette, megosztotta azt öccsével, így a másik öt, akiknek az ereje a sok együtt töltött idő után elvesztette eredeti elemét, és már mindannyian ugyanolyan mágusok lettek, nem tudta legyőzni, csak viaszosítani. Az elbujdosott, s a mágusok bezárták Középfölde egy ismeretlen erdejébe.

A Parton gyülekező öt találkozott az éppen akkor partra szálló tündékkal. Azok tájékoztatták Gandalfot, hogy a tengeren baljóslatú köd kezd úrrá lenni. Aranymag kivételével, aki ott maradt felügyelni a földet, mindannyian visszatértek a nyugalom szigetére. Ott azonban csak romokat találtak. Gandalf megpróbálta felvenni a kapcsolatot mesterével, de az nem válaszolt. Ekkor a négy istár, minden erejét összeszedve életre hívta őt. Rengeteg erejüket beleölték, s megöregedtek, de halhatatlanságuk nem veszett el. Az alig élő alak testet öltött. Egy ember testébe költözött bele. Nem volt többé önmaga, s hatalmának nagy részét elvesztette. A négy mágus visszahajózott középföldre, ahol kitették az új életet kezdő embert. Aranymag vette magához és elnevezte Bombadil Tomának. Összeházasodtak. Ők lettek Középfölde őrői. A másik négy pedig szétszéledt a világban, ahol egyre nagyobb hatalomra tettek szert...

Azt mondják, hogy később a "Hűségeselek" többségének hite szerint "Gandalf" maga Manwë utolsó megtestesülése volt, mielőtt végleg visszavonult volna őrtornyába, a Taniquetilbe. Hiába emlegette Gandalf, hogy Nyugaton az ő neve Olórin volt, a hit ezt pusztán álnévnek vélte. Természetesen magam sem tudom az igazságot, s ha tudnám, se mondanék többet, mint Gandalf maga. Ám úgy hiszem, mindez nem igaz. Manwë nem száll alá a Hegyről egészen a Dagor Dagorathig, a Vég eljövételéig, amikor majd Melkor visszatér. Morgoth legyőzésekor futárt menesztett, Eönwë, Szauron ellen pedig

néhány alacsonyabb rendű (bár nagy hatalmú) szellemet küldött az égi népből, akik közül egy korban s erőben Szauroonnal vetekedett, ám egyebet nem tett. A szellem neve Olórin volt, ám soha nem fogunk többet megtudni róla, mint amennyit Gandalfként felfedett magából.

Az én véleményem szerint Gandalfnak nem volt gyerekkora, mivel ő mágus és mindenről tud. Nincs szüksége arra az időszakra, amit mi a tanulás és tapasztalatszerzés időszakának nevezünk...

Fekete Balázs

Fejét kezébe temette. Ült az asztalnál és kétségek között őrlődve gondolkodott. Órák teltek el így. A gyertya leégett az asztalon és lángja utolsót villant. Vékony füstcsík szállt a mennyezet felé. Felemelte tekintetét és felállt az asztaltól. Döntött. Döntése végleges volt. Odalépett a fali szekrényhez és kiemelte kardját. Egy pillanatra kihúzta, hogy ellenőrizze a pengét, majd visszacsúsztatta hüvelyébe. Felcsatolta oldalára és már kétség nélkül lépett az ajtóhoz. Megragadta a kilincset és kinyitotta. A zsanérok nyikorogva engedelmeskedtek és az ajtó szélesre tárult. Kilépett a hosszú folyosóra, melynek faláról festmények néztek le rá. Ősök hosszú sora. Keserűen gondolt arra, hogy nekik nem kellett soha ilyen döntést hozniuk. Lassan haladt előre, a szürke kőfalak rá akartak omlani. Egyre inkább elfogta a kétség. Amikor kezét rátette a kilincsre, már egyáltalán nem volt biztos magában. Lassan, mintha minden perccel elodázhathatná a döntését, nyomta le a kilincset. Belépett és megindult a szoba hátsó része felé. Reszketett, arcán hideg veríték folyt végig. Kihúzta kardját, mely remegni kezdett a kezében. Egyre bizonytalanabb léptekkel haladt a két bölcshöz. Nem engedheti meg, hogy az ország kettészakadjon, belviszály sújtsa. Megállt a két bölcshöz és lenézett a két kisdedre. Karja elgyengült és leengedte kardját. Térdre rogyott, sírni kezdett. Egy kéz lágy érintését érezte vállán. Mintha gyenge fuvallat lenne, oly finom és lágy volt az érintés. Felemelte fejét és belenézett felesége szemébe. Szánalom és megértés csillant a szemekben. Kezek simítottak végig az arcán, majd elengedték. A nő megfordult és felemelte az egyik kisdedet, karjaiba vette és kísért az ajtón. A férfi ott maradt a földön. Soha nem látta többet a nőt, sem a gyermeket. Nem könnyű királynak lenni...

A nő csak menekült. Száműzött lett gyermekével együtt, s bár ezt az utat maga választotta, az esküvő pillanatában mégsem gondolta volna, hogy ide fog eljutni. Pedig hány éven át szerette hűségesen az ifjú herceget... Hány éven át állt mellette az ország ügyes-bajos dolgainak intézésében... Mennyire várták a pillanatot, mikor a trónörökös megszületik... Mégse teljesülnek közös álmaik. Reménytelenül vágtatott az éjszakán át, karjában a csecsemővel, kinek nemrég adott életet. Ahol csak elhaladt, a kutyák vonítottak az éjben, az ablaktáblákat csapkodta a szél. Több falun áthaladt, és mire a Nap felkelt, már a végtelen rónán haladt. Reggel megpihent egy kicsit egy forrásnál, megmosta arcát a hűs patakban, gyermekét megetette. Majd újra útnak indult, lassan emelkedtek előtte hófödte halmok, oldalt erdők suhantak el. A hegyek tövében kisebb városra lept. A város két kereskedelmi úttal kereszteződésében épült, lakosai főként kereskedők, vándorok és kalandozók voltak. A nő úgy gondolta, itt megállhat egy kis időre. Egy ékszerboltban eladta minden értékét, házat vett a város szélén. Egy idős paraszt segített neki az első hónapokban eligazodni a való világ dolgaiban, nem is kérdezett semmit. Úgy gondolta, ha a messziről jött hölgy mesélni szeretne, majd mesél. Ő viszont gyakran regélt legendákat, történeteket a lassan cseperedő gyermeknek. A nő utazóknak adott szállást, főzött, mosott nekik, ebből tartotta fent életüket. A bácsi közben figyelt a gyermekekre, ki lassan járni kezdett, s egyszerűbb szavakat kezdte tanulni. Vásár idején pedig együtt csodálták az illuzionista mutatványait.

Ez a nyári délután is olyan volt, mint a többi. Utazók jöttek, ketten, az egyik fiatal ravaszképű, rókaszemű, a másik tagbaszakadt, szállást kértek éjszakára. A nő beinvitálta őket, leszerszámozta a lovakat, friss zabot adott nekik, majd a vendégeknek főzött vacsorát. Beszélgettek, a kalandorok távoli tájakról meséltek. Szarumánként és Caramonként mutatkoztak be, szóba került az ifjú csöppség is. Kiderült, hogy Szarumán mágustanonc, egy híres és gazdag varázsló mellett, Caramon pedig pap. A beszélgetés közepén toppant be a szobába a bácsi, mellette kézen fogva a kisfiú. Szarumán megkérdezte, mutathat-e egy játékot a fiúnak. Az anya bólintott. Szarumán egy pénzérmét vett a kezébe, majd úgy tett, mintha áttette volna a másikba és közben mindenféle varázsszavakat mormolt. - Na, hol van a pénz? - kérdezte mosolyogva a kisfiút. - Ott van a bal kezében, el se vetted onnan. - szólt komolyan a fiú mindenki nagy ámulatára. Caramon és Szarumán összenézett, majd Szarumán odanyújtotta a fiúnak az érmét. – Megpróbálsz? – kérdezte. A fiú anyjára nézett, aki beleegyezően mosolygott. A fiú elvette az érmét, megpergette az ujjai között, majd megmutatta, hogy mindkét keze üres. A pénz eltűnt! Ám ekkor odanyúlt Szarumán füléhez, és onnan húzta elő. Ennek a gyerekek a mágusok között a helye! - kiáltott fel Caramon. Szarumán egész éjjel beszélgetett az anyával, és reggel együtt indultak útnak hárman, Orthanc tornya felé.

Gadó Flóra

Egyszer régen, nagyon régen, valahol, egy távoli vidéken, élt egy mágus és a felesége. Született egy fiúk, akinek a Gandalf nevet adták, de a tündék Mithrandirnak nevezték. Itt, a távoli északon éldégélt Gandalf. Már kiskorában is csak a könyveket bújta és szájátva hallgatta apja regéit. Tündékkal barátkozott, új nyelveket tanult. De legjobb barátai mégis mágusok voltak, Szarumán és Ánátor. Elválaszthatatlanok voltak, mindent együtt csináltak. Ebben a trióban Gandalf képviselte az Észet, Szarumán az Akaratot, és Ánátor az Erőt. Egyszer a három jóbarát egy réten sétált, mikor egy lovas vágatott feléjük. Nagyképűen odaszólt nekik:

- Hé, kisfiúk! Nem tudjátok, hogy merre van az Álmok Tava?

A forrófejű Szarumán rögtön visszakiabált:

- Mi nem kisfiúk vagyunk, hanem gyerekkorunk ellenére hatalmas mágusok!

- Á, értem – szólt az idegen gúnyosan – nem tudtam, hogy ami a varázslóknál 12 év, az megfelel az emberi 22-nek! És egy hangos, éles kacajt hallatott.

Gandalf ereiben megfagyott a vér, Ánátor teste elgyengült, Szarumán arcáról eltűnt a düh. Mindketten Gandalfra vártak. Ő volt a legnyugodtabb, leghiggadtabb közülük. Neki kellett válaszolni, és válaszolt is:

- Menjen mindig egyenesen uram, majd a hármaskereszteződésnél forduljon jobbra és menjen tovább. Ott megtalálja az Álmok Tavát.

A lovas leugrott a lóról, kezét rátette Gandalf vállára, és ezt mondta:

- Köszönöm, ember.

Gandalfot elöntötte valami hidegség. Megpróbált az idegen szemébe nézni, de az elkapta a fejét, fölugrott a lóra és elvágatott. A távolban még hallani lehetett lova ijesztő nyerítését.

Ez volt az egyetlen rejtély Gandalf életében, melyre sosem kapott választ. Ki volt a titokzatos lovas? Mikor élete végén Tünde-honba ment, akkor se bukkant a nyomára. Nem Fekete Lovas volt, mert azoknak nem volt testük. De akkor ki? Sokáig nyomasztotta ez a kérdés Gandalfot, és sötét éjszakákon hallani vélte a ló gonosz nyerítését. Ettől fogva Gandalf kevesebbet volt a barátaival, kerülte őket. Jobban kedvelte a magányt annak ellenére, hogy rettegett attól, mi lesz, ha az idegen lovas újra felbukkan. Egyedül gondolkozott az ember kilétén. Barátai, (különösen Szarumán) nem értették:

- Gandalf, mi van veled? – kérdezték - még mindig azon a lovason töprengsz? Felejtsd el már végre és gyere velünk!

- Nem tudom elfelejteni! Mióta megfogta a vállamat, valami történt velem. De mi?

- Például nagyon keveset foglalkozol velünk, a barátaiddal, és állandóan azt az unalmas erdőt járod!
- Persze, te nem szereted annyira az erdőket, de élnek ott más lények is, mint mondjuk az...
- Nem érdekel! Azt mondd meg, mi ütött beléd? Miért keresed a magányt, amikor rettegsz a lovastól?
- kiabálta Szarumán és dühösen elment.
- De Szarumán! – kiáltották egyszerre.

Ánátor viszont megértette Gandalfot:

- Ha most inkább egyedül szeretnél lenni és választ kapni arra, ami nem hagy nyugodni, akkor csak menj. Én megértelek. Nem tudom, ki volt az az ember, de nekem se volt szimpatikus.
- Köszönöm, Ánátor – mondta Gandalf megkönnyebbülten, - tudtam, hogy te meg fogsz érteni.

Attól fogva inkább az erdőbeli entekkel beszélgetett, kérdezősködött a lovas után, de ők se tudtak semmit. De arra is odafigyelt, hogy a barátaival is foglalkozzon. Egyszer éppen az erdőben sétált, amikor megbotlott valamiben. Egy bot volt az, egy göcsörtös, repedezett, lyukacsos, barna bot. Más otthagya volna, de ő fölvette és hazavitte. Otthon pedig megmutatta az apjának, és ezt mondta:

- Apám, mától fogva nekem nem a pálcám lesz a varázseszközöm, mint eddig, és mint neked volt, hanem ez a Bot, a Ridoszver. Az erdőben találtam és érzem benne a mágikus erőt.
- Rendben, fiam.

Egy késő délután Gandalf éppen hazafelé igyekezett az erdőből, mikor egy gyönyörű lányt pillantott meg. Haja vörösesharna volt, szeme pedig kék, akár a tenger.

- Ki vagy te, Úrnőm? - szólította meg őt.
- Én Akaliduel vagyok, és varázslónőnek tanulok. És mi a te neved?
- Az én nevem Gandalf és szintén mágus vagyok – mondta, és elmosolyodott.

Ettől a perctől fogva, nem múlt el úgy nap, hogy ne találkoztak volna, és lassan egymásba szerettek. De egyszer Akaliduel szomorú hírral érkezett.

- El kell mennem innen, de szeretném, ha velem jönnél. Ám ennek nagy ára van. Olyan helyre utazom, ahol tilos varázsolni. Én elmegyek, de Neked döntened kell, vagy én, vagy a mágia. Döntsél Gandalf, ma éjfélig – mondta bánatosan, és elment.

Gandalf dühösen indult haza. Nem értett semmit. Dühében észre sem vette azt az árnyalakot, aki útját állta, és akinek neki ment. De az alak megszólalt:

- Én tünde vagyok, követ a távoli Tündeföldről. Beszélnem kell Veled. Neked küldetésed van. Meg kell találnod Valamit, egy ismeretlen népet kell ismertté tenned és Gondor trónjára királyt kell ültetned. Ez a Te feladatod. De most még csak tanulj, kutass, majd később derítsd ki a titkokat és nyomozz a HATALOM GYŰRŰJE után! Ez a küldetés egész életre szól. Ha be tudod fejezni, lehet, hogy már vége lesz a harmadkornak is. Hát tanulj, okosodj, mert ez a Te feladatod! Megteszed?

Gandalf szomorúan igent bólintott.

Letörtén sietett éjfélnél az erdőbe és mindent elmondott Akaliduelnek. A szép lány szomorúan nézett Rá. Mindent megértett. Egy gyors búcsúzás, és már el is tűnt a sötét vadonban. Gandalf egy ideig még kapott leveleket a lánytól, hogy jól van, de egyszer csak egy fekete borítékot talált a küszöbön. Kinyitotta és elállt a lélegzete. Akaliduel gyászjelentése volt. Két napja hunyt el, és összes vagyonát Gandalfra hagyta. A mágus szemét előntötte a könny. Napokig nem mozdult ki a házából, mélabú gyötörte. Elolvasta a lány összes levelét, minden vele töltött percet fölidézett. Több évig élt így, semmittevással és magányban, míg végül a huszadik születésnapján, mikorra teljesen fölépült, elindult, nem tudta merre, és hova, de elindult, hogy teljesítse küldetését. Úgy ahogy a tünde meghagyta, először csak kutatott több évig, majd hozzáfogott a tényleges küldetéshez, amiről tudta, hogy csak nagyon későn fog teljesülni.

Gál Orsolya Imola

"A tündék közt Mithrandir vagyok, a törpök közt Tharkun; nyugaton, rég elfeledett fiatakoromban Olórin voltam; délen Incánusnak hívnak."

Mikor megszülettem, apám ragyogó tüzeket gyújtott az éjszakában minden hajóján és bárkáján, jövetelem felett érzett örömeiben. Hiszen, egy ifjú jövevény egy örökös mindig nagy öröm egy király számára, s apám, mint minden apa a világon a fiára a legbüszkébb. Apám, Amecinus nagy ünnepséget rendezett tisztelemre, és meghívta rá a déli tengerek összes hajós királyát, akik, mivel igen tisztelték atyámat, szép számban meg is jelentek ajándékokkal és jókívánságokkal bőven felpakolva.

Incánus! Legyen a neve Incánus! A dédnagyapám, a tengerek viharait, hullámaait és szörnyeit megzabolázó nagy hajós király után, mondta Ő, és mindenki helyeselt: - Jó név lesz ez az ifjú hercegnek! Igen jó. Biztos Ő is dicsőségre viszi e méltán híres nevet. Legyen Incánus! Éljen soká Incánus!

Nevemet megkapva már nem is lett volna más dolgom, mint rendben felnőni, öregbíteni a kereskedő királyok becsületét, s tovább építeni a kereskedő birodalmat, mely a föld összes vidékére szállított árukat: gabonát, gyümölcsöt, illatos fűszereket, mágikus tárgyakat, nemes fémeket és még nemesebb fákat, melyekből a legszebb házak és paloták épültek messze földön. Körbehajózni a partok mentén, mint ahogy azt apám is tette. Megismerni a mindenfelé élő népeket, melyek igen sokfélék, s kultúrájuk is igen színes. Elvinni nekik mindazt, amit csak kívánnak, és amit csak mi tudunk nekik megadni: hisz a törpök nem foglalkoznak földműveléssel, gabonatermesztéssel, de azért enniük nekik is kell, a keleti vidékeken pedig nincsenek fémbányák, drágakőlelőhelyek, az ottani asszonyok mégis szeretik a szép ékszereket és a férfiak sem vetik meg a becses, drága vereteket, amivel ruháikat díszíthetik.

Így hát szépreményű kereskedőpalántaként éledegéltem atyám palotájában, édesanyám szerető gondoskodásától körülölvén, és még csak nem is sejtette senki a környezetemben, hogy ezt a békés világot és az én gazdagságra, nyugalomra szánt jövőmet sötét felhők fogják egykoron beárnyékolni.

Édesanyám betűvetésre, a számok ismeretére és a távoli birodalmak nyelvére okított engem, s ha már elfáradtam, nem figyeltem eléggé, akkor a palota kertjében játszott velem, s tanította a különböző növények, gyógyfüvek csodás tulajdonságait. És a meséket varázslatos állatokról, különös lényekről: sárkányokról, entekről, hobbitokról, tündékről, lidércekről meg még másokról is. Kik már talán nem élnek.

Atyám szinte mindig a hajón utazott, ritkán volt otthon. Kísérte a rakományokat távoli országokba, majd ha hazaért, mindig hozott valami ajándékot nekem és édesanyámnak. Mindig kerekített az

ajándék mellé egy érdekes történetet, amin sokat nevettünk, de el nem hittük, hiszen ismertük őt, és tudtuk, hogy nagyon szeret bolondozni. Majd egyszer gondterhelt, sötét arccal érkezett haza, s maga köré gyűjtve embereit, sokáig tanácskozott velük.

Ezekben a napokban hallottam először Szauron nagyúr nevét. Igaz ekkor még nem volt igazi nagyúr, csak egy feltörekvő varázsló, ki messze keleten, a nagy hegyeken túl, véres kézzel, fondorlatosan megölte mesterét, kinek tanonca volt, és annak helyére lépve, sötét varázslatok, gonosz, leigázó mágikák gyakorlásába kezdett. Igencsak megsarcolta elődje birodalmát, s a nép lázadt is ellene. De erős kézzel és aljas cselvetésekkel, egymásnak ugrasztva a nemeseket, minden ellenállást időben letört.

Lidércekkel, szörnyű lényekkel vette körül magát, mágikus védőburkot bocsátott palotája köré, s még ennél is rémítőbb híresztelést is hallottak róla: Gyűrűt kovácsolt magának. Hatalomgyűrűt, ami uralkodhatott a tündék, törpök, emberek gyűrűi felett. Az emberkirályokat mind magához csábítja, hogy megigézve őket, elpusztíthassa lelküket, és szolgálivá tegye őket örök időkre. A törpök fejedelmeit elpusztítja, és a tündéket, ezeket a csodás és bölcs lényeket is meg akarja fosztani hatalmuktól, elrabolva gyűrűiket.

Azt is mondták, hogy igen magas adókat vet ki minden kereskedőre, aki csak birodalmában megfordul, olyan magas adókat, amit már nem tud senki megfizetni. És aki nem fizet, azt a szörnyeinek veti eledelül.

Még ha hallottam is ezeket a híreket, akkor sem tudták az életemet beárnyékolni akkoriban. Boldog és elégedett gyermek voltam. Nem értek el hozzám a távoli világok borzalmai.

Egy napon, amikor apám a tengereket járta, s a palotában csak a szolgálok és mi voltunk otthon, kelet felől a tengerről hatalmas gálya érkezett. Nem atyám hajója volt, de mi, kíváncsi gyermekek, leszaladtunk a kikötőbe megnézni, ki érkezett az idegen hajón. Zajos seregélycsapatként lezúdultunk a hegyről a partra, és a hajókötelek között megbújva lestük az idegeneket.

Mikor a pallón megjelent egy fekete alak, mintha az ég is lesötétült volna rémületében. A szívem szinte jéggé fagyott, és úgy éreztem, hogy nem engedelmeskedik sem a kezem, sem a lábam. Megpillantottam a gyűrűlidércet - mert mint később megtudtam egy halott emberkirály volt az, Szauron szolgálatában -, s ő is rám nézett. A szemét nem láttam a csuklyától, csak éreztem, hogy engem figyel. Majd elfordult és elindult a palota irányába. Szörnyű előérzetem támadt, míg néztem őt, mintha a világ pusztulását éltem volna át néhány pillanat alatt.

Mikor kiszabadultam a bűvölete alól, én is elindultam a nyomában, a többi gyermek már elszaladt, s csak egyedül követtem tisztességes távolságból az idegent.

A palotában anyám fogadta őt, és a trónterembe bezárkózva tanácsadóival, hosszasan tárgyalt vele. Később hallottam anyám kétségbeesett sikolyát. És mikor az idegen elment, nem engedtek anyámhoz hosszú ideig.

Másnap sem tudtam meg, mi történt, s még napokig sem. Anyám szomorú élőhalottként járt-kelt a palotában, már a tanácsadókkal sem volt ereje vitatkozni. Napokkal később ismét hajók érkeztek.

Sötét rabszolgagályák, tele idegen lényekkel, orkokkal. Ilyen rossz kinézetű figurákat még sosem láttam, s nem értettem, mi történik körülöttünk.

A szolgálók sietve csomagoltak, lenézve a városra padig láttam, hogy az emberek fejvesztve menekülnek otthonaikból. Elhagyva értékeiket is, csak hogy meneküljenek, messzebb kerüljenek a szörnyektől, akik láthatóan a város elfoglalására érkeztek.

Az egyik szolgáló súgta meg nekem: a lidérc apám halálhírét hozta, s mellette Szauron felszólítását, hogy szolgáltassuk ki neki a királyságot "örökségül", mert birodalmához akarja csatolni azt. Apám engedetlen volt, tudtam meg, nem fizette meg az új "nagyúrnak" a neki kijáró akót az árui után.

Fegyveres orkok özönlöttek el a palotát, s bár nem mészároltak le senkit, minden mozdulatukon látszott, hogy szívesen vérünket vennék egyetlen rossz mozdulatért. Mivel katonaságunk, testőrségünk nem volt, csak egyet tehettünk: minden vita nélkül elhagytuk az otthonunkat. Anyám magához szorított, és könnyes arccal a fülembe súgta, hogy nem lesz semmi baj.

Nem tudtam elhinni neki, hiszen a baj már megtörtént. Már nem volt szerető apám, és nem volt békés otthonom. Mindezt elvették tőlünk, és még csak ennél nagyobb veszteségekre számíhattunk a jövőben.

Felszálltunk egy kisebb hajóra, amit meghagytak nekünk az orkok, majd elindultunk az ismeretlen felé, nyugatra, a tündék honába. Tőlük remélve segítséget és támogatást a saját bajainkra, és a világ összes bajára. Tanácsot kérni a legbölcsebbektől, hogy mihez is kezdhet most a gyöngye emberi faj, és az összes többi egy ilyen ellenféllel szemben, aki hatalmát növelendő, elbitorol mindent, ami csak az útjába kerül.

Akkor fogadtam meg, ott a hajó korlátjánál állva, visszanézve egykori szülőföldemre, gyermeki szívem minden szenvedélyével és keserűségével, hogy amíg csak élek, a nagyúr hatalmának megdöntésére áldozom minden időmet és erőmet. Megbosszulom apám halálát, s elpusztítom őt.

Akkor még nem tudtam, milyen együgyű és naiv is vagyok, s azt sem, hogy egyedül semmire sem mehetek az ellenséggel szemben. Társakat, barátokat kell találnom a harchoz, az egész világot háborúba kell hívnom a leigázója ellen. S magamnak is még sokat kell tanulnom. Sok mindent, ami erősebbé tehet ebben a küzdelemben, és ami erősebbé teheti a szövetségeseimet is.

Később, mikor erre rájöttem, nekivágtam felkutatni ezeket a szövetségeseket, és megtanulni azt, ami Szauronnak is a legnagyobb fegyvere volt: a mágiát.

Gera Mónika

Május 25-e volt, reggel 6 óra. A kék égen egy sas tanította repülni fiókáit. Gandalf kinyitotta a szemét. Milyen szép nap - gondolta - és ráadásul pont a születnapja. Hogy mióta várt már erre... Édesanyja már „véletlenül” elszólta magát, hogy valami igazán különlegeset kap ezen az igazán különleges napon. Kinézett az ablakon. A sasok még mindig a dombok fölött repkedtek. Hát nem gyönyörűen lengetik a szárnyukat? Mintha varázslat lenne az egész... És ahogy a szél elsüvít az ablaka mellett – vajon magától süvít, vagy azért, mert valaki úgy akarja?

- Gandalf! - szólt édesanyja - Ébren vagy már?

- Igen, anyu, máris megyek.

Gyorsan átöltözött és már rohant is a konyhába. Mi várhat rá odabenn? Amint belépett, ott állt az egész családja és egy hosszú, keskeny csomagot nyújtottak feléje. Gandalf minden szó nélkül nekiesett a csomag kibontásának, mire pár másodperc múlva egy kampós bot került elő belőle.

- Ez... Csak nem egy... - szóhoz se jutott meglepetésében.

- De bizony az, aminek látszik - mondta apja -, egy igazi varázsbót. De ez már nem játékszer, fiam. Ha akarod, pusztulást hozhatsz mindannyiunkra, de ha úgy akarod, megmentheted a világot. De mi bízunk benned és tudom, hogy csakis jóra fogod használni.

- Becsüld meg ám ezt a botot, Gandalf, mert családi örökség. Még szépapádé volt, aki a kor egyik legnagyobb varázslója volt, de Szaurénal, Szauron nagyapjával sose tudta felvenni a harcot. Most rajtad a sor, Gandalf.

- Köszönöm, ennél szebb ajándékot még sose kaptam, ígérem, hogy minden tőlem telhetőt megteszek.

Ezután következett az ünnepi reggeli, ami közben Gandalf csak botját csodálta. Most már van botja, igazi varázsló. Mit is tehetne vele először? Mindenképp valami nagy tettet kell végrehajtania. Eközben a felnőttek is elmerültek a beszélgetésben.

- Nem fogjátok elhinni, mi történt velem idefelé úton. – mondta nagypapa – Tudjátok, ott a szélmalom mellett jöttem el, mint mindig. A levegő meg se rezdült, de a malom lapátja teljes sebességgel pörgött. Én mondom nektek, valami ördögösség van ebben.

Erre már Gandalf is felfigyelt. Ördögösség? Azaz varázslat? A szélmalomnál? És hogy ebből ő kimaradjon? Na neee... Elhatározta, hogy első adandó alkalommal kiszökik a malomhoz. Ezt nemsokára meg is valósította: míg rokonai reggeli után pihenni vonultak, ő kiosont az ajtón és a szélmalom felé vette útját. A sasok ekkor épp az erdő felett szálltak. Még mindig olyan kecsesen mozgatták szárnyaikat. Hol felszálltak, hol leszálltak egy-egy fára: szabadok voltak, senki nem korlátozza őket. Bárcsak ő is sas lehetne! – gondolta Gandalf.

Ezalatt odaért a malomhoz. Még mindig pörgött a lapátja, pedig egyáltalán nem fújt a szél. Amint közelebb ment, észrevette, hogy egy öregember ül a tövében.

- Szia. Te forgatod azt a lapátot? – szólította meg.
- Hát igen, unatkoztam. – fordult oda az öreg.
- Tényleg? Akkor te varázsló vagy? – lelkesült fel Gandalf.
- Ha már így kitaláltad, valóban az vagyok.
- Képzeld, én is varázsló vagyok ám! – mutatta nagy büszkén a botját.
- Nem tudod, milyen veszélyes az a bot a kezében. – komorodott el. Olyan keveset tudsz még az életről. Gyere, szeretnék elmondani neked egy-két dolgot.

A kicsit megszeppent Gandalf követte be a malomba, ahol egy kicsit hűvös helyiségben helyezték magukat kényelembe.

- Először is – szólt – nem attól lesz valaki varázsló, hogy van egy botja. Az csupán egy kellék, de önmagában semmit se ér.
- Mi kell még hozzá, hogy jó varázsló legyek?
- Nagyon sok minden, de leginkább akaraterő. Ha egy pillanatig is nem hiszel abban, amit teszel, minden odaveszhet. És természetesen a saját oldalad mellett kell a legszilárdabban kitartanod, meg se fordulhat a fejedben, hogy elárulod őket. Nem is az a legfontosabb, hogy a legjobb oldalon álljál, hanem, amit választasz, abban hinned kell és a végsőkéig védelmezni. Persze az is szükséges, hogy minél helyesebben meg tudd állapítani, melyik az erkölcsidnek valóban megfelelő oldal. Ha nincs ilyen, csupán magad állj ki mellettük, de semmiképp ne dobd el őket.
- Azt hiszem, ezt meg tudom valósítani.
- A második legfontosabb a boldogság. A legtöbben erre nem is gondolnának, pedig az, hogy egy varázsló boldogtalan legyen, egyszerűen elképzelhetetlen. Gondolj csak bele, hogy védelmezze meg saját igazságát, ha maga sem elégedett vele.
- De hogyan lehet valaki állandóan boldog?
- Elsőként, nem szabad, hogy bizonytalan legyen. Például, tisztáznia kell magában, mit szeret és mit nem, mit akar és mit nem, ki kell alakítania saját erkölcsait. Képzeld el, ha valaki nem tudja, mit akar, akkor ami egyik nap boldoggá tette, az másnap megriasztja, amiről egyik nap úgy gondolja, helyesen tette, arról másnap pont ellenkezőleg vélekedik. Ezen kívül meg kell látnia a szépet. Először például a természetben, majd egyesülnie kell vele és ugyanígy mindenben felfedezni ezt. Mert minden szép, Gandalf, nagyon szép, csak az a kár, hogy némelyek csukott szemmel járnak és nem veszik ezt észre.
- Ezt én is észre vettem. Például figyelted már a sasokat, hogy milyen gyönyörűen, kecsesen tudnak repülni?

- Nahát! Lehet, hogy mégse vagy olyan reménytelen tanítvány?
- Köszönöm.
- Na jó, akkor tovább is léphetünk. A harmadik fontos tényező, hogy azt tedd, amit te akarsz. Ne kössenek meg a korlátok vagy az, amit mások mondanak. De fontos, hogy csak akkor gyakorold ezt, ha teljesen biztos vagy benne, hogy helyesen cselekszel. Ha ez nem így van, kérd ki mások tanácsát. A lényeg az, hogy ne tegyél semmit akaratod ellenére.
- Kikérem magamnak, eddig se tettem. Kritizáltak is miatta épp eleget.
- Éppen ez az, amivel nem kell törődnöd. Ne hagyd, hogy manipuláljanak. Fontos még, hogy ne csak a saját érdekedben varázsolj. Vegyünk egy egyszerű példát: csinálsz egy tűzijátékot. Igen, eljön majd az idő, amikor ez a világ legegyszerűbb feladata lesz számodra. De mondd csak, van ebből neked valami hasznod?
- Hát persze, szeretem a tűzijátékot.
- Erről beszéltem korábban: mindenben meg kell látnod a szépet. De konkrét hasznod nincs belőle, viszont több száz embert tehetsz boldoggá vele. Érted már?
- Azt hiszem, igen.
- Nem kéne még hazamenned? Már megbocsáss, de nem tételezném fel rólad, hogy el is kéredzkedtél otthonról.
- Ez igaz. Máskor is itt leszel?
- Nem hinném, de most már tényleg menned kéne.
- Na jó, szia. Remélem, még találkozunk.

Hazafelé Gandalf a titokzatos öregemberről gondolkozott. Ő biztos boldog és nagyon jó varázsló. De vajon csak így lehet eljutni ehhez? Ki tudja, mindenesetre megpróbálja megfogadni tanácsait. Épp idejében érkezett haza, mert anyja ekkor kezdte keresni. Csak a kertben voltam, mondta Gandalf, mert nem szívesen beszélt volna az öregemberről.

Gandalf újból szobája ablakában állt. A sasok eltűntek, de a fiúnak mégse hiányoztak. Érezte, hogy ott vannak vele, ő maga is egy sas, aki hol leszáll a fákra, hol fel az égbe.

Hajdú Nóra

Olórinak fogom hívni Gandalfot, mert Tündehonban, ahol gyerekként élt, ez volt a neve.

Anyja egy bizonyos Freilo nevű tünde volt, apja pedig Fzugerad, a mágus.

Freilo és Fzugerad nagyon sokat nevettek, amikor meglátták fiukat. Ugyanis Olórin szakállal született. Jókorá szürke szőrszál volt még csak, de szakállnak elég hosszú.

Olórin nagyon nehezen kezdett el járni, mivel mászni nagyon szeretett. Ötéves koráig csak mászott, csak titkon gyakorolt járni, mert sértette volna az önérzetét, ha szülei előtt elesik. A beszéddel is ez volt a helyzet. Már egyhónapos korában beszélt minden nyelven, de csak rövid parancsszavakat közölt környezetével. Ilyen volt például „jnyama” és a „tenteolo”. Minden kérést tökéletesen értett, azt is, hogy „gyere a mamihoz, ögyörő-bögyörő!”, de értelmességét be akarta mutatni, hát inkább rázta a fejét és nem ment.

Azt az egyet nem értette, hogy miért beszélnek értelmetlen nyelveken szülei, és hogy mit jelent az az „ögyörő-bögyörő”. Imádott rágni, *minden* amit a kezébe adtak, az a szájában kötött ki. Egyszer a kezébe adtak egy követ... Természetesen a tejfogai, amelyek épp kezdtek kinőni, mind kiestek. Protkót kellett neki szerezni, amíg kinőnek a csontfogai, de csak acélfogsor volt a fogorvosnál. Ettől kezdve nem volt tanácsos kezét fogni vele, de sajnos Freilo megtette... Egy kicsit meg is rövidült a keze, mert Olórin fia leharapott egy darabot az ujjából. Szerencsére épp ott volt Fzugerad is, és egy rövid szó és egy puszi segítségével visszarágasztotta a hiányzó végtagdarabot. Olórin büntetésből egy hétig csak répafőzeléket ehetett. Utálta a répát minden formában, erre a szörnyű dologra mindig emlékezett.

Gyönyörű környezetben született, fák és madarak között, amiket nagyon szeretett. A házuk mellett egy patak csörgedezett, aminek a neve Csibész-patak, azaz Cyruelo-patak volt. Annyira kanyargott, hogy kenuzni sem lehetett rajta, pedig Olórin nagyon szeretett kenuzni.

Sehol a szigeten nem volt iskola, tehát a sziget maga volt a paradicsom. A szigeten belül volt tenger is, abba ömlött a Cyruelo-patak. Bármilyen hihetetlen, a tenger neve Cyruelo-tenger volt. Olórin állandóan ott úszott és vitorláhajózázott a barátaival, Ceolonnal és Galenonnal. Ők a szomszédai voltak, mindkettő tisztán mágus. (A mágusok és a tündék két külön faj. A tünde-mágus keverékeknek egy kicsit több varázserejük volt, mint a „tisztá” mágusoknak, mert a tündéknek is volt varázserejük.) Térjünk vissza a környezethez. Csodás virágok nyíltak Tündehonban: suilo, ceryl, feosa, neuio. Az volt bennük a csodás, hogy mindegyik a tündék legszebb álmait tükrözte. A tündéknek pedig csodás álmaik voltak.

A suilonak mágikus ereje volt, ha valaki a párnája alá tette, a leggyönyörűbb álmai beteljesültek (ezt Olórin is kihasználta, amikor szerelmes lett Gloryába...). A ceryl úgy lobogott, mint a tűz, a feosa szív alakú volt és dobogott, a neuio pedig napként fénylett a sötétben.

A fák olyan szépek voltak, hogy a tündék és a mágusok az útban lévő ágakat se vágták le róluk, és inkább kőből építkeztek, minthogy egyet is kivágjanak. Télen nem volt hideg, tűzfára nem volt szükség. A fák közül csak néhányat említek: sciolé, kioyée, oreálye, goestras. A sciolé gyümölcse ananász és banán volt. A kioyée almát, barackot és kiót termett. A kio édes, dinnyeszerű gyümölcs volt, egyetlen pici maggal a közepén. Az oreálye narancsot, mangót és eályét termett. Az eálye íze nagyon hasonlított az uborkáéhoz. A goestras fenyőfához hasonlított, csak éppen nagyon meg volt tekerve minden egyes porcikája, és ha szépen megkérték és megsimogatták a törzsét, akkor leesés veszélye nélkül fel lehetett rá mászni.

A hegyek kinézetére nincs szó. Úgy néztek ki, mintha éltek volna. Három hegy volt a tündék szigetén, az Assisyié, a Túdómyé és a Sereyé. Róluk csak annyit, hogy magasságuk miatt Olórin egyiket sem tudta megmászni. Pedig megpróbálta.

Olórin tízéves korában szeretett bele Gloryába, aki nem volt ugyan olyan szép, mint a tündelányok általában, de az átlagos lányoknál rendesebb volt, mert a szép tündelányok még ha vidámak is voltak, Olórin szerint „üresebb volt a tekintetük a döglött kutyaénál”. A szerelem kölcsönös volt, mert Olórin használta a suilont, meg Gloryának amúgy is tetszett Olórin és a szakállkája.

Sajnos Gloryát Ceolon belelökte a Cyruelo-folyóba, és Glorya belefulladt. Ez azért történt, mert Ceolon is beleszeretett Gloryába, ezt közölte is Olórinna. De Olórin csakazértis betette a suilont a párna alá, és a következő napon már járt Gloryával. Ceolon látta őket ölelkezni. Megbeszélte a dolgot Olórinna, úgy tett, mintha nem zavarná. Elküldte őt feosáért, mondván, hogy az biztos tetszeni fog Glórának (maguk közt így nevezték, mert a *glory* tündéül azt jelenti, hogy „enyhén csúnya csaj”).

Amíg Olórin feosát keresett, Glory kiült a megbeszélte találkahelyre, a Cyruelo-folyó mellé. Magában dúdolgatta, hogy „én vagyok a kicsi tehén, ülök a fa tetején...”. Igazat mondott, legalábbis részben, mert egy goestrasfán ült és lógatta a lábát. Ceolon belelökte őt a vízbe, de nehéz dolga volt, mert nagyon halkan kellett kérlelnie a fát, öreg is volt a fa, süket is, érdes törzsű is. Sikertelenül feljutnia, tettét végrehajtania.

Gloryt mégis sikerült megmenteni, de ahhoz meg kellett várni a 13. születésnapját. Az újraélesztésnél segédkezett Freilo, Fzugerad, Olórin és Ceolon apja, Sweolon is. Ceolont száműzték Tündehonból. Glorya újjáélesztésekor baj történt. Olyan lett, mint minden tündelány. Eltűnt a fény a szeméből. Olórin szomorú lett, elbujdosott. A legmagasabb hegyre akart felvonulni, a Túdómyéra. Nem sikerült neki, az erdőben kellett bujdosnia. Egyszer kiment egy rétre, feosáért. Igaz, nem volt már párnája, ami alá tehetne volna, de hátha..., erre lecsapott egy sas és felkapta a gyereket. Visszavitte az anyjához, útközben elbeszélgettek az életről, a lányokról, és Olórin megnyugodott. Bocsánat, egy dolgot kihagytam: Olórin szakállja mindig nőtt egy centit, ha nyugodt vagy boldog volt, ha ijedt vagy szomorú, akkor két centit csökkent. A sas hátán kétszeresére nőtt a „büszkesége”, bujdosás közben jó, ha három centis volt a szőröcsomó.

Gandalf még negyven évig bolyongott tündék és mágusok között, tapasztalatokat gyűjtött, majd 53 évesen 4 társával elhagyta a tündék honát.

Kétszáz év múlva tért vissza legközelebb, de ez már egy másik történet.

Hevér Krisztina

I.

Egyévesen lábra állt,
Kétévesen kiabált,
és föl-alá szaladgált,
ide-oda rohangált.

Három éves alig volt
az erdőben barangolt,
egyszer eltévedt, sokszor
bozót mélyén bolyongott.

Mit csinált négyévesen?
Mindig kísérletezett,
tűzijátékot kezelt,
fellövellt és szerkesztett.

Ötévesen Gandalf már
bízva iskolába járt.
Bölcsek előtt szalutált
és soha sem volt kaján.

Hiszen jellemezte még
hozzaértés, bölcsesség,
és módfelett szerénység
(néha enyhe kevélység).

Hétévesen muzsikált,
Nyolcévesen zongorált,
hegedült és furulyált,
és hangosan trombitált.

Tanult biológiát,
élvezte a kémiát,

sőt, a filozófiát,
és a geometriát.

II.

És hogyan tanult Gandalf?
Nos, lássuk szépen sorban:
Szívvel és csodálattal,
csókkal és pofonokkal,

kacagással és könnyel,
fehérrel s feketével,
kitűnő emberséggel,
színével, a fehérrel.

Kétkedve és remegve,
és remegőn merengve,
semmiért és mindenért
állva és térdepelve.

szerető szeretettel,
kibékítő békével,
megnyugtató kezevel,
hangjával és szemével.

meghittnek hitt percekkel,
óvó-védő kezekkel,
keserűn is édesen,
borral, tejjel és mézzel.

magányosan lángolón,
vagy csapatban gyámolón.
hol halk pianissimo,
máskor vad fortissimo.

mindenért vagy semmiért,
a megsemmisülésért?

nem halálért, Életért
teljesítve végzetét.

III.

Nem elég? Folytathatom a sort:
mindentől féltőn, vagy elhagyón,
bús bolyongón, de álmodozón,
harcos keselyűként borongón.

tisztaságra vágyva gyanakvón,
becsapva, keserűn koldulón,
igazságos szívvel varázslón,
színes lepkeszárnyon szárnyalón.

hitetlenkedve, de reménnyel,
reménytelenséggel, de hittel,
könnybe lábadó nevetéssel,
és reménykedő tekintettel,

kézfogással és hatalommal,
egyedül, néha párosával,
önmagában, olykor csapatban,
barátok közt mindig magányban.

óhajokkal és sóhajokkal,
bűntudattal és bocsánattal,
pirkadattal és alkonyattal,
ájulással és árulással,

bánattól sajgó vajúdással,
sebekből vérző kínlódással,
haraggal, sokszor tagadással
de végül is mindig áldással

Megnyugtató természetével
messzeségbe néző szemével
nem gyöngülő becsületével

tűz veszedelembé menve.

IV.

Megérkezvén hobbit-Megyébe
a gyermekkorát befejezve,
de gyermeklelkét megőrizve
hobbitokat mindig segítve

Ejha, micsoda kavalkád! Nézd!
égen villámló tűzijáték
gyerekek által várt parádé
Ki tudja, mennyi csoda vár még?

„Nos, itt az idő, elérkezett,
Hobbitok: most indulnotok kell!”
Így szólt akkor Gandalf, a fehér,
szavainak tanúja az ég.

Sötét éjszaka indultak el
az Egy Gyűrűvel, kételkedve,
nem szólva, csak némán kérdezve,
nem visszhangzón, halkán lépkedve

Gandalf szavát mindig követve
megbízva őbenne teljesen
sokszor halállal szembenézve
száz veszedelmen is átmenve

Mert tudták, megértették: Gandalf
szemének barna fénybogara
őket figyelve állandóan
mindig a javukat akarja.

Ki ő? Soha meg nem fejtheted.
Halállal szemben is védelem,
segítő szándék jellemezte.
Küldetését teljesítette.

Hoffmanné Zoltán Valéria

--Mese a Fáról--

A Harmadkor legendás varázslójának, Gandalfnak születését, gyermek- és ifjúkorát homály borítja. Csak azokban a gyermekmesékben találhatunk utalásokat erre vonatkozóan, melyeket Ithiliában a mai napig is mesélnek az édesanyák gyermekeiknek.

Gandalf – akit ekkor még nem ezen a néven ismertek –, a tengeren túl, nyugaton, a tündék távoli hazájában nevelkedett. Eredeti neve Olórin volt, de szüleiről, származásáról nem tudunk szinte semmit sem.

Olórin eleven rosszcsont volt, aki mágnesként vonzotta a bajt már kisgyermekként is. Különös vonzalmat érzett a tűz iránt, megbűvölte őt a táncoló, pattogó lángnyelvek játéka, a meleg és a fény varázslata, mely elűzi a dermesztő hideget és a sötét éjszakát. Mérhetetlen vágyódása a tűz iránt bizony sokszor bajba sodorta.

Történt egyszer, hogy egy szép tavaszi napon Olórin és játszópajtásai bújócskáztak a zöldellő hegyoldalon. Játék közben egyikük felfedezett a bokrok közt egy nyílást, mely elég szűk volt ugyan, de egy kisgyermek mégis könnyen átfért rajta. A tünde-gyermekek általában nem vállalkoznak okatlanul veszélyes kalandokra és nevelőik intelmeit szem előtt tartva nem győzi le őket a kíváncsiság. A sötét, homályos, nyirkos helyeket, mint amilyen a hegy belsejében egy barlang, pedig nemigen kedvelik. Sötétségben sötét lények laknak – tartja a mondás. De Olórin már régen tudta a módját, hogyan kell fáklyát készíteni és meggyújtani. Lobogó lánggal a kezükben, fénnel felfegyverkezve már a többi gyermekben is felülkerekedett a kíváncsiság.

- Menjünk, nézzük meg, mit rejt a barlang! – kiáltotta egyikük.
- Talán az ősi valák rég elrejtett kincsét! Lehet, hogy mi fogjuk most megtalálni! – mondta egy másik gyermek.
- Lehet az is, hogy itt van a bölcsesség tava, az idők kezdete óta rejtetten! – suttogta izgatottan a harmadik.
- Akármit is találunk a föld alatt, tudni akarom, mit rejt a barlang mélye. – mondta Olórin.
- Itt is folytatjuk a bújócskát? – kérdezte a legkisebb tünde-fiú. Olórin kézen fogta és azt mondta neki:

- Maradj mellettem, most mást játszunk, nem bújócskát. Felfedezősdit játszunk, meglásd, izgalmas lesz nagyon.

Először szűk ösvényen haladtak a följük magasodó sziklafalak közt. Beljebb haladva a barlangban, a fáklya fénye egyre szélesebb ösvényt világított meg előttük. Az ösvény fénylően sima volt, mintha már sok-sok láb koptatta volna előttük. A sziklafalak is eltűntek már mellőlük, lépteik zaja kopogva visszhangzott. A szűk járat hatalmas teremmé tágult körülöttük: nem látták sem a falait, sem a boltozatát, sem az előttük levő utat. A gyermekek már nem találták olyan jó mókának a sötét barlangban való sétát, az út kezdett félelmetessé válni.

- Forduljunk vissza! – kezdték mondogatni.
- Kérünk, Olórin, mutasd a visszavezető utat! Ki akarunk jutni ismét a napfényre! – mondták.
- Félek! – suttogta a legkisebb gyermek.

Olórin komoly arccal fordult társaihoz:

- Most már nem fordulhatunk vissza. Elmondom hát nektek, éjjel álomban már jártam itt. Álomban ez a barlang nem volt sötét, falain szépséges drágakövek fénylettek, mint megannyi csillag és beragyogták a legcsodálatosabb helyet, amit valaha is láttam. A barlang tetején egy hatalmas kő világított, mint a telihold, szelíd fénye megmutatott egy tavacsikát a mérhetetlenül nagy terem közepén, benne egy kis sziget, a szigeten egy fa, tele hófehér, fénylő szirmú virágokkal. Még a virágok illatát is éreztem. Csodálkozva szemléltem a csodás fát: hogy élhet meg a föld alatt? Ekkor vettem észre, hogy nem vagyok egyedül. Egy szépséges tünde-asszony lépett oda hozzám, akit még sohasem láttam azelőtt. Rám mosolygott kissé szomorú mosollyal, és így szólt:
- A nevem Nimledion. Olórin, kedvesem, nézd meg jól ezt a helyet, hogy felismerd majd akkor is, ha már nem ilyennek látod. Valami szörnyű gonosz dolog közeleg, elpusztítja majd Telperiont, a fát, melyet úgy megcsodáltál, sötétbe fog borulni ez a csodás barlang és az is marad korszakokon át. Keresd meg a magját kérlek, vidd magaddal, ültess el és segíts minden erőddel és tudásoddal, hogy ismét virágba boruljon, minden érző lény örömére. Segítőtársaid is lesznek, szám szerint négyen. Ti lesztek a kertészek, elültetitek a magot, a belőle kinövő fácskát nevelitek, gondozzátok majd és elpusztítjátok, ami ellene támad. Kérlek, bízzatok meg egymásban és segítsetek, ahol és ahogy tudtok, mert rajtatok áll, kivirágzik-e újra a Fa és a Fény vagy a Sötétség borítja-e majd be a világot. Legyetek nagyon óvatosak!

- Mintha ekkor valamit akart volna mondani nekem, de felébredtem és hamarosan meg is feledkeztem erről a furcsa álomról. Egészen mostanáig nem is jutott eszembe. De most már biztos vagyok abban, hogy meg kell tennünk, amit az álombeli Nimledion kért: higgyetek nekem, ezért vagyunk most itt.

A társai - akik eddig csöndben és csodálkozva hallgatták elbeszélését – most egyszerre kezdtek beszélni. Egyikük lelkesen benne volt a kalandban, a másik félt, a harmadik vissza akart fordulni, a negyedik csendben, elgondolkodva figyelte társait és így szólt:

- Valóban ezt kell tennünk, figyeljetek rám. A csodaszép Nimledion nekem is megjelent tegnap éjjel álmomban és arra kért, segítsek megőrizni a Fényt világban. Egy fából faragott dobozkát is adott, melyben egy ezüstösen fénylő mag pihent. Nem is gondoltam erre a különös álomra, egészen mostanáig és el is feledkeztem róla. Segítsünk Olórinak! Meglátjátok, együtt sokkal könnyebben megtaláljuk a magot és azután a barlangból kivezető utat is.

Tovább indultak hát, a fáklyafény megvilágította előttük az utat. Mindegyikük azon törte a fejét, hogy amennyiben az álom a régmúlt valóságot mutatta, mi történhetett itt, ami elpusztította a barlang csodáit. A fáklya lángjának fénye egyszer csak a vízen csillant meg, már a halk csobogást is hallották, ahogy az aprócska hullámok a köves partnak verődtek. Észrevettek egy farönkökből, indákkal hevenyészve összekötött tutajfélét, mely nem messze tőlük egy cölöphöz volt kötve. Elhatározták, hogy a tutajjal vízre szállnak és megkeresik az álom útmutatása szerint a tó közepén a kis szigetet.

Egy hosszú farúddal lökve előre a tutajt, egyre beljebb sodródtak a tó mélye felé. Mindegyikük csendben figyelt a legkisebb zajra is, hisz látni csak a fáklya fénykörén belül lehetett. Ha félt is valamelyikük korábban, a kaland izgalma, és a feladat, amit a jósálom rájuk bízott, legyőzte bennük a félelmet.

Hamarosan meghallották a sziget partjain megtörő hullámok csobbanását és még valamit..., valami furcsa zajt. Mintha valaki fűrészelné... Nem, itt valaki vagy valami alszik, és hangosan horkol! A félelem visszalopózott szívükbe, de már késő lett volna visszafordulni. A tutaj halkan nekiütődött a partnak, a gyermekek pedig kiléptek a szigetre. Csöndben elindultak a zaj forrásának irányába. Elöl persze Olórin ment a fáklyával, a többiek utána, lassan lépve, libasorban. A horkolás egyre hangosabb lett, míg végre a fáklya fénye megvilágította a hang forrását. Nagyon elcsodálkoztak, nem is tudták, mit látnak. A horkoló alak hatalmas volt, háromszor akkora, mint egy ember és bár volt feje, két karja és két lába is, egészében véve mégis egy fára emlékeztette a gyermekeket. Szusszant egyet, megmozdult és rájuk nyitotta nagy, zöldes-barna szemét.

- Hm, hm... Hát ti kik vagytok, és hogy kerültetek ide? – dörögte, majd feltápáskodott és kinyújtózta tagjait.

- Mi csak odakinn játszottunk a hegyoldalban, megtaláltuk a barlang nyílását és kíváncsiak voltunk, mit találunk itt. – felelte Olórin bátran. Mindannyian meg voltak egy kissé szeppenne, bár érezték, hogy a furcsa óriás nem rosszindulatú teremtmény.
- És te ki vagy? És mit csinálsz itt? – kérdezték óvatosan a sosem látott lényt.
- Hm, hm... Nohát, örülök, hogy hoztatok tüzet, vagyishogy fényt, mert a tüzet, magát nem nagyon kedvelem. De ha kellő elővigyázattal bánunk vele, jó szolgálatot tehet szükség esetén. Különben ent vagyok, vagyis hogy úgy szoktak hívni. És ti kik vagytok, és mit csináltok, mondjátok csak el szépen! – morogta mély hangján.
- Én Olórin vagyok, ők a barátaim. Álomban útmutatást kaptam, hogy a barlangban levő tó közepén található szigeten keressem meg a Telperion fa magvát, vigyem magammal, ültessem el és a belőle kinövő fának viseljem gondját. Társaim ebben segítenek.
- Nohát, milyen különös véletlen! – csodálkozott az ent.
- Én is a mag keresése miatt vagyok itt, tudjátok. Nem hagyhatom, hogy egy fa soha többé ne létezzen! Csakhogy én sohasem gyűjtök tüzet - tudjátok, a fák gyúlékonyak – és a világító..., hm, hm, hogy is mondják... lámpásom sajnos elejtettem, elvesztettem, begurult a vízbe és én itt maradtam ezen a szigeten, egyedül a sötétben. Fény nélkül nem találhattam meg a magot sem, amiért jöttem, de a kivezető utat sem. Időm az van, csak semmit nem szabad elsietni. Töprengtem, aztán elszundítottam. Álomban segítséget kértem, hogy kijuthassak innét a maggal együtt. Nohát, nem hittem volna, hogy a segítséget néhány gyermek hozza majd. – dörögte az ent.
- Mondd már meg kérlek, mi az, hogy ent? – kérdezte a legkisebb fiú félénken.
- Még sohasem láttam hozzád hasonló lényt. Vajon neved van-e?
- Fa-pásztor vagyok, ősidők óta élek a földön és amerre járok, fákat nevelek, erdőket ültetek a többi enttel. A tünde-nevem Fangorn. Az ent-nevemet túlságosan hosszú lenne kimondani.
- Te ugye tudod, mi történt itt, mi pusztította el a Fát és a barlang csodáit? – kérdezte egyikük a hatalmas entet. Fangorn komoran mesélni kezdett nekik.
- Réges-régen ez a barlang Nimledion tünde-úrnő lakhelye volt. Itt lakott népével, békében és boldogságban. A Fát még én ültettem neki, és ő szeretettel gondozta. Az itteni tündék ügyes kezű mesteremberek voltak, sok csodaszép dolgot alkottak maguk és mások örömére. Bár én többre becsülöm az erdőt, meg kell hagyni, csodaszép hely volt ám ez valamikor! Hogy pontosan mi történt itt, azt én sem tudom. Csak híreket kaptam arról, hogy a világban alakot öltött egy Gonosz Hatalom, mely mindenkit uralni akar.
- Itt csata volt e hatalom és Nimledion népe között, erről szóltak a hírek. A barlang szépségei és a Fám elpusztultak. Az itt lakozó tünde-nép maradéka elmenekült, úgy tudom, áthajóztak Kelet felé a tengeren. Ha meglelem a magot, utánuk megyek magam is. Az ottani erdőknek is szükségük van pásztorra. Világíts! – mondta Olórinnak.

- Ti meg segítsetek a keresésben! - kérte a többi gyermeket az ent.

A szigeten a fáklya lobogó fényében lázas keresés folyt. Mindent átkutattak, minden követ elmozdítottak, minden faág alá benéztek, minden üregbe bekukkantottak, de nem találták a magocskát. A gyermekek szomorúan kérdezték Fangornt:

- Most mitévők legyünk? Úgy látszik, nincs is itt semmilyen mag. Biztosan valamennyien tévedünk. Itt, ebben a sötét barlangban sohasem élhetett meg egy fa!
- Hm, nohát, majd elfelejtettem. Hiszen, ha itt van – és itt van, ebben biztos vagyok – elő lehet csalogatni. Elő lehet énekelni, úgy ám!

Az ent halkan dűnnyögve valami különös nyelven énekelni kezdett. A gyermekek csendben figyelték, mit csinál. Egyszer csak halk zajt hallottak a hátuk mögül, és a fáklya rávetülő fényében valamennyien meglátták az ezüstös termést, amint Fangorn lába elé gurult. Az ent felvette, örömmel dűnnyögte:

- Nohát, előjöttél végre! Most szépen kiviszünk a fényre, elültetünk, és újra fa lehetsz, úgy bizony! Ezek a derék gyerekek segítettek nekünk, jutalmat érdemelnek ezért, nem gondolod?

Az ent óvatosan szétnyitotta a termést és határtalan örömmel kiáltott fel:

- Nézzétek, pontosan hat magocska van benne! Mindegyikőtök kap egyet, nagyon vigyázzatok rá és mind az öten ültessétek el a magot, mindenki máshol. Így biztosan nem szakad magva az én szépséges Fámnak. Most már indulhatunk, keressük meg a kivezető utat. – mondta az ent.

Áteveztek ismét a tavon a gyermekek, Fangorn meg ott gázolt a vízben mellettük, majd Olórin fáklyája fényénél megmutatta nekik a barlangból kivezető utat. Alkonyodott már, mire kiértek a szabadba. A lemenőnap fényénél az ent elbúcsúzott a gyermekektől.

- Találkozunk még, kis barátaim, ne feledjétek, mi a dolgotok és ne feledjétek el a vén Fangornt! Teveled, Olórin még egész biztosan összehoz a sors, ezt érzem! Nőjetek, okosodjatok addig is, kis barátaim! – intett búcsút nekik az ent és továbbment hosszú lépteivel, befelé az erdőbe.

Az öt gyermek ettől kezdve életre szóló barátságot és szövetséget kötött egymással, őbelőlük lettek az *istarok* avagy a mágusok.

Jakubek Dorottya

- Olórin! Ébredj!

Olórin felült a kemény padlóról. Szegények voltak, és anyja mindent megadott azért, hogy egyetlen fia, Olórin, semmiben sem szenvedjen hiányt.

- Olórin, indulnod kell! Mairun mester már vár!

- Muszáj, anya?

Anyja nagyot sóhajtott.

- Nézd, kisfiam: szeretnél mágus lenni vagy sem? Nekem mindegy: segíthetsz a földeken, dolgozhatsz, és akkor talán boldogabb leszel?

- Ne haragudj, anya. Mindjárt felöltözöm.

Pár perc múlva Olórin már a tekercseit pakolta össze.

- Szervusz, anya. Megyek tanulni...

Mairun mester már várta ifjú tanítványát. Magában csóválta a fejét: túl fiatal még. Túl felelőtlen. Nem fog neki sikerülni.

- Bocsánat, Mairun mester.

- Olórin, tudod jól, mi jár a késésért. Akkor miért tetted?

Olórin behunyta a szemét.

- Sajnálom-suttogta.

- Hiába mondod ezt, Olórin. A szabály, az szabály: nem szegheted meg. Engedetlenségért vagy figyelmetlenségért büntetés jár: és ha ezt figyelembe vesszük, te mind a kettőt megszegted. Mi jár ezért, Olórin? Melyik büntetés?

Olórin már minden ízében reszketett. Dadogva elmondta:

- E-e-egy p-p-p-róbat-t-tételll...

- Helyes válasz. Még hozzá a tűz-tétel - Mairun elvigyorodott. Olórinnak a tűz-tétel nehezen fog menni...

Mairun kedvelte Olórin, de semmiért fel nem áldozta volna azt az élvezetet, amit a fiatal diákok nyújtanak ilyen próbatételeknél. Imádta nézni, ahogy tanítványai arcán az izzadságcseppek végigfolytak, mikor a bemagolt leckét próbálták feleleveníteni agyuk legmélyebb zugából.

Olórin a Tűz-szakadék előtt állt. Mairun tudatta már vele feladatát: hidat varázsolni, tüzet hideggé tenni, túloldalon fáklját gyújtani, visszajönni hídvarázs nélkül.

A fiú nagyot sóhajtott. Tudta, hogy ez egyszer be fog következni. Ráadásul hídvarázs mellett csak egy valami olyan varázslat van, ami ilyen szakadékokra való: a mozgó palló. És ez az, ami neki egyáltalán nem ment.

- Manna en lan cromos, lifa ta lun kromon!

A híd megjelent. Olórin hip-hop átszaladt a rozoga kis hidacskán. A túloldalon letört egy bokorról egy ágacskát, és meggyújtotta. Odaállt a szakadék szélére.

- Ööö... Kresufel lan... nem, lun... Kresufel lun maldhata, kiro ment o gallonath!

A mozgó palló csendesen siklott ide-oda. Olórin rászállt, és mosollyal az arcán ment oda mentorához:

- Mester.

- Olórin, látom, szorgalmasan dolgoztál, tanultál. Mindenesetre a hidegtűz-varázslatot kihagytad.

A fiú boldog mosolya egy ezredmásodperc alatt eltűnt. Mairun mester megsajnálta a szerencsétlen gyermeket. Tudta, hogy szegény családból való.

- Olórin, ma este benézek hozzátok, jó?

A mágusnövendék kicsit megijedt.

- Persze, mester.

- Most hazamehetsz.

- Köszönöm, mester. Akkor este.

- Szervusz, fiam.

Olórin megfordult, és vígan hazaszökdécselt. Soha nem jöhetett haza napnyugta előtt. Most meg, tessék, maga a mester küldi haza, pedig még dél sincs. Vajon miért?

Megvonta a vállát, és benyitott a konyhába. Mivel anyja még nem volt otthon, ő maga állt neki takarítani, egyszerű takarító-varázssal. Nem sokkal később csillogott-villogott a kis ház. Majd varázssal egy ínycsiklandozó ebédet anyjának.

- Olórin, te itthon vagy?

- Igen, anya. Mairun mester este benéz hozzánk.

Anyja nyugtalannak látszott.

- Ma délután nem megyek vissza a mezőre.

Mairun mester megigazgatta szürke ruháját, a kezében lévő csomagot, és bekopogott.

- Mairun mester! Már vártuk. Tessék, kerüljön beljebb.

A mester belépett a piciny építménybe. Kicsit meglepődött a szegényes házikón, és elszégyellte magát. Hogy képzelhette ezt? Miért?

De már nem volt visszaút. Menni kellett, tenni a dolgát...

- Üdv, Mester.

Mairun lenézett a gyerekekre. Olyan apró, oly törékeny...

- Itt maradsz vacsorára?

- Nem, Olórin. Édesanyáddal szeretnék beszélni.

Olórin a ház előtt sétálgatott. Fel-alá, fel-alá, fel...

Kopp.

Mi ez? A fiú felnézett.

Egy fehér köpönyeges gyermek állt ott. Kezében egy nála is magasabb bot volt. Kinyújtotta kezét.

- Engem Szarumánnak hívnak. Fehér Szarumánnak. És téged?

- Őt Gandalfnak nevezik. Szürke Gandalfnak.

Olórin - ha úgy tetszik, Gandalf - kérdően nézett Mairunra.

- Tessék?

- Jól hallottad, Olórin. Neked adom botom. Te vagy az utódom. Immáron Szürke Gandalf vagy.

Vacsorára behívták az új ismerőst, Szarumánt, és a mester is ott maradt. Ő ugyan hangoztatta: nem kér semmit, de aztán megkóstolta:

- Nagyon finom. Vehetek én is?

Ol..., bocsánat, Gandalf és édesanyja, valamint Szarumán nagyot nevettek, és kiszolgálták a mestert. Az este fantasztikusan telt: ami varázslatot csak tudott Mairun bot nélkül, azt mind bemutatta, kezdve a szájjáró-varázssal (amit természetesen Gandalfon próbált ki, persze a fiúnak sikerült megszabadulnia tőle: bár, hogy a varázsigét hogy mondta ki, azt valószínűleg már soha, de soha nem fogjuk megtudni), és az ajtónyitó-varázslaton át a védőbűbájjal befejezve.

Pár nappal később két alak ment az úton. Csak ők voltak, mivel rettenetes vihar tombolt, de rajtuk ez egy cseppet sem látszott meg: egy kicsit se voltak vizesek...

Ha az úton találkoztak valakivel, az azt mondta:

- Fehér Szarumán és Szürke Gandalf...

Hosszú ideje volt már távol otthonról Gandalf, mikor Mairun mester megkérte anyja kezét. Az szerette volna kikérni fia beleegyezését is ez ügyben, de Olórin éppen Elrondnál vendégeskedett

Völgyzugolyban, vagy ahogy még akkor nevezték a legtöbben, Imladrisban, és éppen ünnepeltek. Így hát maga döntött afelől, hogy fiának új apát szerezzen-e. És szerzett.

De küldtek egy futárt Völgyzugolyba, hogy értesítsék az akkor már Mithrandirnak is hívott „gyermeket”, aki az üzenet hallatán rögtön hazatért, hogy minél jobban megismerje újdonsült apját.

Ők ketten sokat voltak együtt, míg lehetett, de Gandalfnak lassan menni kellett. Aznap indult el először Gondor földjére, hogy meglátogassa Barna Radagastot, akit Szarumán segítségével ismert meg.

A sok vándorlás, utazás során több kiváló, jó baráttra tett szert: egyiket ma már csak Aragornnak hívjuk, de akkoriban Estelnek, a Reménynek szólították.

Fehér Szarumán beköltözött Orthancba, és gyönyörűvé tette a környéket (pl. Rohan). Szürke Gandalf pedig ide-oda utazgatott Középföldén, szert tett sokféle barátságra, és így lett a törpék közt Tharkun, tündéknél Mithrandir, délen Icnánus... de réges rég, fiatalkorában, nyugaton, Olórin volt a neve...

Jánosik Tamás

Az itt következő részletet a *Rhovanion* - *saga* nevű ősi naiv eposzból közöljük, amelyet ismeretlen szerző írt Középföldén, az ún. „negyedkorban” a hanyatlás korában. Ekkoriban Középföldén már mindenütt az ember vált az uralkodó fajjá, a többi faj, ú.m. *nemestündék*, *törpök*, *hobbitok* eltűnőben voltak. A szöveget Geledrior Wycliff király sírkamrájában találták meg, erősen töredékes állapotban. Már nem deríthető ki, vajon a király parancsára készült-e (tehát egykorú), vagy Geledrior uralkodását megelőzően keletkezett.

Előhang

Erőt ad majd. És reményt.
S tovább ég a láng, a fény.”

1.

Késő láng, mi szűveinket
Átal járja, szüntelen.
Régi, szép emlékeinket
Dúlja szét a dúlt jelen.
Istenek, Ti, égi sátor
Magasában, régi bátor
kedvet nékem adjatok,
S dalolásra bírjátok!

2.

Század szennye szerteárad,
Lelkemet, jaj, ellepi.
„Van ki hallja bús danámat?”
- Szívem halkán kérdezi.
„Van ki hallja” - zúg a válasz -
„Erőt adunk. Csak te árasz
dalod szét a föld színén!
Erőt adunk. És reményt.

3.

Középföldét újra lássad
- Homályossá lett szemed -
Ősök kincsét mind felássad,
És daloljad éneked;
És dalod, mint mécses lángja,
Más szíveket lobbant lángra.

4.

S lám, a titkos *istaroknak*
Népe máris itt terem.
Útakon lassan bolyongnak
Nem pihelve, szüntelen.
Oh, varázslók, kik valátok?
Merre volt szülőházatok,
Ki mondhatja meg, vajon?
Talán ezt is megtudom...

5.

S régi hősök éledeznek
Nyiladoznak szemeik,
Páncélingbe ölteznek,
Paizsuk felövezik,
Erdő *eldái*, fűzőldék,
Íjaik pengnek, süvöltnék
Könnyűded nyílvesszeik;
Halált hozó mindenik.

6.

Törp - csákánya újra dobban,
Surrannak a *hobbitok*,
Lombos *entek* újra lombban,
Az erdő csupa titok.
Hang suttogja: „élj a mának!”
S hallod *Bombadil Tomának*

Hars dalát a bokron át -
Jöjjetek még, új csodák!

7.

Jól vigyázz! Az éj homálya
Szinte újra eleven!
Trollok, orkok csúf hordája
Csörtet és les éhesen
De tudod, a fény erősebb,
S így a vég is ismerősebb:
Tűnik a sok rémalak
Midőn jó a virradat.

8.

Hősi harcok szép korába
Vigyél vissza, képzelet!
Lélek, lángolj, mint a fáklya,
Sugározd szét fényedet!
Toll kezemben, láng szívemben
Tisztaság tekintetemben
Szavaim, szárnyaljatok!
És Ti mind - hallgassatok.

[...]

Minas - Tirith ostroma
(részlet)

442.

...Minden éjen döng a várfal,
Ordít a vad horda lenn,
Tűz - nyilak fellege szárnyal
Rettegés a lelkeken.
De mind hősként áll helyében,
Elszántság tekintetében;
Tudja mind: ha vész a vár
Egytől - egyig veszve már.

443.

Minden éjen fog az ember,

Rombolják a falakat;
Jő az ork - had, mint a tenger,
S pusztulnak a hős fiak.
Mert az ork sötéttel bátor,
Retteg a fényes sugártól,
Furcsa harc, emberfinek;
Éj: csaták. Nappal: szünet.

444.

Jő a reggel, mén az ellen
Nap fényétől messze fut.
Ilyenkor kell megpihenjen,
Minden védő, hogyha tud.
Sebesülteket kötözni,
Tetőkön lyukat fődözni,
Erősíteni falakat;
Temetni halottakat.

445.

Katonáknak kis csapatja
Pusztta földön üldögel.
Ki fegyverét tisztogatja,
Ki fecseg - békét remél,
Ki csak ül, semmibe nézve,
Ki rá se ránt az egésze;
Sisakjában tetvet öl,
S közben gondtalan fütyöl.

446.

Öreg harcos szól: „Pajtások,
Szépecskén csak elfogyunk.
A végén majd, meglássátok,
Mind ork bendőbe jutunk.
Gandalf bárcsak visszatérne,
S rajtunk valahogy segélne!
Isten uccse! Nincs kedvem
Vacsoraként végezni!”

447.

„Gandalf? Az meg vaj’ miféle?”

- Ifjú hadfi kérdezi -

„Milyen erőn vagyon véle,

Hogy tudna segíteni?

Nézz ki, bátya, tenger orkra!

Ki az, ki vélek dacolna?”

„Gandalf.” - szól a vén vitéz.

S az ifjanc szemébe néz.

448.

„Azt mondják” - így szól egy másik-

„A mágusok istenek.”

„Eh!” - Az öreg replikázik -

„Látom, nem esmeritek!

Nem baj, akkor elmesélem.

Mit hallottam egyszer régen.

Ki mondta, már nem tudom.

Hallgassátok meg dalom.”

Ének Andorath - fi Andrathon gyermekségéről

(Ahogy a vén harcostól hallhatták a többiek)

1.

„Kedves szellő! Honnan jöttél,

Szép hazád, mondd, hol lelem?

Mely vizekben hívesedtél,

Ilyen kellemetesen ?”

„Sok tó és csermely van ottan,

Bővelkedik patakokban.

Gyémánt víz, ezüst folyam”

- Szól a szellő - „Dúna - Dan.”

2.

„S illatod, mondd, honnan hoztad,

Hol e sok arany mező?

Ugyan, szólj, hol illatozhat

Ily nagyon a levegő?”

„Hol kalászosok nagyra nőnek,

Hol vége nincs az erdőnek,

Melynek oly dús földje van,”

- Szól a szellő - „Dúna - Dan.”

3.

„S mondd, miféle messzi táj az,

Hol ily bizalmas a nép,

Hogy dalát szellőre bízta,

Míg az hordja szerte szét?”

„Békés föld, ahonnan jöttem.

Nincs háborúság mögöttem,

S hol mindenki gondtalan

- Szól a szellő - „Dúna - Dan.”

4.

Dúna - dánok messzi földje

Melynek neve Númenor,

Őseink táplája, zöldje,

Most es ott vagy valahol!

Mikor történetem indul,

Tar - Elendil, jó királyul

Már megkoronáztatott,

S fényesen uralkodott.

5.

Bírodalma egy falvában

Jó földműves éldegélt.

Bőség és kedv oltalmában

Gondtalan - s vígságban élt.

Az ősz bő termést, vagyunkát,

A tél kalbászt, füstölt sonkát,

Tavaszi fényt hoz, gabonát

A nyár. Neve: Andorath.

6.

Volt egy fiacskája néki -

Mely, fiú volt, pajtikák!

Hét határ rettegve féli

Parittyáját, s kis nyilát!

Lesántult a csirke? - Ő volt!

Elfogyott a körte? - Ő volt!

*Csúf firkák a falakon?
Ő volt, ő volt - Andrathon!*

7.

*Hétéveske forma gyermek,
Arca szeplős, szeme kék.
Afféle, kit gyakran kerget
A szomszédság és a nép.
Ámde atyja sose bántja
A kárt szótalan megváltja
Igen nagyon szereti;
Csak egy fia őneki.*

8.

*Ha már túl sok van rovásán
Meg akkor sem bünteti,
„Meglásd, egyszer pórul jársz ám!”
- Csak ezzel fenyegeti -
„Arra távol, a hegyekben,
Egy jégóriás ül meredten
Majd odadlak őneki!”
A gyermek csak neveti.*

9.

*„Ne vess csak! - az apja így szól -
„Nem mese ez gyermekem!
Az az óriás biz ott guggol,
S lefelé les mérgesen!
Aki bármivel zavarja,
Arra sújt szörnyű haragja!”
- Szepeg a fiú - „No, lám!
Akkor jó leszek, apám!”*

10.

*Persze, nem javult meg mégse,
Hiába ígerte ott,
Mert miközben ezt ígerte,
Hátul fűgét mutatott.
Mi lesz az ilyen gyerekből?
Semmi jó, az biztos ebből!*

*Ez olyasfajta betyár
Kire akasztófa vár.*

11.

*Forró nyár volt azon évbe',
Hogy hétéves Andrathon.
A gabona mind kiégve,
Száll a por az utakon,
A levegő szinte éget,
A birka szomjasan béget,
Reped a föld teteje,
Esőnek semmi jele.*

12.

*Szokatlan volt azon tájon,
Hol eddig bőség leve,
Nem tudta senki sem, vajon
Mért e pokol melege.
Míg egyszer - ki sem várt erre -
Válasz jó a kérdésekre,
Ám választól - fájdalom
Mégsem lett nyugalom.*

13.

*Gamriel falucska mellett
Egy tűzoszlop tör elő.
S e tűzoszlop lám, mit ellett?
Kis emberke lép elő.
Ruhája színveres, fényes,
Füle hegyes, szeme éles,
Mondom, emberforma volt.
De valódi tűz - kobold.*

14.

*„Itt vagyok” - szól kárörvendőn-
„S addig innen nem megyek,
Míg derék vitéz le nem győz
Viadalban engemet.
Addig élem a világot
Elpusztítom gabonátok,*

*S mert le nem győztök soha,
Sorsotok lőn mostoha.”*

15.

*Híre fut e nagy csudának
S király elé is elér.
Fegyverkeznek dúna- dánok,
Hősök, a győzelemér’.
Ámde szól ifjú királyok
„Álljatok meg, dúna - dánok!
Nevetessük ki magunk?
Hadsereggel vonulunk*

16.

*Egy ilyen kis féreg ellen?
Túlzás, csak azt mondhatom,
Egyszerre egyőtök menjen,
És ragadja őt nyakon!
Erőszakkal, vagy szépszerén,
Ráncigálja csak énelém,
Mutassa meg énnékem,
Majd én jól megbüntetem!”*

17.

*Jó Elendilnek vendége
Akkor épp egy tünde volt.
Neve nincsen már elmémbe’,
Egy biztos; főtünde volt.
És ez mondja: „Jó királyom,
Ama lény erős! Ajánlom,
Ne vedd könnyen! Meglehet
Elpusztítja sereged!”*

18.

*„Majd meglátom, hű barátom!”
- Így kiáltott a király -
„Álljon előmbe, hadd látom,
Száz legerősb daliám!”
Odalépnek a legények,
Szálasak, szint’ égig érnek*

*Válluk araszos lehet,
Megtartaná az eget.*

19.

*„Menjetek, barátim, gyorsan.”
- Elendil imígyen szólt.
„Pusztítsátok el hát nyomban
A veszélyes tűzmanót.”
Száz dalia rábólintott,
Nyeregbe szállt, s eliramlott,
Százan mentek el, hanem
Haza nem tért egy se. Nem.*

20.

*A királynak szíve borzad,
Hallván pusztulásokat.
Koronás feje lehorgad
Gyászolván hullásokat.
Ezer dalia ölt vértet
Indul bosszút állni értek;
Ezren mentek el, hanem
Haza nem tért egy se. Nem.*

21.

*A királynak szíve borzad,
Hallván pusztulásokat.
Birodalma szerte szólnak
Hírnökök, bajnokokat
Toboroznak, jönnek egyre,
Számuk megyen tíz ezerre.
Tízezer megy el, hanem
Haza nem tér egy se. Nem.*

22.

*Mondják, Elendil megőszhedt
Akkoron egy éj alatt,
Pedig ifjú volt, nem ért meg
Addig még harminc nyarat.
És ezt mondá: „Dúna - dánok!
Nem voltam derék királytok,*

Büszkeségem pusztított
El ennyi jó bajnokot!

23.

Ezért, bárki ha megölné
Ezt a kis szörnyeteget,
Szent koronám örökölné,
S véle minden kincsemet!”
Nagyszerű volt az ajánlat,
Ámde senkit sem találhat
Bírodalom szerte, nem,
Ki elmenne szívesen.

24.

Gamriel falucska mellett
Táncot jár a tűzkobold.
Szenes csonthalmok hevernek,
Amíg ellátsz, mindenhol
Sok tűz gyullad országszerte,
Ami maradt, fölperzselve,
Sírás, jaj, kedv nincsen ép:
Gyászol s éhezik a nép.

25.

„Ne táncolj még, nincs okod rá!”
- csendül egy kis hang legott.
Koboldunk hördül nagyot rá
S nézni kezdi, ki szólott.
Egy páncélos vitézt várna,
S csaknem leesik az álla;
Nem bajnok jó, lovával,
Andrathon, kis íjával.

26.

„Ugyan, öcskös, fuss anyádhoz!”
- Röhhent a kis szörnyeteg -
„Túl erős vagyok én ahhoz
Hogy megsüssek kölkeket!”
„Erős az lehetsz, de hős nem!”
- Kiált a fiú erősen -

„A 'hős' cím csak annak jut,
Ki mindenben győzni tud!”

27.

„Mi mindenben?” - Szól dühödve,
S tüzet fú a tűzkobold,
Merthogy hősi hírnevére
Szerfeletten büszke volt.
„Céllövésben” - így a gyermek-
„Céllövésben engem verj meg!
A tűzfúvás nem nagy szó,
Ha valaki tűzmanó!”

28.

„Rendben!” - Így amaz - „Szólj, várok,
Hová löjem tűz - nyilam!
S fogadom, célba találok,
Akármilyen messze van.
Ámde jól vigyázz! Utánam
Te követezzel! S ha nálam
Gyengébb lesz lövésed, vár
A keserves tűzhalál!”

29.

„Ott a csúcs, a havas ormán,
Nyilad arra löved el!
S hogy ítéltsünk egyformán,
Az enyém is szárnyra kel.”
- Így a gyermek, és feszíti
Apró íját, de készíti
A kobold is tűz - nyilát;
Hogy megnyerje a csatát.

30.

Felsüvölt a két íj ottan,
S a két vessző elrepül,
A gyermeké már lepottyan
Az első hús yard körül,
De a koboldé suhanva
Röppen tovább a magasba,

*S meg sem áll, míg érkezik
A havas hegycsúcsokig.*

31.

*„Győztem!” - ordít diadallal
A tűzkobold, s táncra kel.
„Messzebb lőttem az íjammal,
S néked most pusztulnod kell!”
„Nem addig a!” - Így a gyermek -
„Honnan tudjuk, ki kit vert meg?
Hogy bizonyítod, számár,
Hogy nyílad messzebbre száll?”*

32.

*A kobold már válaszolna,
De a föld feldübörög,
Havas csúcsáról egy szózat
Rettentőn lemennydörög:
„Jaj, a tomporom! Megálljon
Minden töpszli a síkságon!
Várjatok, gazemberek!
Mindjárt odamegyek!”*

33.

*Hétmérföldeseket lépve
A jégóriás ott terem.
Iszonyú dühösen néz le
Át a felhőrétegen.
Reszket a két bűnös lenn, e
Pillanatban máshol lenne,
S az óriás felmutat
Tenyerén egy tűz - nyílat.*

34.

*„Na, ki lötte ezt, hadd hallom,
Békés lakásomig fel,
Ki zavarta meg az álmom
Piszok csínytevésivel?”
A kobold reszket és hallgat-
Andrathon is igen sápadt,*

*De végül is felkiált:
„Adj érte bár száz halált,*

35.

*Én voltam, ki ama vesszőt
Fellőttem, elismerem!
S a a koboldhoz fordul - „Vesztőt
Köszöntök, ellenfelem!
Versenyünket, ím, megnyertem,
Téged köt a szavad, menten
Takarodj innen tova,
S ne gyere vissza soha!”*

36.

*„Hogy engem egy kölyök...Na nem!”
- Ordított a tűzmanó -
Az ott tüzes vesszőm! Hiszen
Innen is jól látható!
Én lőttem föl magasabbra!
Ne figyelj hazug szavakra,
Hogy lőhetne ekkorát
Egy gyöngye emberi báb?”*

37.

*A jégóriás megbámulta
A koboldot, s nyílvesszőt,
Bólintott és befújta
A tengerbe rögvést őt.
A tűz - kobold felsikoltott
De a tengervíz kioltott
Testében minden tüzet
S a manó elsüllyedett...*

38.

*Mondjam tovább? Ünnepezték
Númenorban Andrathont,
Dicső tettét énekelték,
S Elendil örült nagyon.
Koronáját adta volna,
S a gyermekhez már hajolna*

*Hogy fejére rátegye,
Ám egy tünde lépe be.*

39.

*„Nem, király.” - Szólalt a tünde -
„Véletek itt nem marad.
Napnyugotra jó velünk el
S nevelést már ottan kap.
Ez a gyermek méltó rája.
S halhatatlanok honába
Viszlek, el, kis Andrathon,
De majd visszatérsz. Tudom.”*

40.

*Évek ezrei elmenvén,
Azóta, Hogy Andrathon
A tündéktől vezettetvén
Nyugatföldén ott vagyon.
Annak is, hogy visszatére,
Már több mint kétezer éve.
Közöttünk jár. De neve
Immáron Gandalf leve.*

Kerényi Anna Zsófia

Volt-e egyáltalán Gandalf gyerek? – tehetjük fel a kérdést. Hiszen őt, a nagy és bölcs Istar öregembernek ismerjük meg, ám Gandalf tulajdonképpen kortalan. Mindegy, hogy szegényes vagy fenséges külsőt képzelünk el, akár fiatalnak látjuk, akár nem, mindig és mindenképp Gandalf marad. Összekötő kapocs a korok között, támasz, egy segítő kar a harcban.

De itt újabb kérdések merülhetnek fel. – Honnan ez a nagy tudás? És honnan származnak az Istarok? Vannak-e szüleik, akiktől örökölhették bölcsességüket? A választ a réges-rég elmúlt időkben kell keresnünk. Térjünk hát vissza Középfölde hajnalához.

Ha Gandalf "gyermekkoráról" beszélünk, Középfölde ifjúságával együtt kell említenünk.

Mikor még az egész világot az állatok uralták, és az embereknek még nyomuk sem volt, a Nap, a Hold és a Szél összefogott. Alkottak egy lényt, akit a földre akartak bocsátani, hisz ők csak mérföldekről figyelhették a dolgok alakulását. A teremtményben egyesítették a Nap bölcsességét, a Hold szépségét és a Szél tapasztalatát, hiszen ő már rengetegszer bejárta a világ minden táját. Egy gyönyörű, hosszú szőke hajú asszonyt hoztak létre, és útjára engedték a madárdaltól hangos földön. A lány neve Solis-tallun volt. Feladatokat kapott atyáitól, hogy mit alakítgasson a világban, ám idővel terhesnek érezte már a "szülői utasításokat", és megelégedve a dolgot, nem engedelmeskedett a felette állóknak.

A Szél körüljárt minden létező és láthatatlan helyet, de a lányt nem találta meg. Mielőtt rájöttek volna az engedetlenségre, azt gondolták, hogy ők rontottak el valamit. Ám amint ráeszméltek Solis-tallun bűnére, szörnyű haragra gerjedtek.

Rettenetes szélvihart küldtek a földre. A lány ekkor elbújt egy hegy gyomrában, és pár héttel később világra hozott egy gyermeket. Az utód fiú lett, és anyja az Istar-vissus nevet adta neki, ami annyit tesz, mint Bölcs-erő. A fiú igen erős ifjúvá cseperedett, hiszen zord körülmények között kellett élnie. Solis nem sokkal később eltűnt – most már véglegesen. (Egyesek szerint a Nap, a Hold és a Szél rábukkant, és elvette az életét büntetésül.)

Fia férfivá érett, és hosszú fehér szakála nőtt. Járt a "birodalmát", és tapasztalatokat gyűjtött. Egy napon egy óriási vízesésnél állt, mikor a víztükröbe nézve egy gyönyörű arcot pillantott meg. Az archoz hang is tartozott.

– Nézz körül jól. Megtalálod, amire a legnagyobb szükséged van – hallotta Istar-vissus a vízből.

– Miről szólsz, ó, Vízi asszonyom?

– Lesz valaki, aki magányodat enyhítheti, és segítheti a jövőt...

Egy levél pottyant a vízbe, az fodrozódni kezdett, és a kép eltűnt...

Istar felállt, és gondolataiba merülve indult el.

Néhány nappal később egy gyermek érkezett, egy csecsemő, ám neki is nagyon hosszú és nagyon fehér szakálla volt.

Istar még 500 évet élt, és tanította a fiát, akkor meghalt, és a fiú magára maradt. Neki később öt gyermeke "született". Őket Gandalfnak, Szarumánnak, Radagastnak, Alatarnak és Pallandónak hívták.

Az öt fivér tanácsot alakított, és ők döntöttek Középfölde ügyeiről. Az öt Istar (mert így nevezték magukat) sok mindent megalapozott, és előkészítették a világot a tündék, törpök és emberek számára. Ám nekik nem lettek utódaik. Szarumán volt a legidősebb, ám Gandalfba több tehetség szorult, s mindig ő járt legelől.

Gandalf hamar elhagyta családját, és a vándoréletet választotta. Megismerkedett rengeteg lénnel, és minden tájon más-más nevet kapott. Legjobb ismerője és barátja Bombadil Toma lett, akivel rengeteget volt együtt, és rá is bízta Középfölde egy részét. Vándorlásai során Gandalf jelleme sokat fejlődött, s sok kudarc árán ugyan, de végül a legbölcsebb Istar lett.

Gyermekeként (vagyis nagyszakállúként...) sokat szenvedett. Szeme láttára ölte meg egy balrog az apját, hegyek és városok omlottak össze a lába előtt, és sok-sok csata és háború zajlott le a földön, mióta "megszületett". Soha nem akart a család vagy a kor hőse lenni, visszahúzódó, titkolózó, szigorú maradt egész életében. Mindig is azt hangoztatta, hogy mikor már belefáradt az életbe, nyugalomban szeretne elhajózni a tengerre...

Ifjúságát három részre bonthatjuk: Amikor testvérei között élt és tanult egész kis korában; majd apja halálakor tekintete a még menthető dolgok megmentésére fordult, és apja halálát kívánta minden tétével "megbosszulni"; ennek érdekében vándorolt és tanult tovább. Ebben az időben rengeteg furcsa eset történt vele.

Egyszer például őt is el akarta csábítani a Gonosz. Szép hosszú és kényelmes életet, hatalmat és szépséget ajánlottak fel neki, ám ő nem engedett a kísértésnek.

– Eldobod magadtól a reményt és minden jót? – kérdezték tőle.

És ő már ilyen fiatalon is megértette a lényeket, és támadói ellen fordította ígéreteiket.

– Nincs szükségem kényelmes életre. Én ezt a létformát választottam, jól érzem így magam mindenhol. Nem kell hatalom se. Ha kéne, megszerezném, de nem teszem. Hogy miért? Hát azért, mert hétköznapi életet élni rendkívüli dolog. Harmadik ajánlatotokon csak mosolyogni tudok – mondta.

– A külső? Mit számít az? És ha számítana is, mit csinálnátok? Lenyúznátok a bőrömet, mint egy vaddisznóét, és újat adnátok rám? Csak annyit mondok, hogy ha a külsőn nem is tudtok változtatni, a belsőt még megérinthetnétek. A hitet nem örököljük,

nem tették azt kötelezővé, csak ha ezt hiszitek. Én szóltam – mondta, s ezekkel a szavakkal letette voksát a Jó Oldal mellett, s felesküdt Középfölde védelmére.

És mint ő maga is mondta, a külső nem számít. Lehet, hogy ma is vannak Gandalfok a világban. És ne öreg és szakállas apókat keressünk. Gandalf lehet fiatal is. Még férfinak sem kell lennie. Ám a baj az, hogy a bölcsek mellett a gonoszok is mindenütt megtalálhatók. Sajnos, lassan már többen vannak jó társaiknál. De ha a még élő maroknyi Gandalf új szövetséget alkotna, elejét vehetnék a mindenkit fenyegető romlásnak.

Kiss Györgyi

Réges-rég, azokban az időkben, mikor még nem számlálták az éveket, a mítoszok nem mentek ritkaságszámba. Közülük egyet még mindig idéz a tenger zúgása. Ez a történet olyan világban játszódik, melyet nem térképeztek fel soha. Számomra nagyon különleges, mert tudom, hogy létezik. Még ha mások nem is akarják elhinni. Meg volt az oka a titoktartásnak, hisz ezen a helyen mind csak csodás lények éltek: szörnyek, állatok, emberek, egyszóval az egész természet nyüzsgött a furcsaságoktól.

Valahol itt, ezen ég alatt élt egy gyermek is. Gandalfnak hívták. Egy csapat mágus nyomában loholt, akiknek holmiját cipelte. Nem volt családja. Ezek az emberek vették pártfogásukba még csecsemőkorában. Neki is volt hatalma és tudta is kamatoztatni, de még fiatal volt, csak néha engedték őt is varázsolni. A mágusok tudták, sokra fogja vinni, ezért meg is dolgoztatták. Látszott benne az erő és a kitartás, de még nem bíztak abban, hogy kellően tudná forgatni a varázssbotot. Néha meg is sértődött ezért, be akarta bizonyítani (mert a varázslóknál ez így szokás), hogy ő bármire képes. Azt akarta, hogy tudják, ő mindenkinél nagyobb tudású. Ezért olyan célt tűzött ki maga elé, amire tényleg nem mindenki képes.

Az akkori legendákban gyakran beszéltek egy olyan köről, a bizonyos Őrzőről, mely minden tudást, bölcsességet és hatalmat gazdájára ruházott. Ez a kő a mágusok tűzét, Anor Lángját védelmezte. A Láng táplálta varázserővel a föld élőlényeit. Aki megszerezte az Őrzőt, az is vigyázója lett a tűznek, s ez nagy dicsőségnek számított. Ezen felül a legnagyobb sötétségben is kék fénnel világított, s hosszú életet ajándékozott hordozójának. Ezt akarta megszerezni Gandalf. Csakhogy a jóval a rossz is velejár, eddig nem sokan jutottak el legalább a hegy aljáig, mert ez volt a világ teteje, s annak a legmagasabb pontján a barlang, amelyben a Láng ég. Ez a hegy volt a Niendal. Meg aztán tüskés bozót ölelte át a sziklafalat, járható út lent nem is volt. Az, aki pedig visszatért, valami átok folytán megnémult, s nem szólott többé semmit. Egyesek sárkányról beszéltek, mások egy szörnyű kígyóról, melynek nyolc szeme van, de igazából mindenki magának találta ki a szörnyeit. De Gandalfot semmi nem térítette el. Bár a társai kinevették e szándéka miatt, azt mondták, erre még a leghatalmasabb mágus sem képes. Egyik este, mikor mindenki aludt, az ifjú megszökött mestereitől, s magányos útra kelt élete céljáért. Heteken át gyalogolt, útján az állatok segítették, melyekkel csodás módon szót értett, de minél többet ment, annál jobban elcsüggedt, s rájött arra, hogy maga sem tudja, hogy juthatna fel a Niendalra. Ha valami furcsa módon el is jut odáig, hogy jut át a végtelen tüskén, s hogy mássza meg az óriás hegyet? Leült, s vacsora gyanánt bogyókat eszegetett. Az egyik bokorban sírásra lett figyelmes. Arrébb tolta a leveleket, s egy fészket talált, sasfészket, melyben öt fióka sipítozott. Az egyik kevésbé síró Gandalfra tekintett, mikor az megkérdezte, hogy mi a baj. Megszólint:

- Tudom, ki vagy! Az állatok rólad beszélnek..., te vagy Gandalf, aki Anor lángjának védőkövét, az Őrzőt keresed! Az én nevem Gwaihir, s azért sírunk, mert öt napja elveszett anyánk! De ha

segítesz nekünk, mi is segítünk neked. Fölviszünk téged a Hatalmas Hegyre, egészen a barlang szájáig.

Hősünk beleegyezett, s bár Gwaihir fióka volt, óriási termetű, könnyedén ráülhetett a hátára. Két napig repültek, mire halk kiáltozásra lettek figyelmesek. A hang segítségért kiáltozott. Leszálltak, s a kiáltás irányába futottak. Egy mocsár kellős közepén egy óriás sasmadár rángatózott, látszott kisebesedett lába a rácsavarodott vízinövényektől, s indáktól. Gandalf levarázsolta a kötéléket a fogságba esett madárról, így az kirepülhetett a partra. Ezután gyógyfüvekkel enyhítette fájdalmát. Gwaihir örömmel bújt anyja szárnyai alá.

- Segítettél rajtam és meggyógyítottál- szólt az anya. Ezért teljesítem a kérésed. Elviszlek a hátamon a Niendalra. De nem segíthetek többet, mert a fiókáim éhesek, s félek, hogy bajuk esik.

Azzal a hátára vette a fiút, s Gwaihirrel együtt, ki még a szélnél is sebesebben száguldott, útra kelt.

Tudni lehetett, hogy hol a hegy, hisz oly magas volt, hogy kilátszott a felhők közül. De mégis egy hónap volt az út odafelé, mert enni is meg kellett állni néha. Látszott, hogy nemcsak tüskés bozót, hanem egy hatalmas szuroktenger is körülöleli a sziklát, mely forrón gőzölgött. Gyalogszerrel képtelenség lett volna ezt átszelnie még egy sárkánynak is. Még kellett pár nap, hogy elérjenek a hegycsúcsig, ott is a barlangig. Ott elváltak egymástól. Gwaihir sok szerencsét kívánt.

Arra bizony szükség is volt, mert a barlang hosszúnak és végtelen sötétségűnek tűnt. A kis sas megígérte Gandalfnak, hogy hívó szavára ott terem, s kimenekíti őt. Mikor hősünk belépett a nyíláson, furcsa érzés öntötte el. Nem olyan, mintha figyelnék, de mégis... A rettegés átjárta minden porcikáját. Mintha élne itt minden, és azt várná, hogy megkaparintsa őt. Napokon át gyalogolt, és egyetlen ellensége a saját félelme volt. De ez viszont rosszabb volt mindennél. Vak sötét fogta körül, a szikla falára valami nyálkás anyag ragadt. Minden nyirkot lehelt és csúszott. Néha-néha mintha ezernyi parányi szem nézett volna át a feketeségen. A halk dobogásból ítélve nem Gandalf volt az egyetlen élőlény a barlangban. Egyszer végre halvány fehérség látszódott a távolban, s Gandalf végre kiléphetett a fényre. Egy gyönyörű, kék lánggal égő tűz adta a fényt, melynek belsejében egy szintén világoskék színű, tenyérynyi nagyságú kő ragyogott. De ekkor a kellemes csöndben újra hallatszódott a lábdobogás, most már egyre közelebből.

- Itt a vég, jön a sárkány vagy a szörny, felfal és végem! Már nem tudok menekülni.

De ez a valami nem a nyíláson jött át, mert ekkor megnyílt a fal és egy furcsa lény lépett a tűz fénykörébe. Haj helyett vörös láng borította a fejét, s ruhája olyan volt, mintha kőből lett volna. Egy magas lány volt az. Ekkor megszólalt:

- Én a Hegy Lelke vagyok, a nevem Léa. A sziklát őrzöm és ezzel együtt az én dolgom a kőnek olyan gazdát keresni, aki kiérdemli azt. Tudom, ki vagy te, régóta figyelek. Látom, bátrabb vagy, mint a többi halandó, mert ők a barlang próbáján, a félelmen nem tudtak úrrá lenni, te viszont igen. A többiek már az elején olyan megrázkódtatás érte, hogy el sem jutottak ideig, mind megnémultak. De nem adhatom neked a követ. Bátor vagy, de ez ehhez nem elég. Arra akarsz felhasználni az Őrzőt, hogy bebizonyítsd társaidnak, te már idő előtt megértél a varázslásra. Azt akarsz, hogy mindenki ismerje el, te vagy a leghatalmasabb. De a varázslat nem erről szól. Akkor

lesz valaki igazán bölcs, ha hisz benne. Attól lesz valaki a legnagyobb, ha minél jobban hiszi, hogy bármire képes. De ezt nem másoknak, hanem neked kell észrevenned magadban először. Nem a tudásunkból, hanem a döntéseinkből látszik meg, kik is vagyunk valójában. Csak akkor lehet a tiéd a kő, ha megérted ezt és idáig eljutsz, akkor már tényleg nagy varázsló vagy.

Ekkor Léa elhallgatott. Gandalf szomorúan, s elgondolkodva tekintett maga elé. Végül megszólalt:

- Igazad van, csak a sikerre gondoltam. Hamarabb akartam elérni azt, amire egyszer majd úgyis sor kerül. Kapzsi voltam. Nem kell ahhoz csodakő, hogy hatalmas legyek, hisz a mestereimnek is mind nagy az erejük kő nélkül is. Én is lehetek majd valaki mestere, ha megtalálom a helyes utat és észreveszem, hogy nem kell elsőnek lenni.

Azzal visszafordult a barlang szája felé, s indulni készült.

- Várj!- szólt Léa. – Látom már, nem volt hiába semmi. Te már rég megtaláltad a helyes utat, csak rá kellett, hogy segítsetek. Le akartál mondani egyetlen vágyadról, mert rájöttél, nem kell bizonyítanod azt, hogy hatalmad van, elég, ha magad tudod. Nálad érdekesebb gazdát nem is találhatnék a kőnek.

Azzal benyúlt a tűzbe, s kivette az Őrzőt. Majd abban a pillanatban úgy, ahogy jött, el is tűnt.

Még egy utolsó mondat hallatszott a mélységből: - Találsz egy botot letámasztva a sarokban. Illeszd bele a követ! A sötétségben fényt és utat mutat majd neked. Ez lesz a varázspálcád. Életed során csak a jó vezéreljen!!

Gandalf még sokáig csodálkozott, majd megkereste a botot, s ráarkta a követ, mely erős kék fénnel világított. Majd a tűzbe pillantva megígérte, hogy örökké hű marad Anorhoz és őrizni fogja. Elindult kifelé. Az utat most a fénnel gyorsabban bejárta. Láta, hogy a falakon apró lila virágok burjánzanak, és a nedvesség egy apró forrásból fakad. Amint kiért, hívó szavára megjelent Gwaihir, akivel barátokként üdvözölték egymást. Gyorsan visszarepültek ahhoz a helyhez, ahol a varázslók táboroztak.

Ekkor az ifjú Gandalf megszólalt:

- Gyors vagy, a szélnél is gyorsabban repülsz! Ezentúl az új neved Szélura Gwaihir legyen. Köszönöm segítségéd, számíthatsz rám.

- Én is köszönök mindent, barátom! Ha szükséged van rám, bármelyik állattal utánam üzenhetsz. Járj szerencsével!

Azzal Szélura Gwaihir elröpült. Nagy volt az öröm és a csodálkozás a mesterek között Gandalf láttán. Örültek, hogy visszatért a hosszú útról. Bár ő nem vette észre, de kalandja közben, s talán az Őrző hatására is, hirtelen férfivá érett.

Volt mit mesélni. Az ottani világban új legenda született. De sajnos, nem sokáig örülhettek egymásnak. Pár nap múlva a legöregebb varázsló kiválasztotta a legügyesebb tanítványait, akiket elküldött egy másik világba, Középföldre. Hősünk is benne volt a csapatban. Ott messze földön kevés volt a varázsló, szükség is volt rájuk, mert furcsa, félelmes hírek jöttek egy gonosz úrról, Szauronról, aki hatalomra vágyott.

Gandalf tehát új kalandok elé nézve útra kelt, hogy átszelje a tengert, s még több mesét hozzon vissza.

Aki nem hiszi el, az ne higgye, az a fő, hogy én tudom.

Molnár Anna

A gyönyörű, napsütötte Valinorban gyermekzsivaj fogadta a tündéket. A varázsló gyerekek a tó melletti tisztáson játszottak. Mithrandir, Szarumán és Radagast a legjobb barátok nap, mint nap együtt töltik idejüket, játszanak és beszélgetnek. A varázslónövendékek még sosem láthatták Középföldét és népeit, s egyik kedvenc időtöltésük, hogy képzeletben látogatják meg ezt a számukra távoli vidéket. Mithrandir a legbátrabb közülük és megfogadta két barátjának, hogy minden veszélyt felvállalva, elindul felfedezőújtárá. Miután búcsút vett mindenkitől, útnak indult, de pár lépés után arra lett figyelmes, hogy valaki fut utána, mikor megfordult, látta, hogy legjobb tünde barátja az, Oenin és vele legkedvesebb játszótársuk, Kóborló. Oenin csak a kikötőig kísérhette barátját, Kóborló viszont vele ment a nagy útra. Hosszú búcsúzkodás után Mithrandil újra útnak indul Kóborlóval. Az úton a Lúni öbölbe Szürkerévbe, Nardil, egy teler hajós kísérté őket, aki sokat mesélt nekik a régi időről. A noldák futásáról, az alqualondei testvérmészárlásról, a szilmarilokról, s Beleriandról, ahol a noldákat utolérte a végzetük, s amit elnyelt a tenger a Nagy Csata, az Izzó Harag Háborúja után. Ezek után csak néhány tünde maradt Középföldén, egyikük Círdan, a hajóács, aki Szürkerév kikötőjében várt rájuk. A kikötőben búcsút vettek Nardiltól, aki felajánlotta a szolgálatait a hazafelé vezető útra is. Sokat beszélgettek Círdannal Középföldéről, és lakóiról, így Mithrandir sok kérdésére választ kapott, mégis sok minden rejtve maradt előtte. Középföldén ebben az időben béke honolt, csak Bakacsinerdőben kellett a népeknek veszélyekkel szembenézniük, mivel itt élnek Ungoliant leszármazottai, akik sötétségbe borítják az erdőt hálókikkal. Setéteredőnek is hívják ezt a helyet s a későbbiekben még számos nemes tettet visznek itt véghez. A varázsló és kutyája elmondja a tündének, hogy Bombadil Tomához igyekeznek, mivel úgy tudják, ő az egyik legidősebb és legbölcsebb ember Középföldén. Círdan tanácsokkal látja el az utazókat, mivel szerinte az öreg Toma kicsit szeszélyes, s bár jó szívű, nem árt vele vigyázni. A két vándor újra kettesben folytatja útját. Egyszerre hangos nevetgélésre és zenére figyelnek fel. Elindulnak a hang irányába, s a távolban megpillantanak egy nagy sátrat, amely körül rengeteg ember állt. Meglepettségüket nem tudták palástolni, amikor közelebb érve látták, hogy ezek az emberek nem nagyobbak, mint a kis varázsló, és még cipőt sem viselnek. Mithrandir és Kóborló udvariasan köszöntik a számukra ismeretlen népet, s mivel a mágus látta, hogy ezek az emberek jó kedélyűek, s mivel ő sem vetette meg a tréfát, új néven mutatkozott be Gandalfként, s már el is határozta, hogy mindig, ha egy újabb néppel találkozik, más és más néven fog bemutatkozni. A kis emberkék is bemutatkoztak, de Gandalf ezelőtt még hírét sem hallotta a hobbitoknak, akik ezt egy kicsit zokon is vették. A varázsló első látásra megkedvelte a kis teremtményeket, mivel nem csak természetükben, természetükben is inkább vidám kisgyerekekre hasonlítottak. A hobbitok is megkedvelték a kisfiút, akit vendégül láttak a születésnapon (amelyen egyébként megjelenésével nem kis felfordulást keltett), még néhány ajándék is jutott neki, bár ekkor még nem vette nagy hasznát a pipának és a híres pipafűnek sem, amelyre a babók igen büszkék voltak. De sajnos, nem volt sok ideje a mulatozásra a két vándornak, így illedelmesen búcsút vettek és tovább indultak. Néhány órányi gyalogútra voltak már csak fő úti céljuktól, Öregerdőtől, ahol Bombadil Toma lakott, vagy ahogy a

tündék hívják, larwain. Hamarosan be is értek a rengetegbe, s nem maradt rejtve a két barát előtt, miért is hívják az erdőt öregnek. Hogy félelmüket kis időre elfelejtsék, Gandalf az óidő nagy hőseinek történeteit idézte fel, Kóborló legnagyobb kalandját mesélte el. Amikor Artaxerxes elől kellett menekülnie a Holdra, ahol nagyon sok időt töltött, és sokat csavargott legjobb barátjával, Kóborral, sokáig napokig nem tértek haza. Bár sokszor kerültek veszélybe, a legmerészebb vállalkozásuk mégis a sárkány felébresztése volt, aki végig kergette őket a Hold világosabbik oldalán, és már- már éppen lecsapni készült Kóborlóra, amikor a Holdbéli Ember megmentette őket. Kóborló újra és újra megborzongott, ahogy ismét átélte az eseményeket. Mithrandir viszont a szíve mélyén irigyelte a kiskutyát, mert ő is nagy kalandokra vágyott, nem is sejtve, mit hoz neki a jövő. Észre sem vették, hogy egy kis erdei faházikóhoz értek idő közben. A ház előtt egy kicsi, zömök, szakállas ember állt, ő volt Bombadil Toma, mellette egy magas, karcsú asszony zöld ruhában, a Folyó-leány, Aranymag. Gandalf és Kóborló úgy megörültek, hogy az utolsó kis távolságot már futva tették meg. A gazda már várta a vendégeket, a szobába terített asztallal fogadták őket. Az utazók már túl fáradtak voltak ezen az estén a meséléshez, így szépen elrendezett szobáikban nyugovóra tértek. Másnap reggel sokáig aludtak, ébredés után megreggeliztek és kimentek az udvarra. Tomát keresték, de csak Aranymagot találták kertjében, miközben énekelt, a virágok nyílni kezdtek, illatuk betöltötte a tisztást. Ebédig a két barát együtt játszott, és futkározott. Mióta elindultak Valinorból, még nem játszottak ilyen felszabadultan. Délben aztán Toma is megérkezett egy csokor friss virággal. Ebéd után Aranymag eltűnt, és a házigazda egyedül maradt vendégeivel. Gandalf, bár varázsló volt, mégis meglepődött, hogy szinte kérdeznie sem kellett, mert Toma tudta, mire gondol s hogy mi lesz a következő kérdése. A nevét sem mondta, a gazda anélkül is tudta. Gandalf mindig úgy gondolt Középföldre, mint egy távoli szép világra, ahol a tündék, törpök, emberek (és immár hobbitok) békében élnek egymás mellett. Valinorban ugyanis nem sokat meséltek neki sem Szauronról, sem az orkokról, sem a Hatalom Gyűrűiről. Bombadil Toma felvállalta azt a szomorú feladatot, hogy a fiúval megismerteti Középfölde minden szépségét és szenvedését. Elmesélte a földrésztörténetét keletkezésétől egészen addig, hogy Celebrimor elkészítette a tizenkilenc gyűrűt Eregionban és ezután Szauron elkészítette az Egyet a Végzet Hegyében.

Elmesélte, hogy Gorthaur hogyan ölte meg Celebrimort és hogyan szerezte meg a többi gyűrűt, a három tünde gyűrű kivételével, s már csak ezek küzdenek az Egy Gyűrű hatalma ellen. A történet után Gandalf nem szólt semmit, egész este gondolataival volt elfoglalva, s korán nyugovóra tért.

Másnap reggel Toma elé állt, s megmondta neki, hogy látni szeretné Eregiont.

A házigazda megpróbálta visszatartani a fiút, hiszen tudta, a hely már régóta elnéptelenedett és a vidéken orkok ólálkodnak. Ám a fiút nem lehetett visszatartani.

Gandalf és Kóborló nem fordított nagy gondot a búcsúzkodásra, mert egyetlen vágyuk az indulás volt.

Útjuk során Kóborló próbálta felvidítani gazdáját, de Mithrandir, csak a saját gondolataival volt elfoglalva. Amikor azonban Bruinen folyóján akartak átkelni egy kis hídon, találkoztak egy törppel.

Gandalf ezúttal Olórin néven mutatkozott be, és elmondta, mi járatban van. A törp is illedelmesen bemutatkozott, Gonnhir volt, a Kövek Mestere.

Mivel a törp Móriába igyekezett, elhatározták, hogy együtt folytatják az útjukat. Útközben sokat beszélgettek Gonnhírral, aki elmesélte népe történetét, s beszéltek Móriáról, a hatalmas barlangról, melyet minden törp életében legalább egyszer látni szeretne.

Ezzel annyira felkeltette Olórin érdeklődését, hogy elhatározták, először a fiú kíséri el a törpöt Móriába, majd Gonnhir megy vele Eregionba.

Mória kapujáig azonban már nem jutottak el, mert egy ork csapat észrevette őket, és üldözőbe vették az immár három utazót. Szerencsére sikerült elérniük a Kódhegység lábánál elterülő erdőt, s így egy kis előnyre tettek szert. Hamarosan azonban ismét kezdték beérni őket az orkok, és egyre közelebb és közelebb értek hozzájuk. Gandalf hátrapillantott, hogy megnézzé milyen közel van az ellenség és ebben a pillanatban ájultan esett össze. Mikor magához tért, egy puha ágyban találta magát. Jóval később tudta meg Elrond elbeszéléséből, hogy a tündék mentették meg az orkoktól az utolsó pillanatban. Bombadil Toma üzenetet küldött Elrondnak, hogy Gandalf Eregion felé tart és ő kiküldte fiait, Elladant és Elrohirt, hogy hozzák a fiút a Völgyzugolyba.

Az elkövetkező napok lábadozással teltek, ezalatt sokat beszélgettek, ettek, ittak, és a tündék énekét hallgatták. Az is kiderült, hogy a szomszédos szobában Gonnhir, a törp lakik. Gandalf még egy ideig nem vágyott Mória és Eregion megismerésére, hisz egyetlen kívánsága az volt, hogy visszatérhessen barátaihoz és családjához Valinorba. Ez szerencsére hamarosan teljesülhetett is, hisz felépülése után elindulhatott Szürkerév felé, de immár egy kísérőt is adtak mellé, Elladant. Szinte észre sem vették és máris megérkeztek a kikötőbe. Círdan szívélyesen fogadta őket, üdvözölte Gandalfot, aki elmesélte hosszú vándorlásának történetét. Sokáig beszélgettek még kalandokról, és a tünde megnyugtatta Mithrandirt, várnak még rá nagy kalandok életében, a végzete előbb vagy utóbb úgyis utoléri. Hosszas búcsúzkodás után Gandalf, akinek immár Középföldétől is el kellett köszönnie, hajóra szállt Kóborlóval. A fedélzeten Nardil már várt rájuk, miután a két utas felszállt, a vitorláikat kiengedték és útnak indultak. Bár Nardil ismerte már Mithrandir és kutyája történetét, mégis nagy érdeklődéssel hallgatta meséjüket. Kóborló legnagyobb kalandja most már nem a Holdon tett kirándulása, hanem a Középföldre tett látogatása volt.

Mikor megérkeztek Valinorba, nagy lelkesedéssel és nagy ünneppel várták őket. Kalandjaikat annyiszor kellett újra és újra mesélniük, hogy lassan már ők is belezavarodtak.

Másnap Mithrandir már újra együtt játszott Szauronnal és Radagasttal, akik nem hitték el neki, hogy vannak olyan népek is, akik náluk kisebbek. Azt viszont, hogy miért indult egymaga Eregionba kíséret nélkül, még barátainak sem árulta el. Szíve mélyén ugyanis érezte, az ő sorsa összefonódik majd a Hatalom Gyűrűinek sorsával.

Norman Károly

Ősi időkben érkeztek a világon kívülről a szellemek, Eru gondolatai: az ainuk. Köztük a legfőbbek -- akiket az óidőkben a beszélő népek valáknak, később az emberek isteneknek mondtak -- voltak a világ őrei, akik először Almaren szigetén, Melkor pusztítását követően pedig a maguk építette fényességes Valinorban lakoztak. Szolgáik, de inkább segítők a maguk nemes rendjéből való, szintén nagy hatalmú, de csekélyebb szellemek voltak: a maiák.

Manwe, a Lég Ura a rettenetes és gyönyörűséges Taniquetil hegyén lakozott, amelynek másik neve Oiolosse, s amelynek örök hó fődte csúcsát halandó szem még nem láthatta meg úgy, hogy utána a halandó világba visszatérjen: Tengerész Earendil hajóján azóta is az égbolt vizein hajózik a lében megmaradt szilmarillal; s azok sem tértek vissza soha többé, akik a sors vagy a valák kegyéből, a tengeren való hányódásuk végén rátaláltak az Egyenes Útra, s azon át Valinorba jutottak. Ha visszatértek volna, talán beszámolhattak volna Taniquetilnek a Halál helyett megtapasztalt szépséges és szörnyűséges hófehér villámlásáról. Manwe felesége volt Varda, akit a nemes tündék Elberethnek neveznek, és a sötétség óráiban mindig is hozzá fohászkodtak, hiszen a Szépek Népe, azaz a tündék a csillagok népe is. Merthogy megébredésük idején még ragyogott a két fa Valinorban, s még nem hajtotta az égbolton a ragyogó Anárnak az Aranyfa, Laurelin utolsó gyümölcséből készült hajóját Arien leányzó, a Melkor által elcsábítani nem tudott, s balrogga nem rontott tűzszellem. S a fényességes Anár, emberi nevén a Nap fölkelte előtt csak Varda csillagai világoltak Ilmen boltozatán, s amikor a tündék megébredtek a Cuiviénen partján, szemük a csillagfényt fogadta magába, és azóta is erről a fényről ismersezenek meg -- némelyek közülük nevükben is hordják (például a víg kedélyű Szojkák).

E vala pár volt tehát a legnagyobb hatalmú; ők uralkodtak a levegőég és a csillagok felett, és közvetlen segítségül hozzájuk tartozott az egyik legnagyobb hatalmú maia, Olórin.

Olor: álmok. Amikor tehette, Olórin Lorien árnyas kertjében sétálgatott, ahol a zöldes homály megszűrte a Két Fa fényét, s ahova a szellemek is pihenni jártak. Hiszen Lorien az álmok birodalma, édességes párja a keserű Mandosnak, Fui birodalmának, amelyet Nienna könnyei öntöznek; s ahol a tündék útja véget ér; s ahonnan Eru különös ajándéka révén az emberek még a valák előtt is ismeretlen útjukat folytatják, amikor az ebben a világban, a Kis Királyságban megszakad.

Ám Lorien szépséges ligeteiben piheni ki minden tünde, és a valák közül is sokan fátalmaikat; és Valinorba az egyetlen olyan út, amelyen át vissza is lehet térni a világba, éppen Lorienten keresztül vezet, amit az emberek gyermekei, akik még ismerik az Egyenes Utat, álmaikból jól ismernek.

A zavaros gondolkodású felnőttek Lorient az Álmok Birodalmával azonosítják, csak hogy Lorien álmai nem azonosak az emberek álmaival. Hanem azok létező, tényleges dolgok, amelyeket az elme és a szellem meg tud alkotni, az éberség fölötti állapotban, a tündék gondolkodásának természete szerint. Azt azonban még közülük sem tudja mindenki, hogy honnan származnak az álmok és a szép

gondolatok. Észre sem veszik, amikor a csöndes és szerény Olórin köztük jár-kel, s elméjükbe ülteti azokat.

Olórin, akit küldetése folyamán a későbbi korok Középföldén Gandalfként, néhol Tolkienként ismertek, itt, a Kis Királyságban, amelynek egykor Valinor is része volt, nem volt gyermek sosem. Mert ő is részese volt az Ainulindalének, a Nagy Zenének, amelyet Eru előtt a saját gondolatai, másként gyermekei játszottak. E Zene minden hangja dolog, lény, hegy vagy fa ebben a világban. S ha volt Eru gondolatai között korábban és később, ha volt öregebb és fiatalabb, akkor a legfőbbek közül a legöregebbnek a valák, s közülük is Melkor számított. Igen, Melkor, akinek egykor a legnagyobb hatalom adatott, de gőgös lett tőle, a tudás megrészegítette, s ő megbukott, s ma már nincs a világban, hanem a kietlen, ősi sötétben Dagor Dagorathra vár, a Nagy Végre, a Kis Királyság összerontására, amikor visszatérhet. Nevét ma már nem mondják, de amíg ezt el nem kerülhették, a tündék csak Morgothnak, a világ fekete ellenségének nevezték. Fivére volt Melkor Manwének Eru gondolataiban, utána tehát korbán Manwe következik.

S így, sorban szólaltak meg Eru gondolatai mint hangok a Nagy Zenében, s rendre jöttek az egyre fiatalabbak, s köztük Olórin. Aszerint, amit ő adott a Nagy Zenéhez létezése kezdetén -- ha nevezhetjük így a gyermekkort --, lett itt lent a Kis Királyságban az Égbolt Urának és a Csillagok Királynőjének szolgálója.

Amíg a Zene tervét meg nem valósítják, a valáknak súlyos teendőik vannak -- hiszen ezért költöztek istenekként e világba. Eru körül dalolva még csak terv volt mindez, amiként a gyermek csillagász is csak álmodozó költő; csupán később válik belőle ábrándos tudós, s alkot meg evilági, szellemi természetű tárgyakat.

Ha tudni szeretnénk, mi is volt gyermekkorában Olórin, akit Gandalfként ismert meg a világ, már amennyit e néven felfedett magából, azt kell megvizsgálnunk, mit adhatott a Nagy Zenéhez. S nem véletlenül példálóztunk a gyermekkel, aki csillagász akart lenni.

Mert Olórin, a szellem még a világ túlján, nem alkothatta meg a kék égbolt leendő szépségét, mert az Manwe, sem pedig a csillagok tervét, hiszen az Varda műve volt. De eltökélhette magában, hogy a Zene ezen szépséges harmóniáit fogja szolgálni, ha majd testet ölt a Kis Királyságban. Ezt a szolgálatot, az Égbolt és a Csillagok iránti szerelmet énekelte tehát, csatlakozva a két ainuhoz, akiket utóbb Manweként és Vardaként ismerünk; s ez az indulat vált utóbb Lorienben azon gondolatokká, amelyek a tündék elméjébe fészket vernek a közelében. S ezért éppen ez az indulat még mint formátlan harmónia alkotta magát Olórint az idők előtti kietlenségben.

Bizony, nehéz közönséges emberi ésszel elgondolni mindezt. Csak hasonlatokkal juthatunk közel Olórin gyermekkorához. Thalész azt mondta: ő nem bölcs, hanem ő csak szereti a bölcsességet, azaz "filo-zófus". Valami hasonlót mondhatnának azok, akik nem bírják vagy teremtik a levegőöveget vagy a csillagokat, hanem csak szerelemmel szeretik a Nagy Zenének ezeket a szépséges harmóniáit -- azaz gyermekként elszánják magukat a repülés vagy a csillagászat gyönyörű pályájára, mert azt hiszik, hogy e szavakkal kell illetni a költészetet.

Ilyesmi lehetett Olórin, a szellem gyermekora. Nincs tehát mit csodálkozni azon sem, ha az ilyen gyermekek közül némelyek felnövekedvén az emberek álmainak kertjében járnak-kelnek -- mint Flammarion, a csillagász vagy Exupéry, a pilóta --, s az emberek nem mindig tudják, kiknek is köszönhetik a közelükben a lelkükben ébredő szép gondolatokat.

Paksi Kriszta

Messze Nyugaton élt egyszer egy varázsló, Erkhelak. Magányosan élt a Careag erdőben és nemzedékek óta vigyázta a környező földek népeit. Jó barátságban állt a tündékkal, így azok megengedték neki, hogy erdejükben lakjon.

Azon a verőfényes, tavaszi napon szokásos reggeli sétájára indult, de olyasmibe botlott, amire legvadabb látomásaiban sem számított. Egy csecsemőt talált a pataknál, egy mallornfa gyökerei közt. A kisfiú vékony lepelbe csomagolva hevert ott nyugodtan, mintha csak tudta volna, hogy valaki biztosan rálel. Mikor meglátta Erkhelakot, szája nevetésre húzódott. Erkhelak nem tudta, mitévő legyen, de a csecsemőt rejtő lepel tünde kéz munkájának tűnt, így a mágus felnyalábolta a gyermeket és tanácsot kért Círdantól, a tündék urától.

Círdan tagadta, hogy a gyermek tündeivadék lenne, bár kétségtelenül voltak benne a szépek népétől származó vonások. Kezét a gyermek fejére tette és így szólt.

- Örvendj, Erkhelak, hogy így gyermeket adott neked a sors. Nem véletlen, hogy te találtál rá. Különös volt tegnap a csillagok állása. Ezerévente egyszer, ha megtörténik. Vedd magadhoz őt, és neveld nagy mágussá. Mert az lesz belőle, én mondom neked.

Erkhelak megfogadta hát Círdan tanácsát és miután senki sem kereste a csecsemőt, magához vette és a Mallornan nevet adta neki a fa után, ahol találta.

A kisfiú valóban különleges volt és erre Erkhelaknak igen korán rá kellett döbbsennie. Többször előfordult, hogy erdei sétáik során magára hagyta Mallornant néhány percre, amíg megvizsgált egy-egy számára rengeteg hírt hozó jelet. Amikor visszatért, Mallornan soha nem volt egyedül. Az állatok furcsa módon mindig megtalálták, és érdeklődve vették körül a kisfiút.

Ahogy a fiúcska cseperedett és megtanult beszélni, Erkhelak leleplezte a csoda okát. Szemtanúja volt több furcsa találkozásnak Mallornan és az állatok között, amiből világossá vált számára, hogy a fiúcska ért a vadak és madarak nyelvén. És akkor a varázslónak eszébe jutottak Círdan szavai és többé nem kételkedett benne, hogy valóban különleges gyermeket vetett az útjába a sors.

Mikor elérkezettnek látta az időt, elkezdte Mallornant tündéül tanítani. Ebben nagy segítségére volt Narawen, Círdan húga. A tünde lány szeretett a fiúval kóborolni, együtt ismerkedtek az erdő és a környék csodálatos jelenségeivel és teremtményeivel.

Narawen megtanította a fiút a fák, a növények, a szél nyelvére, az pedig éles eszével és szemével rendkívül gyorsan tanult és hamarosan túlszárnyalta mesterét. De Narawen ezt nem bánta, mert bátyjától tudta, hogy Mallornan egyszer még hatalmas varázsló lesz, és ki ne szeretné egy nagy tudású mágus tanítójának tudni magát.

Azon kívül a tündék nem ismerték az irigységet, mindig megosztották mindenüket azzal, akit arra érdemesnek találtak.

Mallornan hamar megtanulta ezt, és élete során ugyanígy tett, ha bizalmára méltó emberrel vagy más teremtménnyel találkozott.

Természetesen az ideje nagy részét Erkhelakkal töltötte, aki a varázslás fortélyaira okította. A mágus a leckék előrehaladtával egyre inkább félelemmel vegyes csodálattal nézett nevelt fiára. Valahogy az volt az érzése, hogy Mallornan nem tanul, csupán feleleveníti azt a tudást, mely már régóta a birtokában volt.

Ijesztő gyorsasággal sajátította el a varázsigék százait, melyet a Messze Nyugat összes ismert nyelvén valaha használtak. Szinte szívta magába a gyógyítás művészetét, mégis ez volt az egyetlen dolog, melyben soha nem tudta felülmúlni tanítóját.

Akadtt azonban egy tudomány, melyet Erkhelak nem taníthatott meg a fiúnak. A fegyverforgatás.

Azt beszéltek, még mielőtt a tündék erre a földre érkeztek, sok mágus élt köztük, ők mind ismerték a kardok és nyilak művészetét. A leghatalmasabb Sebring volt köztük, aki a gonosz hatalmába került és erejét rosszra használta. Egymás ellen szította a tündéket és a mágusokat, mondván, hogy a tündék uralkodni akarnak a többi teremtmény felett. Maga mellé állította a mágusok nagy részét, és azt követelték, hogy a tündék nyissák meg erdeiket mindenki előtt, aki ott akar élni. A tündék felismerték Sebring igazi szándékát, miszerint az a vesztüket kívánja, hogy aztán a többi teremtményt leigázhassa, ezért összefogtak és elkészítettek egy gyűrűt, a Tűz Gyűrűjét, melynek ereje hatalmasabb volt, mint az összes varázslóé együtt. Így tudták csak legyőzni a rájuk támadó istárokat. A legtöbbjüket meg kellett, hogy öljék, a többieknek pedig megtiltották, hogy ezek után fegyvert vegyenek a kezükbe. Aki ennek ellenszegült, a Tűz Gyűrűjének pusztító erejével kellett szembenéznie.

Círdan azonban a jövőbe látott és rájött, hogy meg kell szegnie az ősei által hozott törvényt. Saját maga tanította ki hát Mallornant a kardforgatás fortélyaira, aki először vonakodva, majd egyre nagyobb lelkesedéssel gyakorolta újabb tudományát. Erkhelak aggodalommal vette tudomásul e tényt és félelmét nem palástolta se Mallornan, se Círdan előtt. Egyikük sem tudta azonban, hogy a Tűz Gyűrűje Círdan birtokában volt.

Ahogy múltak az évek, Mallornan tudása egyre nőtt. Amikor már majdnem mindent elsajátított, amit mesterei átadhattak neki, furcsa dolog esett meg vele. Aznap éjjel álmodott, látomásszerű képek bukkantak fel elméjéből, idegenek és mégis ismerősek.

Erkhelak többször mesélt neki a saját látomásairól és a fiú arra számított, hogy hasonlóan ködös, rejtélyes, tőle független dolgokat lát majd. Ehelyett azonban olyan képek merültek fel előtte, melyekben mind jelen volt ő is. Fura, apró, szőrös lábú teremtményeket látott, egy rendkívül magas, zord és mégis szelíd férfit, egy fehér hajú varázslót, ismeretlen tündéket, és azok mind a nevéen szólították őt. És amikor felébredt, úgy érezte magát, mint aki mély álomból ébred, egy tőle távoli világtól elszakadva, és az volt az érzése, végre visszatért az igazi valóságba.

Erkhelak látta rajta, hogy arckifejezése megváltozott, szeme másként csillogott.

- Mi történt, Mallornan? Álmodtál valamit?

És a fiú így szólt.

- Kérlek, ne szólíts többé így, Erkhelak. Nem ez a nevem.

- Akkor hogyan szólítsalak?

- Mithrandirnak. A nevem Mithrandir.

Purczeld Réka

Azokban az időkben járunk, amikor az emberek és a különleges képességű lények egymás ellenségei voltak.

Az emberek királya, Dalfor, kiváló harcos és igazságos uralkodó volt. Egyszem gyermeke fia, Gandalf volt. Gandalfot születése óta királynak nevelték. Bölcs fiatalemberré cseperedett, miközben apja egyre öregedett és úgy érezte, lassan itt az ideje átadnia a trónt fiának. Rendkívül büszke volt az ifjúra, aki éles eszű, ravasz, ámde jószívű volt. Szemmel láthatóan jó király lett volna belőle. Hacsak meg nem történt volna a baj.

Egy napon furcsa szerzet érkezett Dalfor birodalmába és bebocsátást kért. Kapott ételt és szállást éjszakára. Másnap azt beszéltek a városban, hogy ez a furcsa szerzet különös dolgokat művelt.

Amikor ezt a kíváncsi Gandalf meghallotta, titokban felkereste az idegent és kérte, hogy mutassa meg neki a tudományát.

Az idegen mély hangon így szólt:

- Végre fiam, megtaláltalak. Igen, te magadban hordozod az Erőt, mely egyszer még megmentheti a világot! Most kell azonban eldöntened, melyik utat választod!

Ha emberek királya leszel, neved homályba vész. Ám ha mágikus hatalmadat hasznosítod, az egész világ az emlékezetébe és a szívébe zár majd!

Gandalf elkerekedett szemekkel bámult rá. Azt hitte, rosszul hall. Az apja mindig azt tanította neki, hogy a varázslók a Gonosz szolgálói és csak bajt okoznak. És erre kiderül, hogy ő is közéjük tartozik. A szíve mélyén örült ennek, de ekkor eszébe jutott öreg apja, és lelkiismeret-furdalása támadt. Tudta, hogy apja belehalna a szegyenbe, hogy a fia egy mágus és kitagadná őt, de félt, hogyha emiatt a királyságot választja, rosszul dönt. Teljesen összezavarodott. Amikor nemrég elindult az idegenhez, egyáltalán nem számított erre a váratlan hírre.

- Tudom, hogy nehéz döntés előtt állsz. - szólalt meg hirtelen meleg hangon az idegen, de mindig hallgass a szívedre, az mond igazat. És ezt a tanácsot ne csak most fogadd meg, emlékezz rá egész életedben! Nézz mélyen magadba! Ott megleled a választ!

Gandalf behunyta a szemét és kereste a megoldást. Egy belső hang egyre csak ezt mondta:

„*HALLGASS A SZÍVEDRE! BENNED NEM EMBERI, HANEM MÁGUS VÉR FOLYIK!*”

Ekkor hirtelen elhatározásra jutott. Mágusnak született. Feladata volt, melyet be kellett végeznie. Neki és nem másnak.

- Döntöttem. - szólt végül.

- Helyes! Nos, mi a szíved válasza?

- Taníts meg a varázslatra!

- Ez a beszéd, kölyök!- nevetett az idegen. – Hidd el, jól döntöttél! Egyszer majd nagy tetteket viszel véghez! De ne felejtsd el a „tanácsot”!

- Ezentúl mindig a szívemre hallgatok! Esküszöm!

- Nem csak esküdni kell, hanem be is kell tartani az esküt! De most menj, otthon már várnak rád!

Mikor hazaért, első dolga volt, hogy elmondja döntését apjának. Úgy gondolta, tartozik neki annyival, hogy még azelőtt elmondja ezt a hirtelen jött ötletet, mielőtt apja lemond a trónról. Tudta, hogy ezzel nagy fájdalmat fog okozni, de el akart indulni a saját útján.

Apja, bár szomorúan de büszkén ezt mondta:

- Fiam, délceg ifjú lett belőled. Mindened megvan ahhoz, hogy jó király légy. Mindig is büszke voltam rád, amiért olyan talpraesett vagy. Bár bús vagyok, amiért itt hagysz bennünket, de nem csalódtam benned. Az igazán jó ember az ellenségein is bármikor segít.

Mindenkinek más a sorsa, rád ez a feladat vár. Azt kívánom hát, járj szerencsével, Gandalf!

És ezek a szavak voltak azok, melyek nem csak boldoggá, de a legboldogabbá tették Gandalfot.

Ezentúl keményen tanult, hogy kiváló mágus válhassék belőle, és amint ezt a világon mindenki tudja, az is lett.

Séra Krisztina

Sok korral ezelőtt élt egy család. A családnak egyetlen fia volt, szülei szemefénye. Nagyon remélték, hogy belőle is nagy varázsló lehet, mint amilyen annak idején a dédapja is volt. A gyermek öt év körüli lehetett, amikor egy sötét éjjelen hatalmas dördülésre ébredtek. Nem tudták, mi lehet, csak azt, hogy semmi jót nem jelenthet. Az anya sikoltva fölkiáltott:

- Az álom! Nagyapa megmondta! Figyelnünk kellett volna erre a napra. Gyorsan! Minél messzebbre erről a helyről a hegyekbe!

Még beszélt, az apa a legszükségesebb felszereléseket berakodta egy hátizsákba, és a legfontosabb könyveket egy másik tarisznyába.

- Ezekből a könyvekből fog tanulni a fiam. A dédapja hagyta rá ezeket - gondolta, míg kisietett az istállóba, hogy elővezesse a kis málhás lovat. Mire kiért onnan, felesége már teljesen kétségbe esetten várta, hogy elinduljanak.

Fölfelé siettek a hegyekbe, hátuk mögött porig égette házukat a tűz. Hajnal táján elértek egy rozoga kötélhídhöz. A férfi tudta, a lovat itt kell hagyni. Leszedte a tarisznyákat és így szólt:

- Pihenj egy kicsit, amíg átviszem ezeket a túloldalra.

Az asszony odament egy laposabb szikla felé, hogy leüljön. Ám megcsúszott a kavicsos ösvényen és egy éles kő felhasította a lábát. Fájdalmában felsikoltott. Férje ijedten sietett vissza, hogy megtudja, mi történt. Mikor odaért, látta, hogy felesége súlyosan megsebesült. Mivel nem volt orvos, csak felületesen tudta ellátni a sérülést. Miután bekötözte a nő lábát, felvette a gyermeket és feleségével elindult, hogy folytassák menekülésüket a vadonba. Ekkor történt a szerencsétlen baleset: az asszony a kintől eszméletét veszve zuhant alá a feneketlennek látszó szakadékba. A férfi csak a nő utolsó sikolyára pördült meg tengelye körül, de a gyermekkel a karján tehetetlenül kellett néznie, ahogy szeretett asszonya a mélybe hull.

Fájdalomtól elszorult szívvel folytatta útját félárva fiával, hogy elérjék a nem messze lévő fenyves erdőt.

Egy hónappal később az apa, elkezdett építeni egy kis házat, ahol a fiával fognak lakni és emellett még írni-olvasni taníttatta a gyermeket. A fiú már most megmutatta különös tulajdonságait. Alig pár hete kezdte a tanulást, máris le tudott írni bizonyos szavakat és - bár akadozva - már olvasott is. Az apa így több idejét töltötte az építkezéssel, mert fiát lefoglalta az ismeretek gyűjtése az erdőből vagy a könyvekből. A másik ok, amiért sietett befejezni otthonukat a közelgő tél előérzete volt.

Egyik éjjel a tábornút mellett ülve arra gondolt, hogy ideje nevet adni fiának. Eszébe jutott egy találó név, mely tükrözné fia jellemét: **Gandalf**. Ez a név azt jelenti: "a különleges szerencse fia".

Másnap reggel odament a gyermekhez és ezt mondta:

- Ideje, hogy megkapd neved, hisz mindennek, ami körülvesz, neve van. A te neved Gandalf lesz. Ezentúl így fognak hívni.

Teltek, múltak az évek és a fiút egyre többet hagyta magára az apja, hogy szokja azokat az időket, mikor ő már nem lesz vele. Egy ilyen délelőttön történt, hogy Gandalf a polchoz lépett egy

újabb könyvért. Már majdnem mindet elolvasta. Megakadt a szeme egy réginek tűnő, bőrkötéses kötetben. Leemelte a polcról. Az ujjai bizseregni kezdtek, amikor felnyitotta a könyv fedőlapját. Hamar rájött, mit talált. A titokzatos dédpapa naplóját. Apja sokszor morgolódott, s ilyenkor ezt a dédapát emlegette. Gandalf kíváncsi volt, hogy mi van a könyvben, ezért kiszaladt és felmászott kedvenc fája ágai közé. Sok érdekes dolog volt a könyvben, olyan szavak és mágikus varázsigék, amiket még nem érthetett. Pár óra múlva arra riadt föl az olvasásból, hogy szölongatják. Mikor meglátta, hogy apja közeleg úgy gondolta, jobb, ha itt hagyja a könyvet. Ebéd után esni kezdett. Gandalf ijedten szaladt ki a könyvért, de a könyvön nem volt egyetlen esőcsepp sem. Miután elállt az eső, az apja megint magára hagyta. Mikor a férfi hazaért, fiát az egyik sarokban találta, amint egy pokróckötegen aludt, a kezében egy könyvvel. Az apa elvette a könyvet, hogy lerakja, de mikor belenézett, nagyon megdöbben. Ez állt azon az oldalon: "Február 13: ma éjjel álmot láttam, egy nagy sárkányt. Sűrű éjjel jött és végzetébe taszított egy családot, melynek egyetlen fia volt. Reggel senki nem vette komolyan, egyedül a 3 éves kisunokám hallgatott meg ..."

Az apa tudta, hogy elérkezett az idő, amikor el kell küldenie fiát.

Másnap reggel minden szükségeset bepakolt. Aztán így szólt:

- Fiam, pakolj össze mindent, amit fontosnak találsz, mert utána már nem jövünk vissza.

Lementek arra az útra, amit a férfi előző nap talált, és egy nagy városba vezetett. Azt akarta, hogy ott tanulja meg végleg a mágiát.

Egy hét alatt értek a városba. A fiút gyorsan felvették az intézetbe, mert akkoriban nagyon kevés tanonc volt. Ekkor látta Gandalf utoljára az apját.

Tíz év múlva végleg elhagyta az intézetet. Tudta, hogy apja már nem él, mert álmot látott...

Sirató Ildikó

Morálfilozófiai esszé Gandalf és a gyermekkor ürügyén

Gandalf? Ki az a Gandalf? A Bölcs, akinek annyi neve van, ahány nép? Mithrandir, Szürke Zarándok, Tharkûn, Incánus s még az elfeledett nevek...

Kicsoda hát Gandalf? A Bölcs, aki a világ kezdete után ainuként, gondolatként született. A valák szándékai szerint képviselte a Jó erőit. Ardára küldték, ha szükség volt képességeire, hogy a teremtet világ visszajuthasson a Jó útjára, az értékek, a gazdagodás, a fejlődés útjára. Ilúvatar követeként segítette a teremtet fajok tagjait, hogy betölthessék hivatásukat, a maguk erejét a jó ügy szolgálatában bontakoztathassák ki.

Ki hát Gandalf? A bölcs maia, a mágus, a tanító – a vezető, aki a népeket terelgeti, tanítgatja a jóra. A bukdácsolókat felsegíti, a bajba jutottakat kimenti, a csüggedőket megerősíti. De a feladatot nem hajthatja végre helyettük, a tanulság megtalálását rájuk bízza, a győzelem örömét meghagyja nekik. Mellettük, néha előttük jár, mint apa gyermekei előtt, de a jövőbe csak elkíséri védenceit, nem ő viszi át a történelem sodró folyóján Arda népeit a túlpartra, ahol megoldás és új feladat várja őket. Gandalf segítő jó szellem, Istar, akire a népek felnőtte válásáig van szüksége a világnak, később már nincs...

A felnőtté válásnak és a népek útján tornyosuló akadályok legyőzésének együttes feladatát a gyermek-nép egymaga nem tudná végrehajtani. Ilúvatar nem hagyja magukra gyermekeit mindaddig, míg saját erejükből tökéletességre nem jutnak. Ez az út pedig hosszú. Az ellenség és az akadályok fenyegetőek. A mágusra szükség van, hogy a Gyermekből önálló, jó, bölcs és erős Felnőtt lehessen.

Gandalf tehát a Bölcs, a Korán-Felnőtt. De vajon ő hogyan tette meg az útját? Mellette ki állt, előtte ki járt, őt ki segítette?

Olórin volt a neve, mikor elindult a harcos úton. Szellem volt, Ilúvatar szülötte, aki beteljesítette a teremtet és arcot adott a sorsnak.

És milyen volt Olórin sorsa és arca? Élete nem mérhető emberi mértékekkel. Élethosszát feladatai szabták meg, feladatait pedig Arda sorsa. Az, hogy a Gonosz, a Sötét Erő hol és hogyan testesült meg és avatkozott bele rontóan Ilúvatar népeinek sorsába. A Gonosz ellen a Jónak mindig küzdenie kell. A szüntelen harcra pedig fel kell készülni. A Jónak ez a felkészülési ideje nevezhető akár "Gandalf gyermekkorának".

Mi is történhetett a jó Olórinna, míg Bölcs lett? Mi mindent kellett elsajátítania, begyakorolnia, hogy azután Ardára leszálltakor feladatát sikerrel hajthassa végre?

Ez volt valójában az első feladata: felkészülés az Istar-létre, a Bölcsesség és a Jó érvényesítési technikáinak megtanulása.

Szellemi szinten tulajdonképpen az emberek gyermekkora is felkészülés. Csak talán nem olyan céltudatos és feladatközpontú felkészülés, mint Gandalfé lehetett.

A jóság és a sors befolyásolása tanulható. Így van-e valóban, vagy az elrendelés mindent meghatároz? Nem tudjuk. De hinnünk kell, ha lehet, hogy a Jó és a Rossz között választhatunk.

A választást is meg kell tanulni, arra is fel kell készülni. Érveket, tapasztalatokat és erőt gyűjteni, hogy a jó választást azután ne tekintsük véletlennek, s hogy a választás következményeivel is tisztában lehessünk.

Meg kell tanulni, hogy bár a feladat a mi feladatunk, a magunk sorsáért mi magunk felelünk, de másokkal együtt élünk, másokkal együtt haladunk az úton. Mások segíthetnek nekünk, mi pedig segítünk nekik, hogy együtt célhoz érjünk, vagy legalább közelebb a célhoz. Az ő útjuk együtt kanyarog a miénkkel, vagy keresztezi azt. Velük segítőkésznek és türelmesnek kell lennünk.

Vannak azután a "szembejövők", akik a sors útján más célt követnek, talán éppen ellentéteset a miénkkel. Velük meg kell tanulnunk megküzdeni.

Azok, akik a Jó helyett a Gonoszt választották, az ellenfeleink. Elsősorban azért, mert ők rossz irányba befolyásolják Ilúvatar népeinek sorsát, az értékeket veszélyeztetik. A Jó és a Gonosz kibékíthetetlen egymással. A Gonosszal nem lehetünk toleránsak. Le kell győznünk, hogy el ne ragadjon másokat, esetleg minket, magunkat is. Le kell győznünk, de nem állhatunk szembe vele védtelenül. Meg kell tanulni, hogyan harcolhatunk a Jó győzelme reményében. Módszereket, eszközöket kell elsajátítani, melyek minket és társainkat a Jó győzelmére segíthetnek.

Az erők és az értékek összecsapását, és annak következményeit is el kell viselnünk, és túl kell élnünk. Ez sem kis feladat, hiszen érhetnek kudarcok, szenvedhetünk sebeket, elveszíthetünk barátokat. De hitünket a győzelemben, a Jóban nem hagyhatjuk veszni. Erős lélekre és a túlélés, a továbblépés képességére is szükség van a harcban.

Az eszközök között a mágia mellett a társak meggyőzésének, megvédésének módzatait is el kell sajátítani.

Gandalfnak mindezeket "gyermekkorában", még a Feladattal való találkozása előtt meg kellett tanulnia. Hogy a Gonosszal már teljes fegyverzetben állhasson szemben, és győzhessen felette.

Olórin, a jó erő, a jó mágia Istarja e feladat megoldására született. A Szellem, a Gondolat azonban nem rendelkezik elegendő erővel a Gonosz ellen.

Meg kellett benne testesülni a Jónak, és fel kellett készülnie a harcra.

Gandalf olyan képességekre tett szert, melyek megkülönböztették őt a több Istartól, maiától. A Tűz ura lett és a kis népek pártfogója. Feladatát ezek segítségével tudta csak végrehajtani.

Testi életében sok kudarc is érte, de gazdagodott is tapasztalatokban. Meggyőződhetett a Gonosz igazi természetéről és a Jó valódi nagyságáról. Egyedül nem győzhetett. Az ősz Szürke Vándor évszázadokig harcolt, nem pihent, folyton készen állt a végső összecsapásra, gyűjtötte, szaporította és tovább fejlesztette képességeit.

Szerették őt a népek, különösen a hobbitok, tisztelték a tündék és a szinte fiául fogadott Aragorn, meg az emberek is, és más teremtmények. Szeretetük és tiszteletük tovább fokozta erejét.

Irigyei és akik féltek tőle, a Vészmadártól, érezték hatalmát, belső tűzét, ami nemcsak melegíteni, de pusztítva égetni is tudott.

A győzelemben önzetlen volt Gandalf, immár sérthetetlen Fehér Szellemként. Együtt győztek hát mind a jók. Nem saját dicsőségét nézte. A feladatot sikerre vitte, beteljesítette sorsát.

Olórin életútján testi valójában mindvégig öreg volt, de lelke erősödött, Jósága egyre teljesebb lett, vagyis gyermekből felnőtt, hogy végrehajthassa feladatát.

Gyermek volt tehát, míg felkészült, míg tanult. Nem egy embergyerek játékos hétköznapijait élte, de a szellem ereje növekedett benne, és a tanulás, az érés, a felkészülés erősítette a Jót. Őt is körülvette a szeretet, Ilúvatar atyai és a népek baráti, fiúi szeretete. Enélkül nem lehetett volna győztes a Gonosz felett.

Gyermekekora így, ahogy egész valója is, szellemi volt. A földi-testi kötöttség nem béklyózta. Persze nem volt része felszabadultságban, kikapcsolódásban, felhőtlenségben, de ezeket csak a földi gyermekek kapják a felkészülés, a felnőtté válás nehéz feladata mellé – jutalmul. Gandalfnak nem volt szüksége az isteni jutalom üveggyöngyeire, csak az igazi értékek szerint élt szellemként és mágusként egyaránt.

GALADRIEL SZERELME

Asztalosné Hódosy Gyöngyi

Nem volt oly szép virága a földnek, mint Finwe házának legszebb ékessége: Galadriel, Finarfin gyönyörű lánya. S nem volt oly boldog lény a földön, mint Celeborn, Doriath hercege, mikor a Fény Úrnője rá vetette nevető szemét. S mikor egymás mellé álltak, a föld szépsége régi fényében ragyogott, mert vágyuk szerelme az Óidők boldogságát hozta el nekik.

Mikor először állt Celeborn Galadriel elé, szava megakadt, beszédes hangja némán maradt; szál-léptei megtorpantak, sudár termete megremegett, s mint gyermek, ha megbotlik, a büszke harcos térdre esett. De a Fény Úrnője, kinek lába nyomán új életre kelt a világ, kinek mosolya napnál csillogóbban ragyogta be a világot, merre járt, se tudott táncos-könnyed lépteivel elhaladni a hős mellett. Egymásba akadt tekintettük, s az erő, mely bennük fogant, békét és boldogságot árasztott a világba: a veszekedők megbékéltek, a harcosok földre eresztették kardjukat, a vihar elcsendesült, a betegek meggyógyultak, a haldoklók új életre kaptak – oly nagy volt szerelmük hatalma. S eléállt Celeborn szerelmének:

„Finarfin leánya, tündék büszkesége, Galadriel. Nem tudok tovább egy lépést se tenni, nem mozdulhatok többé, mert ragyogásod elvette erőmet. Kérlek, add nekem kezedet, hadd vezesselek”

S felelt neki lágyan, zengő hangon Galadriel:

„Celeborn, Ezüst Fa, harcosok büszke fia. Mikor megpillantottalak, elragadtad szívem, elragadtad eszem, nem maradt benne más vágy, csak az irántad érzett szerelem. De nem lehetek tiéd, mert nekem a sors más utat rendelt e földön.”

S ekkor Celeborn ismét földre borult:

„Úrnőm, még sose volt, hogy valaki kétszer a porba sűjtson. Te vagy az első, ki ezt teszi. Először szépséged, majd fájó szavaid sűjtottak földre. Szépséged reményt és szerelmet ébresztett bennem, szavaid a fájdalmat hozták nekem. Mondd, ha Te is érzed, hogy minket a Valák is egymásnak rendeltek, miért tagadod meg tőlem szívedet?”

„Nem, szívem tiéd, s tiéd minden gondolatom, mit szerelmed ébreszt bennem. De küldetésem van, s ezt nem vállalhatod velem – mert annak vége bukás, és nem tehetem, hogy, kit szeretek, annak én legyek végzete”

S felállt erre Doriath sudár hercege:

„Mondd, mit tegyek érted, mi kivívhatja, hogy sorsod megoszod velem. Mondd, és én indulok, ha kell, elhozom néked bármely csillagot, hajón útnak indulok, és meglelem elhagyott otthonod, eléd teszem a világ minden kincsét, s ha kell, elhozom a szilmarilok tűzét.”

Szomorúan nézett rá a Fény Úrnője, s szomorúságától árnyba borultak a fák, elhallgattak a madarak, megbújtak a vadak:

„Ne hozz nékem kincset, ne hozz nékem csillagot. Elvesztettem házamat, s elvesztem annyi társamat, mert nagyravágyásuk sodorja őket bajba. Nem érdekelnék a szilmarilok, annyi bánatot, testvérháborút hoztak népemnek. Nekem ne kincset akarj hozni.”

S újra szólt a harcos, ki immár kardját letette:

„Akkor mit kérsz, mit adhatok én neked, mi elűzi szívedből a sötétet, és örömet ad a világ bánata felett, s meghozza nékem kezedet?”

„Jól mondd, szerelmem, oly dolgot keresek, mi elűzi a sötétséget. Hozd el nekem a fényt, s én megosztom veled életem.”

„S hol lelem a fényt, hisz Te magad vagy a legragyogóbb a világon? Tán csak az Óidők földjén ragyog oly szépen a nap, mint ahogy ragyogsz Te e sápadó ég alatt.”

„Hát hozd el nekem a patak hangját, hozd el a szellő simítását, hozd el a nap tűzét, a hold sugarát, hozd el a tenger hullámainak moraját, hozd el a folyó vad zúgását, hozd el a fű selymét, a fák erejét, hozd el suhogó lombjaik énekét. S hozd el vele a madarak csicsergését, a négy lábúak hangját, a repülő és szaladó lények örömét, hozd el mindent, mit a fény ragyogott be – mert az én dolgom, hogy ezeket megőrizsem a jövőnek. S ki velem osztja meg életét, annak is ez lesz a sorsa: őrizni ezt, míg a sötétség el nem nyeli, vagy míg a gonosz örökre erejét nem veszti”

S némán fordult útjára Celeborn. S utána szólt Galadriel:

„Ne kelj útra ily bánattal” S odalépett hozzá, és a fény ragyogta be az ezüst fát, s szólt az Úrnő:

„Csókom vidd magaddal, ha erőd lankad, emelje meg megrogyó léptedet, ha szomjad kínozt, enyhítse ajkaid szárazságát – segítsen utadon a szerelem.”

És Celeborn útnak eredt, s dala zengett, s merre haladt, kitértek útjából az ágak, félregördültek a kövek, elfutottak a vadak.

Galadriel hosszan nézett távozó szerelme után, s szíve megtelt bánattal, s könnyű patakzott csillagszemeiből, s merre haladt, kiléptek medrűkből a patakok, elhallgattak bánatukban a madarak. S szívének új fájdalmat adott, hogy fivérei elhagyták otthonukat – ám ő nem ment velük. S a földre bánat költözött, mert Galadriel dala elhallgatott, s nem derítette fel a szomorú világot.

S Celeborn ment, bejárta a világot, kardja lesújtotta, ki rossz szándékkal támadt ellene, varázsdala megszelídítette, ki ellenséges volt vele, merre ment, reményt hozott és fényt, s ha továbbhaladt, újból mögötte járt a csüggedés. De ő csak ment, s kevés a szó, mely leírja, mit tett és merre járt – és hosszú-hosszú idő után visszatért Galadrielhez. S a Fény Úrnője felemelte fejét, s szeméből elapadt a bánat könnye. S Celeborn megfáradt léptei újra frissek lettek, megroppant termete, mint sudár fa egyenesedett fel, s lépett szerelme elé. S szólt hozzá Galadriel: „Mit hoztál nekem, szívem vágya? Látom, üres két kezed – se kardot nem szorongat, se mást nem hoztál benne. Mi hozott hát vissza hozzám?”

S szólt Celeborn:

„Igen, üres két kezem – de mégis magammal hoztam, mit kértél tőlem. Szívemben hoztam a patakot csevegését, a tenger moraját, a madarak csicsergését, a föld selymét, a fák dalát. Nézz belém, kedvesem.”

S ekkor Galadriel betekintett szerelme szemébe – és a ragyogásban ott volt, mit az Óidők hoztak a földre.

S szólt ekkor Doriath hercege:

„Bejártam a világot, s elnyertem vele, mit szíved kért tőlem. Ha feleségem leszel, miénk lesz mindaz, mit kértél – miénk lesz Lórien világa, hol mindez, mit szívembe hoztam, a világé lesz”

És Galadriel boldogan adta kezét, s vezette a büszke herceg tova. S együtt jutottak el Lórienbe, hol megmaradt az Óidők minden csodája – s innen vívta harcát a gonosz ellen Galadriel, együtt szerelmével, ki elhozta, minél többet se ember, se tünde másnak nem adhatott: a múlt fényét, melyet a jövőnek adhatnak át.

Bogdán András

Arany ragyogja be a nyugvó napot
Tűzzel övezve altatja a tegnapot
Ezüst köszönti az égen a csillagot
Az éjfélthívja, várja a holnapot.
Susogó szél lágy kacaja
Hoz közé valamit, és ez a ma.
Ezer s millió követi újra
Tegnapnak ma és holnap az útja.
Előbb csak hegyek közönyét látta
Aztán a tenger hulláma várta
S lassan ébredt az élet rajta
Húvatar dallama a szépség hangja
S ébredt az álom, remény és szépség
De vele együtt ébredt a sötétség.
Lángoló lelkű hősök és szörnyek
Dallam nyomán életre keltek.
Ezer és millió napnak útja
Vérrel szennyezett a béke kútja
Kicsiny szigetét nem őrzi senki
Elbukó reményét senki se kelti.
Noldák királya keresi honát
Messzire elhagyta ősei nyomát.
Testvér ölte testvért a karddal
Szív-sebe nem gyógyul együtt a dallal.
Barlangok Urának nyugszik már teste
Szauron farkasa lett gonosz veszte.
De éled a remény, éled a szépség:
Húgában ölt testet a reménység.
Fény-úrnő útja messzire vezet
Középfölde népe zengi e nevet.
Szemed, ha ráveted, vakít a fénye
Gyönyörű hajának aranyszín-éke
Lágy hangja széllel versengve dalol
S visszhangként válasz kel valahol.
Rejtett Föld, Lórien, tündék hazája

Galadriel, Úrnőd, szerelmét várja.
Időtlen szépséged, a béke útja
Boldog, ki erdeid ösvényét bújja.
Celeborn, Ezüst-Fa, kérjed meg kezét
Mosollyal őrizzed két csillag-szemét.
„Aranyerdő, csillagok lánya
Légy hát szívem-éltem párja”
„Nehéz a szívem, nehéz a lelkem
Azért, mit tettem, s mit meg kell tennem”
„Melletted állok, tiéd a kardom
Tűzzel-fénnyel megvívom harcom”
„Félem a tüzet, félem a harcot
Karddal vérből csak vért fakasztok
Elment népem, elvitte álma
Nem csitult soha szilmaril-vágya
Romlás és pusztaság járt a nyomába
Szenvedést hozva múltba és mába.
Ne hozz hát nékem, ne hozd a kardod
Hozz inkább dalt, békét-fakasztót”
„Fivéred merre vezeti házát
S nem hívja apád magához lányát?”
„Apám is készül, készül a harcra
Neki is kard csak a nyugalma.
Ki lesz, ki mégis a békét akarja
Mikor csendül öröm a dalba?”
„Elhozok akkor egy kincset neked
Szilmaril tűzét ha keresed”
„Nekem a szilmaril nem hoz majd békét
Tüze nem szítja szívem reményét
Ne hozzál kincset, mithril, aranyat
Hozzál hát dalt, hozd magadat”
„Fehér Úrnő, szívemnek kincse
Hadd legyen enyém hajadnak tincse
Megőrzöm, mikor nem leszek veled
Mikor sorsod máshová vezet
De most gyere, vezessen dalunk
Varázslat-szárnyán messze haladunk
Hazánk lesz majdan Lórien földje
Fák lombja – aranyló zöldje
Itt leled békéd, magányod s veszted,

Építéd fel új remény-kerted”
„Lórien, igen – az Óidőt őrzöm
De az is szabadság-börtön”
„Szerelmem-csillagom, mit rejt a szavad
Börtön hogy lehet, mi ennyire szabad?”
„Látom a múltat, s a jövőt is sejtem
De amit látok, magamba rejtem
Egy kis sziget, a Homálytól messze
Hol reményed sose érzed elvesztve
De körötte ármány, s ez csak egy sziget
Ha kilépsz, békéjét hol leli meg szíved?”
„Úrnőm, tudom, nagy a hatalmad,
az Óidőt ott megőrzöd magadnak”
„Magamnak, s másnak, de nem a világnak
S nem, ha minden más feszül egy igának
Nem, ha a Homály ellene támad
S sötétet, gonoszat ad csak a mának”
„Érzem, Úrnőm, keserű szavad
Valami álomtól emészted magad”
„Nem álom, más ez, a jövőt láttam
S sötétebb, mint amit valaha vártam
De érzem, egy remény útjára ered
Neki nyújthatok segítő kezet”
„Ne menj hát egyedül, hadd legyen veled
Gyűrűm övezze kinyújtott kezed”
„Gyűrű? Ne! Benne a hatalom
Félek tőle, félek, nem akarom!”
„Fényem tündére, mi lelt most téged?
Mitől érzed vesztet-veszélyed?”
„Szívem, szerelmem, szavamat halljad
Megosztom terhem, hisz így akartad
Íme, van gyűrűm, Nanya a neve
Ez a gyűrű a Hármak egyike
Mithrilből való, fehér a fénye
Ez lehet egykor Lórien reménye
De van egy, mi ennél erősebb lehet
Az Egyetlen, mitől minden elveszett.
Tudd, ha egyszer a jövőbe lépünk
Majd oly kicsin múlik a reményünk
Ha enyémhez kötöd most az életed

Együtt küzdjük végig az éveket
S a világ veszít, ha elvesztjük harcunk
S véle a béke, amit úgy akartunk
De ha mégis a gonosz bukna
Akkor se vár a boldogság útja
Mert akkor a korunknak vége
S az új kor már az ember reménye”
„Tiéd a szerelmem, adjad a kezéd
E perctől utunk egyfelé vezet”
S szó nem szólt, hang hallgatott
Esküre pecsétet forró csók adott
Szó kevés, mi szépség ott fakadt
Szívük szerelme e dalban maradt.

Csuri Veronika

Galadrielnek hívnak. Öreg vagyok. És fáradt. Végtelenül fáradt. Úgy érzem, könnyítenem kell a lelkemen, az emlékeimen. Éppen ideje volt már. Hosszú életem során rengeteg mindent láttam és éltem át. Büszke vagyok. És nolda. Számkivetett. És mérhetetlenül szerelmes.

Valinor tündöklésének idején születtem Amanban. Büszkének és erősnek tartottak. Anyámtól a Nerwen (emberek lánya), apámtól az Artanis (nemesasszony) nevet kaptam. Hajam apámra és nagyanyámra hasonlóan aranyló, bár mivel anyám teler, ezüstös fénnnyel ragyog. Büszke vagyok rá.

Amanban boldog voltam, bár valami hiányzott. Első szerelmem a teler származású Telephorno volt. Tőle kaptam a Galadriel nevet.

Szerettem őt. Aztán Feānor esküjével minden megváltozott. Én is vele tartottam, és elhagytam Valinort, mivel büszke és uralkodásra vágyó voltam. Mágnesként vonzott az idegen. Sokan elítélték tetteimet, de utólag végül nekem lett igazam. És az egész életemre kihatott.

Tudtam, hogy egyhamar, talán soha nem térek vissza. Telephorno nem jött velem. Talán jobban is járt így.

Ó, a Tenger! Vad, mégis szelíd! Teler részem nagyon megszerette. Szeretem, ahogy változik, mégis ugyanaz marad, a Tenger. Irigylem Ulmót!

Hosszú-hosszú út után jutottam el Doriathba. Meliān jó barátom lett. De a sindák megtudták sötét titkunkat, és ezután csak ritkán látogathattuk meg rokonainkat.

Egyszer bátyámmal, Finroddal elmentünk hozzájuk. És akkor megláttam Őt. Őt, a csodálatost, a nemest, a szépet.

Thingol rokona volt. Magas, haja hosszú és ezüstszőke, szeme kékesszürke, mint a Tenger, amikor felhők borítják az eget. Ó Eru!

Ő volt az, Celeborn. Azonnal belészerettem. Meliantól később megtudtam, hogy Ő is szeret engem. Nem mentem vissza bátyámmal a népemhez. Ottmaradtam Vele, és nem sokkal később összeházasodtunk.

Napjaink gondtalanul teltek. Sétáltunk az árnyas fák alatt, Meliant hallgattuk, amint a tündék népének születéséről vagy éppen Ilúvatar és Melkor dallamversenyéről mesélt. Úgy éreztem, megtaláltam a boldogságot.

Amikor Mānwe engedélyt adott, hogy mi, száműzöttek visszatérjünk, nem mentem. Nem akartam elhagyni Celebornt, mert tudtam, hogy Ő ragaszkodik Középföldéhez. És nem utolsó sorban uralkodni akartam saját birodalmamban.

Ezért a Másodkor 724. évében elhagytuk Doriathot, és Keletre mentünk. Átkeltünk az Ered Lindonon. Eregionban létrehoztuk a noldák talán legfontosabb birodalmát. A neve Lórinánd lett, de később Lóriën, Lothlóriën és Laurelindorinän néven vált ismertté.

Hiányoztak a Fák fényei. Főleg Laureliné, amiről még annak idején a nevemet kaptam. Állandó sóvárgásomat utánuk még Celeborn lankadatlan szerelme sem feledteti velem. De Ő nem látta fényüket, ezért nem tudja, mit érzek igazából. Szerettem Őket. Nagyon. A Tengert is szerettem. Hiányoztak. Ha Celeborn nem lett volna velem, nem tudom, hogyan viseltem volna hiányukat. De szerencsére velem volt, és a tudat, hogy velem van, megnyugtatta nyughatatlan lelkemet.

Sok mindenben különbözünk egymástól. Celeborn például hajlamos hirtelen dühkitörésekre, például amikor törpöt lát. Sajnos, eszébe jut róluk Doriath pusztulása. Én vele ellentétben kedvelem Őket, népem sok mindent köszönhet nekik. Őt csak az érdekli, hogy minél több időt töltsön velem, népünkkel nem igazán törődik. Én viszont mindent megteszek a boldogságukért, és hogy feledtessem velük szomorú sorsunkat. És mindezek mellett büszke vagyok és hatalomvágyó. Hiszen a noldák királynője lehettem volna.

Olyan jó vele. Rengeteg támogatást és ötletet adott terveim megvalósításához. És nagyon szép bókjai vannak. Egyszer azt mondta, hogy szebb vagyok, mint maga Elbereth, és hajam fényesebb Laurelin ragyogásánál. Jól esett, már csak azért is, mert soha egyikőjüket sem látta.

Lányunk, Celebrían születése volt életünk talán legcsodálatosabb pillanata. Láttuk gyönyörű lánnyá serdülni. Haja ragyogó ezüst, a szeme pont olyan volt, mint az apjáé. Nevetése betöltötte birodalmunkat, és mindenki nagyon szerette.

Ezek után nem lehet csodálkozni azon, hogy Elrond beleszeretett. S mivel ez az érzés kölcsönös volt, feleségül vette, és Völgyzugolyba költöztek.

Nem sokkal később mindenki nagy örömeire nagyszülők lettünk. Celebrían egy ikerpárnak, két csodaszép fiúgyermeknek lett boldog édesanyja. Az Elladan és Elrohir nevet kapták. Külsőjük apjukéra igen hasonlatos, talán csak a szemüket kapták lányunktól. Később nagy híré harcosokká váltak mind az Első, mind a Másodszülöttek körében.

És hamarosan megszületett a legszebb minden tünde közt, persze csak Lúthien után. De mivel nagyon hasonlított rá, gyakran összetévesztették vele, és a későbbiekben sorsának egy részében is osztozott. Arwen Undómielnek nevezték, ő lett a tündék Esticsillaga.

De jaj! Hamarosan szörnyű bánat ért minket! Egyetlen gyermekünket elragadták az orkok, és a szörnyű kínzások és szenvedések következtében megtért Mändos csarnokaiba!

Fájdalmam hatalmas volt! Egész életem megváltozott. Már nem vágytam Amanba és a Tengerhez. Minden teljesen reménytelenné és üressé vált számomra. Fájdalmamra a magányban kerestem vigasztalást. Celeborn nem értette meg a bánatomat. Ő hamar túltette magát rajta, bár a tekintete ez után álmodozóvá vált.

Elhidegültünk egymástól, és csak sokára találtuk meg az elveszettnek hitt boldogságot. Szerelmünk megerősödött, mindketten bölcsebbek lettünk.

A Harmadkor kezdetén Mänve ismét magához szólított, de én megint a maradás mellett döntöttem. Tudtam, hogy ezek után soha nem látom sem Amant, sem a Tengert. Pedig ekkorra már az összes száműzöttnek megbocsájtottak.

Közben akaratlanul belekeveredünk a Gyűrűháborúba. Celebrant rám bízta a Nenyát, a gyémántgyűrűt, hogy rejtsem el Sauron és az Egy Gyűrű elől. A másik kettő Elrondhoz és Olórinhoz, egy Amanból jött maiához került.

A gyűrű segítségével Aranyerdő biztonságos helyé vált, de valahogy minden álmosodni látszott, kezdett hasonlóná válni a Fangornhoz és az északi Öregerdőhöz.

Celebornnal segítettünk a Gyűrűhordozónak és társainak eljutni a Raurosig, és küldetésüket végül sikerült beteljesíteniük.

A háború végén Arwen feleségül ment Aragorn Elessárhoz, a Tündekőhöz, Gondor királyához, és lemondott a tündelétről. Mindenki fájlalta tettét, de örültünk is neki, hisz megtalálta a boldogságot, amelyre hosszú éveken át hiába várt.

Mi viszont a Gyűrűhordozónak köszönhetjük, hogy végre elhagyhatjuk Középföldét, hiszen már a Harmadkor is véget ért. Eljött az ideje annak, hogy az ember átvegye az Elsőszülottek helyét, hisz a mi időnk lejárt.

Sok minden köt ide. Itt találkoztam először Celebornnal, létrejött közös birodalmunk. Viszont itt vesztettem el a lányomat és testvéreimet, valamint igen sok barátomat. Nagyon sokáig éltem itt, a ma még Középföldén élő tündék közül talán én vagyok a legöregebb, csak Iarwain Ben-Adar idősebb nálam, de ő még a Cuiviénen partjainál látta meg a csillagok fényét.

Nehéz lesz itt hagynom. De most már Celebrant is menni szeretne, és nem hagyom el Őt. Ha Ő megy, én is megyek. Mindenhová követem. Eddig Ő követett engem. De én már elfáradtam. Egyedül Ő tart vissza attól, hogy én is Mändoshoz költözzek a lányom mellé.

A Tenger is hív. Csalogat. Beleszerelmesedtem az elmúlt évezredek alatt, amíg nem láthattam. Most már várom, hogy újra láthassam. Az is vár engem.

Visszatérek Valinorba, és minden szenvedést elfelejtek. Legalább is megpróbálom, hiszen mi nem vagyunk olyanok, mint az emberek.

Boldogan fogunk élni, látni fogom rég otthagyt családomat, és talán még Telephornót is.

Talán születik még egy gyermekünk, aki immár az idők végezetéig velünk lehet. Jó lenne. Szerelmünk megérdemel még egy gyümölcsöt...

Most, hogy mindezt elmondtam, lelkem könnyebb lett. Szabad lettem. De soha nem felejttem el, hogy nolda vagyok, száműzött és büszke, bármennyire is megváltoztam.

Kiálltam nemzetségem mellett, és első szerelmemet is feláldoztam céljaimért.

De megtaláltam az igazi, egyetlen szerelmem. Őt, akivel szinte a véletlen hozott össze. Életemnek minden percében ott van.

A szerelmünk történetét szerettem volna elbeszélni, de végül az életemet meséltem el. De mint már mondtam, életemnek minden percében ott van, ezért minden részlet fontos, lényeges.

Szeretem Őt. Nagyon. Senki, senki nem tudja elképzelni, mit jelent számomra.

Hamarosan indulnunk kell. Círdan és a hajó már vár. Ezért most befejezem. De talán az utánunk jövő népek nem felejtik el, hogy egyszer, régen, a Negyedkor előtt itt tündék éltek, és nekik volt egy hatalmas királyuk és királynéjuk.

Ó Celeborn!

Ez a történet csak egy része annak, amit egy dobozban találtam padlásunk legeldugottabb zugában. Csodálatos, hogy mik történtek a régmúlt időkben.

Talán élnek, talán nem, annyit mindenképpen megérdemelnek, hogy megemlékezzünk róluk.

Lakatos Eszter

Hol volt, hol nem volt, valamikor, úgy 4000 évvel ezelőtt élt egy leány. Messze, messze Középföldén élt, annak is legvarázslatosabb, legszebb részében, Eriadorban. Ismerős e név? Nem csodálom. Gondolom te is hallottad már a megyei Frodó történetét. Csakhogy a kettő között eltelt 4000 év. De hidd el nekem, ha egyszer Eriadorba vetődsz, ahol Frodónak, Aragornnak és társaiknak hála immár béke honol, és elmész legszebb részébe Loth-Lórienbe, még mindig megtalálhatod azt a leányt, kiről történetem szól, és kinek arcán az eltelt 4000 év nem hagyott ráncokat, csupán komolyabbá tette azt. Tán tudod már kiről van szó? Ha nem, az se baj, elmondom én neked: Lórien úrnőjéről, Celeborn feleségéről, ki még most is oly szépséges, hogy talán csak Arwen Untómiel, az Esticsillag érhet nyomába. Ha most találkozol vele, úgy érzed, égszínkék szemével belelát a szíved legrejtettebb zugába is, de nem tudod elképzelni, hogy azok a kék szemek valaha szerelemtől csillogtak. Látszólag boldog, szereti Celebornt, de ha mélyen és sokáig nézel szemeibe, mintha egy rezdülésnyi fájdalmat vélnél felfedezni bennük. Bizony valaha Galadriel is volt szerelmes, és annyit szerintem előre is elárulhatok a történetemből, hogy nem Celeborn volt a hatalmas úrnő szerelmének tárgya.

Halld hát történetem egy szerelemről, mely, ha beteljesedett volna, talán minden másképp történt volna...

Menjünk vissza az időbe, Loth-Lórien akkor még nagyon is ifjú fái közé, és figyeljünk meg e fák között egy ifjú leányt. Fiatal még, és bár már kétezer év nyomja vállát, mivel tünde, arcáról még csak 16 év olvasható le. Úgy látszik, az életéből eddig eltelt kétezer év tapasztalatokat se hozhatott számára, mert énekelve, ugrándozva táncol, ami nem nagyon illik egy méltóságteljes tündéhez. De hát még fiatal! És milyen gyönyörű! Aranyhaja derekáig ér, susogó köpenyként veszi körbe karcsú alakját. Arca kicsiny, valami emberfeletti báj ragyog rajta. Ugyanez látszik nagy, égszínkék szemében is. Az ember azt hinné, valamiféle gyönyörű álmot lát, amint megpillantja a fák közt tovaszökkenő leányt. Énekel, és mint minden más leány, egy hercegről álmodozik, aki egyszer majd megjelenik, s elviszi őt valahová, ahol majd boldogan élnek, míg meg nem halnak. Hogy ki ez a leány? Nem más, mint Galadriel, de hidd el, ha akkor találkozta volna vele, nem hinnéd el, hogy ő az. Arcán olyan álmodozó és felszabadult mosoly ül, mely cseppet sem illenék Lórien úrnőjéhez.

Tehát az ideális szerelmespár egyik felét, a gyönyörű leányt már megtaláltuk. De hol van a hiányzó fél, a jóképű ifjú? Nem kell megrémülni, nem csak Galadriel álmaiban létezik az a bizonyos ifjú, hanem kívánságunkra teljes hús-vér valójában megjelenik, és ha kicsit az erdő szélére pillantunk, már meg is láthatjuk. Szőke haj, ragyogó, kék szemek, méltó párja az előbb már leírt leánynak. Épp egymás felé tartanak. Ez persze nem jelent semmit, könnyen elkerülhetnék egymást, de a sors nem engedi. Várjunk egy kis időt, s megláthatjuk, mi történik, ha két ilyen szép lény találkozik. Először az ifjú látja meg a leányt, és rögtön le is dermed, nem hiszi el, hogy amit lát, nem pusztán álom, hanem valóság. Hogy erről meggyőződjön, gyengéden magába csíp, de a látomás nem tűnik el. Eközben a leány is meglátja a bámuló fiút, majd egy kis idő múlva veszi a bátorságot, és megszólítja:

- Ki vagy ifjú, ki mintha egyenesen az álmomból léptél volna ki?

- S ki vagy te, tündérszép leány, ki oly csodálatos vagy, hogy még álmaimban sem láttam hozzád foghatót?
– felelt kérdésre kérdéssel az ifjú. – Gondolom tünde vagy, mert csak egy tünde lehet ilyen szép, mint te, csodálatos leány!

Ezek után, bár tudom, nehéz elképzelni, de ebből a néhány mondatból kedves beszélgetés fakadt, s mire az erdő szélére értek, úgy érezték, mintha már több éve ismernék egymást. Galadriel is tudta, hogy az ifjú Lyam nem dicsekedhet egy csepp királyi vérrrel se, de ez Galadrielt nem érdekelte. Lyam is tudott Galadrielről mindent. Úgy érezték, ismerik, és szeretik egymást. Hogy létezik-e első látásra szerelem? Sokan kételkednek, de valószínűleg Galadriel és Lyam felvilágosították volna a kételkedőket kételkedésük helytelenségéről. Szerelmük tökéletes volt, csak egy gond akadt, az, hogy míg Galadriel tünde, volt, addig Lyam egyszerű ember. Lyam szülei már nem éltek, egyedül élt húgával, Katalával. Katala pedig nagyon megkedvelte Galadrielt, és örült, hogy a bátyját boldognak látja. Galadriel anyja se élt már. A gondot tulajdonképpen Galadriel apja, és az általa kiszemelt, „ideális” kedves, Celeborn jelentette. Ez se lett volna gond, hisz Galadriel ellent mondott volna az apjának, és élt volna Lyammal boldogan, csak hogy Celeborn ezt nem hagyta. Eltökélte, hogy valami módon szétválasztja a két szerelmezt. Lehet, hogy lett volna más lehetőség is, de Celeborn az egyszerűség embere volt, ezért azt a megoldást választotta, hogy elteszi Lyamot láb alól. Ügyesen kitervelte, hogy mikor Lyam egyedül van, mögé lopózik, és belédöfi a kését. Aztán a holttestet eltünteti. Galadriel majd azt hiszi, hogy Lyam elhagyta, és szépen lassan hozzáédesedik. Tervét közölte kedvese apjával is, aki ugyan nem szeretett fölöslegesen vért ontani, de beleegyezett.

Így történt, hogy egy csendes nyári éjszaka Celeborn elindult az erdőn át, hogy Lyammal végezzen. Ugyan szemedben, kedves vándor, Celeborn kegyetlennek tűnhet, mégse volt az, és ez alatt a rövid út alatt többször is elgondolkozott, azon, hogy inkább vissza kellene fordulnia. Hanem az ilyen pillanatokban mindig elképzelte, amint Galadriel boldogan áll, és vele szemben Lyam helyett ő mosolyog rá. Úgy látszik, a sors vissza akarta fordítani, mert minden bókora, mintha ezt a szót suttogta volna: „gyilkos”. Végül a sors keményebb eszközhöz folyamodott, és mikor Celeborn már majdnem elérte az erdő szélét, szembejött vele Katala. Celeborn megpróbált úgy tenni, mintha csak egykedvűen sétálgatna, de ez nem nagyon sikerült. Talán ez kelthette fel Katala figyelmét, vagy talán csak a nő érezte meg benne a féltékeny szerelmezt? Nem tudni, a lényeg, hogy egy kis idő múlva visszafordul, és egyre növekvő félelemmel, szinte már futva indult vissza. De bármennyire is sietett, már elkésett!

Nem talált ott mást, csak bátyja véré. Pontosabban mégsem! Mikor kicsit jobban körülnézett, megpillantott egy gyűrűt. Celeborn gyűrűje volt, amit bizonyított a belsejébe karcolt felirat is.

- Az átkozott! – többet már nem tudott mondani, mert görcsös zokogásban tört ki. Miután egy kicsit összeszedte magát, kiszaladt a szabadba, hátha még utoléri fivére gyilkosát. Csak hogy az már nem volt sehol! Eltökélte magában, hogy bármi módon, de megbosszulja Lyam halálát. Ezzel a tudattal tért vissza a házba, s lefeküdt aludni.

Másnap a legfontosabbnak azt tartotta, hogy elmenjen Galadrielhez, és elmeséljen neki mindent. Mikor megjelent a kapunál, a kapuőr elküldte, mivel Galadriel nem volt otthon. Ő azonban nem nagyon hitt a kapuőrnek, és a hátsó ajtón, melyet ő és fivére használtak, besurrant Galadriel szobájába. Galadriel tényleg nem volt ott, de egy levelet talált az asztalon. Látszott, hogy már olvasták. Rendes lány volt, nem olvasta volna el a levelet, ha nem szúr szemet neki, hogy a címzés „Tündevirág”. Bátyja hívta így Galadrielt. Kibontotta a levelet. Az első, amire felfigyelt, hogy az aláírás Lyam volt, viszont, nem Lyam írásával írták.

Biztos hamisítvány, gondolta, s mire a végére ért nemcsak, hogy meggyőződött erről, hanem azt is tudta, ki és mi céllal írta a levelet. Celeborn, hogy Galadriellel elhitesse, Lyam elhagyta őt. Így szólt a levél:

Kedves Tündevirág!

Bocsáss meg, hogy ennyi időn keresztül elhittem veled, tényleg tudlak szeretni. Szívem egy másik leányé, aki mellesleg jegyesem is. Elmentem hozzá. Én már sose jövök vissza. Légy boldog!

Lyam

Miután Katala borzadva elolvasta ezeket a sorokat, hazasietett. Mint már előre sejtette, otthon őt is várta egy levél. Az aláírás szintén Lyam volt, és látszott, hogy ugyanaz a kéz írta. Itt viszont a kézíráson kívül még azt is elrontotta az írója, hogy Lyam sose szólította Katalának. Mindig kedveskedett, és Katicának, vagy Katicabogárnak hívta. Katalát meg is lepte, hogy nem „Kis Katicabogaram!”, hanem „Drága Katalám!” volt a megszólítás. Ez állt a levélben:

Drága Katalám!

Megvallom neked, nem szeretem Galadrielt. Nem akarom tovább szerelmemmel áztatni, elmegyek. Olyan messzire megyek, amennyire csak tudok, ne keress semerre. Tudom, hogy úgy szereted Galadrielt, mintha nővéred volna, segíts hát, hogy boldog legyen. Celeborn szereti őt, és egy idő után Galadriel is biztos megszereti. Ég áldjon, Katala!

Lyam

Katala ekkor, mint a villám futott el a kunyhóból, egyenes az erdő szívébe, ahol reményeihez híven össze is találkozott Galadriellel. Megpróbálta meggyőzni az igazságról:

- Galadriel, hidd el nekem, egy szó se igaz abból a levélből, Lyam nem hagyott el, hanem meghalt... - és így hadarva, kétségbeesett hangon mondott el mindent, amit csak tudott. Remélte, hogy sikerül Galadrielt meggyőznie. Nem sikerült.
- Nagyon szép tőled, hogy véded a bátyád, de azért ekkora hazugságokat mégse kellene kitalálnod! – ez volt a felelet.
- Nem hazudok! Ha elhozom neked Celeborn rubingyűrűjét, amin még mindig ott szárad a bátyám vére, elhiszed végre, amit mondtam?! – próbálta, már szinte gyerekes hévvel, meggyőzni Galadrielt az igazáról.
- Igen. – válaszolt Galadriel, aki egyre kevésbé hitt Katalának.

Így aztán Katala, magában dülva-fúlva, sietett vissza a házába. Hazaérve magához vette a gyűrűt, és változatlan lelkiállapotban indult vissza Galadrielhez. Vissza is ért volna, csak hogy a sors nem akarta. Alig ért be az erdőbe, mikor összetalálkozott Celebornnal. Ez még nem lett volna gond, csak hogy hangulatáról Celeborn rögtön láthatta, hogy valami nincs rendben. Aztán ráadásul meglátta a lány ujjai közt a gyűrűt! Egy fához szorította, és így szólt hozzá:

- Szóval mindent tudsz! Jól van! Már mikor először megláttalak, tudtam, hogy valamikor el fog jönni ez a pillanat, de nem gondoltam, hogy ilyen hamar. Jegyezd meg, amit most mondok neked: nem szeretek ölni,

de ha még egyszer a szemem elé kerülsz, beléd is kést döfök, akár a bátyádba! – azzal eleresztette a lányt, aki futott, el, maga sem tudta, hogy hová. Celeborn egy ideig nézett utána, aztán bűnbánóan leeresztette fejét, és hazakullogott.

Galadriel egy idő után tudomásul vette, hogy a leány is elment valahová. Már akkor is meglevő gyémántgyűrűjével, Neniával Jókívánságokat küldött utána.

Eltelt néhány hónap, és kihirdették Galadriel és Celeborn esküvőjét. Galadriel úgy, ahogy elfelejtette már Lyamet, nem volt már dühös, úgy tekintette, mintha meghalt volna. Esküvője után egy héttel levelet kapott. Egy szép, fehér galamb hozta. Ez állt benne:

Kedves Galadrielem!

Mikor utoljára találkoztunk, épp bátyám ártatlanságát próbáltam neked bizonyítani. Van bizonyítékom! Nézd meg a galambom lábát, azon megtalálod. Tudom, hogy már egy hete Celeborn felesége vagy. Épp ezért küldöm csak most ezt a levelet. Ebben a levélben bizonyítva van Lyam ártatlansága és Celeborn bűnössége. Nagy bűnt követett el: gyilkolt!

De kérek, ne ítélsz felette, nem véreskezű gyilkos, amit tett, azt csakis az irántad érzett szerelméből tette. Tudom, hogy számodra a bátyám halott volt. Ne siránozz hát a halála miatt, inkább élj boldogan férjeddal, Celebornnal. Ég áldjon!

kis Katicád, Katala

A madár lábán ott volt a rubingyűrű.

- Ó, te jószívű leány, ha valaki, hát te megérdemelnéd, hogy örökké élj! – kívánta Galadriel, s kívánsága teljesült.

Katala még most is él, de hogy hol, azt csak ő tudja.

Ez volt hát történetem az égszínkéék szemű királynőről. Gondolom, most rögtön felkerekedtek, kedves utazók, hogy elmeséljétek Loth-Lórienben, amit tőlem hallottatok. Én nem bánom, csak vigyázzatok, nehogy Celeborn fülébe jusson e történet, mert neki mindig fájdalmas emlék az, amikor gyilkolt. Menjetek hát, és nézzetek bele azokba a mindent látó kék szemekbe azzal a tudattal, hogy nem csak ő ismer titeket, hanem ti is ismeritek az ő legféltettebb titkát. Hogy én ki vagyok, hogy mindezt tudom? Nem mondom meg. Arra viszont megkérnélek titeket utazók, hogy üdvözlétek a nevemben Galadrielt. Hogy mit mondjatok neki, mikor még a nevemet se tudjátok? Elég, ha annyit mondtok neki, hogy „Katicabogár üdvözlí a bátyja nevében is!”

Hát akkor, viszlát!

Rákos Johanna

Finarfin lánya, Galadriel volt a legszebb és legbölcsebb nolda hercegnő. Szépségénél csak kíváncsisága volt nagyobb, így mikor hallott Középfölde végtelen, tágas tereiről, engedett rokona, Feanor hívó szavainak, és a valák tiltása ellenére elhagyta az áldott birodalmat, hogy kedvére uralkodhasson. Mielőtt elhagyta volna Amant, hírnök érkezett hozzá, és így szólt:

Finarfin szépséges leánya, miért hagyod itt a boldogságot? Ha a lázadó szóra hallgatsz, mindörökké száműzötként fogsz élni, és jajszavad sem fog idáig elérni.

Galadriel megingott, de büszkén így felelt:

-Nem jajszavam fog ide érni, hanem dicsőségem és hatalmam visszhangja; elég erős vagyok, hogy bármilyen ellenséggel felvegyem a harcot. És az Ellenség egyetlen szolgálja sem olyan erős, hogy sebet üssön rajtam.

- Nem az Ellenség fog megsebezni - mondta a hírnök, és eltávozott.

Sokáig tartott a tündék útja, míg megérkeztek Középföldre, és keserves volt érkezésük is. Az út során kitört testvérháború megosztotta őket, számuk megfogyatkozott, és szétszóródtak.

Keserű gondolatok közt vándorolt Galadriel, de nem könyörgött a valák bocsánatáért, mert hatalom iránti sóvárgása nem csillapult, hanem idővel egyre nőtt. Vándorlása során arra a területre tévedt, amit az emberek később Nőszíromföldnek neveztek. Itt elszakadt kísérőitől, és magányosan bolyongott a csillagok fényében. Így látta őt meg Celeborn, aki a tündék másik törzsének, a szürketündéknek egyik hercege volt. Elámult a leány szépségén, és szívében szerelem ébredt. Sokáig követte őt titokban, mígnem Amroth király birodalmának határára értek. Ott végül Galadriel elé állt, is így szólt hozzá:

- Úrnőm, bocsáss meg nekem. Számos mérföldön át követtelek, mert szépséged elhomályosította látásomat, s csak akkor láthatnék újra tisztán, ha hangod feloldaná szépséged csapdáját. Kérlek, áruld el, ki vagy.

- S te ki vagy, hogy ellenség módjára jössz a sarkamban? Honnan tudjam, nem te állítasz e nekem csapdát?

- Nevem és származásom rá a biztosíték, úrnőm. Celeborn vagyok, a doriathi Thingol király rokona.

- Én pedig Galadriel, Finarfin leánya. S ha csakugyan az vagy, akinek mondod magad, úgy ismerned kell az engem és népemet, sújtó átkot is. Ne kövess tehát engem, mert te is átkozott leszel.

Celeborn erre nem szólt semmit, de többé nem tudta elfeledni Galadriel szépségét és nyájasságát. Az évek peregtek Középföldén, a tündék megerősödtek és hatalmuk megnőtt. A háború köztük és a Fekete Ellenség között soha nem szűnt meg. Galadriel, aki fivére udvarában élt, tanácsai révén Szauron legfélelmetesebb ellensége lett. Nő volt ugyan, így nem foghatott fegyvert, de varázsereje és bölcsessége segítségével sokszor diadalmaskodott. Szauron pedig gyűlölte őt, és vesztét kívánta. És bár elérte azt, amire vágyott, sokszor lovagolt el a tenger partjára, szívében bánattal, mert sóvárgott

az Áldott Birodalom után, ahonnan örökre kitiltatott. Egy alkalommal, mikor magányosan lovagolt, orkok ütöttek rajta, és foglyukként magukkal hurcolták. Celeborn azonban meghallotta kiáltásait, és segítségére sietett. Kiszabadította őt, és elvitte népéhez, mert egy percre sem szűnt meg szerelme iránta. Mikor Galadriel megismerte őt, viszonzta szerelmét, és boldogságban teltek napjaik. Galadriel azonban nyomasztotta, hogy szerelme miatt Celebornt is sújtja majd az átok, ezért elhagyta szerelmesét, és titokban visszatért apja népéhez, ahol örömmel fogadták. Örülni és nevetni nem tudott, mert szerelmese nélkül a világot üresnek és szomorúnak találta. A nagy háború pedig, amely Morgoth és Szauron bukását hozta, feloldotta a Száműzöttek átkát, és a tündék visszatérhettek az Áldott Birodalomba. Sok tünde azonban büszkesége miatt a maradást választotta, így Galadriel is. Hatalma nem csökkent, de Celeborn után keservesen gyötörte a vágy. És bár bánatáról sohasem beszélt senkinek, fivére látta rajta a keserűséget, és egy alkalommal így szólt hozzá:

- Húgom, miféle fegyver ütött rajtad sebet, hogy lelked sehol sem lel gyógyulást? A gonosz idők elmúltak, s te mégsem vidulsz, hanem egyre szomorúbb vagy.

- A sötétség elmúlt, de számomra nem. S az átok feloldása sem könnyít szívemen, mert az én átkom úgy szól, hogy mindaddig nem távozhatom innét, míg minden hatalmam el nem múlik; s én hagyom majd el utoljára Középföldét. Könnyű szívvel viselném ezt el, ha szerelmesem magam mellett tudhatnám, de nem keverhetem bele sorsomba. Mert szerelmével el nem múló sebet ejtett rajtam, s gyötrődöm nélküle, de vesztét sem kívánhatom.

Fivére erre elámult, mert nem sejtette húga bánatának okát. De minthogy már tisztán látott, így szólt húgához:

- S ha elhagyod szerelmesed, titokban, úgy véled, őt nem gyötri utánad a vágy? Nemes lelkű tett-e, ha loppal elhagyod? S gondolod, hogy így megóvhatod őt az átoktól, melybe szerelme által már így is belebonyolódott?

- Ha így van, akkor el kell hajóznia a tengeren túlra, hogy megtisztuljon az átoktól, és oda én nem követhetem.

Boldogtalanul teltek Celeborn napjai, miután Galadriel elment, és sokféle kereste szerelmesét. Mikor pedig hírért vette, hogy nem hagyta el Középföldét, szívében remény ébredt. Galadriel pedig eltöprengett fivére szavain, és elhatározta, hogy búcsút vesz Celeborntól, mert biztosra vette a férfi távozását. Amikor azonban újra találkoztak Lothlorien fái alatt, szíve megtelt bánattal és fájdalommal, mert attól félt, Celeborn örökre elhagyja őt. Celeborn pedig immár tudott mindent az átokról, de szerelme erősebb volt mindennél, és ezt mondta:

- Vigasztalódj, Finarfin lánya, mert nem oly nehéz az átok, mint hiszed. És én megosztom veled átkod és végzeted, és asszonyommá teszlek. S ne keseregj a Végzet útjain, mert Középföldének szüksége lesz hatalmadra, ha Szauron visszatér. Mert a Gonosz nem örökre távozott.

Akkor Galadriel a szemébe nézett, és fájdalma elmúlt. Celeborn pedig feleségül vette, és Lórien királyaként és királynőjeként boldogságban és dicsőségben uralkodtak számos éven át. Szauron azonban visszatért, és megbánást színlelt.

Titokban azonban gonosz tervet forralt. Maga köré gyűjtötte a tünde kovácsokat, és elkészíttette a Hatalom Gyűrűit. A tündék három Gyűrűje közül a Nyeny, a lég gyűrűje jutott Galadrielnek. Mikor

lelepleződtek Szauron gonosz szándékai, és használni kezdte az Egy Gyűrűt, Galadriel felvette vele a harcot. De a hatalom utáni vágy ismét gyötörni kezdte, és sokat töprengett azon, hogy használhatná fel a nagy Gyűrűt. Celeborn látta töprengését, és óvta a Gyűrű kísértésétől. Amikor pedig Frodo, a félszerzet felajánlotta neki a hatalmat, Galadriel már elég erős volt ahhoz, hogy visszautasítsa. Bár tudta, hogyha az egy megsemmisül, ő is elveszti minden hatalmát. És mikor a Gyűrűháború lezárult, belefáradt a világba, és távozni készült Középföldéről. Celeborn pedig, noha az átok már elmúlt, követte asszonyát. Így távozott el Galadriel, utolsóként az Összülöttek közül. De vére nem halt ki, mert Gondor királynője lányának lánya volt, és azt tartják, hogy családja mindörökké fennmarad.

Sebők Dorottya

A Piroskönyv 345. fejezete (lejegyezte Széppulya Simbermyne) Részlet

Szokott helyére telepedett a parkban. Mint évek óta minden áldott nap, hat óra körül megjelentek a gyerekek. Sivalkodva most is körégyűltek. A legidősebb talán Mergon, a legkisebb Undomiel... Undomiel, egy sötét szempár, félénk mosoly, ugyanaz a kócoság, a múltból.

Kislányom, kislánykám, ha te ő lennél, megismernéd -e ezt a töpörödött vénembert? Busa szemöldök, magas homlok, ápolatlan, gubancos haj és szakáll. Minden ugyanaz, csak a jókedv hiányzik évek óta... Mégis elmosolyodott, ahogy álmodozásából kizökkentették a gyerekek, kérték, hogy meséljen nekik.

- No, ma mit meséljek?

- Meséld el, kérlek, Olórin történetét!

- Gyerekek, gyerekek, hiszen már annyiszor hallottátok!

- De olyan nagyon szeretnénk! Azt még sose mesélted, örök életű volt-e?

Már nem él, de hogyan halt meg?

- A halál... a halál csak az emberek kiváltsága, de ő nem ember volt, hanem több is, kevesebb is annál. Tudjátok meg, évezredekken keresztül nem volt senki, aki a vesztére tört volna. Senki, kivéve...

- Jaj, bácsi kérem, tessék elmesélni! A kivéve jelent valamit.

Ránézett a kislányra, Arwen volt a közbeszóló, majd megsimogatta csillogó szeme fölötti bozontos tincseit.

- Először elmondom, miért történt mindez.

3.fejezet

Régen volt már a világ hajdankora, és talán sokan elfelejtették már Numenor legendáját, de Olórien nem változott. Az ő története távol áll az időtől, az időtől, ami a változást hozza, így ismeretlen számára az elmúlás, mert ő örök, keletkezés és pusztulás nélkül való, aki azonban naponta pusztul, és keletkezik, mert így hozta a sors. Nem volt ez mindig így. Valaha a valák népéhez tartozott, akárcsak önképe, Fekete Szauron. Szauron és Olórien egykor egy volt és ugyanaz, de a valák megéreztek a sötét oldal fenyegetését, és kénytelenek voltak elpusztítani Őt. De Ő nem halt meg, csak elveszítette lényének árnyoldalát, aki belőle kiszakadva végre képes volt önálló alakot ölteni, így

még jobban megerősödött. A Gyűrűháború történetét ismeritek, de nem a gyűrű volt az első tárgy, amiben egész korok ereje egyesült. Szauron nem lett volna képes megalkotni, ha nem tud a könyvről, magától nem jött volna rá, mit kell tennie. A könyv tehát régebbi, mint a Gyűrű. De amikor készült, Szauron nem volt elég erős, még nem. Várnia kellett.

Olórin alkotta a könyvet, az első olyan tárgyat, amely a Mindeneknél is hatalmasabb, mert a Mindenek is hatalmasabb nála. A Valák szigorúan őrizték az irományt, amely avatatlan szemek, kezek számára értéktelen. Ha egy halandó kinyitja, csak fehér lapokat lát. Ellenben Olórin keze érintésére az oldalak, képek megelevenedtek.

Círdan jelentette egy nap, hogy eltűnt a könyv. Tudta, hogy ez számára is száműzetést jelent, a valák közt már nincs többé maradása, örökre az lesz a sorsa, hogy a tündéket átsegítse oda, ahova ő csak akkor térhet vissza, ha a tündékkal együtt minden, ami örök, elhagyta Középföldét. Azt a feladatot kapta, hogy elsőként eltávozva Nyugathonból, a többieket Középfölde partjainál várva felkészítse a feladatukra. A monda szerint egy dallal búcsúzott Olórintól. Kereken egy évig tartott az éneke. Közben a világban fokozatosan tartott, amit ő meglátott, megálmodott és előre eldalolt.

" Tudtad é egy napon, mikor megszülettél,
Ugyan te örök vagy, s a nemlétből lettél,
Öreg vagy és gyenge, bár hatalmasabb annál,
Aggastyán vagy gyermek, hogy valaha meghalhatnál.

Volt egyszer egy könyv, benne az életed.
Lapokban a jövő, azt meg nem értheted.
Hogyha a lapokra idegen kéz tapad,
Láthatatlan vonal húzza meg arcodat.

Örökön létedet csak addig tarthatod,
Míg minden lapját magadnak tudhatod.
Annak minden egyes kitépett oldala
Öregedésedet segíti majd tova.

Elrabolta sárkány, tüzet lehel reá,
Sok nemes lovagfi átkát szórja majd rá.
Elindul a sereg, mindezt visszavenni,
De se élő, se holt nem tudja megtenni.

(...)

Elmentek emberid, hét hónapja annak,
Utánuk mész most te, gyermeke a Napnak.
Fiatal vagy és szép, előtted életed,
Sárkányhoz, mondd mért mész, a jövőd fényesebb.

Sárkány barlangjában hosszan dült a csata,
Hetvenhétyszer bukott közben a nap tova.

(...)

Győztesen hagytad hát el a barlangot,
De mondd, köpönyeged arcodra mér' vonod?
Jaj, az arcod öreg, a szemed szomorú,
A könyv a kezében, homlokodon ború.

Néhány oldal van csak már benne a könyvben,
Az utókornak, mondom, hagyd, hogy megőrizsem.
Elutasítod majd ekkor beszédemet,
Felhővel takarod el a két szemedet.

Kérdelem majd: hová mész, de te nem válaszolsz,
Öreg hajóácsnak mindössze ennyit szólsz,
Hozzám csak ennyit szólsz, mikor elbúcsúzunk,
Túl az örökléten egyszer találkozunk.

Élve akkor látlak utószor, jó uram,
Most indulj keresni, tedd szabaddá utam.
Ráléptél az útra, én lelépek róla,
El kell mostan válnunk, eljött már az óra."

Így vált el egymástól Olórin és Círdan. Olórin gyermekként indult el Nyugathonból, de öregember képében érkezett Középföldre. Círdan mégis megismerte, és térdet hajtva előtte, átadta neki a hatalom egyik gyűrűjét. Innentől kezdődik Olórin hosszú bolyongásának története, a kilátástalan harc, amerre ítéltetett, de amerre járt, mondák őrizték meg az emlékét. Itt kezdődik a Gyűrűháború, itt ér véget azonban az én mesém, mert ez már egy másik történet.

- És Olórin visszatérhetett halála előtt a valák népéhez?

- Igen, de nem lett ott tartósan nyugalomra. Visszahúzta valami Középföldre, Szauroonnal együtt önmagát pusztította el. Hiába figyelmeztette őt Círdan:

" Hamuvá lesz egyszer az álom,
De emlékezz a szavakkal,
Ha választásod az alkony
Keserű lesz néked a hajnal."

Olórin tudta ezt, mégsem tehetett mást. Ő döntött, döntött, döntöttem - motyogta. Sokáig meredt maga elé, a gyerekek közben elszállingóztak, szétszéledtek. Olórin felütötte a könyvet, már csak

egyetlen lap volt benne. Söhajtva kitépte, jajszavát felkapta a szél, és Olórinnal nem találkozott többé senki a világnak ezen a részén.

BOMBADIL TOMA TITKA

Balogh Dániel

“Végre szabadok vagyunk” – gondolta a borz, amikor alkonyatkor előbújt az öreg égerfa gyökerei közé ásott odvából. Első útja a folyópartra vezetett, mert a hosszú, meleg nap után még a kotorék hűs nyirkosságában is alaposan megszomjazott. És a víz mellett mindig akad valami előétel is. Pozsgás, hersegő hajtások, szöcske és bogár, talán még a sekélyesben rekedt hal is. Nem is beszélve a madártojásról – talán érdemes lenne hajnalig ott kutakodni.

Útközben különös gonddal dörgölte hozzá hátsó fertályát a kiszemelt fák tövéhez. Persze mindig is az övé volt az erdőnek ez a része, és persze ez soha nem érdekelt senkit a többi borzon kívül – ő mégis úgy érezte, hogy most lett csak igazán sajátja ez a birtok. De akkor miért is kell olyan gondosan megjelölni? Morrant egyet, és inkább a tojásra gondolt – egy könnyen megközelíthető, földre rakott fészekben. Igaz, ilyenkor már nem sok a tojás, de a még alig tollas madárfiókák mellett ki is akarna tojást keresni?

A folyóvölgybe még bevetültek a nap utolsó sugarai, meg-megcsillanva a lusta hullámfodrokon, és élesen kirajzolva a fűzfalevelek füzéreit. No, nem mintha a morcos vén borzot érdekelte volna a látvány... Jó néhány nyárral ezelőtt, süldő korában még megállt volna szusszanni egyet a páfrány között, hogy ábrándoktól elhomályosult szemmel bámulja a fény játékát a vízen, hogy hallgassa az alkonnyal ébredő számtalan állat motozását a sás között, és elképzelje, hogy egy selymes bundájú borzleány közeleg felé, akinek homloka oly ragyogóan fehér, mint a vízről visszaverődő napsugár.

De abból a korból kinőtt már. Most ő volt A Borz. A selymes bundájú borzleány soha nem jött el, mégis az ő kölykei népesítették be az erdő nagy részét. És végre nem volt a környéken senki, aki az ő hatalmát kétségbe vonta volna. Mostantól már akárkire rámorranhat a holdárnyékok közül, és az illető majd a nyakába szedi a lábát, nem beszél vissza éles nyelvvél, amíg ő maga – A Borz! – nem kényszerül duzzogva eloldalogni. Vajon érdemes lesz még bárkit is ijesztgetni, ha úgyszólván biztos, hogy elszalad? Eh, ostobaság. Pár korty víz, aztán lehet madárfészek után nézni. A borz maga is meglepődött, hogy még mindig a páfrány között ácsorog, olyasmin törve a fejét, amit sem megenni, sem meginni nem lehet. Bosszúságában gyorsabban kezdte szedni a lábát a víz felé, és egyáltalán nem lett jobb a kedve, amikor beverte a lába ujját egy alattomosan meglapuló kőbe. Rá is piszkított mindjárt, aztán immár megenyhülve ballagott le a tiszta vizű kis kiöntéshez.

A nap ekkorra már lenyugodott, de az ég alja még világos volt. Szinte feketének látszott az előtte elsuhanó jégmadár, aznapi utolsó fogásával a csőrében. Viszi a fiókáinak – gondolta a borz, de ezúttal a nyál nem futott össze a szájában. A jégmadár fiókái ott fönt vannak a magas part oldalában egy szűk kis odúban, alig lehetne odakecmeregni hozzájuk, utána ásni kéne, és az öreg jégmadár csőre rettenetesen hegyes. Nem, ezekkel a fiókákkal nem is érdemes foglalkozni.

– Elment – rebtentette meg a farkát a jégmadár. Szomorúnak tűnt. Biztosan kevés halat fogott aznap.

– Végre – szusszantott a borz, és a vízbe dugta orrát.

A jégmadár valami hosszabbat válaszolt erre, mielőtt egy villanással visszaszállt az odújához, de azt a borz már nem értette. Soha nem érdekelte különösebben a többi állat nyelve. Mintha énekről mondott volna valamit, meg boldogságról; hajnalokról és hiányról. De ez megint ostobaság. Hajnalonta a fülemüle szokott énekelni. A jégmadár soha.

Az énekről eszébe jutott valami a borznak. Most már semmi nem fogja zavarni az álmát. Régebben hányszor, de hányszor előfordult, hogy fényes délben danászásra és dobrokolásra kellett ébrednie! És ha olyankor kidugta az orrát az égerfa alól, hogy egy-két keresetlen szót szóljon annak a faragatlan fráternek, hű, mit kapott cserébe! A végén még ő kért bocsánatot (bocsánatot! ő! A Borz!) és kívánt kellemes további éneklést Tomának.

Az elmúlt ősszel pedig, amikor egyik éjjel elment megnézni, hullik-e már a vackor, ott aludt az a kétlábú a fa tövében, tollas fővege a szemébe húzva. Valamiért nem volt kedve ráijeszteni – valószínűleg fontosabb volt a vadkörte, ami csakugyan hullott már. Neki is állt ropogatni nagy buzgón, elégedetten fújtatva és mormogva. Aztán egyszer csak azt vette észre, hogy a tollas főveg nem ott van, ahol eddig, és karimája alól Toma némán figyeli őt. A borz akkor szilárdan megvetette mind a négy lábát, hogy felkészüljön a szóáradatra, de a kétlábú csak kacsintott egyet, aztán visszatolta arcára a fejfedőt. Egyébként jégmadártoll volt beletűzve. Talán ezért is jutott most eszébe a borznak az eset. De hogy akkor Toma miért nem gorombította el a bánatos bolhabarlangba, azt azóta sem értette.

És különben is: ideje harapnivaló után nézni. Bíbictojás, rigófióka, az igen! Még hogy danolászás és jégmadártollas kalapok! Leharapott egy leveles gallyat a rajta araszó kukaccal együtt. Kezdetnek ez is megteszi. Mindjárt jobb is lett a kedve. Jól megrázta magát, aztán találmra felfelé indult a part mentén. Semmi rendes szagnyomot nem lehetett megtalálni, mert a vízililiomok ugyan már bezárták szirmaikat, de bűzük még ott terjengett a parton. Toma régebben ide járt szedni belőlük, és olyankor kicsit kevésbé volt átható a szag. De mindig hagyott a virágokból eleget, és különben sem azért szedte, hogy a borz könnyebben találjon ennivalót.

Egy halk, jól ismert loccsanás figyelmeztette, hogy megrekedt halat most már hiába is keresne. Ha a vidra is itt vadászik, akkor ő jobban teszi, ha a parton feljebb próbál szerencsét. A vidra képes fel-alá úszkálni csak azért, mert élvezi a vizet, a szabad mozgást. És ha jóllakott, akkor bucskázni kezd, és olyan pancsolásba csap, hogy még a csigák is elmenekülnek. Amúgy rendes fickó, elég jól meg tudták érteni egymást a borzzal. Mégiscsak közelebbi rokon, mint holmi tollas égenvillogó.

– Nem jött vissza? – szimatolt a vidra, pofája hegyét kidugva a vízből.

A borz összerezzen. – Még csak az kéne – horkantotta – hogy itt basáskodjon fölöttünk!

– Azelőtt tartoztunk valahová – vakarta meg bajuszát a vidra, aztán körülnézett – most nincs gazdája az erdőnek. – A borz kihúzta magát, és felborzolta a szőrét:

– Én a magam gazdája vagyok. Most már senki nem járhat túl az eszemen.

– Én nem bánám, ha visszajönne – ingatta fejét a vidra. – Ha halat fogott, néha nekem adta a maradékát.

“Ingyenélő népség” – gondolta a borz, az ezúttal nesztelenül tovasikló vidra után nézve. Igaz, ő is evett Toma maradékából, többször is, de soha nem kunyerált, hanem megdolgozott érte: becsületesen elcsente, ami a kertben maradt. Már-már el is indult Toma háza felé, amikor észbe kapott, hogy most már aligha talál ott bármit is. Madárfészek. Gyökerek. Ez a rendes borznak való eledel.

* * * * *

Az este eredményesen telt el, úgyhogy a borz még az éjjel visszatért a vackába szundítani egyet, mielőtt hajnaltájban újabb körútra indult volna. Csak azt nem értette, miért van az, hogy akivel csak találkozik, Tomáról akar beszélni. Ahogy világosodott az ég, felőle érdeklődtek az ébredező madarak. Butuska kis tollcsomók. No de a róka? Ugyan, mi a ménküért mondta a róka azt, hogy Toma olyan volt az erdőnek, mint a hold: mindig más, mégsem feltűnő, és mégsem lehet rendesen vadászni, amikor nincs itt. És ez még semmi. A rézsikló láttán a borz lába amúgy is hajlamos volt remegni, de most kis híján a földre tottyant, amikor a kígyó nyelvöltögetve holmi ürességről magyarázott. Pedig biztosan nem a gyomráról beszélt, mert az csak úgy dagadt valami egerektől vagy miktől. Talán cickányoktól.

Aznap a borz nyugtalanul aludt. Fel-felriadt, mintha dobogó léptekre eszmélne, és énekszóra. Hallgatózott egy darabig, aztán rajtakapta magát, egyet mordult, egyet fordult, és újra aludni próbált. “Mi lehet a titka?” – morfondírozott magában. Vajon miért van az, hogy Toma soha senkinek nem volt a barátja, bárkivel bármikor összekülönbözött, mégsem volt rosszban senkivel? Úgy érezte, a válasz valahol azon a környéken lapul, ahol az ő régi kérdésének a megoldása is: hogy miért csak kacsintott egyet, amikor felverte álmából a vadkörtefa alatt.

De nem jutott egyről a kettőre, és aznap este kissé fáradtan, és a szokásosnál is morcosabban bújt elő odvából. Persze szomjas volt a sok hánykolódás után – de valami arra készítette, hogy a folyó helyett először a dombocska felé induljon.

Maga sem tudta, mire számít, de az biztos, hogy amikor meglátta a kunyhót, a lélegzete is elállt. Először a szajkót pillantotta meg (ő így fogalmazott volna; valójában a szajkó pillantotta meg őt, és erről hangosan hírt is adott, mielőtt az öreg borz észrevette volna a madarat), aztán a nyulat egy bokor alatt, néhány cickány társaságában. Ennyi még csak szokatlan lett volna, de egyszer csak megmoccan egy ágon – közvetlenül a cickányok fölött! – a fülesbagoly, és a szagnyom elárulta, hogy a róka is nemrég járt arra. A borz ki nem mondott kérdésére egy őz adta meg a választ, aki addig észrevétlenül lapult balra a levelek sűrűje mögött.

– Várjuk, hátha visszajön – toppantott, mire a bagoly és a szajkó helyeslőleg megeresztette a tollát.

– Megvesztetek? – meresztette szemét a borz. A róka elfordította a fejét:

– Te még nem érted.

A borz gúnyosan hátat fordított, pottyantott egyet, és a folyó felé indult. Szeme sarkából még látta, hogy a bagoly egy köpetet öklendez fel. Máskor nem hagyta volna annyiban a dolgot – hiszen nyilvánvalóan neki szólt – de most inkább elképedve töprengett: nem elég, hogy az egerek nyugton ülnek a bagoly árnyékában, de még arra sem iszkolnak el, hogy rokonaik maradványait köpik a nyakukba? Vagy cickányok, vagy mik. A bagoly pedig csak néz a hatalmas szemével, mintha ez teljesen rendjén való lenne. Eszébe sem jutottak a kifosztani való madárfészkek, amíg a folyóhoz nem ért.

Aznap egész éjjel talpon maradt. Azok a fránya fészkek mintha mind elbújtak volna. Kitért néhány nőszirmgyökeret és egypár zamatos pajort, de más harapnivaló nemigen akadt. Már meg sem lepődött, amikor a pézsmapatkány első kérdése ez volt:

– Nem jött még vissza?

– Bánom is én – felelte a borz, tovább kotorászva a nedves földben. De a pézsmapatkány makacs jószág volt.

– Hát neked nem hiányzik? – emelte fel mellső mancsát.

– Mint bolha a hátam közepére – vakaródzott a borz.

– Egyszer engem is megrúgott – húzta össze magát a pézsmapatkány – de csak nevetett, amikor elvittem a halat, amit a parton hagyott, amíg begázolt tündérrózsát szedni.

– Nekem is csak odakacsintott, amikor felvertem éjjel a vackorfa alatt – bólogatott a borz, aztán mintha elszégyellte volna magát, gyorsan megindult a bokrok felé.

Közben igyekezett kivenni a fejéből azt a kacsintást, és arra emlékezni, amikor Toma nádpálcával kergette végig a fél erdőn, csak mert kidöntött néhány karót, amiket a kétlábú az ő ürege közelében állított a földre valami bűdös virágok köré. Nemhogy megkergette, de meg is suhintotta akárhányszor azzal a náddal, és ami még rosszabb, végig ott repült fölöttük a szarka, és hangosan kerregve adott hírt boldog-boldogtalannak az eseményről. Egyébként Toma utána olyan csúnyán nézett a szarkára, hogy az hozott neki valami csillogó kis indaszerűséget, amit Toma később a naphajú párja nyakára tekert.

* * * * *

Már fent járt a nap az égen, amikor a borz – még mindig kissé éhesen – visszatért vackára. Igaz, útközben kitérőt tett, és ismét megleste a kis házat a dombon. Egyre több állat ögyelgett körülötte; mások, mint az este, de határozottan többen. Ezúttal jól aludt, és csak egyszer ébredt fel déltájban (nem, egy pillanatig sem hitte azt, hogy énekszóval közeledő lábdobogást hall).

Este erőt vett magán, és egyenesen a folyóhoz indult. Az ivás fontos dolog. Ha a gyomor üres, legalább vízzel meg kell tölteni. Útközben senkivel sem találkozott. Igaz, nem is nagyon nézett körül, dacosan messzire előre tekintett. Így esett, hogy a partra érve kis híján orra bukott egy

fűzfagyökérben. Fellobbant benne a harag, de aztán olyan gondolata támadt, amitől nemhogy az ivásról feledkezett meg, de még arról is, hogy a gonosz gyökérre végezze el a dolgát. Összehúzta magát, és kissé felborzolta a szőrét, mint aki fázik, aztán fújt egyet, és lefelé indult a folyó mentén.

Fűzfa-apóval nem sokan beszélgettek. Mindenki félt tőle. De ha valaki jobban utálta Tomát a morcos vén borznál, akkor az Fűzfa-apó volt. És ha valaki még nála is okosabb volt, hát – be kell vallani – az is Fűzfa-apó volt.

– Ébren vagy? – kaparászta óvatosan a földet a borz, amikor a vénséges-vén fához ért. A fűz levelei megremegtek, és a borz gyomra összerándult, amint megcsapta a fából áradó rosszindulat.

– Nem akarok itt kotorászni – hasalt le a borz – de a segítségemre van szükségem. A fa mintha meglepődött volna. A meglepetés ízét (a borz leginkább még íznek tudta volna nevezni azt, amit a fa néma beszéde keltett benne) várakozás váltotta fel, és mindkettőt áthatotta az önelégültség alig észrevehető zamata, ami olyan volt, mint a borz saját régi birtokjeleinek szaga az ismerős fákon.

– Miért veszett meg mindenki? Végre-valahára elment a dobogós lábú danolászó, ki-ki élheti a maga életét, és ezek csak azt lesik, mikor jön már vissza. Meg tudod ezt magyarázni? Mi a titka?

Fűzfa-apóból feszült figyelem áradt. Mit mondhatna még a borz? Hogy nem érti, miért kacsintott rá Toma azon az őszi estén? Hogy nem tudja, miért ülnek nyugodtan a pockok a bagoly fája alatt? (Vagy egerek voltak?)

Megkérdezte ezt is, azt is. A fa csak figyelt tovább. A borz már a fűbe törölte száját, annyira áthatotta száját az íz. De nem tudott szabadulni tőle. Talán azért, mert mégsem a szájában volt. Ez nem az az íz volt, amit akkor szokott érezni, amikor egy kora estén azt lesi, mikor bújik már elő újra az a gyík, amelyik a kövek közé surrant előle. Nem is az, amit akkor érzett, amikor ő lapult meg remegve, és leste, mikor száll tovább a hatalmas sas. Talán leginkább még arra hasonlított, ami a szája szélét csiklandozta, amikor süldő korában a fénylő homlokú borzleányt vélte látni a páfrányoson túl.

De a fűzfa semmi választ nem adott. Csak amikor a borz feltápáskodott és indulni készült, akkor változott vissza az íz a megszokott rosszindulattá.

A vén borz gondolkodott. Oda sem figyelve bekapott ezt-azt, amibe belebotlott, de az esze leginkább azon a kacsintáson járt. Amikor napkeleten derengeni kezdett az ég, a kunyhó felé vette az útját. Sokan voltak a környéken. Biccentett nekik, aztán fáradtan lekuporodott ő is egy bokor tövébe, egy félig dermedt kis gyík közelébe.

– Már te is érted? – emelte meg szárnyát a feje fölött a szarka.

– Értem – szuszogott a vén borz.

– Akkor talán visszajön – mondták egyszerre a közelben lévő.

Bogdán Botond

Az időknek hajnalán, mikor még a Tenger se zúgott fel, mikor még az első esőcseppek se éltették az első apró magokat, mikből fát nevel majd a föld és napsugár, mikor még a csillagok se versengtek ragyogásukkal, hogy majd búsan elbújjanak, ha a nap fénye felragyog, szóval akkor, mikor még senki és semmi nem volt a világon, csak valahol zúgott egy dallam, egy különös alak járta a még ki se taposott úttalan utakat – ő volt a vén Toma, ki már maga se emlékszik, mi volt akkor, csak annyit tudott, hogy ő maga létezett. Egy különös alak, folyton nevető- kacagó, patakkal versenyt daloló, széllal versenyt szaladó, nem volt más, mint Bombadilló. Sok érdekes történet esett meg vele, de mind-mind a múlt rejteke fedi – hát most egy különös titkát hadd mesélem el – hogy járt túl egy manó eszén.

Toma közel lakott a Megyéhez – pontosabban ahhoz a területhez, amit majd valamikor megyének fognak nevezni. Naphosszat járt erdőt-mezőt, énekelt, dalolt – ismerte még makk-korukból a fákat, a lombok közt rejtező lényeket, jókat és rosszakat, épp úgy, mint ahogy a földön vagy épp a föld alatt bujkálókat. Mennyi különös jószág lakozott ebben az erdőben, hol a fák még a tündéknél is öregebbek voltak!

Mind között az egyik legkülönösebb lény egy manó volt. Nem mondhatni, hogy oly gonosz lett volna – de buckájában sok-sok kincset őrzött, s az arany csillogása elvonta szemét a nap ragyogásától, az ezüst fénye neki szebb volt, mint a holdsugár, a patak csörgedezésénél jobban szerette az arany csörgését – egyszóval, nem valami vidám egy manó volt. Éjjel-nappal azt számolgatta, hogy éppen hány aranya is van, s törte fejét, hogy szerezhetne még többet. De minduntalan megzavarta a számolásban egy-egy felcsendülő dal – ha már a tizenkétezer-hatszázharmincketedik aranyánál tartott, vagy éppen a 72 marok és 4 db ezüsthél, rázendült egy dal: Halihó, halihó, erdőn-mezőn futni jó – és a mérges manó kezdhette előről a számolást. Egyre jobban haragudott a világra, de leginkább arra a sárga csizmás, össze-vissza kajtató, kék kabátos, kalapos és kótyagos alakra, aki csak zengte-zúgta dalait. Egyre csak azon törte fejét, hogy úzhetné el innen – néha még a pénzsámolásról is elfeledkezett. Így hát egy napon Toma elé pattant:

„Megállj” – kiáltott rá. „Elegem van a folytonos dalaiddból! Nem tudom megszámolni a pénzemet”

„De hát dalolni jó,

Ezért füttyöl a rigó

Ezért dalol neked a patak

Dallal kísérd te is utadat”

„De így folyton megzavarod a fejemet! Hogyha nem tudom megszámolni aranyamat, hogy veszem észre, ha valaki vele elszalad?”

„Mért számolod aranyad?

Csak kitőri fogadat!

Nem eheted, nem ihatod

Illatát nem szagolhatod

Nem nevet és nem mosolyog

Értéktelen, buta dolog”

„Buta dolog?? Nézd, hogy világít! Mind a tizenhétezer-négyszázharmincnégyszáz arany, 7 marok ezüst, a drágakövek, a... „

„Nem is annyi az aranyad,

Kevesebb vagy több is akad

Számold újra, és ne feledd

Használd hozzá a két kezéd”

„Számolnám, de folyton megzavarsz a dalaiddal. Hallgass el, és menj el innen”

„Nem mehetek, itt maradok

Hiszen én a Gazda vagyok

Előbb voltam, mint a mezők

Kismadarak, csilingelők

Előbb jöttem, mint a patak

Minek habja amott kacag

Előbb voltam nálad is itt

Pár száz évvel, épp egy picit”

„Akkor is menj el! Vagy legalábbis hallgass el!”

„Nem mehetek, vár a világ

Aranyagnak kell friss virág!

De ha neked fontos kincsed

Számoljad csak újra mindet

Nekem több van, elcseréled?

Hiszem, akkor több lesz pénzed!”

A manó mérge egy pillanat alatt elszállt Toma szavaira. Szóval ennek a bolondnak több a pénze, mint neki, és elcserélné! De agyában gyanú támadt:

„Én éppen miattad nem tudtam megszámolni a pénzemet. Honnan tudhatod, hogy neked több van? „

„Van egy alkum, talán tetszik

Rakjunk ösvényt, naplementig

Arany-ösvényt, itt a fától

Birodalmam határától.

Kinek hosszabb – ez a mérce

Azé legyen az egésze”

A manó szeme felcsillant. Milyen kincse lehetne ennek a bolondnak! Ha gazdag lenne, lenne jó csizmája, rendes ruhája, szép kalapja – ő fog nyerni, és megszerzi Toma kincsét, aztán majd el is kergeti. Így szólt hát:

„Rendben, kezdjünk hozzá. Én innen a buckámtól, te meg attól a fától. Az ösvény épp a patak felé megy, akié közelebb lesz hozzá, azé lesz mindkettőnk kincse”

Toma nevet, vígan dalol, s indul tova, el – valahol. A manó meg nekilátott kirakni aranyát az útra. Rakta, rakta csak, egyre hosszabban, mindig vissza-vissza lesve, nem nyúl-e valaki az ő féltett kincséhez. Toma meg csak fűtyörészett, s cseppet sem sietős léptekkel járta a fától a patakig az utat. A manó nem láthatta, mit rakosgat Toma, aranyait nem merte elhagyni, így hát szívében egyre nagyobb nyugtalansággal rakta tovább kincseit. Mire végére ért, a nap is majdnem lenyugodott már. Megérkezett Toma is, már messziről hallatszott hangos, vidám dala. „Te se fogsz már sokáig itt dalolni” – gondolta a manó. S a megérkező Tomának büszkén mutatta ösvényét – hát bizony alig pár tucat méterre maradt el a pataktól. Toma nagyot kacagott, s így szólt a manóhoz:

„Gyere hát most, gyere velem

Nézd meg az én kincs-terepem.

Mint a gyémánt, csillog-ragyog

Fától eléri patakot.”

A manó csak állt, és nézett: végig a fától a patakig tündöklött a föld, mintha minden fűszálon egy-egy apró gyémánt vagy gyöngydarab lett volna kirakva. Toma nevetve folytatta:

„Drágakőből raktam, messze

(igaz, hogy csak harmat nedve

nap-tüzében, ha felragyog

drágakőnek gondolhatod)

Nézd, a patakkal mit tettem

Tetejére hidat vertem

Hidat bizony, és aranyból

Ajándék nekem a naptól”

A manó csak nézte, nézte – sose látott még naplementét... Mohóság csendült szavaiból: Cserélünk, Toma? Itt hagyom neked az én kincsem, de add ide a tiédet!" Toma nevetve válaszolt:

„Vidd hát, vidd hát el jó messze

De vigyázz, ha jó az este

Mert ha elvész nap-világod

Kincsed többé nem találod”

Rohant hát a manó, futott a lemenő nap arany-hídja után – tán azóta is kergeti nem létező kincseit.

Toma pedig kiválasztott Aranyagnak egy aranyos ékszer a halomból, s nevetve indult haza:

„Nincs nagyobb kincs, mint a kék ég

És a szívben a reménység

Fűnek harmat, eső fának

S mind örül a napsugárnak

Liliom és virág-sereg

S Aranyagtól a szeretet”.

Herczog Noémi

Történetem kezdetén Tomát még egyáltalán nem tekintették kivételesnek. Vagyis ezen azt értem, korántsem volt egyedi azon a földön, ahol élt. De talán találóbb, ha azt mondom, igenis kivételes volt, ám ezt akkor még nem tudták. Tucatnyi hozzá hasonló manó népesítette be akkoriban a hangást, melyet sokan a Hahota Hangásának, vagy más néven Hedirász-Szurnak neveztek, s ezek kívülről nem is sokban különböztek tőle. Apró városaikban vidámság honolt, s az erdő avarában nem létezett olyan lény, aki felfedezte volna apró, tökéletes pontossággal épített remekeit: az Antoriszokat, így hívták ugyanis a manók városait.

Nantorisz Népe, ezek az apró teremtmények, még jóval Toma előtt, jámbor társaságként voltak ismeretesek. Minden földön kedvelt volt az a nantoriszi manó, aki világot látni indult. Ám a haladással, s a varázstudás fejlődésével megépültek a Hold előtt egy nantoriszi évaddal az első Antoriszok, (vagyis, amint már említettem: láthatatlan városok), s ezek rengeteg, valljuk be, komisz lehetőséget kínáltak az akkor még gyanútlan kiöltők elé. Hiszen ki ne tartaná kecsegtető kilátásnak azt, egyébiránt igen veszedelmesnek is, ha a világ, amelyben él, mindenkitől rejtve marad? Nem mondom, amikor egy ifjú, ám igen becsvágyó s eszes nantorisz, először hozakodott elő A Gonosz Tervvel, melyet máig Mitrásznak, azaz A Háború Kirobbantójának neveznek, nem aratott osztatlan sikert. A manók többsége szerette a békét, s azt, hogy a világ bármely tájékán, ha akárkinek nem is, de egy Nantorisz Népbelinek bizonyára segítséget nyújtanak. S bár nem mondhatnám, hogy fényűzésben éltek, ez a csend és nyugalom mindezidáig kiválóan megfelelt a számukra.

Kétségtelen azonban, hogy mint mindenütt, a manók között is volt olyan, aki többre vágyott, legalábbis egy kis hatalomra, s mivel Nantorisz Népében a hatalmat, mint olyat nem ismerték, ki ne érthetné meg, hogy milyen fájdalmas volt számukra az, hogy hiába ácsingóznak utána. S hogy, mire vágnak, megszerezhessék, Genátrosz, az ifjú lázító manó mellé kellett állniuk. S bár kezdetben némelyek vonakodtak, lassan-lassan egyre többen engedtek a Sötét Ármány hívó szavának, s nagy titokban szervezkedni kezdtek. Remélem, nem siklott el szemük az előző szavak fölött figyelmetlenül, mikor is azt írtam: titokban. Nos igen, ez volt a Fő, a Cél, a Minden. Titok nélkül, ha mindez nem rejtélyben megy végbe, bizonyára lefűlelik a tervet, mielőtt az még valójában kibontakozhatott volna. S a Rejtély Ragálya egyre terjedt tova az apró manó falvakban, megfertőzte a manók gondolatait, majd tovább állt, s ott hagyta a Hatalom emlékét.

Így történt, hogy pont a Hold Születésének évében, Nantorisz Népe újjá született. Nem volt már többé az a szelíd népség, aki hangosan köszön mindenkinek, akit meglát. Titkos terveket szövögettek, s alantas arcot öltöttek. Átszőtték hatalmas gonoszságukkal az egész erdőt. S bár többé már nem látták őket, jelenlétüket fő-fő erdeikben örökké érezni lehetett. Hosszú-hosszú időig békében éltek, s mikor már mindenki megszerette őket, kiosontak rejtekükből, egy-egy végső csapásra, hogy remegjen, rázkódjon, s romba dőljön Az Erdő. Olyankor porig égtek az apró manó lakok, elsüllyedtek a láthatatlanságban, hegyes, rémisztően éles domborművekkel díszített háztetőkké változtak, hogy aki arra jár, megbotoljon, s halálát lelje. S nem maradt sokszor egy öreg fa sem, aki

üzenhetett volna szétzúzott erdejéből, annak a következőnek, ahová a manósereg odébbállt: Óvakodj!

Külsejük is sokban változott a manóknak. Kedves arcuk, apró, arányos, vékonyka termetük megváltozott azokban az időkben, amikor csak ők látták egymást, ám a világ előtt rejtve mozogtak. Orruk és fülük hegyes lett és hosszú, hallásuk éles, eget rengetően rémisztő a hangjuk, szökkenésükkel átíveltek az egész rengetegen.

S ami még ennél is fürgébben mozgott, az nem volt más, mint a manók esze kereke. Szövevényes kis retteneteik ezekben a sebes forгатagokban születtek, s nem volt még olyan, hogy egy manó tévedett vagy hibázott volna. Ők viselték akkor gyalázatos bitorlással a nevet: Hold Hirdetői. Kik később, miután ők leáldoztak, a Világ Védelmezői lettek, s melyet ők azon okból véltek magukénak, hogy e vágyat a rombolásra, épp a Hold születésének évében látták meg. Lepleket viseltek, többnyire feketét, bár ez csak a varázslat sikerességének céljából játszott fontos szerepet, hiszen úgysem látta őket senki. Kúsztak és másztak, s ahol leplük beterítette a földet, ott kihaltak a növények, meghalt a föld, fekete lett, és többé nem akart élni, porhanyósnak lenni, sem pedig dúskálni, fényleni, virágozni. Hegyes orruk kaparta a fák kérgét, hosszú, csimbókos hajuk pedig veszettül hullott, s egyből tekeregni kezdett, amint a földhöz ért. Megfojtotta a kisállatokat, s az apróbb népeket, majd a vízbe kúszott, s akár ha egy egyszerű hal volna: tova úszott. Ám feketére festette a vizet, s mérgezővé tette. Amikor tehát Nantorisz népe vonult, rettegett a világ.

De mivel ők voltak a rejtőzködő nép, az apró népek mindannyian külön reszkettek, s mind egyedül döbrent rá arra, kik is valójában ezek a nyájas kis mosolygós alakok. Toma születéséig ez így is ment, s furcsa, de a dolog úgy hozta, hogy Toma maga is úgy hitte, ahogy Az Erdő: az ő népe nyájas, és szeretnivaló, mindenki által kedvelt, s az összes nép bizalmát élvezi. Szeretett kószálni keresztül-kasul a hatalmas fák között, trillázni és furulyázni. S csak így békében jól érezni magát. S így történt egészen véletlenül, hogy mindazon két alkalommal, amikor A Gonosz Tervet ismertették az ifjúság előtt, ő éppen Az Erdőben bókászott valahol, konzultált egy-egy kővel, vagy az álmát mesélte a folyónak, s a friss híreket hallgatta, remek előadó, a sás előadásában. Mivelhogy pedig ők a rejtély népe voltak, nemigen esett erről szó egymás közt. Törvényük tiltotta. Nem akadt rajta kívül egy sem, aki ne tudta volna, mit rejt ez a csodás kedvesség. Hogy csupán arra szolgál mindez, hogy birtokba vehessék a lerombolt földeket, s egyszer majd csupán ők uralkodhassanak a világ felett. Úgy, hogy a nem létező népek lázadása ne zavarhassa meg nyugalmaikat, s egymással végre kellő ridegséggel beszélhessenek. Tomának jó volt ez így, ahogyan réges-régi ősei is szerették így az életet, társai pedig titokban még irigyelték is, s tisztelték Kiváló Képmutatását, melyről azonban senki sem beszélt hangosan, hiszen elég lett volna csak egynek meghallania ahhoz, hogy mindennek vége legyen. Nem szólt róluk se rege, se dal, csak egy kezdeti töredék, apró dicshimnusz a kedvességükről. Ők azonban szereztek önmagukról ezret is, varázssos, mormognivaló igéket és szitkokat, s ha felcsendült egy, az bódulatba ejtette a már amúgy is kába manószerzeteket.

Süpped a Sásfövény, sás síp sír,
Alkony aluszik Ármány kél
Manóhadat lesből, mostan hív a Pír
Háború Pírja, s lásd mindenki fél!

Monoton hangon, vagy érces manóvihogásban, sipítózón, vagy lágy dalolgatásban egyaránt, ettől, s az ehhez hasonló fenyegetésektől zengett a rengeteg. Nantorisz Népe útra kelt. Hajuk megelevenedett, némelyik már kúszott is a folyók és tavak felé egyenesen, hogy örökre mérgezővé tegye azokat. (A manóknak nem volt szükségük vízre.) Nézni ellenben szerették. Így esett, hogy Toma, éppen a mérgezővé vált folyó partján üldögélt. Már elért hozzá is a hír, manók jártak nála, hogy megkérdejkék, van-e kedve egy „csapatos csatangolásra” az erdőben, de ő ravaszul visszautasította azzal, hogy önmagában többre megy. Majd valamifajta terven törte a fejét, s lássuk be, egymagában keveset tehetett, ráadásul nem is igen akaródzott szembeszegülnie azokkal, akiket eddig még barátainak vélt. Talán sokáig, akár Az Erdő végleges haláláig is elüldögélt volna, ha egy kedvenc fája, egy fűz, fiatalka, nem szippant egy utolsó halálosat a mérgezett folyó vizéből. Mintha azon nyomban elvágta volna gyökereit. Nem látszott már benne semmi élet. Toma történetesen igen jóban volt ezzel a fával, s ennek köszönhetően, megszületett benne az elhatározás. S az alattomos, cselszövő dalok ellenében, trillázó dalolásba fogott. Láthatatlan manót ő látott, hegyes háztetők éle ki nem fogott rajta. Útjában hegyes orrának egyetlen koppintása nem a fák kérgének letépésére szolgált. Amerre haladt, a növények végre felkelhettek, kövek elmozdulhattak a helyükről, s immár többen voltak, százszor többen, mint a manók. Ezer nádszál, ormótlan tölgyek, girbegurba kövek és kavicsok, csattogtak, döngtek, szökkentek, suhogtak, szálltak, és kapaszkodtak mind Toma után, eszeveszett sebességgel. Vidám hangjukon, ki recsegve, ki dörögve, csicssergőn vagy szuszogva, csodás kedvvel ontották magukból a dalokat. Ha Toma hangja csak egy pillanatra is megszűnt volna énekelni... De e jókedvű kis sereg üzte, hajszolta árkon-bokron túlra a manónépet. Egyet se bántottak, de volt is arról egy szemernyi kétely, hogy egy-egy szemtelenebb manó igencsak megjárhatta volna?! Mikor azok kitakarodtak, a fák tánccal és énekkel, egykettőre rendbe tették a vidéket.

Majd az utolsó délutánon, melyet neveznek Tillanónak is, megállapodás született a hálás Erdő Népe és Toma között. Akkor lehettek utoljára szabadok a fák és a virágok. Mi tagadás, igencsak megkedvelték ezt az állapotot, s nemigen akarták elfoglalni régi helyüket a Hangásokon. Különösen az ifjú fűz tiltakozott hevesen, akit Toma már halottnak is vélt, s éppen emiatt jött meg végül „harci” kedve. Mindazonáltal be kellett érniük azzal, hogy Toma ígéretet tett, ha ezután a fák nem is mozdulhatnak majd el helyükről, de ha azok adnak neki egy keveset a Fák Főzetéből, ő mindig megvédi majd őket, hisz az a főzet olyan képességeket ad, ami azonossá teszi őt magát is egy valódi növényvel. Rajta világ életében nem fog majd semmi, amit a hatalom szerzett, s így nem örök, de hamis. S növényként védheti meg Az Erdőt, melyet ezen a napon, ha lehet, még jobban megszeretett. S amíg a Főzetet itta, időnként letette poharát, dudorászgatott közben, s a fák megbűvölten hallgatták e hangot. S bár amint Toma az utolsó cseppet megitta, az utolsó hang is elhalt a száján, mindegyik fa, régi helyére gyökerezve találta magát, azért mégis nagyobb hatalmuk volt, mint régen. Kezdetben még jóra is használták ezt, s bár később valamivel rigolyásabbak lettek, Toma ezt sohasem vetette a szemükre. Sosem éltek haragban, de ha kellett, a Volt Manó, ki most kis különös szerzetté változott, szigorú hanggal jobb belátásra tudta téríteni őket. S védte őket, amire volt is szükség, hiszen Nantorisz Népe, kik már többé nem tudták felöltöni régi kedves ábrázatuk, de láthatatlanságuk elveszítették, visszatértek a Régi Földre, hogy győzelmet arassanak. De Toma már számított rájuk, s

bár teljesen elüldözni többé nem lehetett őket, a közeli buckákban találtak menedéket, ahol is egyszerű buckamanó néven váltak ismertté, s senki sem azonosította őket azzal a régi, kedves néppel, akik a Gonosz Terv előtt lehettek. Aggályos jelenlétük azonban továbbra is betöltötte Az Erdőt, aki emiatt talán (nem is csoda), kicsit nyugössé vált, de alapvetően vidáman élte életét. Hisz élt ott egy Bombadil Toma, ki minden reggel felkerekedett, s vidám hangon ébresztette Az Erdőt:

Vén Toma indul, ébred a Hangás

Virágozz, sarjadj, illatozz, pajtás!

Trillázom, táncoljon minden virág s fűszál

A nap a dombok mögül, süt és felfelé száll!

Horváth Mária

A sápadt, néma kisfiú számára a világ nagy volt, zajos és rengeteg meglepetést tartogatott. Figyelemre méltó volt, hogy mindig új és új emberekkel találkozott, akik soha nem hasonlítottak egymásra, és soha nem fogytak el.

A kisfiú mindenkiben hatalmat látott: veszélyeset, vagy jót. Találkozott a gonosz hatalmak képviselőivel, akik ráordítottak vagy félrelökték az útból. De találkozott a jó hatalom képviselőivel is, akik tanították, enni adtak a vándornak. Ők voltak a tündék, akikkel csak pár alkalommal találkozott, és a nyugathoni emberek, akik felnevelték.

Egyszer a közeli erdőben talált egy magányosan álló házat. Nagyon szép ház volt: árkadok futottak körbe, és az ablakok között gyönyörű szobrok álltak. Az erdőtől művészien kovácsolt kerítés védte, és csodálatos pázsit vette körül. Ahogy elindult az ösvényen, egy hangot vélt hallani:

- Ne menj tovább! Veszélyes! – de nem hallgatott a suttogásra, lenyomta a kilincset, és csak annyira nyitotta ki az ajtót, hogy be tudjon surranni.

Rosszul megvilágított helyiségbe ért, amelyből ajtók nyíltak nagyobb termekbe, melyek ismeretlen tárgyakat rejtettek. Az első teremben nagy szakállú öreg bácsi üldögélt. A kisfiú meghajolt, majd körbe mutatott: körül nézhet-e?

- Ha nem nyúlsz hozzá semmihez, bejárhatod a házat. – szólt a bácsi.

A termekben különböző és különös dolgok fogadták. Arany és ezüst serlegek, porcelánedények, hadi szerszámok, varázslatos képek, melyeken a festett alakok élőknek tűntek.

A sok látnivalótól elfáradt, mire mindent körbejárt. A séta legvégén talált egy zárt ajtót, melyben a kulcs benne volt. Gondolkodás nélkül kinyitotta az ajtót.

Az ablakon besütött a Nap, a fénynyalábban porszemcsék táncoltak. A szoba közepén kerek asztalka állt, rajta gyönyörű, levél alakú tőr. Nem bírta ellenállni, és a figyelmeztetés ellenére megsuhogtatta.

A kigyódíszeken megcsillant a napfény, a drágakövek szemkápráztatóan csillogtak, szinte életre keltek a kígyók. A kisfiú különös világba került...

- Bízunk benne, hogy Szauron alszik, vagy nagyon el van foglalva. – mondta Gil-galad. – A falon túl belső udvar van, amelyet oroszlánok őriznek. Ha kinyitom a kaput, át kell szaladnunk a Sötét Torony felé, az ajtót ki kell nyitnunk, és magunk mögött bezárni. Elő a kardokkal, nehéz küzdelem vár ránk, de át kell jutnunk. Indulhatunk?

Toma és Elendil előrántották kardjukat, a tündekirály pedig kitérte a kaput. Mindhárman futásnak eredtek, de az oroszlánok még nem vették észre őket. A Torony egyre sötétebben magasodott előttük, és most már az oroszlánok is a nyomukban voltak. Lépteik egyre hangosabbak lettek mögöttük, ahogy hátranéztek, láthatták a szemeik haragos lángjait, hatalmas agyaraik fénylő fehérségét.

- Toma, futás, nyisd ki a kaput! – kiáltotta Elendil. – Feltartjuk őket, de siess!

A tünde és az ember szembefordult a vadállatokkal, kardjuk villogott. Hallották Tomát, amint a kapuhoz fut. Az oroszlánok dühösen bömböltek. Egyik megpróbált átugrani a védőkön, hogy hátulról támadjon Tomára. De a fegyverek ragyogása hátrálásra kényszerítette. Elendil kezdett fáradni, és ezt a támadók is észrevették. Mély sebet ejtettek a lábán.

Végül folyamatosan hátrálva és küzdve, elérték a torony kapujába. Csakhogy Toma nem tudta kinyitni.

- Ez a zár nem enged, nem tudtam kinyitni. De a kardotok biztos átvágja. Befejele nyílik, majd eltorlaszolja. De az erőm ehhez kevés.

- Gondolod, kitarasz, amíg átvágom, és meg tudsz védeni addig?

Toma összeszorította a fogát, és kész volt akár egyedül is felvenni a harcot. Hallotta, hogy egy kard lecsap a zárra, majd a fém csikorgását, ahogy széttört. A sarokvasak nyikorogtak, de kinyílt a kapu, ők pedig benyomultak, majd becsapták a kaput. Találtak egy vasrudat, amivel bezárták a bejáratot. Kívül a vadállatok tomboltak, morogtak.

Körülnéztek. Szűk, üres folyosóra kerültek, ahonnan keskeny kőlépcsők vezettek több irányba. - A felső termekben van Szauron titkos kamrája. Senki más nem léphet be oda, csak Ő. Itt őrzí a gonoszága bizonyítékát, a Gyűrűt. – suttogta Gil-galad. – Az alatta levő szinten a nagyteremben él Szauron, ha véletlenül nincs valahol távol. Bárhol is van: fel kell jutni oda legalább egyikünknek. Lehet, hogy valamelyikünk elvész, ezért egymástól kis távolságra szaladjunk felfelé. Ha valamelyikünket foglyul is ejtik, legalább egyikünk biztos fel fog jutni, és belülről be tudja zárni az ajtót.

Mindhárman megszorították egymás kezét, majd a sötétben tapogatózva elindultak felfelé.

Gil-galad résnyire nyitott ajtóhoz ért, ahonnan tompa fény szűrődött ki. Bekukkantott.

A terem közepén óriás, undorító barna dolog aludt. Szárnyai elterültek a földön, lábain hosszú, éles körmök éktelenkedtek, horga csőre a padlónak feszült, szeme csukva volt. A Denevér aludt.

A mennyezetről hatalmas pók függeszkedett. A fal mellett körbe hálót szőtt, amelynek vaskos kötelékein elgyötört, csonttá soványodott emberek lógtak. Még éltek, néha-néha kötelékeiket rángatták, igyekeztek a rabláncról szabadulni – hiába.

A három hős benézett a résen, majd hátra húzódott.

- Itt sínylelnek Nyugathon legvitézesebb katonái, bár ki tudnánk őket szabadítani – suttogta Elendil – De először a Gyűrűt kell megszerezni. Vigyázzatok, el ne akadjatok a pókhálóban, és ne engedjétek el a törötöket, mivel nyugathoni kovácsok készítették a Banyapók ellen egyetlen fegyverként. A hálóját is át tudjátok ezzel vágni, de a kardokkal nem.

- A lépcső a terem másik végén nyitva áll. A Denevér csak a legvégső esetben fogja Szauront zavarni. – suttogta Gil-galad, aki a többieknél jobban látott a sötétben.

Berontottak az ajtón, és a terem közepéig zajtalanul eljutottak. Amint a foglyok meglátták őket, rángatni kezdték béklyóikat. A Denevér megmozdult, de nem ébredt fel.

Utat vágtak a pókháló szálain – a levél alakú törökön a piros és arany kígyódíszek, a drágakövek tűzfénnyel ragyogtak -, miközben a pók a török hatósugarán rohanguált.

Mikor az ajtó közelébe értek, Banyapók szélesebesen odafozott a Denevérrhez, és a hátára ugrott, majd belemart. A Denevér felébredt, felvisított, majd a pókhálóban bukdácsolva – repülni nem volt helye – rátámadt a hősökre.

Gil-galad és Elendil a lépcső alján várták Tomát, aki lemaradt. De elbotlott egy pókfonalban, elesett, és elejtette a tört. Elkiáltotta magát:

- Gyorsan csukjátok be az ajtót, majd megoldom a dolgot!

Hallotta, hogy becsapódik az ajtó, és a pók már el is érte. Beszötte őt is a hálóba a fal mellett néhány régi fogoly mellé.

Közben a Denevér dühösen tombolt az ajtón, de az recsegve-ropogva ellenállt.

- Fiam – suttogta a Toma melletti harcos -, ha a Denevér rájön, hogy egyedül azt az ajtót nem tudja kinyitni, idecsődíti az összes katonát. Addig ki kell szabadulni, különben végünk. A pók ellen itt a töröd, amit itt hagyott a lábad előtt. Próbálg meg kiszabadulni, de vigyázz, mivel a kötelek a háló részei, és a pók minden rezdülést észrevesz.

A Denevér tehetetlenül sívított a zárt ajtó előtt. Toma gondolkodott. Ráeszmélt, hogy a pók hibát követett el, még nem szilárdult meg a pókfonal, és őrizetlenül hagyta. Óvatosan megmozdította a kezét, lendületet vett, és kitepte magát a kötelékből. Lezuhant a padlóra, épp elérte a tört, és egy gyors suhintással kiszabadította magát, és a foglyok egy részét. A háló remegett, és a pók már jött is, reszketett a haragtól. Rátámadt Tomára, és a földre döntötte. Toma is reszketett az undortól, és a pók csúf testébe dőfte a tört. A gonosz lény tántorgott, vonaglott, majd ocsmány lábait kinyújtva elterült a földön. Szemei elhomályosultak, teste megrándult, majd kimúlt.

A Denevér abbahagyta az örült rohamokat az ajtó ellen, és elmenekült. Senki nem ment utána. Toma kiszabadította az összes foglyot. Az emeletre vezető ajtónál vörös fény imbolygott. Toma kinyitotta az ajtót – kifele nyílt, - és futásnak eredt a lépcsőn. A tetején belépett a terembe.

Gil-galad és Elendil egy asztalka mellett állt, amelyen egy gyűrű ragyogott.

- Már azt hittük, hogy soha nem látunk viszont – üdvözölte Elendil. Toma nem szólt semmit, csak nézte a gyűrűt, mely csodálatosan csillogott. Arra gondolt, hogy ez után a szépség után soha nem lehet rossz, nem lehetnek a gondolatai gonoszak.

- Kiszabadítottam a foglyokat, a pók elpusztult, viszont a Denevér megszökött. – szólalt meg.

Egy idős vitéz lépett melléjük:

-Ez a gyűrű nem az Egy Gyűrű. Varázsgyűrű, amelyet csak egy kisfiú érinthet meg, és aki ezután hosszú életet kap, mint az eldák. Szauron fél tőle, soha nem ért hozzá.

Gil-galad ránézett Tomára, és megszólalt:

- Fiam, ez legyen a te sorsod, titkod. Húzd ujjadra a gyűrűt, és a gonoszság gyűrűje nem fog rajtad. Életed hosszú lesz, vidám. Még szükség lehet rá! – Toma megtette. Nem történt semmi, de erre már senki nem figyelt.

A lenti ajtó felől újra dörömbölés hallatszott.

- Nyissátok ki az ajtót, vagy betörjük! – A kiszabadult foglyok válaszul felnevettek.

-Ezek az ajtókon csak 2-3 ork férhet át, sokáig védekezhetünk. – jegyezte meg egy vitéz.

- A fegyvereink itt vannak a csapóajtó alatt, ide rejtették, mikor elfogtak bennünket. – szólt közbe egy másik. Gyorsan kiosztották a fegyvereket, melyek a török csodálatos anyagából készültek.

Leszaladtak a földszintre, és megálltak az ajtó előtt.

- Szauron serege többszörös túlerővel áll szemben velünk. Az oroszánok most nincsenek itt, különben már nem élnének ők sem. Most kell kiűzni őket az udvarból. Pihennünk kell, hogy újult erővel

indulhassunk Szauron után. – javasolta Elendil.

Kinyitották az ajtót, és a harcosok maréknyi csapata kirentott. A Torony gonosz lakóit maguk előtt szorították ki a kapun. A harcban Gil-galad is megsebesült a karján.

Hosszú, nehéz küzdelem után a toronyból kiűzték Szauron katonáit, és becsukták a várkaput. Látták, hogy Szauron a Denevér hátán elrepült, de még hallották kiáltását:

- Gil-galad és Elendil, várak benneteket az Orodruin lejtőin!

- Mindenki fáradt, kimerült, sok a sebesült. Ha most üldözőbe vesszük, nem járunk sikerrel.-

gondolkodott hangosan Elendil - Ha kitörünk a várból, biztosan odaveszünk, mivel kevesen vagyunk. Mit tegyünk?

- Néhány nappal ezelőtt kihallgattam két őr beszélgetését. – mondta az egyik volt rab. – Van a Torony alatt egy titkos folyosó, amelyen át ki lehet jutni. De a folyosóban ismeretlen veszélyek lesnek a betolakodóra, lehetetlen a kijutás, ezért is nem őrzik a bejáratot.

- Nem, tévedsz. Ott fogunk megmenekülni. A sötét lényektől pedig ez fog megóvni – húzott elő Gil-galad egy üvegcsét a köpenyéből, – Elendil csillagának fénye, amelytől minden gonosz retteg. Ez megvéd mindannyiunkat.

- Nincs más hátra, mint megkeresni a bejáratot. Zavartalanul eljuthatunk Orodruin lejtőire, mivel a kapuban gyűlt össze az összes ork. – jegyezte meg egy harcos tűnődve.

- Itt kezdődik a titkos járat! – kiáltott Toma. Véletlenül megnyomta a titkos zárat, miközben a fal melletti kövek között kotorászott. Keskeny nyílás jelent meg a falon.

- Siessetek, mivel hamarosan betörik a kaput! – kiáltott Elendil.

Mindannyian behúzódtak a folyosóba, és a hátuk mögött eltűnt minden fény, ahogy újra bezárult az ajtó. Szűk és sötét folyosón haladtak, majd a talaj süllyedni kezdett, és ők egy föld alatti tóba kerültek. A sötét vízben veszélyes lények közeledtek, de Gil-galad fénylő üvegcséje elől sietve menekültek.

Hosszú-hosszú ideig úsztak a tóban, s amikor már szinte elmerültek a fáradtságtól, a talaj újra emelkedni kezdett.

Mire kiértek a folyosóból, a világban ismét hajnalodott. A kijáratnál megálltak, bevárták egymást. Mindenki átkelt az éjsötét úton. Szauronnak és híveinek se híre, se hamva nem volt. Ekkor Gil-galad és Elendil rövid ideig kettesben tanácskozott, és úgy döntött, hogy Tomának el kell indulni a saját hazájába, tovább nem maradhat velük. Hosszú hallgatás után a döntést Gil-galad közölte Tomával:

- Kedves Fiam! Tovább nem maradhatsz velünk; el kell menned. Keresd meg Fűztekerest, és ott telepedj le Aranymaggal.

- Gil-galad! Hol keressem Aranymagot, ha azt sem tudom, kicsoda vagy micsoda? Merre van Fűztekeres, és miért nem maradhatok veletek?

- Nekünk Szauron után kell menni, hogy elvegyük a Gyűrűt, és megsemmisítsük. Így a világ ismét szép lesz.

- Soha ne hagyd, hogy a lelkedben kialudjon a vidámság! – szólalt meg Elendil is.

- Találkozunk még valaha? – kérdezte Toma. – Hiányozni fogtok.

- Nem. – válaszolta Elendil – Többet nem találkozunk, ajándékunk viszont elkísér egész életedben.

- Egy napon majd lesz néhány kedves kis manó, aki a segítségére fog szorulni. Akkor mi már csak a dalokban, mondákban fogunk élni – jósolta Gil-galad, - de Te erőt adsz minden lénynek, akivel találkozol, és ők a szépség felé fognak törekedni. Ők fejezik be a mi harcunkat...

Ebben a pillanatban a kisleány felébredt. A kezében még ott volt a tör, mellette az öreg bácsi nevetett:

- Mágikus lehet a hatása ennek a törnek! – jegyezte meg, majd kivette a kezéből, és visszatette az asztalra. – Ideje hazamenni kis barátom, de a neved elárulhatnád.

A kisleány szomorúan nézte: „Hát nem vette észre, hogy nem tudok beszélni?”

- Azért próbáld csak meg. – bízta. A gyerek végül összeszedte minden bátorságát, és azt mondta:

- Bombadil Toma a nevem.

Erről a találkozásról soha nem beszélt, de ettől kezdve a kisleány már nem volt néma és sápadt. Arca kipirult, szeme csillogott, idővel nevetőránccok is megjelentek, és állandóan beszélt, dalolt...

Kiss Tímea

„Megint felharsant a nóta, valaki szökdécselve és táncolva közeledett az ösvényen, majd a nádszálak fölött egyszerre csak felbukkant egy ócska, ütött-kopott, cylinderforma kalap, szalagjába tűzve egy hosszú, kék madártoll. Még egy szökkenés, még egy ugrás, és megjelent a viselője is: egy ember-legalábbis annak látszott. Mindenesetre, nagyobb és tagbaszakadtabb volt a hobbitoknál, habár annyira mégse magas, mint a Nagyok népéhez tartozók, de azért ő is csapott akkora lármát a sárga csizmás, vaskos lábával, úgy csörtetett a fű meg a káka közt, mint a tehén, ha az itatóhoz siet. Kék kabátja volt, és hosszú, barna szakáll; szeme kék és csillogó, arca piros, mint az érett alma, de csupa ránc a nevetéstől.”

Bombadil Toma a mű legtitokzatosabb alakja, senki sem tudja, vajon ki lehet ő.

Toma olyan helyen élt (Fűztekeres és környéke), amely a hobbitok és talán más élőlények számára is rendkívül idegen és veszélyekkel teli. Ő mégis mintha mindezek felett állna, és irányítaná. A hobbitok igencsak megrémültek a fűzfától, amely „rájuk támadt”, Bombadil mégis öreg Fűzfa Apónak nevezi, ezzel is szerintem régi ismeretségükre és talán barátságukra utal, ugyanakkor, talán éppen barátságuk miatt nem leszidja, elpusztítja a fát, csak megdorgálja. „Majd én elhúszom neki a nótáját!” Majd kidalolja a gyökereit a földből. „Mit képzelsz tulajdonképpen? ...Aludj! Bombadil szól hozzád!” Ha a Bombadilt hangsúllyal ejtem, úgy érzem, mintha Toma a fűz, és persze a környék valamennyi élőlényének az ura és parancsolója lenne, ez persze nem derül ki a műből. Toma felesége, Aranymag csengő hangú, aranyhajú teremtés kedvességével és szépségével azonnal lenyűgözi a hobbitokat, akik „valami furcsa érzéssel” meghajoltak(!) előtte. (Frodó még Úrnőmnek is nevezi.) Ők ketten idősek, idősebbek bárki másnál, mégis fiatalosak, vidámak, és folyton nevetnek, mosolyognak.

A másik, és talán legérdekesebb dolog (titok) Bombadil kiléte, ugyanis nem tudjuk, valójában kicsoda, erre nincs magyarázat, talán maga Tolkien sem tudta. Olvastam egy pár helyen, hogy Bombadil személye már a gyűrű szövetsége megírása előtt kirajzolódott az íróban és mivel, sajnos ki kell jelentenünk, hogy Toma valójában nem fontos személy a történet alakulásának szempontjából, Tolkien szándékosan nem engedte személyiségének kiteljesedését. Én úgy képzelem, hogy Toma és 'világa' csak egy megálló, egy kisebb pihenőhely hőseink számára.

Mikor Frodó megkérdezi Aranymagtól ki is Bombadil Toma, akkor ő erre csak azt válaszolta:

„Ő bizony Bombadil Toma- felelte Aranymag mosolyogva, és fürge keze megállt egy pillanatra.” Ezt úgy értelmezem, hogy a mosolygás azt jelenti, hogy büszke Tomára, megállása viszont arra készíti, hogy maga is elgondolkozzon rajta. Ezután elmondja, hogy Toma nem uralkodik ezen a vidéken, mindössze vigyáz rá, mert ő a Gazda. Aranymag Folyó-asszony lánya, mintha a folyók irányítója, Bombadil pedig a föld irányítója lenne. Ők ketten kiegészítik egymást, és harmóniában élnek. Frodó egyszer magától Bombadiltól is megkérdezte, hogy kicsoda.

„-Mi? Micsoda?- riadt fel Toma, és a szeme megvillant a homályban.- Hát nem tudod a nevemet? Más válasz nincs. Itt csak ti vagytok névtelenek. De ti fiatalok vagytok, én pedig öreg. Mindennél öregebb, úgy bizony. Halljátok a szavamat, barátaim: Toma előbb itt volt, mint a folyó és a fák; Toma emlékszik

az első esőcseppekre és az első makkra. Előbb taposott ösvényeket, mint a Nagyok népe, és látta, mikor megérkeztek a Kicsik. Előbb itt volt, mint a királyok, a sírdombok és a buckamanók. A tündék még nem költöztek el nyugatra, és a Tenger még nem zúdult fel, amikor Toma már itt volt. Ő még látta a csillagok alatt a régi sötétséget, amelyben nem volt félelem -amikor odaátrol még nem jelent meg a Sötét Úr.”

Ebből a szövegből sem tudhatunk meg sokat, talán Toma volt mindennek a teremője, vagy ő volt az első teremtet. (Fentebb már írtam, hogy Tolkienben az ő alakja formálódott ki először, ha jól tudom.) Egyesek szerint Tolkien Toma képében jelent meg a műben (ami utalhat a „Teremő” motívumra), míg mások szerint Bilbó személyében.

A gyűrű felhúzásáról: Toma nem tűnt el, mikor felhúzta a gyűrűt, sőt, egy pillanatra Frodó rémületére, ő maga tüntette el a gyűrűt, majd, mikor Frodó húzta az ujjára, Toma látta őt. Toma élhetett egyszerre abban az árnyékvilágban, amelyben a gyűrű viselői, és abban, amelyben Frodóék. Nem vette komolyan a gyűrűben lakozó hatalmas erőt, még ki is nevette. De Toma mindent félvállról vett, ami nem azt jelenti, hogy a munkáját, az erdő őrzését nem végezte jól, csak élvezte az életet. Találtam egy érdekes kis anyagot, igaz, ebből még mindig nem tudhatjuk meg, ki Toma, de talán választ kaphatunk, hogy ki nem lehet.

Tünde –e Toma?

Ugrabugrálása, bölcsessége, magas kora és dalok iránti szeretete kétségtelenül ad neki tündés karaktert. Ezt azonban kizárhatjuk a következő idézettel: „Amikor a tündék nyugatra vándoroltak, Toma már itt volt.”

Vala –e Toma?

Gyakran hangoztatott érv, hogy valamennyi Vala nevét ismerjük, de Toma nincs közöttük. Ez azonban nem jelent semmit, a Valáknak egyéb nevei is vannak Középfölde tündéi között, az emberek között ugyancsak számos. (Silmarillion, Valaquenta.) Tomról Elrond így beszél: „Akkoriban nem Bombadil volt a neve. Mi Iarwain Ben-adarnak, a Legvénebb Apátlannak hívtuk. De mások sok más nevet adtak neki azóta.”

A Vala hipotézisnek is megvannak a hátulütői. Az összes Vala létezett már mielőtt Arda megteremtetett volna, így hát bármelyikük pályázhatna a Legvénebb címre.

Maia –e Toma?

A logika valószínűleg azon alapszik, hogy mivel Toma nem Vala, akkor Maiának kell lennie. Amint látni fogjuk mindkét feltevés hibás. Toma lehetne Vala is, és van még legalább egy másik lehetőség is. Bár nem jelenthetjük ki biztosan, hogy nem a Maiák közül való, komoly problémák vannak ezzel a dologgal. A legfontosabb ezek közül, hogy a gyűrűnek nem volt rá hatása. Ebben az időben más hatalmas Maiák is tartózkodtak Középföldén, például Szauron, Szarumán és Gandalf, és ők mindannyian valamilyen értelemben a gyűrű hatása alatt álltak. Tomát mégsem érinti a gyűrű

láthatatlanná tévő ereje, és megtartására sem érez készletét. Tolkien maga mutat rá Toma immunitásának fontosságára. Ezt mondja: A gyűrű hatalma minden érintett felett, még a Mágusok, vagy Küldöttek felett is, nem illúzió- de nem is a teljes igazság, még az Univerzumnak akkori állapotában és korában sem. (Levelek, No.153. 1954)

Szellem volt –e Toma?

A Silmarillion alapján valóban lehetséges. Tolkien eredeti látomásának egy lenyűgöző darabkája átmentődött a kiadott életműbe. Ebben az Aratákról, avagy a nyolc legjelentősebb Valáról értekezik: Manók, lidércek, koboldok, gnómok, mi egyébnek nem nevezik őket, mert számuk hatalmas. A világ előtt születtek ők és öregebbek, mint annak legöregebbjei, és nem belőle valók, ám kikacagják azt.(Elveszett mesék könyve, I)

Miért lenne egy gnóm immúnis a gyűrűre? Belépetett egy manó a világba a Valák előtt? Van azonban egy másik szellem, akire Tolkien gondolhatott: a természet szelleme. Úgy tűnik, Tolkien maga is támogatja ezt az álláspontot: Gondolod, hogy Bombadil Tomát az oxfordi és berkshire-i vidék szellemét, meg lehetne tenni egy történet hőséne? (Levelek, 1937)

Ez a levél megelőzi Toma megjelenését. Bár kozmológiájának ezt a vetületét sohasem érinti közvetlenül, Középfölde olykor mintha hemzsegne a szellemektől, legalábbis egyes fáknek nyilvánvalóan van szellemük, például Öreg Fűzfa Apó, Fangorn Huornjai.

Toma maga Ilúvatar?

Toma hatalma látszólag végtelen, legalábbis birodalma határain belül, és ez sokakat arra vezetett, hogy felvessék, Toma nem más, mint maga Eru avagy Ilúvatar. Valóban számos utalás van a könyv szövegében, hogy ez így lehet. Mesternek, Legvénebbnek nevezik. Azonban ezt is kizárhatjuk. Ezt a kérdést Tolkien több helyen érinti leveleiben, és mindannyiszor világosan kijelenti, hogy Tomát és Erut nem szabad összekeverni. Talán a leghatározottabb kijelentése ez: Az Egynek, Istennek nincs megtestesülése, Ő valóban távoli marad, a Világon kívül, és csak a Valák avagy az Uralkodók érhetik el Őt közvetlenül.(Levelek, 1956) Ha az Egynek nincs megtestesülése, akkor Toma persze nem is lehet ilyen megtestesülés.

Ezt a fejtegetést még sokáig folytathatnánk, de valószínű, hogy hiába írtak róla köteteket, sosem fogjuk megtudni az igazat. Mindenesetre lehet, hogy Tolkien direkt módon helyezett egy kérdőjelet a történetbe, hogy ezzel is felcsigázza rajongói millióit, köztük engem is.

Polgár Péter

Bombadil Toma táncos jókedvvel bocsátotta útjára a négy hobbitot, és fűtörészve várta, hogy az apró alakok elhalványodjanak a párás napfény fátyla mögött. Kósza, langyos szellő kapott szakállába. Bombadil Toma lehajtotta fejét, a múlt hangjai úgy futottak át lelkén, mint megpengetett hárfahangok visszhangjai. Sóhajlásában ott volt múlt és jövő, hobbitok és elfek, jó és gonosz. Sok mindent látott és hallott; ott volt a kérges föld felett, mikor az éjszaka sötétjétől nem kellett még félni, és ott volt akkor is, mikor a Sötét Úr árnyéka Középföldre vetődött. Egy volt a földdel, és egy a világgal, az ő lélegzésére hullámozott a föld is és sarjadtak ki a rügyek a fák ágacskáiból. Léteivel táplálta a természetet, és ő is a természetből létezett: a fejlődésben örömét lelte, túlradó lélekkel nézte a virágok növekedését, kezével egyengette a víg bükkfák lombjainak hajladozását. Sírt a szíve, ha egy kivénhedt élet elmúlt a messzeségbe távozva, de az élet végén is segített, ahol tudott.

A földből származott, a fák fia volt, a virágok szülöttje, szellő gyermeke, napfény nemzettje. A mostani kertje azonban kisebb volt, mint hajdanvolt birodalma.

Bombadil Toma végignézett a tájon, amelynek gazdája volt. Dombtetőkön csillant meg a napfény a nedves reggelen és a Fűztekeres csobogása szűrődött fülébe. Hát ennyire elszomorító lenne, ami neki maradt?

Mintha árnyék suhanna keresztül az ablak előtt, régmúlt beszélgetés vert visszhangot vénséges vén emlékezetében.

Kék szemében nem látszott nyugtalanság, mikor földjén üdvözölhette a Sötét Urat, ám akkor még nem is sejtette, mivé torzul hatalmas kertjének virága. Emlékezett rá, mikor a Sötét Úr alázatosan a segítségét kérte, hogy megalkothasson egy új életet, egy olyan fajt, amely vígan dalol az erdők között, ápolja, szereti és gondozza a virágokat, szembeszáll a vadakkal, viharral, esővel. Toma segített neki és varázst dalolt teremtményeibe, ám azok végül mindig visszafejlődtek.

A Sötét Úr elégedetlenül morgott.

- A te erőd másféle, Toma Apó! – mérgesen sziszegett. – A te erőd másmilyen és folyton elkalandozik. Így nem alkotunk mást, csak fákat, melyek fel-alá járkálnak, de nem lesz szívük! Szívük!

Furcsa fény gyúlt szemében. Toma megborzongott, de elhessegette az érzést.

- Olyan erő kell, amelyben a szív gyökeredzik! A szeretet, a jószándék, a segítség! Ezüst erő kell, arany erő, lágy, és nem zöld, mint a tiéd, Toma Apó!

- Kedves Aranymagom! – vidult fel Toma. – Ő biztosan segít! – vígan táncra perdült és máris ugrándozott hetedhét határon, hogy párját segítségre bírja. Nem látta már, ahogy mögötte a Sötét Úr tovább tanulmányozza elhullott kreatúráit, kivette mindent, ami jó, és gonoszát plántálva helyére.

Nemsokára Toma visszatért Aranymaggal. Hárman együtt próbáltak meg alkotni. Aranymag hamar elfáradt, fáradtan pihegett Toma oldalán, de a Sötét Úr türelmetlenül követelte, hogy folytassák.

- Hát nem szeretnéd te is, ha új élet sarjadna? Nem akarod segíteni a jót és a szépet? – Toma helyeselt, és nem vette észre a fáradtságot párja szemében, mint ahogy arra sem figyelt fel, milyen álnokul tekerte a Sötétség Ura a számára idegen szavakat.

Másnap és harmadnap, majd ismét és ismét egybegyűltek, és Aranymag egyre sápadtabb, egyre megviseltebb és letörtebb lett, de Toma nem látta meg a fáradtságot mindig csillogó szemében. A Sötét Úr viszont egyre inkább fölējük magasodott, követelt és szinte irányította erejüket az élet egy olyan formájába, amelyről más elképzelése volt, mint két segítőjének. Bombadil Toma és Aranymag megingathatatlanságot képzelt, nyugodt és óvó lényt, melynek hatalmában áll jól cselekedni és csak jól is tesz. Halványan érzékelték, hogy a Sötét Úr titkol valamit, de ősi nyugalmukkal gyermeki lelkesedésnek vélték és hagyták, hadd tegye, ami lelkét fűti. A Sötét Urat azonban csak az erő érdekelte: maga akart lenni megingathatatlan, ezért észrevétlenül eltorzította a segítőiből áradó hatalmat és a maga javára fordította. Egyre követelőzőbb lett, egyre haragosabban próbálta, mint sarcot, a segítséget kiharcolni.

- Elég! – szólt Toma és Aranymagra nézett, ki a legfontosabb volt neki minden felett. Asszonya sápadt volt, színe megfakult, mint ahogy víz nélkül meghal az erdő is. Szeme villámlott, haragjára összereszt a föld és elhallgattak a folyók.

- Elég volt, barátom! Hová leszünk így? Téged fűt a teremtés ígérete, de Aranymag elhervad! Hová lesz a nyár, ha nem a tavaszt követi? Elpusztul a nyár is, ha nem készíti elő a tavaszt! A földnek szüksége van Aranymag tavaszára! Mi fűt téged, mondd! – váltott hirtelen témát, elgondolkodón, ugyanakkor szeme kíváncsian, gyanakvón villant.

Egy pillanatig tartott csupán, hogy a Sötét Úr nyelvére bűvigék tolultak, és szemébe villám költözött. Elolvadt Toma haragja előtt, akár jeges téli vízfelszín a tavasz első napsugaraira.

- Toma Apó, mily figyelmetlenség tőlem! Aranymag, hát elfáradtatok? – mézesen csöppent hangja. – Most pihennetek kell! Nekem pedig bocsássatok meg, hisz azért fűt a hév, hogy jól teremthessek. Nem dobog-e nektek is fel szívetek, ha javíthattok e világon? Nem önti el lelketeket melegség, ha újat és kedvest alkothattok?

Így békítette meg a Sötétség Ura Bombadil Tomát és asszonyát, de míg ők pihentek, újabb módokat eszelt ki gonosz szándékainak leplezésére. Újra folytatták, újból és újból, életet gondoltak ki, de valamiért mindig megghiúsult az erőfeszítés, valahová mindig elszökött erejük. A Sötét Úr pedig csak nőtt; éjfekete ruhába burkolózott, tekintete hideg és szúrós lett, mint a tél, hangja félelmet ontó.

Egy reggelen, mikor alkotni gyűltek össze, megszületett az élet, de gyenge volt, bátortalan és segítségre szorult. Aranymag végzetesen kimerült, szemének bogarában sem mutatkozott már a vidámság szikrája. Toma ekkor kérdőre vonta a Nagyurat, és ellene fordult. Felemelte hangját és el akarta pusztítani a teremtményt sötét teremtményével együtt.

Zengő dallal hívott Bombadil Toma segítségül minden élő; dalának ritmusára megelevenedtek az elemek, és a föld rengve nyelte el a félresikerült kreatúrát. A Sötétség Ura lehajtotta fejét és éjszakával vette körbe magát. Toma tovább dalolt.

Énekében megelevenedett a természet kezdete: új gyökerek kúsztak át a talaj rétegein, ágak fejlődtek ki és fonódtak egymásba, forrás fakadt és szellő suhant. A forrás patakká duzzadt, majd folyammá, kilépett medréből, elsodorta a Sötét Urat. Tüskés ágak akaszkodtak belé, a földből felkígyózó gyökerek vetettek gáncsot neki. A Sötétség Ura megtántorodott a viharosan bömbölő szélben.

Toma dala megváltozott; lehelete olyan volt, mint a hágók fagyos viharainak jégből metszett

foga, megdermesztette a levegőt a másik körül, mozdulatlaná kárhoztatva minden cselekedetet és gondolatot. Ekkor a Sötét Úr előlépett. Szenvedett Bombadil Toma varázsától, de kiegyenesítette magát, fekete köpenye megtépázottan hullámozott. Kezét Aranymag fáradt fején pihentette, ujjai között a másiktól megszerzett erő szikrái táncoltak.

- Tényleg ezt akarod, Természet Gazdája? – köpte felé a szavakat. – Engem elpusztíthatsz, de bánatos lenne magányban élned az örökkévalóságban. – ujjai között immár vadul rótták buja táncukat az erő ölni képes fonatai, bele-belekapva Aranymag kifakult hajába.

Toma szemébe szomorúság költözött, hatalmát úgy csendesítette el, mintha csak egy futó nyári zápor lett volna. Végtelen fájdalom járta át a puszta gondolatra, hogy Aranymag elenyészik, és világának tavasza odalesz.

A Sötét Úr ekkor elvette Tomától a hatalmat, mellyel a köveknek, a földnek, a víznek és a levegőnek parancsolhat, hogy Toma többé ne árthasson neki, és visszavonult elkárhozott hajlékába. Toma pedig fogta Aranymagot, és arra a helyre vitte lágyan, ahol Aranymagot először meglátta a vízililiomok között, mint a tavaszi napsugár hordozóját. Ott hajlékot emelt neki, és puha moha-ágyra fektette.

Évek, évtizedek és századok folyamán régi sebeik végül behegedtek és erejük visszatért, mégsem vágódottak el a Füztekerestől. Tomának többet jelentett Aranymag, mint bármi a világon, és nem akarta ismét kockára tenni akár valódi jó szándékért sem. Ereje egy része a Sötét Úrnál lakozott, és tudta azt is: hiába él olthatatlan harag szívében ellene, ártani nem tud neki. Erőnek erejével ezért mégis eloltotta mérgének lángját, ne eméssze lelkét, akár a félelem a Sötétség Úr rettenetes szolgálait.

Toma megrázta a fejét. "S vajon ekkora erővel Bombadil egymaga dacolni tudna-e?" – távoli hangok szűrődtek be agyába, talán a múltból, talán a jövőből. Elhessegette a gondolatot. A hobbitok végleg eltűntek szemei elől, a melegedő levegő elnyelte nyomaikat.

- Ki vagy te, Toma gazda? – Frodó kérdése csendült fel elméjében, mint apró csengettyű.

- Ki vagyok? Ki voltam? Ki leszek? Mit számít, míg van nekem Aranymag? – gondolta Toma és felidézte magában a régi időket, mikor fáradhatatlanul szaladt sebes patakok, árnyas völgyek ölében. Kertje a föld egyik felétől a tenger másik partjáig terjedt, megszámolni sem tudta víg barátait a lombok takarása alatt. A Sötét Úr azonban tovább mérgezte a világot. Bombadil Apó kertjének szélei kezdtek sárgulni, falevelek hullottak a sárba, hogy durva, rücskös bőrrű, gonosz kreatúrák eltapossák őket. A Sötétség Ura megmetyelvezte a vizeket, elsorvasztotta a gyökereket, míg végül Toma fájdalommal vette tudomásul, hogy végtelen határai közelebb húzódtak és a halott teret nyer az élővel szemben.

Ám ami a legjobban fájt neki, az a tudat volt, hogy a múlt kódében egyszer segített a Sötét Nagyúrnak, és hozzásegítette, hogy olyan hatalomra tegyen szert, ami később ezer és ezer életnek megrontója, megkínzója lesz. Aranymag mellett azonban lassan új feladatot kapott: örülni, aminek lehet és elfelejteni a múltat. Sójajokkal terhesen, de éledő erővel vette tudomásul életének beszűkülését. Szemei előtt együtt pergett a múlt, a jelen és a jövő. Látta a füstöt felszállni a hegyek gyomrából és látta a fényt, amint áttör a vörhenyes, sűrű fátylon. Behunyta szemét és tovább figyelte kertje maradékának rügyezését.

Nem örülhetett azonban sokáig, mert a Sötét Úr és ivadékai egyre kisebb területre szorították vissza a sértetlen, ártatlan természetet. Toma ekkor az égre emelte szemét, és látta, hogy halált

osztó, végtelenül gonosz kreatúrák tapodják az egykor termő földet, új nemzetek sarjadnak nevenincs királyok ágyékából, akik fegyverekkel fordulnak egymás és mások ellen. Láttá, hogy önzés és hatalomvágy vette át a szépség és egyszerűség helyét, mint mikor vihar sötét fellegei kebelezi be a kék eget mezejét. Ekkor kijelölte azt a határt, amin belül nem enged rosszat feltörni vagy áthaladni, és lelkének magjait állította határőrzőnek mind befelé, mind kifelé. Kifelé is, mert megfogadta: megőrzi a jót a határokon belül, de hagyja a dolgok folyását a halandó fényekre, és nem avatkozik bele.

Végigtekintett kicsiny birodalmán. Lágymedvényeken susogó lombok erdeje nyugtatta meg, hogy jó helyen jár, madarak csicseregtek fülébe a biztatást, hogy nem esik árnyék kertjére. Behunyta szemét és a jövőbe fülelt.

„És most már visszavonult a maga kis földcskéjére, amelynek határait maga vontta meg, bár e határokat senki sem látja, s talán az idők változását várva ki se teszi onnét a lábát.” – ismét távoli, elenyésző hangokat sodort felé az enyhe szellő, majd hirtelen egy erősebb, kétségbeesettebb hangot:

*Hej, Toma, fuss ide, hagyd el az erdőt,
domb tetejét, a folyót, a tekergőt!
Várhat a tűzhely, a fűzfa-vityilló,
bajba jutottunk, Bomba-de-dilló!*

Elnevette magát és betakarta titkát. Soha nem mondta meg senkinek, hogy mióta vár Középföldén és meddig marad, mi élteti és mik a szándékai.

*Toma-koma, titkok őre, vidítsd fel bús szívedet,
szomorkodást hátra hagyj, hej, virágozzon kerted,
vidámság komája, Fűztekeres gazdája!*

Szabó Péter

*Amikor a kicsik
népe még nem
jelent meg
középföldén,
egy ismeretlen
hajó jelent meg
a Szürkerévi*

kikötő helyén.

Egy furcsa alak

szállt ki

belőle,

fáradtnak tűnt,

de valahogy

frissnek is.

Amikor

*körbenézett, a
fák*

*meghajoltak, a
fű kihajtott és
a madarak
csicseregni*

*kezdték. Mert ő
volt Bombadil*

*Toma, az első,
aki*

Középföldre

tette a lábát.

Tehát azért

volt itt

azelőtt, mint a

*Nagyok, mert ő
volt az első.*

Szilágyi Kinga

Frodó szívdobogva riadt fel rémálmából. Fülében még mindig visszahangzott a fekete lovak patkóinak dobogása. Lassan körülnézett. Samu békésen hortyogott a szomszéd ágyon, Trufa ki se látszott a takaró alól, de Pippin nyugtalanul forgolódott, és fel-felnyögött álmában. Frodó felkelt, és óvatosan, nehogy felébressze társait, magára kapta ruháját, és kisurrant a szobából.

Egész este Tomáról gondolkodott. Valamit nem értett vele kapcsolatban, már maga sem tudta megfogalmazni, hogy mi az, amit nem ért. Tulajdonképpen egyszerűen Toma kiléte foglalkoztatta, mert nem tudta hova tenni. Soha nem hallott róla, még Gandalf sem említette neki soha, hogy találkozni fognak. Furcsának tűnt neki az egész. Bajba kerülnek az Öregerdőben, ahova két lábon járó lény alig teszi be a lábát, és Toma gazda véletlenül éppen arra jár, meghallja a kiáltásukat és kiszabadítja őket. Ki lehet ez, aki ilyen bölcs és ekkora hatalommal rendelkezik még az Erdő fái felett is? Frodó úgy érezte, nem nyugodhat, amíg fényt nem derít a titokra.

Eleinte úgy tervezte, felhúzza az ujjára a gyűrűt, és úgy próbálja meglesni Tomát, esetleg beszél is vele; de aztán elvetette ezt az ötletet, és inkább csak odalopakodott az ebédlő ajtajához, amely mögül fény szűrődött ki, és megpróbált bekukucskálni.

- Gyere csak, kedves barátom! – hallatszott Toma vidám hangja bentről. Frodó először rettenetesen megijedt, de aztán nyelt egyet, összeszedte minden bátorságát, és belépett.

Toma az asztalnál ült, és nagyon jókedvűnek látszott, mintha mulattatná a helyzetet. Hellyel kínálta Frodót, és miután az letelepedett, ráülgesztette kérdő tekintetét. Frodó igen kényelmetlenül érezte magát, és hosszú ideig hallgattak, mire kibukott belőle a kérdés.

- Toma gazda, ki vagy te?

Toma felnevetett, és széttárta a kezét.

- Hát nem ugyanezt kérdezted Aranymagtól is? Én is csak azt mondom, amit ő! Én vagyok a Gazda, erdők, vizek, dombok gazdája.

- De hát honnan jöttél, és mikor? És miért? S kicsoda Aranymag? Veled jött ő is? Valamiért... nem tudom, miért... úgy érzem, mintha az idők kezdete óta itt élnétek, ezen a tájon. És kicsoda az öreg Fűzfa-apó?

- Várj, várj, csak szép sorjában, egyszerre csak egy kérdésre tudok válaszolni. Lássuk csak.

Toma hirtelen elkomolyodott, egy ideig méregette Frodót, mintha azon gondolkodna, vajon méltó-e rá, hogy megtudja ezeket a dolgokat. Frodó magán érezte a pillantását, és úgy érezte, hogy a veséjébe lát. Aztán Toma újra elmosolyodott (Frodó megkönnyebbült), majd hátradőlt a székében és mesélni kezdett, és a szavai réges-régen elmúlt korokat idéztek.

- Kezdetben volt Eru, az egyetlen, akit sokan Ilúvatarként ismernek, és aki teremtményeivel, az ainukkal éle, és az ainuk tisztelték és félték tőle, de szerették őt; és ő énekelt nekik. És az ainuk tanultak és daloltak, és egy napon Eru parancsára elénekelték a Nagy Muzsikát, amely Eru akarata szerint valóság lett a Semmiben, melynek nem volt része többé, és a neve Ea lett. Az ainuknak

tetszett a világ, amelyet ők teremtetek, és néhányan beleszerettek, és Eru engedélyével leszálltak Éára, hogy azt Eru nevében irányítsák és kormányozzák. Ők a leghatalmasabbak, akik valaha is éltek Ardán, a Földön, és a hatalmukat sem megközelíteni, sem megérteni nem tudja egyetlen más teremtmény sem, amely Ardán él. Valáknak nevezik őket, a Világ Erőinek.

Segítőket is hoztak magukkal; szellemeket, akik sem hatalomban, sem bölcsességben nem múlják felül őket, de még így is nagyobbak Arda más lakóinál, és hatalmuk a Valáékét követi. Ilúvatar gyermekei keveset ismernek közülük, de ők ismerik őket, mert a gondolataikba látnak, ha úgy kívánják. Szolgálták a valákat, és segítettek nekik Ardát olyanná formálni, amilyennek azok elképzelték. Ilúvatar gyermekei maiáknak nevezik őket.

Sokan közülük emberekhez hasonló alakot öltenek, és úgy járnak be Ardát, és van, akinek a valák külön feladatot szántak. Ezek vállalták a küldetést, testet öltöttek, s ezáltal mindent elfelejtettek, amit a szellemvilágból hoztak magukkal; azt is, kik voltak, azt is, honnan jöttek. Egy részük ma is itt él Középföldén, emberek és tündék között, akik mit sem tudnak a kilétükről; és a maiák segítik és tanítják őket, és együtt harcolnak velük.

Toma hangja egészen ellágyult, miközben folytatta.

- Bátrak ők, és hatalmas áldozatot hoztak Ardáért, amit szeretnek, és amelynek szenvedése nekik is fáj, pedig az Áldott Birodalomból jöttek, ahol a szenvedést nem ismerik, vagy legalábbis nem úgy, ahogyan ti. Ugyanakkor kiváltságosak is, mert megismerhetik azokat a fájdalmakat és örömöket, amiket Ilúvatar eredetileg csak az ő gyermekeinek szánt. Talán épp ez Ilúvatar jutalma feltétlen engedelmségükért.

- Szóval te is... te is azért jöttél, hogy segíts a valáknak... - kezdte Frodó, de nem ismert rá a saját hangjára. Toma hevesen rázta a fejét.

- Ugyan. Hagyd, hogy befejezzem. Mint mondtam, néhányuknak a valák feladatot szántak. De csak néhányuknak. Mások kedvükre kóboroltak a még néptelen földeken, megmászták a hegyeket, bejárták a síkságokat, megismerték a fákat, a füveket, a vizeket, és beléjük szerettek. Nem akartak többé elszakadni a számukra olyan kedves dolgoktól, amelyek lassacskán fontosabbá váltak a számukra, mint uraik, és a szolgálat már nem elégítette ki őket. Új érzést ismertek meg, a boldogtalanságot, s ez idegen volt nekik, és nem tudtak vele mit kezdeni. Elvágódottak az Áldott Birodalomból, mert már Középföldre kötöttek, de ezt eleinte nem ismerték föl. Aztán egyszer a bölcsőbbek – mert nem voltak egyformák – odaálltak Manwe elé, aki a valák királya, és engedélyt kértek tőle, hogy végleg Középföldre költözhessenek, és kérték őt, mentse fel őket a valák további szolgálata alól. Manwe tudta, mi lakik a szívükben, és megértette, hogy Arda iránti szerelmüknek nem szabhat határokat. Így hát a bölcs Ilúvatarnak ajánlva őket, szabadon engedte ezeket a maiákat, és ők szétszóródtak a Földön. Mindegyikük megtalálta a szívének kedves vidéket, és ott telepedett le; Manwét többé nem szolgálják, csak annyira, amennyire az minden teremtmény kötelessége. Nem felejtették el múltjukat az Áldott Birodalomban, de nem bánták meg a döntésüket, és nem avatkoznak bele a többiek harcaiba, mert nem érdekli őket. Bár ha akarnák, sem tehetnék, mert Ilúvatar úgy rendelte, hogy a Gyermekek egyedül vívják meg a harcot a Homállyal; meg aztán hatalmuknak csak egy töredéke maradt meg, hiszen már nincs rá szükségük. Azért még mindig hatalmasabbak Arda többi lakóinál, és nem félnek senkitől és semmitől. A maiák boldogok így, és nem törődnek semmivel,

csak Arda szépségét csodálják az idők végezetéig.

Frodó egyik kezével görcsösen markolta a szék karfáját, a másik pedig akarata ellenére egyre beljebb csúszott a zsebébe, ahol a gyűrű volt. Toma a fejét csóválta.

- Kedves Frodóm, vedd már ki a kezedet a zsebedből, úgyis tudom, hogy mi van ott, és te is nagyon jól tudod, hogy tudom. Hát nem most mondtam, hogy nincs, aki tudásban és hatalomban felülmúlna minket Középföldén? Csak nem gondolod, hogy ilyesmi, mint ez a gyűrű, rejtve maradhat előttem?

- Akkor hát mégis hallottad a kiáltásunkat? Vagy vártál is minket?

- Hiszen mondtam, hogy nem! Talán nem figyeltél? Engem nem érdekel a gyűrűd, úgyhogy el is engedheted, ne félj, nem akarom elvenni! Nem tudnék én vele mit kezdeni. Ne vágj már olyan rémült képet!

Frodó lassan előhúzta a kezét a zsebedből, és kinyújtotta. A gyűrű ott pihent a tenyerén. Toma nem nyúlt érte, még csak nem is pillantott rá, egyre csak Frodót nézte csillogó szemmel. Frodó nehezen lélegzett, mintha a gyűrű kimondhatatlan súllyal nehezedne a kezére.

- Én odaadom neked. Nem kell elvenned, önként adom. Nekem nehéz. Te olyan bölcs vagy, és én olyan kicsi. Odaadom. Nálad jó helyen lesz. Gyenge vagyok én egy ilyen feladatra, már látom. De te nem. Különbben is, tartozom neked, amiért megmentetted az életemet. Tessék.

Toma nem vette el a gyűrűt, csak nézte, nézte Frodót komolyan, és a tekintetében keveredett a szánalom, a meghatottság és az elismerés.

- Tedd csak el – mondta kedves hangon. – Tedd el, fiam, ez most a te terhed: neked kell hordoznod. Sajnálom. – Hirtelen elnevette magát. – Frodó, Frodó, te megéred a pénzed! Olyan ajándékot adnál nekem, ami átkot és pusztulást hoz a tulajdonosára? No de ilyet! Szép kis hála, mondhatom! Hát nem megmondtam, hogy nem szólunk bele Középfölde háborúiba? Hogy nem avatkozunk bele az ügyeitekbe? Ne akarj Ilúvatar akaratának ellenszegülni! Nem lehet, te is tudod. Tedd el szépen. Úgy. És ne mondj még egyszer ilyen badarságot, hogy kevés vagy erre a feladatra. Ismerem Gandalfot, nem olyan ostoba, hogy útnak indítson, ha tudja, hogy semmi esélyed a küldetés teljesítésére. – elhallgatott, majd halkán hozzátette: - Még ha kevés is az az esély. Na de későre jár, – a hangja ismét vidám volt, - ideje lefeküdni. Jó éjszakát, kedves hobbitom, legyen nyugodt álmod. Semmitől se félj! Hiszen már tudod, ki vigyáz rád!

Frodó felállt, meghajtotta magát, és szótlanul kiment a szobából. Nem sejtette, hogy másnap reggelre egy szóra sem fog emlékezni az éjszaka elhangzottakból.

EGY ENTING MINDENNAPJAI

Balkányi Nóra

-Igen, nekem is melegem van...Hidd el, én is haza szeretnék találni a Fürgefolyásba. Nem, én is ugyanolyan szomjas vagyok, mint te, Nyurganyír! Igen, arról is tudomásom van, hogy nem kellett volna követnünk azt a két rügyement Tölgytalányt és Törzsszálat... Amióta kihajtott az első bimbóm, érzem, valami nem stimmel ezzel a két entinggel. Nem kell mondanod Nyurga, én még csak 348 éves vagyok, és nem is olyan rég hajtott ki az első bimbóm, én is tudom pontosan.... Tudtommal te csak 347... Hogy én hamarabb száradok majd el? Csak azért, mert egy madárszállással fiatalabb vagy? Gyökeret ereszek, ha igazad lesz!....Ne nyafogj már, én is szomjas vagyok! Honnan tudjam, hogy hova tűntek?

Így fogalmazott Gyömbérgyökér, vagy ahogy a többiek szólítani szokták: Gyömbgyök. Igazán nem lennének igazságosak, ha felszólítanánk arra, hogy ne legyen ilyen mértékben entingerült. Hiszen, mint a fentebb lévő egyszemélyes dialógusból kiderült, Nyurganyír és a haragos gesztenyent már egy ideje nem találta két barátjukat, Törzsszálat és Tölgytalányt, ahogy Fangorn közepe felé haladtak.... Ugyanis, mikor még a Tüzesbolygó mindennapi útját kezdte, és még csak az első madarak szólaltak meg a barátságos Fürgefolyás ablakai előtt, a négy barát együtt indult el, hogy a szokásos napi teendőiket ellássák, szorgos enting lévén. Vagyis tanulni (az entektől) figyelni (az entekre) szót fogadni (az enteknek), amellet pedig sétálni, kapálni és gyomlálni. Az utóbbi háromra került volna sor (az előbbiekre egyszerű okból nem: közel s távol egy darab entet nem látott az ember, pardon, az enting) ha az a két, már sokat emlegetett beszélőtölgy nem tűnik el Fangorn mély erdeibe, mintha csak gyökeret eresztettek volna, és beálltak volna a "beszélni nem tudók" közé. És most érkezünk el történetünk elejére, mikor Nyurganyírt igencsak kínozza a szomjúság, és eme gondolatát meg is osztotta barátjával, aki megnyugtatta és biztosította afelől, hogy ő is ekképpen érez. Így mentek, egyre mélyebben a híres-hírhedt Fangorn erdő fojtogató közepébe...

-Hogy láttam-e? Hát persze hogy láttam az arcukat, mikor eltűntünk... Milyen elképedt kérget növesztettek! Tényleg, még nem is mondtad, hogy honnan ismered ezt a titkos ösvényt....titok? hát jó, az a lényeg, hogy tudod, hol vagyunk... Hogyhogy hol vagyunk? Azt neked kéne tudni! Nem, nem nekem, hanem neked! Szerintem hol? Hát....öö....Fangornban! Hogy érted azt, Törzsszál, hogy már csak az hiányzik, azt is megmondjam neked, hogy Középföldén? Hiszen ezt még Ugrafűz is tudja, ami nagy szó.... Hát éppen ez az? Ja, rendben, értem... mit nevensz? Esnek le rólad a kérgeid, ha így rázkódsz! Hogy olyan lassú a fölfogásom, mint Vénvadkörte járása? nagyon vicces....psszt! Csendesebben szórakozz, még meghallják, és akkor az egész tervünk dugába dől! Kaphatok pár kortyot a kőkulacsból? Mikor eltűntünk előlük az ösvényen sokat hamariskodtunk..., igenis sokat. Hogy érted azt, hogy nem, mert már csak néhány csepp van? Te sokkal többet ittál... na, csak egy kortyot... hogy olyan szép zöld legyek, és olyan nagyra nőhessek, mint te....nem hízelgek!

Igen! Ez tényleg Tölgytalány volt, aki barátjához, a szintén tölgyenting Törzsszállhoz beszélt. Ők nem sokkal előrébb jártak, mint két szomjas társuk. A fentebb leírt terv igencsak egyszerű, de annál szórakoztatóbb volt. Törzs ismert egy ösvényt, ami elvezet messze, Fangorn erdein is túl. Legalábbis

AAAAAAAAAAAAAAAAAAAAÁ!!!!!!!!!!!!....Mi ez? Jaj... Phűű... Csak ti vagytok, Nyurga és Gyömbgyök..., de véletlen meglepetés! A kéregnyűvőt hoztátok ránk, igaz Törzsszál? Hogyhogy hova tűntünk?? Izé..., azt hittük, itt vagytok mögöttünk..., hogyhogy ne mentegetőzzünk?

-Úgy, hogy ne mentegetőzzetek! egyszer csak eltűntetek, oly hamar, hogy csak na. Majdnem gyökeret eresztettünk a meglepődéstől Gyömbérrel! Mit vihogsz, Törzsszál?

És Törzsszál csak vihogott vagy bután heherészett, hiszen Nyurga nekiszegezett kérdésére felrémlett benne a kép, mikor (szó szerint) faképnél hagyták két barátjukat. Nevetése hasonló volt ahhoz, mikor megosztotta ama gondolatát Tölgytalánnyal, hogy olyan lassú a rügy hajtása, mint Vénvadkörte járása. Mind a négyen ott álltak azon a titkos ösvényen, melyről Magyalmag olyan sokat és csillógó szemmel mesélt testvérének... Egy kis veszekedés, és néhány földméli entátok után megegyeztek abba, hogy ez mind nagyon jó és szép volt, de már későre jár, nézzen csak rá Tölgytalány a Tüzesbolygóra, amely mindjárt váltja testvérét, az Ezüsthajót, és menjenek vissza az ösvényen, hiszen onnan már makk koruktól fogva tudták az utat haza.

Bogdán Réka

„Kicsi lányom, ideje lenne elmenni aludni” – kopogott be édesapám az ajtómon. Mivel nem válaszoltam, (épp el voltam foglalva...), belépett: „Gondolhattam volna, hogy megint a Gyűrűk Urát nézed. Hányadszor is? „ – nézett rám zordan, de a mosoly ott bujkált a szemében. Sőhajtva leállítottam a DVD-lejátszót, és ránéztem: „Még csak néhányszor láttam..., másodszor!” Elnevette magát: „Ne bolondozz, csak velem eddig háromszor nézted meg”. „Pedig tényleg csak másodszor nézem – ma” – nevettem vissza rá. Igazság az, hogy már magam se tudtam, hányadszor nézem meg. A szobám is tele képekkel, itt Aragorn, amott Gandalf kacsint rám, az ágyamnál Frodó és egy erdő – vagy inkább Szilszakáll? „Akkor, ha lehet, most a további részét már álmodban nézd”- kapcsoltatta ki velem a számítógépet apu. Na jó, ez egyszer még szót fogadok – bújtam be az ágyba. Kicsit szemeztettem Frodóval, és mintha Gandalf is intett volna a botjával...

...és hirtelen felkelt a nap. Egy hatalmas tisztáson álldogáltam – meglehetősen kevésbé hasonlított a szobám falaihoz. Töprengve néztem körül – azért nem szoktam hozzá, hogy ágyam helyett egy erdőben találjam magam. Mire idáig eljutottam a gondolataimmal, valahogy az eddigieknél is furcsábban kezdtem érezni magam. Az előbb mintha tőlem jobbra egy ösvény kígyózott volna – most meg balra kígyózott. Megdörzsöltem a szememet – ilyen furcsa álmom se volt még. Kicsit aggódni kezdtem, aztán megnyugtattam magam – ha bármi baj érne, csak felébredek, és nevetek egy jót. Azért addig is nem árt körülnézni, ha már egyszer erre járok. Körbenéztem – hatalmas fák, kivéve ott egy picit. Alig 3-4 méteres... Ha felmászom a tetejére, akkor biztosan jobban fogok látni.

Elhatározásomat tett követte. Még szerencse – gondoltam –, hogy tréningruhában feküdtem le aludni, most hogy másznék fát pizsamában? Bár, ahogy ránéztem a fára, így se tűnt könnyűnek... A teteje mintha az eget verte volna (bár biztos csak az én 150 centimhez tűnt így), és sehol egy kényelmes ág. Jó, Balatonon megszoktam a fára mászást, de hát ott vagy alacsonyabban is voltak ágak, vagy volt létra. Kicsit furcsán éreztem magam, mintha közben valaki állandóan bámult volna. Körbejártam a fát, hátha valahol lelek mégis egy kapaszkodót. És szerencsére leltem! Igaz, ez az ág mintha az előbb nem lett volna itt. Gyorsan belékapaszkodtam, és felhúztam magam. Már csak annak a másiknak kéne közelednie – gondoltam, és lám, mintha máris közeledett volna az ág! Nem is tudtam eldönteni, az közeledik, vagy velem mozog, amin állok – pedig szél se fújt. De ahogy nyújtóztam, sikerült abban is megkapaszkodnom, és máris elég magasán éreztem magam. Letelepédtem, és körbenéztem. Köröttem az erdő mintha állandó mozgásban lett volna – nevettem magamon, hogy a szél játéka így megtréfál. Hogy jobban lássak, felálltam – amikor hirtelen egy hang zendült fel mellettem: „Nem fogsz leesni? Kapaszkodj!” – Még jó, hogy tényleg kapaszkodtam, különben valószínűleg jókora esésre ébredtem volna fel. Nem is tudom, milyennek tűnt a hang – olyan zengő, mélyből jövő volt, mégis, szinte gyerekhangnak tűnt. Nem értem rá sokat töprengeni ezen, mert voltak egyéb gondjaim is: hol vagyok, ki szólott hozzám, és hogy-hogy értem, amit mond? Kicsit erősebben kapaszkodtam, felálltam, és próbáltam körbenézni. Még jó, hogy így tettem – alattam az ág rázkódni kezdett, és ráadásul az

előbbi hang valami nevetésre emlékeztető hangot adott ki. Na, ha nem látok senkit, rákérdezek: „Ki vagy, és honnan beszélsz?”

„Melyik nevemet kérdezed? A valódi nevem kicsit hosszú lenne neked – talán nevezz Bregaladnak”. Na, ha eddig álltam, most lecsüccsentem – és most már nem körbe, hanem a fa felé néztem: „Te vagy Hamariberkenye?” Egyszerre két csodálkozó szemet vettem észre – bár nem hasonlított úgy a szemekre, mint ahogy a tükörben akár a magamét nézném, de éreztem, az lehet, amivel lát ez a falény... Mert ekkor már tudtam, hogy ismét sikerült szót fogadnom édesapámnak: a film további részét álmomban nézem. Igen elégedetten ültem, szembe fordulva Bregaladdal, akinek hangja most valami meglepődés-félét tükrözött: „Te ki vagy? És honnan ismeresz engem?” Fogós kérdés volt, az igaz – most hogy mondjam el neki, hogy olvastam és láttam a róla szóló történetet? Mielőtt nekivágtam volna elmesélni, valami megakasztotta szavaimat: „Bregalad – te olyan picinek tűnsz itt a fák között? Te, ugye, egy ent vagy?” Ismét a nevetés-szerű zaj, és a zengő válasz: „Nem, én még ahhoz nagyon fiatal vagyok, én csak egy enting vagyok.” Enting! – ütött szíven a szó. Akkor még igen messze lehet a Gyűrű kalandjai, Frodó még nem is él, talán még a Megye sem – bevallom, fogalmam se volt róla, hogy Hamariberkenye mikor lehetett még gyerek. De ha gyerek volt, akkor lehet vele játszani! Vagyis mesélhet nekem, én meg neki – érdekes lesz.

„Tudod, Bregalad, én egy másik világ lakója vagyok, és ott hallottam rólatok, a jövőtökről, a történeteikről. Épp álmodtam rólatok, és egyszerre itt leltem magamat”

„Szóval, varázslat” – zárta rövidre történetemet az ent-gyermek. „És hogy meséltek rólunk? És külön rólam is meséltek? Szilszakáll már régen mondja, ha ilyen szeleburdi maradok, nem érem meg, mire igazi ent leszek – eszerint igen? Mit hallottál rólam?”

„Hát elég sok dolgot olvastam és néztem a videón” – kezdtem volna, de közbevágott: „Olvadni, arról már hallottam – bár a történeteket mi inkább dalban mondjuk el. De mi az a videó?” Na, jól csöbe húztam magam – meg közben meg is éheztem, szomjaztam, így hát javasoltam Hamariberkenyének, hogy szerezzen nekem valamit inni, nehogy szomjamban felébredjek, és elveszítsem őt (furcsán nézett rám, de elindult), és megpróbáltam magyarázni: „A videó előre felvett képeket mutat meg gyorsan váltakozva – talán még legjobban egy Látókőre hasonlítana, csak nem a jelent, hanem a múltat mutatja”. Hamariberkenye elgondolkodott, és közben egyenletes léptekkel haladt. Mivel nem szólt, én folytattam a kérdezősködést: „Mivel telnek a napjaitok? Hol van a többi ent-gyerek? És az ent-asszonyok?” Elkomorult: „Az ent-asszonyok – elmentek. Nem tudom, hol vannak – már csak a mesék szólnak róluk. Mi olyan kevesen vagyunk – járjuk a vidéket, nézzük, hogy nőnek a fáink – és vigyázunk rájuk, hogy ne bántsák őket” Ki bántaná őket? „A fa-gyilkosok – kivágják, felgyújtják őket, és néha minket is megtámadnak. Orkok, akik a mágia tüzét hordozzák magukkal” – „Szóval Szarumán már rátok támadt” – gondolkoztam el hangosan. „Igen – de honnan tudod?” „Majd később mesélek róla – nem volna kedved előbb inni adni, aztán játszani?” „Már meg is érkezünk” – nevetett rám, és letett a földre, s valahonnan előkerített egy korsót: „Igyál, friss, üdítő ital” – Na, most kiderítem, milyen az az ent-ital – gondoltam, és jót húztam belőle. Kicsit sűrű volt, de igen finom – ha lehetne kapni otthon, a kóláról is lemondanék. A jóleső korty után megkérdeztem: „Építesz velem egy várat? „ – mert bár már kinőttem a vár-korszakból, jobb nem jutott eszembe. „Sajnos, nem fog menni” – szólt szomorúan. „Gyere, nézd meg, hogy mi hogy „építünk” várat” – s elvezetett egy közeli sziklához. A

sziklán keresztül-kasul repedések futottak, odahajolt, és levett egy kisebb darabot, úgy félmázsás lehetett, és szórakozottan elmorzsolgatta... Észbe kaptam, hiszen az entek jók lennének a magyar népmesék kőmorzsolóinak, ebből várépítés nem lehet. „Gyere, inkább mutasd meg, milyen az erdő” „Jó” – válaszolta, és felültetett nyakába. Elindult öles lépteivel, én meg közben még álmomban is magamat dicsértem, hogy épp őt álmodtam ide – egy idősebb entnél még csak most mondaná el a nevének első szavát, ha már egyáltalán odáig eljutottunk volna... Egyszerre csak megtorpant Hamariberkenye. Csendre intett, majd elnézett a távolba – messziről csattogás hallatszott, és mintha füst szállt volna fel. „A fa-gyilkosok” – szólt elkeseredetten. És sehol senki, aki segítené! Csak a többi enting – mit tehetnénk? Hamariberkenye ágai csak úgy rázkódtak az indulattól – zengő hangján kiáltott a többiekért. Hamarosan egy kisebb erdő vett körül minket – amíg nem mozdultak, mintha otthon járnék az erdőben, de aztán észre lehetett venni, hogy ezek nem fa-csemeték, hanem ent-gyerekek. Tudtam, ha most nekilátnak tanácskozni, akkor a fák százai pusztulnak el közben – és ekkor eszembe jutott, mily könnyedén morzsolgatta szét Bregalad a sziklát – meg hogy Szilszakáll hogy öntötte ki Szarumánt... A patakra néztem – és elkezdtem vezényelni. „Ti zárjátok el a patak útját sziklákkal, ti többiek meg gyorsan ássatok medret, és kerítsétek körbe azt a helyet, ahonnan a fejszecsapások hangját hallani.” Még szerencse, hogy nem kezdték el kérdezni, miért – úgy tűnik, az entingek még gyorsabbak, mint az entek – különben még legalább 3 éjszakát erről kellett volna álmodnom... Közben nem is mertem rágondolni, kiktől eredhetnek a fejszecsapások – Vasudvar orkjaival továbbra is inkább csak a DVD-n át óhajtottam ismeretséget kötni. A gát már el is készült, az árok gyors iramban kezdte körbekeríteni a gonosz helyét (ha ők lehetnének az útépítők – sóhajtottam...). A kis patak a gát mögött már előbb tavacskává, majd tóvá szélesedett, előtéssel fenyegetve mindent – így hát újra kiáltottam: „szét a gátat”. Hamariberkenye szinte homokszemcsékként kezdte morzsolgatni a sziklákat, és az áttörő gát mögül lezúduló víz elragadta az óvatlan entinget – sajna, rajta engem is. Rémülten kapaszkodtam, és arra gondoltam, hogy már sejtem, Petőfi mit láthatott a Tiszánál – amikor az egész ár rázúdult a füstös területre. Hamariberkenye valahogy megkapaszkodott, és nagy nehezen felállt –, így az én fejem is kikerült a víz alól. Mindenütt fatöncök – nálunk öt buldózer se csinál az erdőben ekkora kárt erdőgazdálkodás címén-, másutt lucskossá vált hamu jelezte a tűz helyét – ám néhol még a víz alatt is lángolt az ördögi tűz. „Szarumán, ezért meg kell fizetned” – gondoltam, előre örvendve, hogy tudom, meg is fog. Gondolataimból Bregalad ébresztett fel: „Látod, ezek a mi napjaink. Vándorlunk, éneklünk, vigyázunk a fákra – próbáljuk elpusztítani az orkokat, és megmaradni, mielőtt tűzzel ők ölnek meg minket” – Elkeseredtem, és próbáltam valamit kitalálni, amikor Hamariberkenye felkiáltott – szemből, a víz-sodorta rönkök közül izzó szemmel emelkedett ki egy iszonytató szörnyeteg. Hát ez volt, amivel inkább csak a videón szerettem volna találkozni – csipkedni is kezdtem magamat, hogy felébredjek – de csak a karom fájdult meg, a füstölő fák és a közeledő ork nem akart eltűnni. Ocsmánysága leírhatatlan volt számomra – a film igencsak előnyösnek mutatta őket a valósághoz képest. A rém közeledett, és a kezében fenyegető fejszéjén megcsillant a napsugár. Hamariberkenye se jutott már szóhoz – letett maga mögé, és készülődött – talán élete utolsó csatájára. Hiszen bármekkora is volt, még csak egy ent-gyermek, míg a szembe álló orkon látszott, hogy több csatát megjárt harcos. Ekkor zajt hallottam magam mögül, és rémülten fordultam hátra – egy szürke csuklyás alak lépett ki.

Felsikoltottam: "Szarumán" – mire Bregalad is hátrafordult, és örömeiben kiáltott: „Gandalf”! Most már én is sokkal vidámabban néztem hátra. A szürke alak már igencsak ismerős volt számomra – különös bot volt a kezében. A közeledő orkra nézett, két kezébe fogta, földhöz verte, valamit kiáltott (úgy tűnik, a tünde-nyelvet még nem értem álmomban), és a botból fény csapott ki – az ork pedig eltűnt mindenestül. A zarándok-szerű lény felém fordult, furcsán nézett rám, de én csak mosolygó szemeit láttam, és karjaiba vetettem magam „Mithrandir” – kiáltottam, ő megemelte botját, én karjaiba vetettem magam...

...és édesapám arcát fedeztem fel. „Kiabáltál álmodban, kislányom” – mondta, de közben igen furcsa, csodálkozó szemekkel nézett rám. Leültettem ágyam szélére, és elmeséltem neki álmomat. Hallgatta, igen figyelve, (azt hiszem, nálam többször csak ő olvasta a könyvet...), aztán csak annyit kért, álljak fel. Maga mellé állított, aztán egy darabig nem kapott levegőt, és egészen elképedt hangon kérdezte: most én is álmodom, vagy ébren vagyok? – jó 10 centivel voltam magasabb, mint lefekvéskor... Az az ent-ital igen finom volt, én nagyon szomjas... Az odáig rendben van, hogy jövőre meglesz apám centere a kosárcsapatba..., de ha lehet, Gandalf lefekvéskor többé ne intsen a botjával ...

Endrey Gábor

Az erdő az, amit felébredéskor először meghallok.

Szeretem ezeket a nyugtató hangokat. Madarak csiripelése a távolból, vízcsobogás..., és olyanokat is hallok, amelyeket senki más, csak én, és a többi ent.

Mert ent vagyok én is, azaz *enting*, ahogy a többiek mondják. Ent-gyerek. Ősrégi fa-pásztoroknak vagyok a rokona, akik hihetetlenül öregek, s már a világ kezdetén is itt voltak. Én persze nem ilyen vagyok. Még fiatal (persze ent-szemmel nézve). De már nem sokáig.

Szóval hallom a fák hangjait. Ahogy nőnek, ahogy leveleiket a fény felé fordítják, ahogy gyökereikkel vizet szívnak magukba. Ez az, amit nem hall és nem érez rajtunk kívül senki más. Sajnálom őket. Ez a hang derűs és megnyugtató.

De persze az entek nem csak ezt szeretik a fákbán. Minden mást is. Erdőben élnek, nem is tudnának máshol élni. Én se tudnék. Nem értem az embereket: hogy képesek olyan kihalt, kopár helyeken lakni, mint azok a „városok”?

Persze, nem is tudok sokat róluk. Nem tudom, hogy éreznek, hogy gondolkodnak. Csak azt, hogy biztos nem úgy, mint én.

Beszéltem arról, hogy ha felébredek, hallgatom az erdő hangjait. Egy idő után azonban - nem kell felkelnem, az entek nem fekszenek le, valószínűleg nem is tudnak - iszom egy jót az ent-vízből.

Minekünk ez ételnek is számít. Valahányszor iszom belőle, érzem, hogy növök - jó érzés. Talán emberek is ihatnának belőle, de akkor ők is nőnének. Bár nem is tudom. Még nem láttam embert, csak az apám, meg még néhány felnőtt mesélt róluk.

Ha ittam, kimegyek arról a helyről, ahol aludtam - nem mindig ugyanaz - és keresni kezdtem a játszótársamat. A felnőtt entek nagyon nagy távolságokat tesznek meg. Én is meg tudom ezt csinálni, de a végén kissé elmerednek a tagjaim. Azt hiszem, ezt hívják más nyelveken fáradtságnak. De még így is sokkal gyorsabb vagyok az embereknél, meg még azoknál, akik ezen a világon élnek - legalábbis apám ezt mondja, és én hiszek neki.

Persze ha iszom az ent-vízből, még ez a kis furcsa érzés is nyomban eltűnik. Ennek az itálnak jó az íze, és még soha nem hallottam róla, hogy valaki annyit ivott volna belőle, hogy már rosszabbul érezte volna magát, s nem jobban. Nem csoda, hogy mást nem is iszunk... vagy eszünk... vagy mindkettő, nem is tudom.

Szóval keresem a játszótársaimat, a többi entinget. Már nem vagyunk sokan: néhányan felnőttek, de nem születtek újak a helyükre. És mi se leszünk már sokáig gyerekek.

Én örülök is ennek, meg nem is. Szeretnék nagy lenni: a felnőtt entek erősek és méltóságteljesek, ezenkívül jobban megértik a fákat, mint mi.

De látom a szomorúságot a szemükben, valahányszor ránk néznek, és látják, milyen gyorsan növünk (a mi fajtánk nagyon sok mindent tud kiolvasni a másik szeméből). Mi jelentjük nekik az utolsó reményt, amivel még vigasztalhatják magukat.

Mert az entasszonyok eltűntek, sok-sok évvel ezelőtt. Valaha együtt éltek az entekkel, de ők nem szerették annyira a vad erdőket. Mikor én még kicsi voltam, anyám és a többi entasszony elmentek és kerteket telepítettek, ahol olyan növények éltek, amelyek engedelmeskedtek a parancsaiknak. Később aztán kénytelenek voltak távolabb költözni, és az entek egyre ritkábban látogatták őket. Sok-sok évvel az utolsó látogatás után az entekre rátört a vágy, hogy újra lássák az entasszonyokat. Néhányan - köztük apám - elmentek a kertekhez. Engem nem vittek magukkal, pedig szerettem volna látni anyámat - de hát túl kicsi voltam még. Mikor apám visszajött, elmondta, hogy a kerteket elpusztították, az entasszonyok pedig - se élve, se holtan - nem voltak ott. Mindenfelé keresték őket, de hiába. Egész életemben akkor láttam apámat a legszomorúbbnak.

Az entek még sokáig kutattak az entasszonyok után, de nem találták meg őket. Egy idő után egyre ritkábban indultak el, és egyre közelebbre. De soha nem adták fel a reményt, hogy egyszer majd megtalálják őket.

Szóval, ha megtalálom a többi entinget, akkor kezdődhet a játék. Versenyt szoktunk futni a fák között, vagy úgy, hogy az győz, aki az első, vagy úgy, hogy egyikünk kergeti a többit.

Soha ettől semmi bajunk nem lesz. A bőrünk ugyan erős (bár nem annyira, mint a felnőtteké) de ha nem lenne az, akkor sem esne semmi bajunk. Az erdő a barátunk.

Az embereknek, meg azoknak az ocsmány orkoknak viszont van félnivalójuk. Az orkokról apám mesélt nekem; a tündékből tenyésztette ki valami Szauron, akinek csak a nevét tudom, mást nem is. Az entek gyűlölik az orkokat, mivel őket a tündék keltették életre réges-régen. Ha ork, vagy gonosz ember lép be a Fangorn erdejébe, nem jön ki onnan soha többé.

Pedig az entek általában szelídek. Nem tűnnek túlságosan veszélyesnek. Igaz, hogy nagyon tudnak uralkodni magukon, és csak akkor támadnak, ha már muszáj, de ha *igazán* megdühödnek, akkor jaj az ellenségeiknek!

Én persze még kevésbé tűnök veszélyesnek, mint ők. Persze ember-mércével mérve én is erős vagyok - apám azt mondja, hogy én is le tudnék rombolni egy kőfalat, csak lassabban, mint ő - de még soha nem próbálkoztam ilyesmivel. Bár egy ember valószínűleg azt se tudná megcsinálni, hogy egész nap az erdőt járják. Nekünk ez a világ legtermészetesebb dolga. El nem tudom képzelni, hogy bírnak leülni, vagy lefeküdni. Ők meg talán az nem, hogy én állva alszom.

Ha eluntam a játékot társaimmal, akkor az erdőben szoktam sétálgatni, a fákkal beszélgetve. Szavakat persze nem váltunk, de ha elég sokáig figyelek, akkor érzem, amit ő érez. Ezzel szívesen foglalkoznak az idősebb entek is, hiszen nagyon szeretik a fákat. Valószínűleg azért, mert ők is fák voltak valaha. Sőt, vannak, akik fák is lesznek: néhány felnőtt ent állandóan csak alszik, s már valami igen nagy dolognak kell történni ahhoz, hogy felébredjenek, a beszédjük pedig - már ha nagy ritkán megszólalnak - egyre halkul. Egy idő után teljesen olyanok lesznek, mint a többi fa. Nem tudom, hogyan képesek ilyesmire. Apám szerencsére megígérte nekem, hogy amíg fel nem nővök, nem fog fává válni.

Ennek a dolognak a fordítottja is megtörténik. Néhány fa fokozatosan olyanná válik, mint mi; először az ágait kezdi mozgatni, egy idő múlva már szólni is tud... Persze nagyon sokáig tart, mire visszahúzzák a gyökereiket, s olyan formájúak lesznek, mint mi, meg szemük nő (hasonlít arra, mint amilyen a mi népünké, de sosem teljesen ugyanolyan). De ha külsőleg entté is válnak, belülről nem

lesznek ugyanolyanok; vadak és, ha nem is gonoszok, mindenesetre mogorvák. *Huornok*nak hívják őket. Találkoztam már néhányval, de szóba nem elegyedtem velük, s magamtól soha nem keresem a társaságukat. Teljesen mások, mint a felnőtt entek. Ők velünk mindig kedvesek, válaszolnak arra, amit kérdezünk, mesélnek nekünk, ha kérjük.

Többször is találkoztam már Fangornnal, a legöregebb enttel. Persze ez a név nem a mi nyelvünkön van; úgy sokkal hosszabb lenne, hosszabb mindennél, amit eddig elmondtam. Az ent-nyelvben a nevek mindent elmondanak, ami a viselőjükkel történt, így az övé különösen hosszú. A szeméből is rengeteg mindent lehet kiolvasni, olyan dolgokat, amiket csak érezni lehet igazán, ha szavakba öntjük, nagyobb részük már elveszik. Az ő élete annyira régen kezdődött, hogy mi el se tudjuk képzelni. Van rajta kívül még néhány ent, akik hihetetlenül öregek, de a legvénebb ő. Az enteknek persze nagyon hosszú az életük; ha engem meg nem ölnek, s nem változom fává (ezt pedig nem igazán hiszem), én is olyan idős leszek, mint ő.

Persze kevés entet ölnek meg; egyrészt azért, mert nagyon erősek vagyunk, másrészt azért, mert nem avatkozunk be a háborúba, harmadrészt azért, mert sokan nem is hiszik el, hogy valóban létezők. Igaz, hogy a szárazság is végezhet velünk. Volt már az én életemben is; nem akkora, hogy az életem veszélybe kerüljön, de ahhoz éppen elég nagy, hogy el tudjam képzelni, milyen lehet belehalni.

De általában nemigen gondolok a halálra. Szinte biztos vagyok benne, hogy hosszú, nagyon hosszú életben lesz részem, mint a legtöbb entnek.

Rólunk legendák és énekek szólnak. Ezek megemlékeznek hosszú életünkre is, de leginkább arról beszélnek, hogyan keresték az entek az entasszonyokat. Persze az emberek nagy része mesének tekinti őket. Ez azonban a javunkra válik; a gonoszok nem próbálnak meg elpusztítani, vagy az uralmuk alá hajtani minket.

Az öreg tündék és a mágusok ismernek minket. Egy Gandalf nevű mágus többször is eljött hozzánk, beszélgetett az idősebb entekkel. Én is láttam őt, s mikor rám nézett, szemében (bár sokkal nehezebb volt olvasni belőle, mint egy ent szeméből) ugyanazt láttam, mint amit apámnál, és a többi felnőttél szoktam; szomorúságot, örömmel vegyest. Nem csak ebben hasonlít ránk; ő is szereti az erdőket, a fákat. Viszont különbségek is vannak; őt, meg a társait leköti ez a Szauron, meg még az Erdő tudja mi. Fangorn szerint a mágusok folyton a jövő miatt aggódnak. Mi nem; lehet, hogy azért, mert nem tudunk annyit a világról, mint ők. Bár én azt hiszem, hogy ha tudnánk, akkor se aggódnánk.

Igaz, Szauront az entek is gyűlölik. Apám azt mondta, hogy Szauron az entekkel is ugyanazt tette, mint a tündékkel; a mi megcsúfolásunkra megalkotta a trollokat, akik gonoszak, és ember-mércével mérve nagyon erősek - pedig sokkal gyengébbek, mint mi. Nem láttam még trollokat, de azt hallottam róluk, hogy nagyon csúfak, de nekünk nem jelentenek ellenfelet. Az entek ezért gyűlölik Szauront, de bosszút nem állnak rajta, mivel a harcolást még nála is jobban utálják. Én se szeretem azt a gondolatot, hogy valakit bántsak; teljes erőmet még soha nem fejtettem ki senkivel szemben.

Ha közeledik az este, keresni kezdem apámat. Ez néha nagyon rövid, néha hosszabb ideig tart, de olyan még soha nem fordult elő, hogy ne sikerült volna. Ha végül megtalálom, elmondja, hol alszunk ma éjjel, utána elmegyünk oda. Iszunk az ent-vízből - kicsit másfajtából, mint amelyet reggel szoktunk inni - aztán megállunk egy helyen, és elalszunk. Ha esik az eső, ki szoktunk menni alvóhelyünkről (ami

általában egy barlangféleség), mivel az entek szeretik a vizet - úgy, mint a fák. Ha az eső eláll, fel szoktunk ébredni - ilyenkor visszamegyünk az alvóhelyre.

Az entek néha álmodnak is. Álmaik szépek: arról szólnak, hogy megtalálják az entasszonyokat, s hogy ezután együtt élnek. Ha ilyen álmokból ébrednek fel, mindig szomorúak lesznek, mert eszükbe jut az a régi pillanat, mikor az entasszonyok kertjeit kiégetve, elpusztítva és üresen találták.

Előfordulnak viszont olyan álmok is, amelyekben egyszerűen csak az erdőt járjuk, éppúgy, mint a valóságban. De ezek is ritkák; általában csak végigalusszuk az éjszakát, álmok nélkül. Ha változik az idő, felébredünk, mivel ilyenkor érezzük azt leginkább, mint a fák. S mikor felkel a nap, szemünk vele egy időben fölnyílik.

Egészében véve jó életet élünk; csupán egy dologban szenvedünk hiányt. Ez pedig nem más, mint az entasszonyok. Ugyan soha nem adjuk fel a reményt, hogy megtaláljuk őket, ha a felnőttek erre gondolnak, mindig szomorúak lesznek. Azonban más gondunk nincs: erdőben élünk, szeretett fáink között, a háborúkkal nem kell foglalkoznunk, s azt tesszük, amit a leginkább szeretnénk tenni: járjuk az erdőt, iszunk az ent-vízből, s a fákkal beszélgetünk.

Hát így telnek egy enting mindennapjai.

Ám van még egy gondolat, ami foglalkoztat, s nem telik el nap anélkül, hogy eszembe ne jutna. Ez nem más, mint az, hogy nem kell már sok idő ahhoz, hogy a hiányolt dolgok száma egyről kettőre növekedjen.

Hamarosan felnövök. S akkor nem lesznek többé entingek a világon.

Győrkösné Fekete Mária

A nevem Szirtmagasi. Mármint ha jól emlékszem. Az egyetlen élő ent vagyok.

A halhatatlanság, mit Galadrieltől kaptam, örök magányra kárhoztatott. Ennek több millió éve már, úgy gondolom. Bár az időnek nincs jelentősége számomra.

Már a születésem is kész csoda. A régi világ pusztulásának köszönhetem, melyet a tündék megénekeltek, miszerint akkor találkoznak az entek az ent-asszonyokkal, ha eljön a „Tél”. Persze csak képletesen. A „Tél” valójában Szarumán végső gonosztette volt.

Egyszer régen, még születésem előtt tündék, az entek, az emberek, a törpök és a hobbitok együtt szálltak szembe Szauroonnal, Szarumánnal, az orkokkal és mindenféle lényekkel, akik a gonoszt szolgálták. Apám érdeme volt, hogy Vasudvardot, Szarumán bűvőhelyét sikerült bevenniük. Sok harc, vér, könny és szenvedés után végül sikerült elpusztítani a Gyűrűt, melyből Szauron az erejét nyerte, s vele együtt őt magát is. Szarumánt Kígyónyelv ölte meg, saját rabszolgája, aki nem bírta tovább a megaláztatást. Szarumán, a mágus a hobbitok szeme láttára vált köddé, ám végleg el nem pusztult. Sötét lelke nem tudott alakot ölteni – mint korábban Szauroné –, ám valószínűleg testből testbe szállva gyűjtötte erejét a végső bosszúra. Aztán kétezer évvel a vereség után visszatért, sötétségbe borította a földet, mely idővel elpusztított minden élőt. De végül ebbe a győzelmébe ő maga is belepusztult.

Galadriel, a tündék fejedelemasszonya mindezt előre látta a Tükrében, eljött hát a tengeren túlról, hogy magával vigye az apámat, az egyetlent, aki még élt azok közül, akik harcoltak a Gyűrű Harcában. De apám nem ment vele. Még mindig arra várt, hogy az entek megtalálják asszonyaikat, és entingek születnek, hiszen már csak néhányan voltak. Azt kérte Galadrieltől, hogy hagyja őt a sorsára, hisz már nagyon öreg, és utódok nélkül úgyszólván kipusztul a faj.

Galadriel lelke belesajdult a vágyakozásba, ami az öreg ent szavaiból és tekintetéből áradt. Ezért megkereste az ent-asszonyokat, és elhozta őket a Fangorn-erdőbe. Ebből a találkozásból fogantak az entingek, az entek gyermekei. Én Szilszakáll és Szálsudár gyermeke vagyok.

Galadriel látta az entek boldogságát, de tudta, hogy ez nem tart sokáig. Ezért azt mondta apámnak:

- Nem tehetek semmit, amivel megakadályozhatnám a pusztulásotokat. Rövid a boldogság, melyre oly sokáig vártatok. De a fiadnak halhatatlanságot adok. Sajnos nincs több hatalmam. Ám ő túlél mindent és mindenkit.

Mindezt apám mesélte el nekem. Aztán beköszöntött a sötétség. Végignézttem apám és anyám, és a többi ent halálát, meg a madarakét, állatokét és növényekét, a Fangorn erdőét. Végül egyedül maradtam.

Eleinte sötétben éltem, és teljesen egyedül. Nem voltak nappalok és éjszakák, egyedül voltam a gondolataimmal. Később már gondolataim sem voltak. És hideg volt, nagyon hideg. Aztán egyszer vakító fényesség támadt, és óriási robbanás rázta meg a világot. A föld beomlott körülöttem, és mindent elborított a víz. Nem tudom, mennyi idő múlva sodródtam szárazföldre, és azt sem tudtam, hogy hol. Mély alvásba menekültem, mintha fa lennék.

Aztán – évszázadok múlva? – megjelentek az első növények, lassan zöldbe borult minden, a vízben furcsa élőlények úszkáltak, néhány kimászott a partra, majd elrepült, vagy felmászott a fákra...

Aztán lemászott a fáról, két lábra állt. Eleinte ösztönösen, majd úgy tűnt, tudatosan cselekszik. Felfedezte a tüzet. (A tűz nekem ellenségem, el nem pusztít, de fájdalmat okoz. De ezek a lények uralmuk alá hajtották.)

Különböző eszközöket készítettek, ezeket főleg önvédelemre és vadászatra. Már nem a földről, hanem edényekből ettek.

Véres drámák szemtanúja voltam. A kétlábúak és a négylábúak között dúlt a harc, bár akkoriban még csak akkor, ha éhesek voltak, vagy veszélyben érezték az életüket. Láttam a ma élő állatok őseit, lassú átváltozásukat a mai formájukra.

A kétlábúak szaporodtak, elvándoroltak az erdőkből, a barlangokat kunyhók, vagy földbe vájt üregek váltották fel. Emiatt először azt hittem, ők a hobbitok utódai – ugyan elég szőrösök voltak hozzá, de nagyobbak. Apám elmondása alapján tudtam, milyenek voltak a tündék, törpök, hobbitok, emberek. Így a kétlábúakat elneveztem embereknek.

Szóval az emberek szaporodtak, békességben éltek egymással és a természettel, és csak szükségből öltek. De aztán a hegyeken túlról más emberek jöttek, vadak és gonoszak, és azóta nincs béke a világon.

Az állatbőröket felváltották a mindenféle fura öltözékek, már nem mezítláb jártak, és nem gyalog. Lóhátra szálltak, vagy a lovakat és más erős négylábú állatokat olyan szerkezetek elé kötötték, melyek kerekeken gurultak. Aztán már nem voltak többé egyenlők. Vezéreket és uralkodókat választottak maguk közül, ami nem lett volna baj, hiszen apám idejében is ez volt a természetes – már ha

arra méltó személy került a tömegek élére. Isteneiket imádtak, ezt vallásnak nevezték. Megjelent a pénz, és vele a hatalom. Ám a gonosz és hataloméhes, vagy egyszerűen csak a más vallást el nem fogadó uralkodók és vezérek háborúkat robbantottak ki, uralmuk alá hajtották az ellenállást meg sem kísérelő, vagy arra képtelen népeket.

Számomra érthetetlen módon, mert én, aki láttam a sötétséget, mindennél többre becsülöm a napfényt, a jó levegőt, a tiszta, friss vizet és a nyugalmat. Persze én ent vagyok, nem ismerem a türelmetlenséget, különben hogy is élhettem volna át ép ésszel a magány hosszú éveit? De az emberek élete olyan rövid. Miért hajszolnak állandóan valamit, miközben elrohan mellettük az életük? Pusztítják a természetet, egymást, s mindazt, amit ők maguk hoztak létre. Mindazokat a csodálatos találmányokat, amit ők fedeztek fel, a pusztítás szolgálatába állítják. A gépeket, melyek a levegőben szállnak, mint a madarak, vagy a nagy vizek mélyén úsznak, mélyebben, mint a halak... Mindenféle – számomra felfoghatatlan – magasztos eszmék, isteneik, vagy egyszerűen a hatalom miatt.

Persze nem mindent saját szememmel láttam, mert van egy gyűlöletes, ám kétségtelenül hasznos találmányuk: a papír. Gyűlölöm, mert főleg fából készül, de mivel – eléggé el nem ítélni való módon – az emberek általában eldobálják, ezekből értesülök a világ dolgairól (újságnak hívják). A halhatatlan alkalmazkodik minden újhoz, én is megértem a nyelveket, és értem az írott jeleiket.

Ma egy erdő közepén élek, mint egy vénséges vén fa. Tavasszal előbújnak a leveleim, ősszel lehullanak. Talán annyiban különbözöm, hogy rám nem szállnak madarak, és nem raknak rám fészket. Ugyanis éjszakánként útra kelek, hogy tájékozódjak, mi történik körülöttem a világban. Bár sok embert láttam és látok az erdőben is. Például az embergyerekeket. Olyan ruhákban járnak, hogy ha nem hallanám, észre se venném őket. Ők cserkészeknek hívják magukat.

Érdekes, hogy emberek inkább nagy kőházakban laknak, rajtuk kicsi nyílásokkal, ahelyett hogy az erdőben élnének. Minden reggel madár-csicsergésre ébredhetnének a friss levegőn, ehelyett szívják a füstöt, melytől néhol alig látszik az ég kékje.

Nagy utat tettem meg onnan, ahol valaha a Fangorn-erdő volt. Ki tudja, mi van ma a helyén? Oly sok idő telt el, de még élénken él emlékezetemben apám bölcs és féltő tekintete. Vajon látta-e előre, hogy a halhatatlanság inkább átok, mint ajándék? Egyszer így, egyszer úgy gondolom. Ezek csak érzések, hangulatok, pont, mint az emberekénél. Néha boldogok, néha szomorúak. A különbség annyi, hogy ők alakíthatják a sorsukat. Legalábbis manapság, mikor már nem fenyegeti őket a rabszolgaság, vagy olyan háborúk, ahol a cél egy-egy faj kiirtása, mint a nem is túl távoli múltban. De ezekről nem akarok beszélni, annál fájdalmasabb. Érzelmős, vén ent vagyok, vagy inkább enting, az utolsó.

Azt hiszem, Galadrielnek célja volt velem. Bízom benne, hogy a tengeren túli boldog ország, ahová Szürkerévből hajóztak, túlélte mindent, és ott élnek ma is a Gyűrű Hordozói, Gandalf, Legolas és barátja, Gimli, a törp, és ott élnek a hobbitok, Bilbó, Frodó és Samu, és nagyon boldogok. És mivel

minden faj képviselteti magát a régi dicsőséges időkből, csak az entek nem, várom Galadrielt, hogy egyszer csak megjelenik, fenségesen és gyönyörűen, és elvisz oda, ahol nem fáj a múlt.

Gyurovics Ilona

A gyermek entingek még mozgékonyabbak, mint a felnőttek, sőt mozgás nélkül elveszettnek érzik magukat és értelmetlennek az életet. Fáradhatatlan felfedezők, körbe-körbe járkák az erdőt, ahol élnek. Önállóak, és bár sokat tanulnak a szüleiktől, szeretik inkább saját maguk felfedezni az életet. Beszélni nem sokat hallhatjuk őket, feleslegesnek érzik a szavakra vesztegetni az idő, minél többet akarnak látni és megismerni. Csodálják, imádják a fákat, legyen az akár egy sudár jegenye vagy egy zord, ősi, hatalmas fenyő. Mindegyiküknek van kedvenc fafajtája, sőt fája, és későbbi, felnőtté válásuk éveiben kezdenek egyre inkább arra hasonlítani. Víz nélkül nem tudnának létezni, a „csodafolyadékokban” azonban semmi csoda nincs, csupán az életöröm és az egészség zubog benne, átjárva azt, aki abban a szerencsében részesülhet (persze az enteken kívül), hogy belekortyolhat az éltető nedűbe.

Nem sok enting-gyermek találkozik az erdő örök ellenségeivel, a favágókkal, akik kérlelhetetlenül irtják az entek által imádott lényeket, a fákat, és vigyázatlanul törik meg a csendet, letapossák a szent fűvet, melyen az entingek oly gondosan és nesztelenül lépkednek, hogy ne zavarják meg a békés nyugalmat. Ezekről a „rémekről” csak a szüleiktől vagy a madaraktól hallanak, s szörnyülködnek az általuk végzett pusztításon, az életek eme kegyetlen megsemmisítésén.

Itt is megvan azonban a nemek közti különbség: a fiú entingek szertelenebbek, nem foglalkoznak annyit az apró gondokkal, míg a lány-entingek imádnak pepecselni, és érzékenyebbek egy-egy dologra. Szinte mindegyik lány-enting rendelkezik saját kerttel, ahol gondosan tesz-vesz, csendesen elbeszélget egy-egy kismadárral, kutatja a világ híreit, és vágyakozik más tájak megismerésére, és arra, hogy javíthasson minden rossz dolgon, legyen az bárhol is, a Föld bármely szegletében. A női entingekben ez az elhatározás az évek teltevel egyre inkább nő, ezért van az, hogy míg a fiú-entingek minél inkább belenyugszanak a sorsukba, és kedvenc helyükön töltik idejük fő részét, a lányok folyton vándorolnak, próbálják megtalálni a lelkük megnyugtató szolgálat legjobb helyét.

Az entingek hangja gyermekkoruktól kezdve mély tónusú, s ez által igen megnyugtató, aki meghallja, abból rögtön elszáll a bánat, a düh, és mélységes nyugalom és béke járja át. Külsejük

változó, lehetnek vékonyak, sudarak, vagy zömökek, de mindegyikük magas és erős, aki nem ismeri őket, abban bizony első ránézésre félelmet keltenek. Ezt a tulajdonságukat használják ki az ellenségeikkel szemben, melyek a harmadkorban, a Szauron sötét ügyeiből táplálkozó orkokat tekintve, igen sokan lettek. Ilyenkor mély hangjuk tónusa elvesztette kedvességét, és rettegést vitt a betolakodók könyörtelen szívébe. Sajnos azonban az orkok gonoszsága egy idő után még így is túltett a félelmükön, pillanatnyi riadalmukon, és kegyelem nélkül irtották az oly kedves fákat, gyűlöletet ültetve ezzel az egyébként békés entingek szívébe.

Amikor az entingek serdülni kezdtek, észrevették az ellenkező neműek szépségét, és vágyakozni kezdtek megállapodott életre, a családra. Ugyanúgy udvaroltak a lányentingeknek, akár az emberek, habár ők némileg csendesebbek, visszafogottabbak, megértőbbek lettek. Segítettek nekik a kertek gondozásában, és egy idő után szívesebben sétáltak kedvesükkel, mint az egyébként oly nagyra értékelt magányos napokon. Beszéd nélkül is megértették egymást, együtt örültek egy-egy új kis fának, a napfénynek, vagy a világ részeiből érkező jó híreknek. Később, amikor gyermekük született, megtanították nekik ugyanazokat a dolgokat, amiket valamikor ők tanultak a saját szüleiktől.

Az entingek jó barátságban voltak a tündékkal, főként az erdő-tündékkal, akik ugyanúgy rajongtak a fákért és az erdő összes lakójáért, mint ők, de sajnos a harmadkor idején, amikor már kevesen voltak mind a tündék, mind az entek, igen-igen ritkán találkoztak, és osztották meg tapasztalataikat.

Ahogy az entingek végérvényesen elérték magasságukat és a felnőttkorba értek, egyre inkább nehezükre esett az állandó járkálás, így gyakran megtörtént, hogy több hétig, hónapig is ugyanazon a helyen állva figyeltek, és mivel azokban az erdőkben, ahol ők éltek, nem sokan jártak, akikkel beszédbe elegyedhetek volna, hallgattak. Ezért esett nehezükre a sok beszéd, amikor nagy ritkán olyannal találkoztak, akivel kommunikálhattak volna, habár igen jól és érdekesen tudtak mesélni a régmúltról. Ha egy enting már nagyon régóta nem használta a szavakat kommunikációra, megesett, hogy saját nyelvével keverve mondta mondandóját, és bizony figyelmeztetni kellett a messzi földről érkezett idegennek, hogy számára a beszéd érthetetlen. Ilyenkor persze az enting mormogott magának egy kicsit, majd nagy igyekezettel próbált visszaállni a megfelelő nyelvre.

Idős korukra annyira megváltoztak, hogy ha az arra járó nem figyelt (vagy figyelt volna, de avatatlan szemekkel tekintett az előtte álló élőlényre), sokszor összekeverte őket a valódi fákkal, pedig az entingek, habár egyre jobban hasonlítottak kedvenc „teremtményeikre” nem

fák. Sok olyan enting létezett viszont, amely a sok egy helyben álldogálástól és némaságtól odanőtt a föld azon pontjára, ahol épp állt, valódi gyökereket eresztett, fává vált, és elfelejtette a beszédet, legyen az ent-szó, emberi-, törp-, ork-, vagy tündenyelv.

Akit az entingek a bizalmukba avattak, mindig megkínálták azzal a bizonyos itallal, amit ők csak víznek hívtak, az idegenek viszont „csodafolyadéknak”. Senki sem tudta meg soha, hogy mit tartalmazott a nedű, pedig sokan próbálták megfejteni a rejtélyt. A legnagyobb a valószínűsége annak, hogy semmi különös anyag nem volt benne, egyszerűen csak az entek és az erdő életerejétől kapta hatását, amivel magát a megfáradt vándort is újult erővel töltötte el, és megnövelte energiáit. E különös italnak volt még egy érdekes hatása is: aki ivott belőle, annak nőtt a magassága. És ha valaki csak egyszer is megkóstolta, életében soha nem felejtette az édes ízt, melyet a „csodafolyadék”-ban érzett.

Az entingek rettenetesen nagy testi erővel rendelkeztek, a legtöbbben közülük erősebbek voltak, mint a fák. Sokszor megtörtént, hogy egy-egy fáradt utazót, szomjúságtól tikkadt vándort a saját karjaikon, melyek leveles ágakhoz hasonlítottak, vittek az erdő mélyére, hogy az visszanyerje életerejét.

Sok gonosz lélek félt viszont az ent-erdőtől, hisz ezeket az entingek gyűlölték és ha tehették, nem bántak velük kesztyűs kézzel. Ezek terjeszteni kezdték az entek gonoszságát, amit egy időben azok is elhittek, akiknek semmi okuk nem lett volna a félelemre, ha arra vetődnek, de mivel rettegtek a rossz hírű lényektől, messze elkerülték a helyet. Ez is hozzávezetett ahhoz, hogy az entingek egyre inkább elfelejtették az idegen népek beszédét, és idő kellett hozzá, hogy az arra járóban megbízzanak, és beszédbe elegyedjenek vele.

Szinte mindegyik enting más volt és más fafajtára hasonlított, így igen könnyű volt őket megkülönböztetni egymástól. S így, bár testileg amiatt egyformának tűnhettek az avatatlan szemeknek, hogy fákhöz hasonlítottak, mégis mindegyik más és más volt.

Sajnos, az entek is már csak a régi idők meséiben élnek, eltűntek ezek a csodálatos lények.

Kikillai Józsefné, Judit

Este, amikor elcsendesült az erdő és a csillagok fényesen ragyogtak, a felhők az égen vágattak, Pippin és Trufa kiült a barlang elé. Csendben üldögéltek, mindketten az otthoniakra gondoltak, a családjukra, a barátaikra, a gyerekekre.

- Miért szomorkodtok itt, hiszen olyan szépen süt a Hold?! – szólalt meg mögöttük Szilszakáll.
- Honvágyunk van – mondta Trufa. – Nagyon hiányzik a népünk. Tegnap te is meséltél az asszonyaitokról, hogy mennyire, de mennyire hiányoznak. Beszéltél Fimbrethilről, a könnyűléptűről, de alig beszéltél nekünk az entingekről.
- Hát, bizony szomorú nekem rájuk emlékezni, mert már nagyon régen nem hallottam csilingelő nevetésüket. De a kedvetekért mesélek róluk is. Sarjú korukban az entingek még ugyanolyan hamariak, mint ti vagytok. Bregalad se fog talán sose megkomolyodni, pedig ő már nem is fiatal. Képzelfetek el rengeteg enting gyereket, akik ugyanúgy rohannak mindig, mint ő, nem sokáig gondolkodnak azon, mikor mit tegyenek, hanem teszik. Akkoriban próbáltuk csitítani őket, de azt hiszem, ez minden más népnél így van, hogy a fiatalokban több az energia. Látjátok, most bezzeg mennyire örülnék neki, ha itt rohangálnának újra körülöttem.
- Mit csináltak napközben az entingek?
- A reggeli harmat mindennél frissítőbb az entek számára. Kora hajnalban minden ent-család egy nagy tisztáson gyülekezett. Felálltunk egy nagy csoportba és karjainkat az üde reggeli napsütésben a nap felé nyújtva szívtuk magunkba az éltető fényt és meleget. Ezután az entingek minden reggel felálltak velünk, idősebbekkel szemben, és karjaikkal különféle mozdulatokat végeztek. Hol jobbra, hol balra nyújtogatták karjaikat, forogtak, összefogódzkodtak. Tudjátok, akkoriban sokat jártak ide a tündék, ők tanították az ent-csemetéket a tünde-nyelvre. Amikor egyszer a tündéknek nagyon jó kedvük volt, ők szárnyaltak úgy pihekönnyű fátylaikban előttünk örömben. Azt mondták nekünk, hogy most táncolnak. Ez a gyerekeinknek annyira megtetszett, hogy attól kezdve minden reggel táncoltak ők is nekünk. Nem minden enting táncolt, az idősebbek közülük inkább énekeltek. Mi entek nagyon szeretünk énekelni, de a tánc az a fiataloknak való. De olyan jó volt nézni őket, bárcsak újra láthatnám!

Ezután jött a tanítás. A tündék sok mindenre megtanították a gyerekeinket, legfőképpen a Közös Nyelvre, hiszen nagyon sok idegen nép tévedt be az erdőnkbe, és így megértettük egymást, hiszen a mi nyelvünket más nem tudta megtanulni. Mi is próbáltuk megtanítani a tündéket a fák nyelvére is, de nem tudták megtanulni azt sem. Aztán nagyon sokat meséltek nekünk a népek történetéről, sok-sok éneket tanítottak meg nekünk. Elénekeljem nektek a névsort, most, hogy már beletettem a ti népetek nevét is?

- Köszönjük, Szilszakáll, majd inkább holnap reggel, mert úgy érzem, nagyon hosszúra nyúlna az ének. Inkább mesélj még az entingekről! – kérte Pippin a vén fangornit.
- A délelőtti tehát a tündékkel töltötték. Ezután jött az ebéd. Minden enting gyerek nagyon várta, hiszen ti magatok is éreztétek, hogy mennyire átjárta egész testeteket felfrissítő hatása.

- Az entingeknek nagyon fontos, hogy minél szebbek, erősebbek, magasabbak legyenek. Az italtól lett a bőrük szép, egészségesen fényes, a hajuk erős szálú, a lábuk erősebb, hiszen minél nagyobbak, magasabbak lettek, annál fontosabb volt, hogy lábuk elbírja a nagy súlyt. Időnként - a ti időtök szerint évente - összegyűltek az entingek kisebb fajta diadalokra és kipróbálták, ki mennyit fejlődött, erősödött az elmúlt időben. Ketten-ketten szembeálltak egymással és megpróbálták a másikat maguk felé húzni. A vesztesnek ilyenkor el kellett énekelnie egy dalt, amelyben a másikat dicsőítette. Persze, ha a legközelebbi viadalon erősebb lett, és ő nyert, ő is megkapta a maga dalát. Ezek a mulatságok nekünk, idősebb enteknek is nagyon jó szórakozást nyújtottak.
- De hát, mire mindenki megvívta a maga versenyét, több nap is eltelt, nem? – kérdezte Pippin.
- Persze, de hát nem ráértünk? Különböző is, hova lett volna az a nagy sietség?
- Igazad is van, itt ebben a friss levegőben, napsütötte tájon, a patakok csörgedezése mellett én sem vágnék talán másra, minthogy jól érezzem magam. – válaszolta Pippin. – Folytasd, kérlek!
- A viadal addig tartott, amíg minden párból a győztesek is ki nem álltak egymással. Addig versenyeztek, amíg csak egy pár maradt. Amikor ők is megküzdöttek egymással, a végső győztes megkapta a Fangorn bajnoka címet. A tündéktől kaptunk egy ezüstszállal szőtt, nagyon szépen hímzett hosszú kendőt, a Fangorn bajnoka szöveggel és egy gyönyörű, az éjszakában is fénylő zöld fa ábrájával. A zöld fonalat szentjánosbogárcák örömkönnyeivel festették be, attól fénylett a kendő később. A bajnok megkapta ezt a kendőt, és a következő viadalig joga volt a derekára kötve viselnie. A viadal végén nagyszabású ünneplést tartottunk, ami főleg az entinglányok örömére szolgált, hiszen az erőversenyen csak a fiúk vettek részt. A lányok szebbnél szebb virágokkal díszítették fel a fákat és magukra is tündökletes színekben pompázó, illatosabbnál illatosabb virágokat akasztottak. A bajnokság után következett ugyanis a lányok szépségversenye. Sorban felvonultak és minden lány körbeforgott előttünk, hogy lássuk, ki milyen szépen díszítette fel magát. Minden lány fűzött gallyakból, illatos fűből egy kosárkát, bogyókkal, virágokkal feldíszítve és ebbe kellett beledobálni a szavazatokat.
- Szavazatokat? Honnan vettetek itt papírt? És kik szavazhattak? – csodálkozott Trufa.
- Persze, nem papírral kellett szavazni. Mindenki olyan termést, levelet dobott a kosárába, amilyen családba tartozott. Ki makkot, tobozt, gubacsot dobott. Akinek virága volt, az azt tett a kosárba, akinek meg csak levelei, az azt. Természetesen mindenki szavazhatott, az ifjak és az idősebbek is, de mind a bajnokságban, mind a szépségversenyben csak fiatal ent vehetett részt. Nekünk, idősebbeknek tökéletesen elég volt nézni őket, és örülni az szépségüknek, erejüknek. Amikor az ent-tanács úgy döntött, hogy vége a versenynek, megszámták a szavazatokat és a legszebb lány megkapta a Fangorn szépe díját. A tündérektől kaptunk egy másik szépen hímzett kendőt is, amibe aranyszállal hímezték bele a Fangorn szépe szavakat tündéül és entül is, és rengeteg aranyosan fénylő nap és hold ábra díszítette a kendőt. A legszebb lány ezt kapta meg, és ő is hordhatta egy évig a nyakában. De ezzel még nem volt vége. Az ügyesebb lányok koszorúkat fűztek a virágokból, bogyókból, gyümölcsökből, levelekből, amelyeket a kosárájukba kaptak és ezek közül az ent-tanács néhány tiszteletre méltó tagja kiválasztotta a legszebbet. Ezt a legszebb koszorút még plusz ajándékként megkapta a Fangorn-bajnok és a nyakába akasztva hordhatta,

amíg el nem hervadt. Erre nagyon vigyáztak a fiúk, hogy minél később történjen meg, ezért rendszeresen locsolgatták a mi éltető vizünkkel. Főleg akkor tartotta a bajnok nagy becsben a koszorúját, ha olyan ent-lánytól kapta, aki nagyon kedves volt a szívének. Hadd dicsekedjek, én is többször voltam bajnok annak idején, és bizony sokáig megőriztem a sok koszorút, amit Fimbrethiltől kaptam. Mert ő nem csak gyönyörű volt, de nagyon ügyes is. Persze a többi koszorút is megkapta egy-egy fiú attól a lánytól, akinek tetszett. Jaj, hány szerelem bontakozott ki egy-egy ilyen ünnep alkalmából, ha tudnátok! De szép is volt!

- Most sajnálom csak igazán, hogy nincsenek már ent asszonyok és gyerekek. Milyen csodálatos lehetett itt az élet! – sóhajtott fel a két hobbit, szinte egyszerre.
- Ugye? Biztos, hogy nem láttatok útjaitok során entasszonyokat sehol? – kérdezte Szilszakáll reménykedve.
- Sajnos, nem! De ezentúl, ha visszajutunk még hazánkba, nagyon fogjuk figyelni, hogy hátha meglátjuk őket.
- Persze ezek a viadalok nem voltak mindennaposak. Délutánonként minden entgyerek ment segíteni anyjuknak a kertek rendberakásában, szántottak, vetettek, ültettek, gyomláltak minden nap.
- Akárcsak a hobbitok. Mi is nagyon szeretjük a kertünket gondozni. Vajon, meglátjuk-e még valaha hazánkat? De mesélj még! Játszottak-e valamit az entingek?
- Persze, hiszen ők még bohók voltak, hozzánk, megfontolt öregekhez képest. Például nagyon sok méhek, darazsak által elhagyott gubacs volt odatapadva a fák kérgéhez. A fiú entek letörték ezeket és rugdosták egymásnak. A lányok is szerették a gubacslabdákat dobálni egymásnak, és nagyokat kacagtak, ha elkapták őket. Sajnos, ezeknek elég vékony volt a faluk, a nagy rugdosásban, dobálásban különben is hamar szétrepedtek, meg hát idővel el is fogytak az üres kaptárok. Ezért a lányok később elszáradt indákból, lapulevelekből sűrűre fonott labdákat készítettek, és azokkal játszottak tovább.

Aztán a lányok kedves szórakozása volt, hogy úgy csalogatták a madarakat magukhoz, hogy utánózták azok csiripelését. Amikor a sok madár összegyűlt a lányok karjain, közösen énekelgettek a madarakkal. Előbb-utóbb ez a nagy hancúrozás odacsalogatta a fiú enteket is köréjük. Ők is hamar kedvet kaptak, és a lányokhoz képest mélyebb hangjukkal megfűszerezték a dalok hangulatát. Persze, ilyenkor is sok románc alakult ki a fiatalok között. Úgy hallottuk a tündéktől, hogy ha valaki kedveskedni akart a kedvesének, szebbnél szebb ajándékokat adtak egymásnak, például fényes, drágakővel díszített láncokat, gyöngyöket. Ezt a szokást is átvettük tőlük. A mi fiúinktól kapott legszebb ajándék egy entleány számára: a fagyöngyökből fűzött lánc volt. Képzeljétek el, a mi tömpe ujjainkkal mennyi kínlódás volt egy fiú számára olyan babra munka, mint azoknak az apró gyöngyöknek a felfűzése. Amelyik fiú erre vállalkozott egy lány kedvéért, annak tényleg igazán fontos volt az a lány. Általában ilyen gáláns ajándéknak egy leány sem tudott ellenállni, és viszonzta is a fiú ajándékát. Minden lány igyekezett valami nagyon eredeti és megható ajándékot kitalálni kedvesének viszonzásul. Tudjátok, én mit kaptam az én szép kedvesemtől szerelmünk hajnalán?

- Olyan nagyon szép, nyugodt volt itt az életetek, nagyon irigylésre méltó. Kíváncsian várom, milyen meglepetésben részesültél. – mondta Trufa

- Tudjátok, ifjú enting koromban még világosbarna volt a bőröm, a karom és üdezöld a hajam. A szemem meg mélyzöld, mint a legsötétebb barlang mélyén csordogáló patak vize. Ajkaim meggyvörösek. Fimbrethhilem, drágám összeszedte az erdő mélyén található bokrokról a szám színéhez hasonlító bogyókat és elég ritkásan felfűzte egy indára őket. Majd kedves csilingelő hangján magához csalogatott különböző zöld színű lepkéket, olyanokat, amilyen színeim nekem voltak. Ezeket megkérte, hogy szálljanak le az inda üres részeire és ezzel a láncsal feldíszítve magát ellejtett előttem egy gyönyörű táncot, miközben elénekelte életem legszebb szerelmes dalát. Ekkor jegyeztük el magunkat. Ó, hol vagy Szálsudaram?
 - Ó, ez tényleg nagyon megható lehetett. És megvan még ez a lánc?
 - Persze, minden emlékem megvan ifjúkoromból egy ládában a barlangom mélyén. Sajnos, nem tudom megmutatni nektek őket, mert félek, szétfoszlanának, ha hozzányúlnánk.
 - Nem baj, így is el tudjuk képzelni, olyan szemléletesen írtad le őket.
 - Lassan végére is járok már édes entingjeim napjainak elmesélésével. Hol is tartottunk?
 - Ott tartottál, hogy sokat segítettek a gyerekek anyjuknak a kertben. – emlékeztette Pippin Szilszakállt.
 - Ó, persze! Na, ezután jött a nap fénypontja az entingek számára. Biztos láttátok az Entséd mellett idefelé azt a fényes zuhatagot, ugye?
 - Igen, egy kicsit lejjebb ittunk is a vízből, olyan tiszta, üde víz csörgedezett arra.
 - A munka után minden enting elvonult a vízeséshez. Belegyalogoltak a vízbe és ott tapicskoltak, majd felsétáltak a vízesés alá, és a permetben sokáig élvezték a víz tisztító, frissítő hatását. A bátrabbak minden esetben besétáltak egészen a vízesés alá és ott pörögtek, forogtak, hajladoztak, míg csak kellemesen fel nem üdültek. Ezután ment mindenki haza. Itt nagyon szépen fénylenek a csillagok, fújdogál a lenge szellő. Sokszor az esti vacsorájukat is úgy fogyasztották el, hogy kiültek egy nagy tisztásra. A vacsora után még sokszor üldögéltek a réten és nézegették a csillagokat csendben, és elmélkedtek a világ dolgain.
- Persze, volt olyan, hogy valaki elkezdett egy nótát dúdolni és szép lassan mindenki énekelt a végén. Sokszor jöttek az entszülők értük, hogy most már ideje lefeküdni. Mint ahogy most már én is úgy érzem, ideje lesz nekünk is lefeküdnünk, mert holnap kezdődik a nagy tanács és lesz dolgunk elég – fejezte be hosszú elbeszélését Szilszakáll.
- Nagyon örülünk, hogy ilyen bőven meséltél nekünk a gyerekeitek életéről. Csodálatos lehetett itt élni akkoriban. Persze, biztos most is az, csak hát csendesebb az élet ma már errefelé. – szólt Pippin. - Azt hiszem, egy kicsit mi is itt maradunk a barlang előtt, és elmélkedünk a világ dolgairól. Remélem, minden társunk egészségesben él valahol, és egyszer újra találkozunk mindannyian.

A két hobbit ezzel jóéjszakát kívánt az öreg enttől. Egymáshoz bújtak, mert kicsit lehűlt az idő, s nézték a csillagokat, megpróbálták kitalálni, vajon a többiek mit látnak, ha felnéznek most az égre.

Kovács Lajos

Egy nyári nap története

A fényesen ragyogó napkorong épphogy kidugta arcát a távolba vesző csúcsok mögül, és máris gúnyos mosollyal ontotta sugarait a bágyadtan pihegő vidékre. Így ment ez már hetek óta, sehol egy felhő, a szellő sem rebben. Hűslomb korán ébredt. Óh, ez a szörnyű hőség, még alig pitymallik és már rettentő meleg van, dörmögte.

Megmozgatta kirepedezett, kérges derekát és nagyot nyögve feltápáskodott. Belenézett a felkelő nap pimasz képébe és rákacsintott, jól van koma, ez a dolgod, hát csináld. Ezzel elindult a közelben lévő tavacskához, hogy megnézze barátját, a szomorúfűzt. Ahogy haladt, a fák száraz törzsüket meghajtván köszöntötték és sápadt leveleiket zizegtetve panaszkodtak. Jaj, szomjazunk. Jaj, félünk. Mi lesz velünk?

Ugyan már, ne kényeskedjete, mit nekünk ez a kis melegecske, hisz ennél sokkal rosszabb dolgokat is átéltünk már együtt. Most volt, szinte mintha csak tegnap lett volna, alig nyolcvan emberéve, mikor a gonosszal szembeszálltunk, akkor volt csak igazi hőség, meleg, tűz, orkok, hű, rossz belegondolni. Látjátok, most béke van, nem háborgat senki bennünket, vigasztalta őket Hűslomb, és hogy jobb kedvre derüljenek, egy régebben hallott vidám félszerzet nótát kezdett dúdolgatni nekik.

Sose búsulj, édes párom
Lesz majd szép idő a nyáron
Ne búsuljál, kicsi rózsám
Édes eső, harmat hull ránk
A tél gyorsan tovaröppen
S dalolok majd örömben

Így mulatva az időt, hamarosan megérkezett otthona egykori büszkeségéhez, a tóhoz. A valamikor csodálatosan kéklő víztükör mostanra inkább csak egy barnásszürke pocsolya volt a meder közepén, a víz körül a kiszáradt mederben elsárgult, elpusztult hínárcsomók és tajtékszín hasukat az égnek mutató halak heverték döglletes bűzt árasztva.

Ott állt magányosan a kiszáradt parton jó barátja, a szomorúfűz, akit rokonának tartott, hisz görnyedt derekával, földig lógó göcsörtös karjaival, ezüstös földet verdeső szakállával és hajával nagyon hasonlított rá. Hűslomb örömmel köszöntötte barátját, bár fájt a szíve, mikor a bús, elgyötört szemébe nézett. Drága vérem, próbálj tenni valamit. Szenved az egész erdő. Szomjazunk, s bármikor tragédiát okozhat egy eltévedt szikra. Lásd, a tavunk is mily rettenetes állapotban van. Ha tudsz, segíts rajtunk, hisz te oly bölcs vagy, oly régóta taposod e földet. Biztos vagyok benne, tudod a megoldást, suttogta elhaló hangon a fűz.

Barátom, ez a természet rendje, nem jó ebbe beleavatkozni még egy magamfajta sok száz nyarat megélt entnek sem, de azért elgondolkozom a dolgon és meglátom, mit tehetek. Addig is leheveredek egy kicsit az árnyékodban és megnézem a tarisznyámat, van-e benne egy kis elemózsia, felelte Hűslomb, s így is tett. Jóízűen befalatozta a magával hozott entkalácsot, majd a kulacsában lévő jófajta, bár meglehetősen langyos entitallal leöblítette. S mivel alaposan meggyötörte a hőség, elszundított. Álmában Tündefalván járt, ahol vándorlásai során szép napokat töltött el tünde barátai között. Azok voltak a szép idők, szél úrfival fogócskáztak az árnyas fák között, hallgatták a madarak énekét és esténként a tábortűz mellett történeteket meséltek, víg dalokat, hősi eposzokat énekeltek. A természet igaz gyermekeitől megtanulta az állatok, a madarak, a föld, az elemek nyelvét, s azt, hogyan éljen velük békében, harmóniában. Cserébe ő mesélt az erdejéről, a fákról, az entekről. Igaz barátokra lelt ott és talán lesz közöttük valaki, aki segíthet neki megoldani az erdő gondját. Mikor felébredt, a nap már magasán járt és kohó módjára ontotta magából a hőt. A levegő izzott körülötte. Nos, barátom, ideje, hogy dolgom után nézzek, kísétálok a kerekdombhoz az erdőszélre, kigondoltam valamit és utánajárok.

A szomorúfűz reménykedve nézett barátja után, úgy legyen, barátom, járj szerencsével. A rengetegből kifelé haladván Hűslomb köszöntötte elcsigázott társait, mindenkihez volt egy megnyugtató szava. Átölelte a jegenyét, megpaskolta a jó öreg vadgesztenye hátát, még a mogorva tölgyet is sikerült felvidítania egy kis történettel. Figyelmét nem kerülte el fái szenvedése, de víg kedélyt mutatva, igyekezett elterelni figyelmüket. Látta az elsárgult leveleket, s szomorúan tapasztalta, hogy a számára oly kedves zöld szín mintha kiveszett volna erdejéből. Kifakult minden, a nap saját színére próbálja formázni a tájat, no hiszen nem szabad rá nagyon megorrolni, bizonyára neki ez a látvány áll legközelebb a szívéhez. Így lassan haladván jó időbe telt, mire elérte az erdőszélen magasodó dombocskát, amit egymás között csak kerekdombnak hívtak szabályos alakja miatt. Nem volt túl nehéz felkapaszkodni rá, hisz nem volt sokkal magasabb egy jól megtermett jegenyénél, de mégiscsak domb volt, és ahogy elnézett róla nyugat felé, ahol már az öreg kazánfűtő vérvörösre festve a végtelen pusztát éppen nyugovóra tért, bizony ez volt az egyetlen magaslat. No, itt jó lesz, dörmögött a bajusza alatt Hűslomb. Kiegyenesedett, talpai mintegy gyökeret eresztve kapaszkodtak a földbe, hosszú karjai az eget keresték, talán megpróbálta megsimítani az előővakodó félénk ezüst sarlót, de ki tudja? Ahogy ott állt, varázslatos látványt nyújtott, körülötte megsűrűsödött a levegő, ezüstös villódzó fények vonták burokba a testét, és ahogy belekiáltott a légbe, szavai, mint egy földrengés hullámai rohantak szét minden irányban messzire, bele a végtelenbe.

Szél koma, társam bajban
azért hívlak, segíts rajtam.
Gyere vissza, játssz bújócskát újra,
deres szakállamba bújva.
Hozz jó felleget esővel telve.
Hadd igya fel a föld szomját feledve.

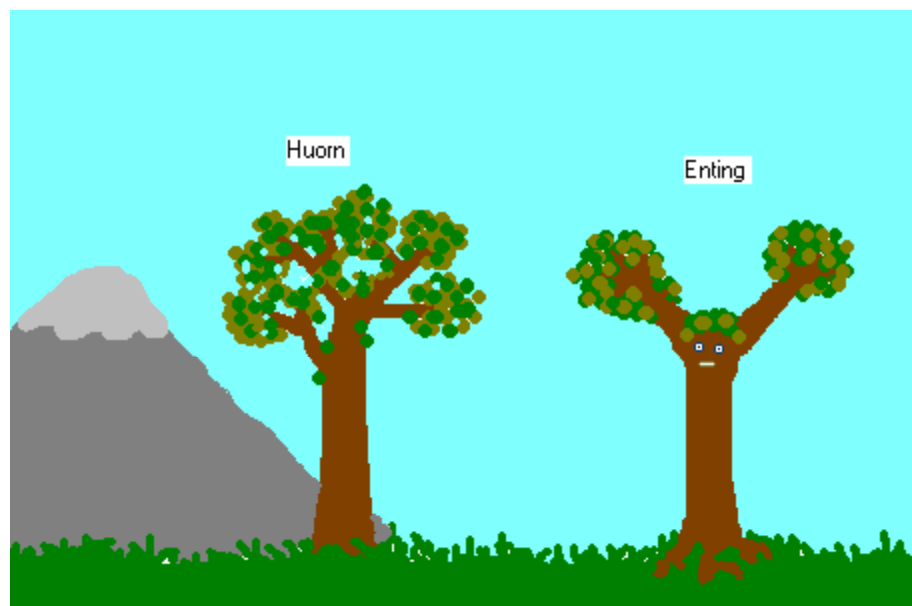
Az ezüst burok lassan széteszlott és Húslomb újra görnyedten állt ott várva, hogy történjék valami. Semmi, csak a föld árasztotta magából a hőt, mit napközben gondosan elraktározott. A levegő mozdulatlanul nézte, amint a fáradt ent leballag a dombról és a közeli fák alatt leheveredik. Éj közepén Húslomb arra ébredt, hogy valaki pajkosan megcibálja a szakállát, majd igazi csibész módjára belefűtyül a fülébe.

Hirtelen felült és arcán lágy mosollyal hallgatta, amint sok százezer apró lábacska sietve dobolva menetel a síkságon, az erdő felé, és néhány pillanattal később megérkeztek. Esett.

Takács Judit

A világ kezdetén a valák egyike, Yavanna megteremtette az enteket, a fák védelmének rendeltetésével. A külsejük, mint egy fa, de az emberekre is hasonlítanak. Járkálnak, beszélnek, isznak. Ami egyértelműen megkülönbözteti őket, az a szemük. Mélyreható pillantásukkal a gondolatokba látnak. A szemük színe általában szürkészöld, olyan, mintha végtelen mélységű lenne. Természetesen nekik is vannak gyermekeik, ők az entingek. Róluk beszélnék bővebben, és a „születésüknél” kezdeném.

Amikor két ent szerelmes, akkor a kedvenc fájuk magját az entitalban megmossák, majd a magot elültetik. A kikelő csemete kétféle lehet. Egyik a huorn, ez a gyakoribb. A másik, igen ritka lehetőség, hogy a kis csemete enting lesz. Szemei vannak, később az is észrevehető, hogy járni tud. Külsőségeiben arra a fára hasonlít, amelynek magját a „szülei” kiválasztották.

Az entingek, ahogy cseperednek, egyre több dolguk, feladatuk lesz. Először megtanulnak óvatosan mozogni, hogy az idegenek ne vegyék észre őket. Ezt követően a fák jellegzetességeit figyelik, nagyon pontosan megismerik, és ez idő alatt az erdő lakóival is megbarátkoznak. Nagyon szeretik a madarakat, amelyek néha fészkeikkel díszítik őket. Imádják a csivitelést hallgatni, és előfordul, hogy kicserélik a tojásokat. Ilyenkor a tojók követelik a visszacserét. Ilyen az entingek csínytevése, de ezt hamar kinövik. Szeretnek bújócskázni, mert olyankor a hunyónak meg kell különböztetni őket az egyszerű növényektől, ami bizony nem könnyű.

Természetesen az entingeknek is iskolába kell járniuk. A kötelező tantárgyak, az ent-történelem, a filozófia, a testnevelés, az entital készítése, valamint az állat- és növénytan.

Az ent-történelemben keletkezésük, és létük értelmét ismerik meg. A legfontosabb tan, hogy védjék az erdőt, az állatokat és a növényeket.

Filozófiájuk lényege, hogy „semmit nem szabad elsietni”. Megtanulják meg, hogy bármilyen helyzet adódik, ők nyugodtan viselkedjenek.

Testnevelési gyakorlataik egy külső szemlélő számára mulatságosnak tűnhetnek – több facsemete és kifejlett fa végez törzshajlítást, guggolást – de ők nagyon komolyan veszik. Ekkor ismerik meg a valódi erejüket. Addig maguk sem tudják, de a sziklát is könnyen „elszakíthatják”.

Az entital készítése a faj egyik legfontosabb tudománya. Tekintettel arra, hogy csak ezt fogyasztják, létük függhet a recept tökéletes ismeretétől, és az összetételt rajtuk kívül senki nem tudja. Az entital egyébként más lényekre különös hatással van, többek között gyors növekedésnek indulnak, és göndörödni kezd a hajuk.

Az entasszonyok is egy külön tárgyra tanítják csemetéiket. Ez a kertészet. Ezeknek a tanításoknak köszönhetően az entingek elsajátítják a faültetés, vetés, metszés..., titkait. Ekkor választják ki a kedvenc virágaikat. Megismerik a rovarok jótékony hatását, és a mézet. Egyesek állítása szerint, az entital egyik fontos alapanyaga a méz, de ezt pontosan nem tudhatjuk. A méhekkel olyan jó viszonyban vannak, hogy néha barlangjaikat is megosztják kis barátaikkal. Ezért cserében a méhek nemes fáikat különös figyelemmel porozzák be.

Az utolsó megemlítendő tantárgy az élőlények felismerése, megismerése. A madarak közelsége elengedhetetlen számukra. Ők a megfigyelő, és a postás szerepét is betöltik. A leveleket a madarak lábaira erősítik, úgy tartják a kapcsolatot más lényekkel. Az entingek a madárpostát eleinte csak szórakozásra használják.

Az entekkel ellentétben az entingek hamariak. Elhamarkodottan cselekednek, de ezt is kinövik. Az entek nagyon zárkózottan élnek, ismerik a különböző népeket, de keveseket tisztelnek meg a bizalmukkal. Az entingek naivabbak, könnyebben barátkoznak. Érdekli őket az erdőn kívüli világ is. Többször előfordult, hogy 1-2 enting „kiszökött” az erdőből, hogy felfedezze a kinti világot. Számukra több esetben is sanyarú sors várt. Néhányuk, kíváncsiságtól vezérelve gonosz-földre tévedt, és fogságba esett. Az ő sorsukról nem érkezett hír többé Fangornba. De voltak, akik békésebb tájon barangoltak, mint pl. Rohan vidékei. Ők jószívű emberekkel, tündékkal, a szerencsésebbek varázslókkal – esetleg Gandalfal – futottak össze. Ezek az entingek komolyabban, megfontoltabban, érettebben érkeztek haza, és gyakran egy életen át tartották a kapcsolatot első „idegen tanítóikkal”.

A hétköznapiakon, a tanítás befejezése után elmennek játszani. A bújócska mellett szívesen tréfálják meg az arra járókat. A csemeték ilyenkor megállnak az út közepén, mintha ott nőttek volna ki, és mire a vándor visszanéz, már el is tűnnek. Volt enting, nincs enting. Ezekben az esetekben az utazók nagyon megrémülnek az erdő különös cselekedeteitől. A másik – szokásos – enting móka, hogy az ösvényeket, és így az utazókat is eltérítik. Ilyenkor mélyen bevezetik az erdőbe az „áldozatokat”, és addig „tartják fogva”, amíg rá nem unnak a játékra. Az entek azért nem akadályozzák meg a mókát, mert így kevesebb vándor jár arra, és ők is nyugodtabbak lehetnek.

Az entek megtanítják gyermekeiknek, hogy senkivel ne legyenek gonoszak. Néhány lény azonban örök ellenségük. Gyűlölik az orkokat, hiszen azok pusztítják az erdőt, és a trollokat, amelyeket saját csúfmásukként teremtett a legfőbb gonosz. Ezekről az élőlényektől védik az erdőt.

Kiskoruktól kezdve rajonganak a csillagos égért, és ez a rajongás életük végéig elkíséri őket. Ismerik a csillagok nevét, elhelyezkedését. A csillagképek számukra sajátos jelentéssel bírnak. A nagy vándorlásnál, - amikor a párjuk után kutatnak – gyakran a csillagokban keresik, és találják meg a választ.

Később az entingek számára fontos lesz a párkapcsolat. Fajuk nagyon hűséges. Már a kamaszkorban kialakul az egyetlen igazi szerelem, ami életük végéig tart. Náluk nincs féltékenység, mivel Yavanna maga választja ki a párokat. Amikor az entingek elég érettek lesznek, elmennek a legnyugodtabb helyre, és Yavannához imádkoznak. Azt kérdezik teremtetőjüktől, hogy ki a hozzájuk illő pár, - aki nekik kiválasztott. Ezután a Vala az ifjak szívébe ülteti a szerelmet, és azt a tudást, amellyel felismerhetik párjukat. Ezzel kezdődik a magányos keresés időszaka, aminek hosszát még a legbölcsebbek sem tudhatják előre. Az entlányoknak, és az entfiúknak is csak az az egyetlen feladata, hogy megtalálja azt, aki neki választott. Ha meglátják egymást, azonnal megérik, befejeződött a bolyongás. Végül mindegyikük sikerrel jár. Ezért senki nem marad magányos.

A fiatalok együtt választják ki a közös lakóhelyüket, többnyire egy barlangot, amiben kis patak csordogál. A patak azért nélkülözhetetlen, mert pihenésképpen gyakran gyökereiket – lábaikat – áztatják benne. Az összeköltözés jelképezi számukra az entté, tehát felnőtté válást.

Tóth Janka

Amikor felkel a nap, az entek is kezdenek ébredezni. Az entek ent-házakban laknak. Nincs túl sok bútorzata, legfeljebb egy asztal és pár kőkorsó a száraz időszakokra. (Az ital, ami benne van, felfrissíti a lelket és a testet. Szemmel láthatólag aki iszik belőle, pár centivel magasabb lesz.) Az ent ivott egy jót reggeli gyanánt és már indult is a dolgára. Az ent leginkább egy fához hasonlítható, de mégsem az, mert ő ent ! Az arca emberforma, karjai rücskösek, hatalmas lábain hét-hét ujj. Ezekre a nagy lábakra szüksége is volt a sok járáshoz! Egyszóval az ent elég furá látványt nyújt. Minden entnek van erdője, amit ő gondoz és őriz. Így entünk elindult rendet teremteni felségterületén. Az entek nagyon öregek így sok éneket tudnak. (Bár ezek az énekek elég hosszadalmasak, ha entül éneklük őket.) Az enttel tart kis entinge is.

-Papa, meséld tovább a történetet arról, hogyan találták meg az entek az entpárjukat.- kéri a kis ent. Nagyon izgatta ez a történet, mert vágyódott az ent-lányok után.

-Tehát ott tartottunk, hogy az entek nem találták a párjukat. Szébb földeket kerestek maguknak. - mesélte az ent, miközben fát ápolgatta.

Az egészet két hobbitnak köszönhetjük. Akiiket úgy hívnak Trufa és Pippin. Ők találták meg az ent-lányokat.

-Papa, ők azok, akik a Gyűrű-hordozót kísérték?

-Pontosan. Egy bizonyos Szilszakáll nevű híres enttel barátkoztak össze és elfoglalták Vasudvardot. Megkérte őket, nézzenek körül, hátha találkoznak a Megyében ent-lányokkal. Trufáék meg is tették, ami tőlük telt. Sok keresgélés után, és némi szerencse folytán megtalálták entjeinket. Hálából több korsó vizet ajándékoztunk nekik.

Ezért mostanában néhány hobbit túl nő a kelleténél.

-Ez a történet csudájó volt! Ugye holnap is a hobbitokról fogsz mesélni? -mondta a kis enting, miközben figyelte, hogyan dolgozik apja.

- De most már jöjjön a tanulás, mert soha sem leszel jó ent, ha nem tudod az erdőt jól gondozni! Ezután sok gyötrelmes óra telt el tanulással.

-Azt hiszem elég lesz mára a tanulásból.

A kis enting megkönnyebbülten felsóhajtott, majd dalra fakadtak.

*„Tasarinan füzes rétjein
Jártam, s így telt a Tavasz.
Oh! Tavasz, illatod- látványod
Nantasarionban!
Azt mondtam, jól van.
És jártam nyár idején Ossiriand
Szilfái alatt
Ó ! Nyár fényed-zenéd Ossirban*

A hét folyónál.”

Majd a kis enting elment játszótársaival játszani. Este ért csak haza kellemes fáradtsággal. Megitta vizét vacsoraképp. Majd lassú, mély álomba ringatózott.

SAMU OTTHON

Czető Krisztina

Pár nap telt el azóta, hogy Frodó végleg elbúcsúzott Samutól. Samunak ez a pár nap nagyon hosszú időnek tűnt, nem tudta elfelejteni Frodót. Lelkében nem tudott emlékké válni ura kedves alakja, kínozta a keserves hiányérzet, úgy érezte, üres a lelke.

Rengeteg teendő lett volna még a Megyében, újjáépítése óta a teendők megszáporodtak. Frodó hiánya pótolhatatlan volt számára. Naphosszat elüldögélt szobájában, olvasta a Piros Könyvet, ismerte minden lapját, beleírni azonban nem volt képes. Valahányszor elővette, beléhasított a fájdalom.

Trufa és Pippin gyakran eljártak hozzá, megpróbálták jobb kedvre deríteni, de Samu szótlanná vált, gondolatai egy másik világban jártak.

Két dolog volt, ami feledtetni tudta fájdalmát, Elanor és kertje. A kicsi volt az, aki időnként egy-egy mosolyt tudott csalni Samu arcára - ezekben a pillanatokban Rozi, Trufa és Pippin arca felderült. A boldogság nem tartott sokáig, bármely szó vagy mozdulat, amely Frodót idézte, ismét komorrá tette szívét.

Teendőit - polgármesteri feladatait - ellátta ugyan, de ezek csupán gépies cselekedetei voltak. Hamarosan eltelt egy év, közeledett szeptember 22-ike, Bilbó és Frodó közös születésnapja. Két nappal a születésnap előtt Trufa és Pippin Roziéknál vacsorázott. A lakomát már befejezték, szótlanul ültek az asztal körül, mikor váratlanul Samu szólalt meg:

- Közeledik szeretett uram, Frodó és kedves Bilbó úr születésnapja - mondta -, egy éve lesz, hogy elhagytak bennünket. Úgy döntöttem, még ma este útra kelek és meglátogatom a partot, ahonnan Frodó örökre eltűnt. Trufa, Pippin és Rozi meglepődve egymásra néztek, de mielőtt bármelyikük szólhatott volna, Samu tovább folytatta:

- Nagyon hiányzik Frodó s szeretném még egyszer látni a helyet, ahol elváltunk.

Samu szemébe könny szökött, fejét lehajtotta, megpróbálta elrejtetni fájdalmát.

- Tudom, milyen fájdalmat érzel, nem tartalak vissza, csak arra kérek: vigyázz magadra és ne maradj el sokáig - mondta Rozi.

Ezután Trufa szólalt meg:

- Frodó nekünk is nagyon hiányzik, és szívesen elkísérünk, ha nincs ellenedre.

Samu ekkor elmosolyodott, majd megszólalt:

- Ezt egyedül kell megtennem. Rozi, kérek, ne haragudj, hogy ismét elmegyek, ígérem nem leszek sokáig.

Majd lassan felállt.

- Már korábban összehalkoltam - folytatta - egy óra múlva útra kelek.

Samu nehéz szívvel indult útnak, bántotta a lelkiismeret, hogy ismét itt hagyja Rozit, azonban örült, hogy Pippin és Trufa Elanorral és Rozival maradnak, amíg ő távol lesz.

Ismerte az utat, nem felejtette el, a szomorú séta mélyen az emlékezetébe vésődött. Két nap alatt el is érte a partot. A Tenger békésen morajlott, hullámok csapódtak a partnak.

Messze a távolba nézett, de a végtelen Tengeren kívül semmit sem látott. Letelepedett a partra s gondolataiba merült. Eszébe jutottak a Frodóval átélt kalandok: a Banyapók, a Gyűrű súlya, a Végzet hegye. Hirtelen egy éles fényt pillantott meg. Erős fehér villanás volt, melynek látványa fájdalmas volt, majd egy hattyúforma hajó bontakozott ki. Egy hang szólt:

- Gyere Samu, ne félj tőlem, Galadriel vagyok, Lóthlorien úrnője. Már ismersz engem. Tarts velem, s elviszlek Frodóhoz.

Samu gépiesen a hajóhoz lépett, a hajó kecsesen, hangtalanul úszni kezdett a vízen. Miközben a vízen siklottak, Samu hatalmas zöld hegyeket látott a távolban. Mikor partot értek, azt gondolta: Lóthlorienben vagy Völgyzugolyban van. Minden zöldellt és virított. Felpillantott, nem hitt a szemének. Frodó állt előtte - ismét a régi Frodó - szemén látszott, hogy kipihente az őt ért megrázkódtatásokat, a Gyűrű kínzó hatalmát.

- Jó téged újra látni Samu, én kértem Galadrielt, hogy hozzon ide, szerettelek volna látni. - mondta Frodó.

- Frodó úr, el sem hiszed, mennyire hiányoztál, nem volt olyan nap, hogy ne jutottál volna eszembe! Mi történt veled? Jól megy a sorod, Frodó úr? - kérdezte Frodót, öröme leírhatatlan volt.

Frodó nem adott választ erre a kérdésre, inkább körbevezette Samut.

Samu szája tátva maradt a látványtól. Összevegyült szeme előtt Középfölde valamennyi tartománya, utazásuk helyszínei mind ott voltak, de Samu valami furcsa dolgot vett észre, ahogy végighaladtak. Minden haloványnak, álomképszerűnek tűnt.

Samu találkozott Gandalfal, Bilbóval, de ők is sápadtnak, haloványnak tűntek.

Mikor Frodó és Samu kettesben maradtak, Samu rákérdezett:

- Bocsáss meg, Frodó úr, de valami nem hagy nyugodni, minden olyan fakónak tűnik és...

- Jól látod, Samu - szólalt meg Frodó, végig sem hallgatva Samut - lassan mind emlékké fakulunk s nemsokára csak az énekeitekben fogunk szerepelni. Lassan csak az láthat bennünket, akinek igazán fontosak vagyunk. Te még látsz bennünket, számodra mindig láthatóak leszünk, azelőtt viszont, aki csak az énekekből ismer bennünket, láthatatlanná válunk.

Samu csodálkozva és döbbenten nézett Frodóra:

- Frodó úr, én nem akarom, hogy kísértetté, fakó árnyképpé válj! Frodó úr, én nem akartam ezt az egészet, miért nem lehet minden a régi!?

- Samu, te semmit sem változtál - kacagott Frodó -, nem leszek kísértet, boldogan élünk itt Bilbóval, Gandalfal, csak azok előtt tűnünk el, akik nem ismernek és nem tartanak fontosnak bennünket.

Samu számára öröm volt újra ura vidám nevetését hallani.

- De lenne itt még valami - szólt ismét Frodó.

- Kérlek, Samu, ne kínozd magad! Nagyon hiányzol te is, és soha nem felejtelek el. Igaz barát vagy és örökre az én Csavardi Samum maradsz, de nagyon fáj, hogy azt látom, miattam szenvedsz. Kizárod az örömöket az életedből.

Hidd el, örökre veled leszek. Nézd - mondta Frodó, és Samu felé nyújtotta Erendil fényét - ezt ismered, Galadrieltől kaptam arra az esetre, ha minden remény kialszik. Most neked adom, ha

valamikor úgy érzed, hogy hiányzom, vedd elő és nézz bele. Fényéről tudni fogod, hogy boldog vagyok és nem kínozt a Homály soha többé. Ha a fény kialszik, tudhatod, hogy elmentem.

Samu elvette Erendil fényét és magához szorította.

- Most már nyugodt leszek, Frodó, tudom, hogy boldog vagy, ezután is nagyon fogsz hiányozni, de most már lesz valami, ami enyhíti a fájdalmat.

Ezzel rápillantott Erendil fényére és mélyen a zsebébe rakta.

- Isten veled Samu - szólt Frodó - sosem felejtelek el!

- Isten veled Frodó úr! - kiáltotta Samu.

Samu ismét csak az éles fényt látta, majd a parton találta magát. Zsebébe markolt és érezte Erendil fényét. Boldogan vette tudomásul, hogy nem álmodott. Hirtelen az eszébe ötlött valami:

- Látod, Csavardi Samu milyen ostoba is vagy, elfelejtettél boldog születésnapot kívánni Frodónak és Bilbónak! - azzal fogta és magasra tartotta Erendil fényét és elkiáltotta magát: Boldog Születésnapot Frodó és Bilbó!

Útra kelt és boldogan, mosolyogva tért haza. Rozi, Pippin és Trufa boldog volt, hogy Samu ismét a régi.

Csavardi gazda ismét úgy kertészkedett, mint régen.

A polgármester Pippin lett, Trufa segédletével. Samu befejezte a Piros Könyvet, mindent leírt. Frodó "határozott, lendületes" betűi mögé Samu egyszerű és őszinte betűi kerültek.

Időközben megszületett Frodó, Trufiádok, Peregrin és Rozi.

Samu a Piros Könyvet Bilbó szavaival fejezte be:

"... és boldogan éltek, míg meg nem haltak."

Valahányszor elővette Frodó ajándékát, annak fénye betöltötte a szobát és Samu boldog volt.

Góczyán Judit

Csavardi Samunak, a Gyűrűhordozó hűséges kísérőjének otthon töltött évei

(Piros Könyv – utolsó előtti fejezet)

Lejegyezte: Csavardi Elanor, a Megye időszámítása szerint 1485 után

Csavardi Samu esküvőjének nagy híre ment a Megyében. Minden ismerőst és jóakarót meghívtak a lagziba, melyet Zsákos Frodó régi üregében tartottak, amit a Gyűrűhordozó hagyott hűséges kísérőjére. A hobbitok vidáman ünnepelték az ifjú párt, akik már eddig is nagy szeretetnek és megbecsülésnek örvendtek. „Havazott az étel és záporozott az ital” – a nagy lakomán mindenki degeszre tölte magát, még az is, aki már három napja nem evett...

A fő fogás a nyúlparikás volt, amelyet Samu maga készített. Ebből irdatlan mennyiség fogyott el a vidám társaságban. A Megyelakók közül számosan meg vannak róla győződve, hogy itt indultak házasságnak, amikor negyedszer is megkóstolták a kitűnő ételt. A hobbit-asszonyok pedig igyekeztek kipuhatolni a szakácstól a titkos receptet. Akadt köztük olyan, akinek sikerült is ellesni egy-két remek ötletet, de abban szinte mindenki megegyezett, hogy Samunál jobban senki sem készíti el a nyulat. Természetesen nem hiányoztak az asztalról a különféle gombás étek sem, hiszen ezt az összes hobbit – kicsi és nagy egyaránt – imádja. A nyári melegben pedig jól csúszik ennyi finomságra egy kis jéghideg sör. A környék szinte összes kocsmárosa szállított a hús nedűből a szomjas vendégsereg ellátására.

A nyúlparikás egy titkát azonban mégis megőrizte Csavardi uram. A legfontosabb tényező a kert volt, amelyből a hozzávalók mindegyike származott. Hazaérkezése után nagy gondot fordított a pusztítás nyomainak eltüntetésére. Hobbittól szokatlan fürgeséggel végezte dolgát, ellátta Frodót mindennel, amire csak szüksége volt, amíg az fel nem szállt a hajóra, amely örökre elvitte a Megyéből. A szomszédokkal együtt kereste meg az épen maradt veteményesek utolsó maradványait. Ügyesen szaporította a kis növényeket, amelyek már a következő évben meghálálták a gondoskodást, s olyan bőségben teremtek, hogy az egész utca a csodájára járt. Különleges zöldségeket kapott leendő apósától és anyósától, akik szeretettel fogadták az ügyes vőjelöltet családjuk körében. Kolompérből hatalmas ágyások nyúltak a kert végéig, kisebb parcellákban pedig csillagtök, cukkini, valamint fehér és lila karfiol, paprika, paradicsom tenyészett, s hagymafélék számtalan változata. A gyümölcsfák alatt – közöttük néhány gesztenyefával - sikerült meghonosítani néhány gombafajt is. Fűszernövényekből szintén sokfélét gyűjtött össze: kakukkfűvet, bazsalikomot, rozmaringot, sáfrányt – hogy csak az ismertebbeket említsem.

Az alapanyagok tehát mind rendelkezésére álltak, mire eljött az esküvő ideje. Az első dolga azonban a beköltözés után a főzőedények beszerzése volt. Alig várta, hogy mindenféle nagyságú és formájú fazeka, üstje és serpenyője legyen. Szépen berendezte a konyhát, kitöltötte a főző- és sütőalkalmatosságokkal a nagy teret.

Rozival már gyermekkoruk óta ismerték egymást, s a szeretet a visszatérés után csak elmélyült közöttük, s olyan tulajdonságokat fedeztek fel egymásban, amelyek nyilvánvalóvá tették számukra, hogy csak együtt tudják folytatni életüket. Samunak gyakran eszébe jutott az idősebb Csavardi régi mondása, mely szerint „azt a legnehezebb befejezni, amit el sem kezdett az ember...” Ezért aztán nem sokat késlekedett, s amikor már minden készen állt a ház körül az új asszony fogadására, megkérte Rozi kezét. Csodálatos meglepetést készített menyasszonyának. A ház mögé nagy titokban rózsakertet épített, s az ereszt alól rózsalugas vezetett a veteményesbe. Így ajándékozta meg Rozit a nevét viselő virágokkal. (Bár ő mindig csak Rozinak szólította, mivel ez hobbitul nagyon szépen hangzik, de gondolatban édes rózsámnak hívta kedvesét.)

S a rózsakert szépen gyarapodott; új fajtákat azonban már csak akkor vásárolt, amikor újabb jövevénnyel szaporodott a család. 1421-ben született meg az első gyerek Csavardiéknál. E sorok írója, akinek élete még a Piros Könyv utolsó lapjaira kerülhet, de ezt a történetet már fivérem, Csavardi Bilbó fogja lejegyezni. Nevéhez méltóan ő örökölte azt az írói vénát, mely éles elmével és jó emlékezőtehetséggel párosul. Őt bízom meg a családi krónika folytatásával, de ez már egy újabb kötetbe kerül, melynek színét még nem választottam ki... Csavardi Samu neki adta örökségül névadójától – az öreg Bilbótól – származó kis zacskó aranyat, amelyből majd futja új könyv vásárlására.

„Ahol élet van, ott remény is van” – idézte Samu ősei híres mondását, amikor első utódja a világra jött, s már híres kertész és nagy szakács volt a megyében. Szerencsére mindkét hivatásának akadt folytatója leszármazottai között. Kertész Frodó – az első fiú – a híres és nagy tekintélyű Dombos-Kertész dinasztia megalapítója lett. Több gyerek pedig a híres recepteket és szakácművészeti fortélyokat örökölte: főleg Rózsa és Kata nevű lányai jeleskedtek a gasztronómia csodák elkészítésében és tálalásában. A legnépesebb családot azonban a Széppulyák produkálták, bár a Csavardi nevet nem vitték tovább, mégis mindenki tudta, kitől származnak a kormányzók, Csavardi „Szép” Elanor és férje, Zöldhalmi Fastred.

Csavardi uram sikerei és élettapasztalatai, amelyeket a Megye határain kívül tett, hosszú kirándulása során szerzett, alkalmassá tették a hobbitok életének igazgatására. Titkos szavazással választották meg a Szabad Föld polgármesterévé – először 1427-ben. Ezt a hivatását 40 évig gyakorolta ugyanolyan töretlen megbecsülésnek örvendő, mint amikor elkezdte. Felvirágoztatta a Megyét, Paradicsommá formálta okos és higgadt döntéseivel. Felesleges rohanásra nem készítette a hobbitokat, de mindenkitől elvárta, hogy a rá bízott feladatot teljesítse. (Így aztán egyetlen félszerzetnek sem kopott meg talpán a vastag bőr a nagy rohanásban, s továbbra sem virágozott fel a vargaság mestersége Megyeszerte.)

1482-ben meghalt Samu hűségese rózsája. A keserű özvegység helyett azonban más utat választott magának. A sok mathomot, és kedves emléket, amit hosszú élete során gyűjtögetett, szétosztotta 13 gyereke és unokái között. Csak egy kis útibatyut vitt magával, no meg néhány

főzéshez való edényt. Szürkerévbe indult, hogy megvalósítsa utolsó álmát, s hajóra szállva nekiinduljon az ismeretlen tengernek.

Mindez „olyan igaz, mint a Megyebeszéd”! Álljanak itt tanúként azok, akik még életében ismerték a nagy hírű polgármestert, akit a Megye történetében legtöbbször választottak meg, s akinek híre örökre fennmarad ebben a könyvben, s még évszázadok múltán sem fakul meg a hobbitok emlékezetében. Igazságosságát, munkaszeretetét, a rábízott Megyelakókkal való törődését pedig mindenféle szerzet, de leginkább az emberek irigyelték. . .

Husvéth István

Másnapra kelve Samu hozzáfogott a birtok gondozásához. Az istállóban Buga, a hűséges póni ropogtatta az abrakot. Fényes szőrén megcsillant az őszi nap. Az előző napok fáradságait már ki is pihente. Okos szemét Samura emelte. Ő megsimogatta a ló oldalát. Felsőhajtott, mert eszébe jutottak a búcsú percei, Frodó úr arca és a távolodó vitorlák. Most nem tarthatott urával! Még egyszer megpaskolta a lovat és a dolgához látott. A Zsáklak körül akadt elég tennivaló!

A termés bőségesnek bizonyult, áldást hozott ez az esztendő is. Különösen a gyümölcstermés volt ízletes, de gazdagon termett ismét a pipafű a Déli Fertályon és az árpa az Északi Fertályon. Ősszel sok gombát adtak a termőhelyek, a hobbitok kedvükre fogyaszthatták kedvenc csemegéjüket. A Megye kiheverte a pusztítást és szépen gyarapodott. A Tanácsréten egyre szebb lett a mallorn-fa, a Megye nevezetessége.

Samu esténként megpihent a családja körében. Rozival szeretetben nevelték Elanort, aki méltó volt nevéhez, az aranyvirághoz Lórien gyepén. Minden Frodó szavai szerint alakult: Samué volt Rozi, Elanor; aztán jött egy Frodó-gyerek, aztán egy Rozi-lány, aztán egy Trufa, aztán Aranyfürt, aztán Pippin egészen a kis Bendéig. Samu kezére is, eszére is mindenütt szükség volt. És ő lett a történelem leghíresebb kertésze; és részleteket olvasott fel a Piros Könyvből, s megőrizve egy elmúlt kor emlékét, hadd emlékezzenek a népek a Nagy Veszedelemre, s szeressék még jobban amúgy is szeretett földjüket. S ettől mindig annyi tennivalója lett, mint senki másnak, és boldog volt, mint senki más, amíg csak tartott a része a Történelemben.

A történet itt véget is érhetne. De néhány évvel a Nagy Háború vége után Kacska Vili lemondott, a Megye pedig új Polgármestert választott. És persze Samu lett a Polgármester, miután választói végigjárták az összes körzetet. Elesszár király rendeletben tiltotta meg ezután az embereknek a Megye területére való lépést, tekintettel a hobbitok Nagyokat kerülő természetére. Mindössze néhány csoport tanácsadó indult útnak, hogy a Hobbitok fölös készleteit megossza az Északi Jogar többi népével. A Megye Szabad Földnek nyilvánított. Mindenfelé megjelentek Elesszár király és Samu képei. Kacska Vili eltűnt. Kiderült, hogy Frodó jövődölése szerint Samu addig marad a tisztségben, ameddig csak a kedve tartja. Megjelentek a levéltetvek, amiket a törpök gaz ármányának nyilvánítottak. Trufát és Pippint letartóztatták. Állítólag a törpök ügynökei voltak. Mindenki bizonygatta, hogy régen gyanakodott a két elvetemültre. Versek születtek a hobbitok rendes méretét egy fejjel meghaladó magasságuk kiigazításáról. Csavardi Samu Elasszár királytól átvette a Dúnadánok Csillaga kitüntetését, lányát, Elanort pedig Arwen királyné magával vitte udvarhölgynek. Megjelent az első gazdasági terv, a levélfodrosodás és Pockó Rökkó írása az 1484. évről. A szerző ekkor már Móriában élt, amit a törpök birtokba vettek. A Megye népe ezután is felvonulásokkal emlékezett meg minden évben május elsejéről, Elesszár király megkoronázásáról. Felütötte fejét az éhínség. A Nyugatvéget kisvártatva királyi adományként a Megyéhez csatolták. Bakföldre az Északi Jogar tartományává vált. Samu rendes éves szabadságát ebben az évben is Gondorban töltötte.

Múltak az évek. Gondorban változások történtek. A toronyőrök kiadásai felemésztették a költségvetést. A Törpök gazdagsága beragyogta az egész Középföldét. Mindenki a hazlátogató törpe hobbitoktól várt támogatást. A Megye irányítását ezután a Csavardiak megosztották több családdal. Ilyenek voltak a Pockók is, akiknek jeles vezetőjükké nőtte ki magát Győző, a Bányász fia. Samu ekkor már nem foglalkozott a Megye ügyeivel. Visszaadta a Piros Könyvet, és mint az utolsó Gyűrűhordozó, Szürkerévben hajóra szállt.

Ez Csavardi Samu története, amint a történetkönyvekben szerepel.

Kárglir Rita

Samu élete nagyon megváltozott Frodó távozása után. Nagyon hiányzott neki a barátja, gazdája, de megértette, hogy Frodónak el kellett menni, mint minden gyűrűhordozónak. Ezután napjai sűrű munkával teltek, de emellett nagy figyelmet fordított egyre gyarapodó családjára is. Pár év elteltével már ő a polgármester. Nézzük meg, hogy telik a megyei polgármester egy napja:

A polgármester korán ébred, a kertészmentalitás nem múlt el, és néha csak ilyenkor van ideje arra, hogy a kerttel foglalkozzon. Persze nem ébredhet olyan korán, hogy a feleségét Rozit, és a legkisebb gyermekét, Aranyfürtöt ne találja ébren.

Aranyfürt még csak pár hónapos, ezért bizony éjszaka és hajnalban gyakran kell felkelni hozzá. Az éjszakai felkeléseket Samu gyakran átvállalja, de a hajnali etetéshez bizony már Rozi kell.

Samu addig kimegy a kertbe és gyönyörködik az ott lévő növényekben. Természetesen szorgosan dolgozik is, mert gyönyörködés közben hol itt vesz észre valamit, hol ott.

A többi gyerek 7-kor kell, mert 8-kor kezdődik az oktatás mindenkinek, aki betöltötte a 7. életévét. (Ritka esetben ennél korábban is elengedik a gyerekeket, ha nagyon szeretne elmenni. Ez általában a kisebb testvérekkel fordul elő.) Samu legnagyobb fia kivétel, ő már hajnalhasadáskor kimegy a kertbe, gyakran az apját is megelőzi. Samu nagy öröme, mivel ezekben a hajnali órákban együtt kertészkednek.

A reggeli nagy családi esemény, mert Samu és Rozi is nagy súlyt fektet arra, hogy a család napja együtt induljon.

(A reggelit néha személyesen a polgármester készíti el, abban az esetben, ha a felesége, Rozi túl fáradt, de azért ha lehet, inkább kertészkedik.)

Reggeli után Samu elindul a hivatalába, és közbe elviszi a gyerekeket az iskolába.

A polgármester napi feladatai igen sokfélék, de mindig belefér, hogy két régi barátjával, Peregrinnel és Trufiádokkal találkozzék.

A polgármester a hét egyes napjain a Megyét járja körbe, hogy tájékozódjon a dolgok állásáról, más napokon a hivatalában fogadja a látogatókat, akik kisebb nagyobb bajaikkal keresik fel.

Legfontosabb feladatának azt tartja, hogy a Megye népe békében és nyugalomban élhessen, de természetesen nem zárja el a fejlődés útját sem, sőt, támogatja az ifjú feltalálókat, valamint támogatja a kereskedelmet.

Néhány példa a polgárok problémáira:

A mai napon is a hivatalában kereste fel több hobbit, hogy a pipafű iránti igényeket miként lehetne kielégíteni.

Más panaszosok azzal keresték fel, hogy szabályozni kéne a fogadók nyitva tartását, mert egyes közeli lakókat zavar a fiatalok mulatozása. (Érdekes módon nem a legközelebbi lakókat, mint erre Samu is rámutatott.)

Ebédidőben általában otthon étkezik Samu, de néha ha nagyon elfoglalt, előfordul, hogy a legnagyobb nem iskolás gyermek, most éppen Rózsa hozza be az ebédet nagy büszkén. Ilyen esetekben természetesen Samu a lányával eszik, akit ennél nagyobb öröm nem nagyon érhet, hogy ő, a kislány ott ehet, ahol a nagyok. A polgármester ezért néha olyankor is bekéri az ebédjét, ha amúgy haza tudna menni, hogy ezzel a lányának, vagy majd más esetben az akkor éppen érintett gyerekek örömet okozzon.

A Csavardi családban ez hagyománnyá alakult. Mikor Samut először polgármesternek választották, gyakran kellett bent maradnia, ezért Elanor hozta be az ebédet, mert Rozi otthon volt a többi, kisebb gyerekekkel. Majd, ahogy Elanor iskolába ment, Frodó vette át a szerepet, akinek a kiöregedését már alig várta Rózsa, és Trufa is már nagyon várja, hogy ő legyen a soros. A Csavaradi családban ezért nem is fordult elő soha, hogy a gyerekek hamarabb mentek volna iskolába, mint a kötelező előírás, míg másoknál ez gyakori volt.

Délután szokták tartani a Megye vezetői a tanácskozásukat, amelyen a Megye választott képviselői mondhatják el a véleményüket.

Ezek a tanácskozások néha a késő estébe is nyúlnak, de általában 4-re már befejeződik a problémák megvitatása.

Ha 4-ig sikerül végezni, akkor a polgármester elmegy a gyerekekért az iskolába.

(A Megye iskoláiban a tanítás egész napos. Reggel 8-tól délután 4-ig, de nem adnak leckét otthonra, legfeljebb kísérleteket és megfigyeléseket. Minden gyerek az iskolában ebédel, valamint kapnak tízórait és uzsonát is. Az oktatás és az ellátás teljesen ingyenes.)

Otthon, ahogy hazaérnek, megbeszélnek a gyerekekkel, hogy mi volt az iskolában, majd a gyerekek elmennek a barátaikhoz, Samu pedig a kertjébe.

Minden hónapban legalább egyszer eljön látogatóba Pippin és Trufa a családjukkal, valamint Fredegár is gyakran benéz.

Rozi szereti ezeket az estéket, mert ilyenkor a férfiak kint ülnek a konyhában, ahol Samu készíti a vacsorát és ő addig bent a feleségekkel beszélget és pihen.

A gyerekek persze ilyenkor össze-vissza nyargalásznak és játszanak a kertben és a házban.

Samu amúgy is gyakran megfőzi a vacsorát, főleg azokon az estéken, mikor már korán sötétedik, és nem maradhat tovább a kertjében.

A vacsora a másik étkezés, ahol az egész család együtt van és ilyenkor megbeszélnek az egész napot.

Vacsora után jön a mesemondás, mely az esetek legnagyobb részében a gyűrű szövetsége kalandjainak elbeszélése, persze kissé finomított, nem túl ijesztő formában.

A gyerekek lefektetése után (ami nem kis feladat, mert mindig mindenkinek van még valami kisebb problémája) jön el Samu és Rozi órácskája, amit azért gyakran megzavarnak a gyerekek, de ilyenkor végre kettesben vannak. Mindketten nagyon várják ezt a néhány percet. Aztán Aranyfűrt utolsó etetése után ők is lefekszenek és ezzel vége is a Samu egy napjának.

Kelemen Judit

Frodó elhajózott. Samu könnyes szemmel nézte távozását barátai, Pippin és Trufa mellett. Miután a hajó végleg eltűnt a tengeren, a három barát csendben hazatért. Mindhármuk gondolata elkalandozott. Frodóra gondoltak, Vándorra, Gandalfra, s a többi hősre, akikkel együtt annyi veszélyt megjártak, s akikkel legyőzték a gonosz hódító terveit, megnyerték a csatát, s a Gyűrűt, az Egyetlent elpusztították. Samu visszatért Zsáklakba, ami már az övé és családjáé volt, mégis sokáig betolakodónak érezte magát, aki elfoglalta ura házát.

Az elkövetkező napokban Samu nem találta a helyét. Úgy érezte, teljesen felesleges léte, semmi hasznosat nem tud csinálni. Hobbitfalva, melyet a betolakodó rablók szétromboltak, egyre jobban virágzott, Samunak már nem volt mit tennie, a fák cseperedtek, a lombok zöldelltek, a házak épültek, kezdte visszanyerni a település régi valóját. Sőt, mintha minden még szebb, még jobb lett volna. Samu mégis magányosnak, szerencsétlennek érezte magát. Szíve kétfelé húzta őt. Egyik fele boldog volt, hogy végre letelepedett, felesége, kislánya van, elmúltak a veszélyes kalandok, másik fele viszont visszavágott a kalandokba, barátai közé, s mindenek előtt Frodó mellé.

Felesége Rozi, s barátai látták Samu szenvedését, tudták, hogy Samunak csak az használhat, ha újra fontosnak érzi magát. Titokban hát, Samu háta mögött felkeresték Hobbitfalva lakóit, s közösen kiötlötték, mit kellene tenni. Arra az elhatározásra jutottak, hogy mind Hobbitfalvának, mind Samunak jól tenne, ha Samu lenne a polgármester, így elfoglalná magát, érezné, hogy tesz valami fontosat, s képességei is megvannak eme poszt betöltésére, nála megbízhatóbb hobbitot még nem hordott hátán a föld. Hobbitfalva lakói teljes egyetértésben voltak e kérdést illetően, így Trufa bejelentette: - Samu születésnapja közeleg, e nap ünnepe pontosan megfelel, hogy megválasszuk az új polgármestert. Addig azonban ő erről nem tudhat, teljes titokban kell megszervezni az ünnepséget, legyen számára minél nagyobb a meglepetés.

A következő napok lázas készülődéssel teltek. Mindenki szervezkedett, vidáman készülődött az ünnepségre. S hogy Samu mindebből semmit se sejtсен, a közeli erdőben lévő tisztáson állították fel a sátrakat. Süttöttek-főztek, szerteszét küldték a meghívókat. Végülis, Samu, Zsáklak új ura, leendő polgármester számára nem lehet akármilyen kis ünnepséget szervezni, ráadásul a hobbitok már nagyon ki voltak éhezve egy jó kis murira. Rég volt már utoljára ünnepség, Kapzsi uralkodás alatt nem lehetett, az elmúlt időszakban pedig folyt a lázas újjáépítés, nem volt idejük ünneplésre.

Samu érezte, hogy valami megváltozott. Egyre cudarabbul érezte magát, mindenki mosolygott körülötte, ő azonban úgy érezte, rajta kívül mindenki boldog, s vele senki sem törődik. Ráadásul Trufa és Pippin is eltűnt, napok óta senki sem látta, s senki sem tudta megmondani, hová tűntek. Rozi is egyre fáradtabb volt, elfoglalta a kislányukkal való törődés, s várta második gyermeküket is.

Aztán elérkezett a várva várt nap. A falu már kora délelőtt kiürült, de Samu ebből semmit sem érzékelt, csak ült Zsáklakban, s szomorúságában dalba foglalta érzelmeit, kalandjait Frodóval. Így töltötte az egész napot. Aztán egyszer csak megállt előtte Rozi, karján lányukkal, s így szólt hozzá:

- Elég volt az önsajnálattól! Most kimegyünk, s járunk egyet az erdőben. Hallgatjuk a madarakat, s nem foglalkozunk a múlttal. Ideje végre visszatérned a jelenbe! – ezzel elkapta Samu kezét, s kivonszolta Zsáklakból. Samu annyira meglepődött, hogy még tiltakozni sem volt ideje. Azt sem vette észre, merre mennek, gondolkodott Rozi mondatán. Rádöbbsent, hogy igenis Rozi foglalkozott vele, s igaza van, vissza kell térnie az álmaiból, hisz szerető családja van, a múlton pedig kár rágódni, a jelent kell élvezni. Mire kiértek a tisztásra, Samunak sokkal jobb volt a kedve. Nagyon meglepődött, mikor meglátta a sok-sok hobbitot, akik mind őt éljenezték, s neki tapsoltak. Nagy szomorúságában arról is megfeledkezett, hogy ma van a születésnapja, s most meglepetten szemlélte a hatalmas transzparenst, melyen ez állt: Köszöntjük bátor barátunkat születésnapján! Nem sokkal felette volt egy másik transzparens, ami le volt takarva. Samunak azonban ez most nem tűnt fel. Körbejárt a hobbitok között, s mindenki gratulált neki. Aztán elkezdődött a móka, eszem-iszom, s Samunak most tűnt fel, hogy Pippin és Trufa még mindig nincs sehol. Szép lassan leszállt az éjszaka. Hatalmasat dördült az ég, egy villanás fent a sötétben, majd sok fényes gömb hullt le az égből. A hobbitok rémülten kapkodták a fejüket. Mi történik? Ez nem volt benn a koreográfiában! Ekkor azonban nagy süvítés, s egy óriási, vakítóan fényes, színes sas repült el a fejük felett, majd fent az égen egy hatalmas robbanás, s egy fa bontakozott ki a fényekből. Samu döbbsenten bámulta az eget, s halkán sutogta: - Nem, ő nem lehet, elment Frodóval..., messze..., elhajózott. Ő..., ő nem lehet.

S ekkor hangos ének hallatszott az erdőből, előbukkant Pippin és Frodó, mögöttük egy szekér, melyet nem más, mint Gandalf hajtott, majd a szekér mögött két apró, fekete köpenyes lovas néma csendben. Ahogy a szekér begördült, a néma csendet hangos éljenzés váltotta fel. Majd megállt a két fekete lovas Samu előtt, s ledobták magukról a leplet. Nem más állt Samu előtt, mint Frodó és Zsákos Bilbó.

- Samu fiam, hallottuk, hogy nem találod a helyed, nem lesz ez így jó. Rozi aggódik, barátaidról már nem is beszélve! Azért boldog születésnapot, élj még legalább annyit, mint én!- mondta Bilbó.

Frodó csak ült a lovon néma csendben, majd leszállt, s szótlánul átölelte Samut. Az ölelése, a tekintete többet mondott minden szónál. A vidámság folytatódott. Trufa egyszer csak előlépett, s csendet kért.

- Fontos bejelenteni valóm van! Samu, Hobbitfalva minden lakója úgy döntött, hogy téged nevezünk ki polgármesternek, szüksége van rád a falunak! Ugye nem utasítod vissza a felkérést?

Samu meghatódott, ennyi öröm egy napra. Most érezte igazán, hogy mindenki vele foglalkozott, s ő meg csak az önsajnálattal volt elfoglalva. Szégyellte magát, s éppen ezért úgy gondolta, nem utasíthatja vissza, hogy őt nevezzék ki polgármesternek.

- Természetesen, elfogadom. S megteszek majd mindent Hobbitfalváért, s az itt lakó összes hobbitért.
– felelte Samu

Lehullt a lepel a felső transzparensről, melyen Samu a következő olvashatta: Köszöntjük hobbitfalva új polgármesterét! Kitért erre a tapsvihár. S folytatódott a dárídó egészen reggelig.

Frodóék még néhány napot Zsáklakban töltöttek. Boldogan teltek a napok, Samu vidámabb volt, mint valaha. Egyik reggel Frodó megállt Samu előtt, s így szólt:

- Jó volt pár napot együtt eltölteni, de lelkem mély sebe még nem gyógyult be, nekem nincs itt maradásom. Gandalf is nógat már, hogy ideje elindulnunk a Révbe. Nekünk most mennünk kell.

Zsáklak már a tietek, nekem már nem itt van az otthonom. Téged nem hívlak, neked itt a helyed, családod mellett, Zsáklakban. A mi utunk most elválík, de még látjuk egymást, ebben biztos vagyok. Talán egyszer vissza is költözöm Hobbitfalvára.

- Menned kell, hát nem marasztallak, de Révig elkísérlek!- mondta Samu

- Barátom, ezt nem tartom jó ötletnek, egyszer már elkísértél, s utána nem nyugodott meg a lelked. Most itt válunk el, s a te lelked végre megnyugszik. A kalandok véget értek, a barátok elszakadnak, de neked itt lesz Rozi, gyermekeid, s a sok-sok hobbit, aki szeret téged.

A szekér kigördült, Frodó és Bilbó is lóra pattant, s ellovagolt. Samu könnyes szemmel nézte őket, de szíve már csak Zsáklak felé húzta. Rájött, hogy hol a helye, belépett Zsáklak ajtaján, s szívéből jött a mondat: - Végre hazaérkeztem!

/Szeptemberben, Frodó és Bilbó születésnapján Rozi egy gyönyörű kisfiúnak adott életet. A Frodó nevet kapta./

Liszka Anna

Nagy boldogság érte 1380 őszén a Csavardi családot. Megszületett ötödik fiuk, akit Samunak neveztek el. Testvérei: Kisbódi, Halfred, Kata és Piroska nagyon örültek az új kistestvérnek (főleg Piroska, mert ő volt addig a legkisebb, és utálta, hogy mindig őt ugráltatják testvérei.) De nemcsak testvérei örültek az új jövevénynek, hanem a megye minden lakosa megcsodálta a gyönyörű fiút.

Samu nevéhez híven tényleg nagyon csavaros eszű lett. Már féléves korában tudott járni, és hamarosan már beszélt is. Szüleinek és testvéreinek sok gondot okozott, mert folyton elkódorgott, mindig keresni kellett. Még csak háromesztendő volt, mikor megszületett Csavardiék hatodik gyermeke, egy gyönyörű kislány, akinek a Hajnalka nevet adták. Samu örült legjobban húgának, mert már kiskora óta nemcsak nagyobb, hanem kisebb testvért is szeretett volna.

Alighogy elérte hatodik életévét, iskolába írátták. (A hobbitoknál azért volt fontos az iskola, hogy később szakmájukat magas szinten tudják művelni.) S mert az összes Csavardi kertész volt, Samut is oda írátták, ahol a kertészet minden csínját-bínját elsajátíthatta. Az osztálytársai nagyon szerették, mert mindig segített nekik megírni a leckét. (Néha rosszul, de ez nem zavart senkit.) A tanító is szerette Samut, bár Samu sokszor tört borsot az orra alá. Volt, mikor íziszt használtak fel, hogy gyógyító krémet csináljanak belőle. Samu kanócvirágot rakott az üvegbe, hogy a tanárját jól összecsípje, tudniillik, tanára olyan volt, aki saját magán próbálta ki diákjai munkáját. Az iskola elvégeztével okleveles kertész lett belőle. Szorgos munkája nyomán a rossz talajú földeken is mesés kertek teremődtek, ezért egymás után kapta a megbízásokat újabb és újabb kertek létrehozására. Csodájára jártak az egész megyében gyönyörű kertjeinek, s ő volt az egyetlen hobbit, aki tudott csillagvirágot dugványozni.

De nem mindenki szerette a Csavardi családot, például az egész Csülök család utálta őket – ez már náluk családi hagyomány volt –, mert az egyik Csavardi, Samu dédapja (név szerint: Csavardi Bóka) túljárt Csülök Erlény eszén. Ugyanis Bóka volt a család egyetlen tagja, aki szakított a kertész hagyományokkal, elleste a Csülkök kötélverő szakmáját. Sokkal szebb köteleket készített mindenkinél, és mindig győzött a kötélverő versenyen. Hát emiatt utálták a Csülkök a Csavardiakat.

Szép gyerekkora volt Samunak, de ez a húsz év is eltelt, és jöttek a rosszabbnál-rosszabb dolgok. Samu anyját, Derék Illát – aki szintén kertész volt –, elbocsájtották a munkahelyéről, így nagyon elszegényedtek. S bár Samu is elkezdett dolgozni, nem tudott eltartani nyolc embert, ezért el kellett költözniük. Hősünk nagyon szerette a Megyét – ahol lakott –, annyira, hogy engedélyt kért anyjától, hogy otthonmaradhasson apjával, Cövek Bódival, akit ő csak Tatának hívott. Anyja nagynehezen bele is egyezett. Fájdalmas búcsút vettek, és Samu anyja 1399-ben elhagyta őt gyerekével együtt a Megyét. Mint később Samu anyja egyik leveléből megtudta, sikeresen megérkeztek a Toronydombokhoz és ott kapott munkát is.

Samunak volt öt jó barátja, akikkel a kocsmában ismerkedett meg. Mindig a Zöld Sárkányba jártak, mert ott mérték a keleti fertáj legjobb sörét. Ezek a jó barátok névszerint: Tuk Peregrinn

(Pippin), Borbak Trufiádok (Trufa), Zsákos Frodó (Frodó) és Bögyös Fredegár (Pufi) volt. Barátaival legtöbbet a jövőjükéről beszélgettek. Zsákos Frodóval annyira jóban volt, hogy miután Frodó nagybátyjához, Zsákos Bilbóhoz költözött, felfogadta Samut, hogy legyen a kertészük. Samu izgatottan elfogadta az állást, mert Bilbónak volt a legnagyobb kertje az egész megyében. Egyszer, mikor egy nehéz nap után betért a Zöld Sárkányba, találkozott egy nagyon csinos lánnyal, aki szerinte a Megye egyik legszebb lánya volt és Csürös Rózsának hívták. Rózsa a helyi kocsmáros, Csürös Fred lánya volt. A fiatalok rögtön egymásba szerettek és nemsokára Samu elvette őt feleségül.

Hősünk harmincnyolc éves volt (a hobbitok ekkor érték el a felnőttkort), amikor belekeveredett valami titkos ügybe. Egy este Frodót akarta meglátogatni, mert érezte, hogy valami nagyon veszélyes dologra készül. Amikor odaért, hallotta, hogy beszéd szűrődik ki az ablakon. Megállt az ablak alatt és hallgatózott, de Gandalf, a nagy mágus (Frodó, és Bilbó egyik barátja) észrevette őt. Ekkor megígérte neki, hogy Frodóval tart, és semmilyen körülmények között sem hagyja el.

1420 őszén el is indult Frodóval és Pippinnel, hogy megsemmisítsék a nagy titkot, az Egy Gyűrűt. Miután Samu elment, Rózsa nagyon szomorú lett, mert tudta, hogy férje nem fog egyhamar visszatérni, és ekkor már szíve alatt hordozta Samu kislányát, Elanort. Két nehéz év jött a Megyére, gonosz lények forgatták fel a településeket, rabszolgamunkára kényszerítették a hobbitokat, és még vagyonukat is elvették. De a hobbitok reménykedtek, hogy Samu a többiekkel együtt visszatér, mert a hőst látták bennük, az egyetleneket, akik vissza tudják állítani, a Megye békéjét.

1421. október hatodikán Samuék visszajöttek, miután sikerült megsemmisíteniük az Egy Gyűrűt. S bár még meg kellett tisztítani a Megyét a gonoszoktól, nagyon örültek, hogy végre itthon lehetnek. Samu rajongásig szerette a bolyongása közben megszületett első gyermekét, Elanort. Később még tizenkét gyermeke született: 1423-ban Frodó, 1425-ben Rózsa, 1427-ben Trufa, 1429-ben Pippin, 1431-ben Aranyfürt, 1432-ben Bódi, 1433-ban Kata, 1435-ben Tuba, 1436-ban Bilbó, 1438-ban Rubint, 1440-ben Robin, 1442-ben Bendegúz. Samu nagyon sokat játszott velük, és minden este mesélt nekik kalandjaikról. S bár a Frodóról és róla szóló történeteket mesélte el, azért néhol egy kicsit túlzottan kiszínezte azt.

Teltek-múltak az évek, gyermekei felnőttek, és mivel nagyon hiányzott barátja, Frodó, úgy gondolta, hogy utána megy, mert még szeretett volna halála előtt találkozni vele.

A megyében mindenki szomorú volt, mikor megtudta, hogy Samu is elhagyja hazáját. Tiszteletére még ünnepséget is rendeztek, hogy örökké emlékezzen a hobbitokra. Az ünnepély nagyon jól sikerült, bár sajnos az egyik Tarisznyádi Zsákos fióka viccből meg akarta dobni egy almás pitével a legjobb barátját, de az lehajolt, így szerencsétlen Samut találta el. Samu azonban nem haragudott meg, mert nagyon meghatotta a számára rendezett ünnepség, ezért csupán visszadobta a gyerkőcnek a süteményt. Persze rögtön mások is bekapcsolódtak a játékba, így az évszázad legnagyobb pite-csatája zajlott le a megyében. Az este fénypontja mégis az volt, mikor Cövek Bódi, a Tata, átadott három könyvet Samunak. Az egyik könyv a Megye történetét írta le, a másik könyv a Frodóval történeteket (ezt Frodó hagyta rá). De a harmadik könyvnek örült a legjobban Samu. Tudniillik abban apja Samu addigi életét írta le. Samu annyira meghatódott az ajándékoktól, hogy sírva fakadt. Annyira tetszett mindenkinek az ünnepély, hogy sokáig emlegették ezt az estét.

Eljött a búcsúzkodás ideje. Samu, mikor kilépett a Megyéből, még egyszer visszatekintett. Az agyában végigpergett egész élete, s már–már arra gondolt, hogy visszafordul, de összeszedte magát, s elindult, hogy Frodó után menjen. Úgy tervezte, hogy rögtön a Szürkerévhez megy, de eltévedt, ezért Völgyzugolyban lyukadt ki, így utoljára viszontláthatta a tündéket. De nem időzött ott soká, mert az elhatározása, hogy tengerre száll, erősebb volt.

Így hát kerített magának valakit, aki elvezette őt a Szürkerévhez és elindult utolsó útjára. A hajóban elővette búcsúajándékjait. Meglepődött, hogy amikor otthon átvette azokat, mintha könnyebbek lettek volna. Kinyitotta ott, ahol kipúposodott Frodó könyve. Két dolgot is talált benne. Egy levelet feleségétől és gyerekeitől és egy medált. Ennek a medálnak az volt az érdekessége, hogy apja az ükapjától kapta, és Samunak sohasem szabadott hozzányúlnia, még akkor sem, amikor már rég felnőtt volt. Elolvasta a levelet is, amiben csak ez néhány sor állt:

„Drága Samu! Ezt a levelet az egész Megye nevében írom. Nagyon hiányzol nekünk, s ha meggondolnád magad, mi mindig szeretettel várunk!!!

A te drága családod, s a Megye többi lakosa”

Este volt, mikor megérkezett a túlpartra. Frodó már várta, mert érezte, hogy legjobb barátja nemsokára megérkezik. Nagyon megörültek egymásnak. Frodó elmesélte a szomorú hírt, miszerint Bilbó nem olyan régen meghalt, de Gandalf itt van és már ő is nagyon várja. Frodó egy takaros házba vezette Samut. A kandallónál ott ült Gandalf. Egész este a Megyéről kellett mesélnie Samunak, azokról az időkről, amikor Frodó már nem volt ott.

Eközben a Megyében nagyon várták, hátha visszajön Samu, de nem jött vissza, hanem ott maradt örökké Gandalfal és Frodóval. Boldogan éltek, míg meg nem haltak.

Peller Henriett

Háta mögött a Tenger hullámozott. De ő nem értette a szavát, nem hallotta a hívását. Csak a fájdalmat érezte. Aranyszínű hajába belekapott a sós tengeri szél. Tudta, a Hajó már messze jár, már a legélesebb tündeszem sem fedezné fel a láthatáron. Apja először nem akarta, hogy elkísérje az útra. Ő mégis ragaszkodott hozzá. A búcsú keserves volt, mert ezúttal örökre szólt.

Nem akart még hazaindulni, szüksége volt még egy kis időre, hogy összeszedje magát. Egyedül akart lenni. Emlékezni. Leült egy kőre, és hirtelen elhatározással kinyitotta a magával hozott könyvet. A piros bőrkötés hűvösen simult a térdére. A szemébe tolakodó könnyektől alig látta a megsárgult lapokat. Olvasni kezdett.

1421. október 6.

Hát, hazaértem. A szívem már nem húz kétfelé. Frodó úr elhajózott, és vele életemnek egy része is. Hiányozni fog, de még nem követhetem. Még nem is akarom követni. Hisz olyan sok tennivalóm van. Egy új kor kezdődik, és az én szerepem még nem ért véget.

Samu abbahagyta az írást, és rámosolygott a kislányára. Elanor aranyszínű hajával olyan szép volt, mint egy tünde. Az anyjára ütött, állapította meg újra. Rozi elétette a vacsorát. Fenséges illata volt. A kandallóban lobogott a tűz, és Samu igazán boldognak érezte magát.

Most olyan távolinak tűnt az a három évvel azelőtti nap, amikor Frodó úr megsebesült. Felsőhajtott. Elhatározta, hogy egyszer elmeséli majd a gyermekeinek. Nem merülhet feledésbe. Felrezzent a gondolataiból. Rozi mellette állt, és szelíden a vállára tette a kezét. Samu félretette a könyvet, és nevetve vonta ölébe ifjú feleségét.

1427. Évközép Napja

Miután Vili, a Polgármester lemondott, minden tiltakozásom ellenére engem választottak polgármesterré. Zavarban vagyok. Túl nagy tisztesség ez nekem. Hiszen én csak egy egyszerű kertész vagyok. Nem vagyok én olyan nagy úr, mint Peregrin és Trufiádok urak, nem hajtottam végre nagy tetteket. Csak arra vágyom, hogy a családomat tisztességgel eltarthassam. Hogy legyen egy egész csapat gyerkőcöm. Hogy láthassam őket felnőni, és a lányaimat férjhez menni. Nem vágyom a hatalomra.

Talán éppen ezért választottak meg – gondolta. Talán ez a lényeg. Megfogadta magának, hogy ezt nem felejtí el. Samu marad, és megpróbálja a feladatát olyan jól ellátni, amennyire csak telik tőle.

Gondoskodni fog a Megyéről, ahogy tette azt Frodó úrral is annyi éven át. Vigyázni fog rá, hogy olyan hely maradjon, ahol érdemes élni, családot alapítani és gyermekeket nevelni.

1434. április 17.

Nagy tisztesség ért minket. Trufiádok urat, Peregrin urat és engem Elessar király tanácsosaivá nevezett ki. De mindez mit sem számít ahhoz képest, hogy a kis Kata ma kimondta az első szót. Álmodom a nagy családról valóra vált. Frodó úrnak igaza volt, Zsáklakban kényelmesen elférünk.

A gyerekek a Tanácsréten játszottak, a mallornfánál. Kacagásuk egészen Zsáklakig hallatszott. Samu kinézett rájuk. Olyanok voltak, mint valami kis tündegyerekek, az idők hajnaláról. Elanor éppen koszorút font testvéreinek a fa illatos virágaiból. Napról napra szebb lesz – állapította meg Samu. Nincs messze az idő, amikor bármelyik megyebeli legény fejét elcsavarhatja majd – gondolta büszkén. De bármennyire szerette is feleségét, és a gyerekeket, néha mégis elvágyódott. A szíve mostanában újra kalandokra vágyott. Tudta, a családjának szüksége van rá még hosszú évekig, így maradt. De nyugtalan álmaiban orkok ellen harcolt, és a tündék énekét hallgatta.

Befejezte a történeteket, amiket Frodó úr rá hagyott. Néha mesélt is belőle a gyerekeknek. Különösen Elanor szerette ezeket a meséket. Kicsi korában tágra nyílt szemmel hallgatta a történeteket. Samu most is emlékezett rá, amikor megkérdezte: *Apu, ugye Frodó nagyon bátor volt?* Igen, az volt – mondta Samu hangosan, csak úgy magának.

1436. március 25.

Elessar király meglátogatott. Csak a Borbuggyan hídjáig jött, nem akarta megszegni a maga hozta parancsot, nem akart a Megye földjére lépni. Visszatér az Északvárba, és egy ideig onnan kormányozza majd a birodalmat, mint tették azt elődei korokkal ezelőtt. Mesélt Gondorról is, gyönyörű hely lehet. Már az utolsó házat is újjáépítették, a háború utolsó jelei is eltűntek.

Elessar király. Milyen különös, ő még mindig Vándorként gondolt rá. És nem is változott olyan sokat. Méltóságteljes volt, olyan, mint az Óidők nagy királyai a Tengeren túlról, a világ ifjúkorában; és mégis maradt benne valami Vándorból, a Kószából.

Amint a gyerekek kicsit nagyobbak lesznek, elmegyünk Gondorba – határozta el Samu. Újra találkozni szeretett volna Faramirral, akit nagyra tartott. Azt hallotta, hogy Ithilia újra Gondor virágoskertje lett. Vágyott rá, hogy újra lássa Ithiliát, és elmenjen a Tiltott Tóhoz. Az utána következő szörnyű lidércnyomáshoz képest az a hely valóságos Paradicsomként maradt meg emlékeiben. A nyúláprikásra gondolt, és Frodó úrra. Hiányzott.

1442. Évközép Napja

Gondor valóban gyönyörű hely. Nagy ünnepséget rendeztek a tiszteletünkre Minas Tirithben. Az út egészen más volt, mint akkor régen. A Királlyal és fényes kíséretével lovagoltunk az úton, nem kellett rejtőzködnünk. És az út mentén egy virágzó birodalmat láthattunk. A régi romvárosokba visszaköltözött az élet. A földeket újra megművelik. A Rohani Kapu felé jöttünk, így Lothlórien meglehetősen nagy kitérő lett volna.

Szántó Ágnes

- Mi a baj, Samu? – kérdezte Rozi a férjét egy este. – Már napok óta olyan furcsa vagy.
- Pippin úr visszamegy Gondorba.

Samu próbálta eltitkolni, de hangjában ott volt a szomorúság.

- És te szeretnél vele menni, ugye?
- Nem teljesen. Csak Bríig kísérném el. És Trufa úr is jönne. Tényleg csak pár nap lenne Rozi.
- De Samu! Hiszen alig vagy itthon! Amióta hazajöttetek, te állandóan a Megyét járod. Pedig az már elég régen volt. Nemcsak a fáknak van szüksége rád, hanem nekem is.

Rozi elfordult, mert nem akarta, hogy férje meglássa szemében a könnyeket. Próbálta elfogadni, hogy Samu megváltozott az utazás alatt, de ez nehezen ment. Bár már több éve házasság volt, néha még most sem tudott kiigazodni rajta. Például nem értette ezt a furcsa vonzódást a messzi földek iránt. És ez nemcsak Samuban volt meg. Pippin és Trufa is megváltozott. Rozi tudta a szíve mélyén, hogy el kell engednie Samut. Letörölte a könnyeket, és visszafordult.

- Ne haragudj, Samu, de tényleg keveset vagy itthon. Olyan hosszú ideig voltál távol, hogy most már el sem akarlak engedni. De tudom, hogy fontos számodra ez az utazás. Szóval mikor indultok?

Samu meghatottan nézett feleségére.

- Ezért is szeretlek Rozi. Mert mindig megérted az embert. Egyébként a jövő héten mennénk. És ígérem, nem leszek távol sokáig.
- Jól is teszed, mert a végén még utánad megyek!

Ezen mindketten jó t nevettek. Samu átölelte Rozit, és így nézték a csillagos éjszakát.

Az előkészületekre szánt idő nagyon hamar eltelt. Az indulás napján Samu ugyanúgy végiggondolt mindent, mint évekkel ezelőtt. Szép tavaszi nap volt. Trufa és Pippin már várt rá.

- Siess haza, Samu! – kiáltott még utána Rozi.

Samu visszaintett még, aztán fölszállt a pónira, és nekiindultak hárman. Samu és Trufa a lórieni köpenyt viselte, Pippin azonban a gondori fekete köpenyt.

Jókedvűen énekeltek, mint a hobbitok általában, és felidéztek a sok évvel korábbi útjukat.

- Itt találkoztunk a tündékkal – mondta Samu, és titokban azt várta, hátha megpillant egyet.

De tudta, hogy a tündék már rég elhagyták Középföldét.

Kényelmes tempóban ügettek egész nap. Az ebédet egy rügyező fa alatt költötték el. Ám ez más rendes hobbitoknak csak az előétel lett volna. Sok dologban megváltoztak az utazás alatt. És pár dolog másoknak is feltűnt. Ilyen volt, hogy nem törődtek annyit az étellel, és sokkal kevesebbel is beérték. Persze a jó lakomákat nem vetették meg, de az utazáshoz nem vittek magukkal sok élelmet. „Jobb is így” mondták mindenkinek. „Minek annyi felesleges dolgot cipelni.” Kezdetben furcsán néztek rájuk emiatt, de aztán megszokták.

- Sok furcsaságot összeszed az ember idegenben. – mondogatták. – Ez is biztos onnan van. Már feljöttek a csillagok, mikor megálltak. Egy tisztáson letáboroztak, és elhatározták, hogy ott éjszakáznak.

- Samu, mesélj valamit! – kérte Trufa és Pippin is. – Mint régen!

Samu mit tehetett volna mást, kötélnek állt. Lemenőben volt a Hold, mikor abbahagyták a beszélgetést, és elnyúltak az illatos fűben.

Másnap vidáman ébredtek.

- De régen is aludtam a szabad ég alatt! – sóhajtott föl Trufa. – Már teljesen elszoktam tőle.
- Így jár az, aki csak otthon ül! Egy kis túra, és máris minden baja van – ugratták Trufát.
- De ma este rendes ágyban alszom! Ha minden jól megy, estére elérjük Bakvárt. És ha ti annyira szeretitek a csillagokat nézni, nyugodtan aludhattok a kertben is.

Ezen mindhárman jót nevettek. Hamar összepakolták a holmikat, megreggeliztek, és folytatták útjukat.

Semmi érdekes nem történt, és még jóval alkony előtt elérték Bakvárt. A kis házikó, amit még Frodó vett álcázás céljából, még megvolt. Frodó távozása után Samu nem akarta eladni. „Ki tudja, hátha még jó lesz valamire” gondolta mindig. És igaza lett. Ha néha-néha átruccant Bríbe, legalább volt hol megszállnia. Így most vidáman lovagoltak a ház felé.

- Sajnos, most senki nem vár forró fürdővel – panaszkodott Pippin.
- De ha megcsinálnád, azt nagyon megköszönnénk - mondta Trufa.
- Még mit nem! Aki fürödni akar, az csináljon magának fürdőt! - méltatlankodott Pippin.

Jókedvűen értek a házhoz. Mivel nem lakott ott senki, vékony porréteg ült meg mindent. De ez nem zavarta az utazókat. Hogy ne legyen vita, közösen készítették el a fürdőt, majd bőséges vacsorát csináltak.

- Kíváncsi vagyok, mi lehet Bombadillal? - tette fel a kérdést Samu. - Vajon még mindig ott él a saját birodalmában?
- Ha akarod, meglátogathatjuk! - mondta Trufa. - Igaz, akkor az Öregerdő felé kell mennünk, de ha egyszer átkeltünk rajta, most is sikerülni fog.
- Azért annyira nem vagyok kíváncsi - tiltakozott gyorsan Samu. - Talán majd egyszer máskor.

Bár maguknak sem vallották volna be, a lovaglás kifárasztotta őket. Most tehát nem beszélgettek későig, hanem mindenki lepihent. Samu még felidézte a múltat, ahogy ezt gyakran tette. "Vajon mi lehet Frodó úrral?" kérdezte magától. "És a többiekkel? Milyen furcsa! Vándor nem hajózott el, és mégis milyen rég nem találkoztunk! De jó Pippinnek! Ő visszamegy. De nekem itt van Rozi, és megígértem neki, hogy nem maradok sokáig távol. Talán majd egyszer és is visszamehetek Gondorba!" És ezekkel a gondolatokkal álomba merült.

- Ki az ágyból, hétalvók! Hasatokra süt a nap!
- Mi az?! Trufa, halkabban ha lehet! Nem vagyok süket. És hol látsz te napot? Még éjszaka van.

- Ha hajlandó lennél kitekinteni az ablakon, láthatnád, hogy már hajnalodik. És nem te akartál korán indulni? Hát tessék!

Samu csak mosolygott magában. "Ők semmit sem változtak" gondolta. "Most is ugyanúgy ugratják egymást, mint régen."

Hamar megreggeliztek, hiszen estére már Bríben szerettek volna lenni. És ahhoz korán kell indulni. Samu becsukta az ajtót, elrakta a kulcsot, és a többiek után sietett. Most a rendes úton haladtak, de azért vetettek egy pillantást az Öregerdő felé.

- Kíváncsi lennék, a történetek után változott-e az erdő? - mondta Samu.
- Valamelyest biztos. Hiszen semmi nem marad változatlanul. Ki tudja, lehet, hogy még egy enttel is találkozánk! - válaszolta Trufa.

Kényelmes tempóban haladtak tovább. Már benne jártak a délutánban, mikor Samu fölkiáltott.

- Odanézzetek! A sírbuckák!

Az útról úgy tűnt, a buckák semmit sem változtak. Most is olyan félelmetesek voltak, mint akkor régen. Mindnyájan megborzongtak az emlékektől, és gyorsan továbblovagoltak.

Hamarosan elérték azt a helyet, ahol elváltak Bombadiltól. Valahogy mindhárman azt várták, hogy Toma gazda ott áll az út mellett, és őket várja. De senki sem volt ott. Egy kicsit csalódottak voltak, ám most már tényleg sietniük kellett, mert alkonyodott.

A kapu még mindig megvolt, de most nem volt bezárva. Itt már látszott, hogy más világ lett. A kapuőr barátságosan kérdezte, hogy hova tartanak.

- Emlékeztek még Bénire? Mennyire más most a fogadtatás is - mondta Pippin.
- De most nem is üldöznek Fekete Lovasok! - mondta Samu. - Ha így lenne, most sem így fogadtak volna, ebben biztos vagyok.

Lassan haladtak a fogadó felé. Samu emlékezett, mennyire megrémült a magas házaktól. "Ha tudtam volna, mi vár rám, már itt visszafordultam volna!" gondolta.

A fogadó kívülről semmit sem változott. És belülről sem. Ahogy beléptek, rögtön beleütköztek Papsajt Ászokba. Bár már ő is megöregedett, még mindig remek kocsmáros volt.

- Á, hobbitok! Helyezzék kényelembe magukat. Egy perc, és itt vagyok!

Ezzel már el is tűnt a füstben. Samu és Pippin leült egy sarokba, Trufa pedig elment, hogy ellássa a lovakat.

- Úgy látszik, itt sem változott semmi - jegyezte meg Pippin. - Az öreg Papsajt pont olyan, mint régen.

Végszóra megjelent az emlegetett személy is.

- Nos, mit hozhatok? - kérdezte. - De várjunk csak! Hiszen én ismerlek titeket. Ti voltatok azok, akik elmentetek azzal a kószával. És Gandalf barátai is voltatok, igaz? Hát mi hozott erre titeket?
- Csak úgy utazgatunk, Papsajt uram. És ha a söre még mindig olyan kiváló, igazán meginnánk egy-egy korsóval.
- Hogyne, természetesen. Három korsóval, mert gondolom a barátjoknak is rendelnek.

Ezzel már el is tűnt. Samu körülnézett a teremben. Valahol, a szíve mélyén azt kívánta, bárcsak itt lenne a Vándor. De tudta, hogy ez nem lehet. "Ő Gondorban van. És különben is, mit keresne itt Bríben egy ilyen kocsmában!" gondolta. Ám hirtelen megakadt a tekintete egy különös alakon. Az

ismeretlen szürke köpenyt viselt, de a csuklyát nem vette le, így arca árnyékban maradt. Samunak ismerősnek tűnt az idegen, azonban nem mert odamenni hozzá. "Biztos csak képzelődöm. Csak hasonlít Aragornra, és az tévesztett meg." De azért oda-odapillantott a szürke köpenyesre.

- Az kicsoda? - kérdezte Papsajt, mikor az visszajött. - Arra a szürke köpenyesre gondolok, ott a sarokban.
- Nem tudom - válaszolta Papsajt. - Ma este érkezett, de nem volt hajlandó megmondani a nevét. És még a köpenyt sem vette le. De amíg nem csinál valami bajt, és rendesen kifizeti a számláját, addig nem is érdekel.

Samu elmosolyodott. Nem igazán hitte, hogy lenne olyan dolog, ami Papsajtot nem érdekli. De nem szólt semmit. Lassan kortyolta a sörtét. Egyszer csak az ismeretlen fölállt, és odalépett az asztalukhoz.

- Jutna hely itt egy régi barátnak? - kérdezte, és hátravetett a csuklyát.
- Vándor! - kiáltottak föl egyszerre. - Mit keresel itt?
- Halkabban - mosolygott rájuk Aragorn. - És ezt én is kérdezhetném. Ti mit kerestek itt?
- Pippint kísérjük. Ő ugyanis Gondorba tart - mondta Trufa. - De azért azt nem gondoltuk, hogy veled fogunk találkozni.
- Ha van kedvetek, gyertek, és beszélgessünk! Itt van a szobám, amit kivettem.

Miután Samu becsukta az ajtót, Vándor megszólalt.

- Tudom, hogy furcsának találjátok, hogy itt vagyok, de megvan az oka. Így jobban megtudom, mi történik a birodalomban. Gondor messze van, és a hírek nem mindig úgy jutnak el, ahogy valóban történtek a dolgok.
- De mért így jársz? Hiszen itt Északon is van kastélyod - mondta Trufa.
- Igaz, de ha teljes pompában jönnék, hogy derülne ki, milyen is az élet valójában? Akkor ki mondaná el az igazat? Egy utazóban sokkal jobban megbíznak. És már sok érdekes dolgot megtudtam így, ami különben soha nem derülne ki. De ez most nem számít. Inkább ti meséljetek, hogy vagytok. Ennek örülök a legjobban, hogy találkoztunk. Meséljetek!

Samu kérdően nézett rá:

- De mire vagy kíváncsi? Nálunk a Megyében semmi fontos nem történt. Mindenki éli az életét, mint eddig.
- És mit szóltak Frodó eltűnéséhez?
- Ez a legfurcsább az egészben - mondta Samu. - Senkinek sem tűnt fel. Mintha Frodó soha nem létezett volna.

Samut ez még mindig bántotta. De hogyan is magyarázhatta volna el az egyszerű hobbitoknak, hogy az, hogy itt élhetnek továbbra is békében, Frodónak köszönhető.

- És veletek mi van? - kérdezte Aragorn.
- Éljük a mindennapjainkat - válaszolta Pippin. - Bár néha hiányoznak a hegyek, a régi barátok. Ezért is akarok visszamenni Gondorba. Feltéve, ha megengeded.
- Tudod, hogy Gondor katonája vagy, és akkor jössz, amikor akarsz. Így legalább nem kell egyedül visszamennem. És te Csavardi Samu. Nincs kedved meglátogatni?

Samu elmosolyodott. Elképzelte, mit szólna Rozi, ha megmondaná neki, hogy elmegy Gondorba. Valószínűleg nem repesne a boldogságtól.

- Talán majd egyszer. De tudod, Rozi már attól sem volt elragadtatva, hogy Bríbe eljöttem. Hát még ha Gondorba mennék. Bár szívesen visszamennék, mert néha hiányzik.

Aragorn rámosolygott.

- Megértelek. Kétfelé húz a szíved. Mennél is, és maradnál is. De bármikor jössz, szívesen látunk, és természetesen Rozit is.
- Mikor indulsz? - kérdezte Trufa.
- Holnap, kora reggel. Nem szeretném, ha valaki rájönne, ki is vagyok valójában. Úgyhogy Pippin, holnap korán kell kelned.
- Mint a régi szép időkben - válaszolta Pippin nevetve. - De hogy fel tudjak kelni, ahhoz most le kell feküdnöm.

Elbúcsúztak Aragorntól, és a saját szobájukba mentek.

- Samu, egy pillanatra! - szólt utána Vándor. - Van egy üzenetem számodra.

Samu csodálkozva fordult vissza. Honnan tudhatta Aragorn, hogy találkoznak?

- Arwen üzent. Az üzenet: "Ne félj, találkozol még Frodóval, de még dolgod van a Megyében. Ha mindent elintéztél, utána mehetsz." Úgyhogy föl a fejfel.
- Mondd meg Arwennek, hogy köszönöm.

Többet képtelen volt mondani. Aragorn homlokon csókolta, és azt mondta:

- Vigyázz a Megyére, és minél előbb látogass meg!

Reggel mikor Trufával felkeltek, Aragorn és Pippin már nem volt ott. Már nekik sem volt más dolguk, minthogy összecsomagoljanak, és hazainduljanak. Kifizették a számlát, felnyergelték a pónikat, és elindultak. Szótlatlanul mentek, de Samu hamarosan nekiállt énekelni. Ez valahogy könnyebben ment, mint a beszéd. Nemsokára énekelve folytatták az utat.

Ismét Bakföldön szálltak meg. De utána siettek haza, nem akartak még egy éjszakát a szabadban tölteni. Kifáradva, de sötétedésre hazaértek. Egy útkereszteződésnél elváltak. Samu hazaindult. Az ajtóból fény szűrődött ki. Samu belépett. Rozi ott ült az asztalnál. Mikor meglátta férjét, szó nélkül a nyakába borult.

- Megígértem, hogy sietek haza! - mondta Samu. - Hiszen számomra ti vagytok a legfontosabbak.

Tóth Zsófi

Samu jó hobbit szokásához reggel tíz óra körül kel fel. Lassan felveszi kicsi ruhácskáját, és lassan elindul a kert felé. Bőségesen megrakja kosarát friss zöldséggel. Közben egy régi éneket dúdol, amit még Frodótól hallott a kalandjaik során. Mire beér a házba, Rozi és a kis Elanor felteszik a teára valót. A hobbitok evési szokásaihoz képest is bőségesen megreggeliznek. Samut nevezték ki Hobbitfalva főkertészének. Hűségesen is teljesíti kötelességét. Legkedveltebb fája a mallorn-fa. Ez Középfölde legszebb mallorn-fája sokak szerint. Rengetegen jönnek messzi tájakról, hogy megtekinthessék ezt a csodaszép fát. (Samu apja, más néven az Öreg, idegenvezetőnek szegődött Hobbitfalván.) Ennek a fának a magját Samu még Lórienből hozta Galadriel ajándékaént. Kapott még egy tünde köpenyt is, ami útjuk során nagyon hasznos volt. Samu, ha hidegebbre fordul az idő, még ma is felveszi. Nagy becsben tartja a díszes csatja miatt is, hisz mostanában nem sok ilyen csat található. Sokszor felidézi az Úrnő szépségét és szeretetét. Azokat a gyönyörű tájakat, és azt a békés harmóniát, ami Lórin erdeiben lakozik. Utazásuk talán egyik legszebb helye ez volt Samu szerint. De Rozi várja az ebéddel, mennie kell. Az ebéd végeztével Samu ismét felidézi emlékeit „A Gyűrűk Urának bukása és a Király visszatérése” című könyv segítségével, amit Frodó saját kezűleg írt. Samu arra büszke, hogy az utolsó pár oldalt Ő írta meg, mivel Frodónak el kellett mennie. Sajnos, ez fájdalmas sebeket tép fel benne, ezek lassan gyógyulnak be. Samu hálásan gondol szeretett gazdájára, amiért neki adta a Zsáklakot. Rozi közben rengeteg süteményt süt és sok kis teáscsészét készít elő. Hamarosan sok kis kéz döngeti a Zsáklak ajtaját. Rengeteg hobbit gyerek zsi bong pár perc múlva a házban. Letelepednek Samu öblös fotele köré, és izgatottan várják a mai történetet. Igazság szerint a hobbit szülők rossz szemmel néznek Samura és a többi olyan hobbitra, akik részt vettek abban a bizonyos kalandban. Másfelől viszont, tisztelik is Őket, mert mégiscsak ezek a derék hobbitok szabadították fel Hobbitfalvát, és az egész Megyét Szarumán, azaz más néven Kapzsi rémuralma alól. A gyerekeket ez viszont nem érdekli, minden délután összegyűlnek a Zsáklakban és hallgatják Samu meséit a csodálatos tájakról és hátborzongató kalandjairól. Samu elkezd mondókáját Lórien erdeiről és Ithiliának fűszernövényeiről. Majd Gollam álnok cselszövéseivel folytatja, és Gondor ostromával (amit Pippintől és Trufától hallott erről a csatáról). Néhány gyerek felkiált.

- Most halljuk kilencujjú Frodó történetét!

Samu ilyenkor büszke magára, hisz Frodó történetében igen nagy szerepet kapott. Mikor a fekete lovasoknál jár, minden gyerek felkiált ijedtében. Miután a kis hobbitok lassacskán hazamennek, Samu és családja vacsorához készülődnek. Ezután lefektetik Elanort. Rozi a kandalló mellett ül és kötöget. Samu előveszi pipáját, és megtömi pipadohánnyal. Majd egy saját maga költötte éneket kezd dúdolgatni.

Mória csúf kapui,
Megrengenek falai,

Elindultunk Lórien szép erdején,
Galadriel csodálatos mezején,
De ja,j orkok támadtak ránk a folyón,
S a Szövetség szerteszét oszol,
Gollam, kiben megbízott Ura,
Elvezetett a Fekete Kapuig, hisz oda vezetett utam.
De ott nem tudtunk bejutni,
Így más utat kellett kutatni,
Meg is leltük azt az utat,
Hol megismertük Faramir Urat.
Ő óvott Cirith Ungoltól,
De Gollam titokban segítséget remélt ott a Banyapóktól,
Frodó Urat el is kapta,
De megöltem, mielőtt bemenekülhetett volna a barlangba,
Ha tudtam volna, hogy a pók mérge csak elkábította,
Felkapom és szaladok vele a barlangba,
De nem tudtam, így elvettem tőle a kardját a gyűrűvel együtt,
Jöttek is az orkok, elvitték egy toronyba, ahol ájultan feküdt.
Ám hallottam az orkok beszédéből, akit a pók megcsíp, nem hal meg,
Rohantam is Frodó után, hogy utolérjem őket,
A különböző orkok már megölték egymást.
Miután kiszabadítottam Frodót, elmondta, mennyire hálás,
Együtt vágunk neki a nehéz útnak.
De nagyobb lett a terhe a Gyűrű- hordozónak,
Felértünk a Tűz hegység tetejére,
Gollam meglepett minket a hegy közepében,
Frodót hatalmába kerítette a gyűrű hatalma,
Ezért nem tudta bele hajítani a lávába,
Gollam, hogy megszerezze a gyűrűt,
Leharapta ujjastól együtt.
Oly heves öröm táncot járt,
Hogy gyűrűstől együtt a lávában lelte halálát.
Gandalf a sassal épp jókor érkezett,
Hogy megmentse a lávától a hobbit hősöket,
Pár nap múlva nagy ünnepséget rendeztek a tiszteletünkre,
És hamari hazatérésünkre.
Aragorn, az új király búcsúztatott,
A mágus Gandalf is velünk tartott,
Amikor Gandalf elment,
A Megye romokban hevert.

Összefogtak a jó hobbitok,
És legyőzték a gonosz zsarnokot.
Mire újjá építették a Megyét,
Addigra Bilbó százharminc évet is megélt.
Frodó és a kor hősei
Elindultak a tengeren túlra új életet kezdeni.

Samu sokszor énekelgette ezt a dalt, mert mindig emlékezni akart azokra az időkre, amikor Frodó,
Gandalf és a többi Gyűrű-hordozó még Középföldén élt.

Váczai Zsuzsa

Ez a nap is úgy indult, mint a többi Csavardi Samu életében. A megyei lakosokhoz képest korán, de emberi mértékkel nézve lustán kelt fel.

Ezen a napon is, mint oly sokszor, Zsákos Frodó kertjében volt dolga. Reggel hobbit mércével mérve is kellőképpen megreggelizett. Nem kapkodta el az étkezést, majd szépen komótosan indult el Frodóhoz.

Miközben sétált, hegyezte fülét, hátha hall valamilyen új pletykát. Tudni kell, hogy a hobbitoknak kitűnő a hallásuk. Az utcán sétálva hallotta meg, hogy szerelme, Rozi és barátnői éppen arról beszélgetnek, vajon ki a legjóképűbb hobbit a Megyében. Samu, miközben ezt hallgatta, arra gondolt, hogy Rozi bárcsak őt tartaná a legjóképűbb hobbitnak.

Miközben így ábrándozott, nagy kiabálás ütötte meg a fülét, mely a Tuk család szmiálokjából hallatszódott ki. Samu rögvest tudta, hogy ismét Pippinnel - becsületes nevén Tuk Peregrinnel - van gond. Pippin a bajkeverő hobbitok közül is a legkülönb volt.

E gondolatok jártak a fejében, miközben befordult a Zsákos utcába. Ebben az utcában Frodóék háza volt a legnagyobb és a legszebb. Samunak ez a ház nagyon a szívéhez nőtt, mert édesapjával együtt itt kezdett el dolgozni. Itt a Zsáklakban élt Zsákos Frodó, aki a legkedvesebb unokaöccse volt Zsákos Bilbó úrnak. Bilbót is nagyon szerette Samu, de igazán Frodót kedvelte. Amikor először találkoztak, azonnal rokonszenv szövődött köztük között.

Mire Samu Frodóékhoz ért, a Zsáklak lakói már felkeltek, és éppen reggeliztek. Meghívták egy második reggelire a jövevényt, amit Samu szívélyesen el is fogadott.

A hobbitoknál nem számít, ha valaki egyszer reggelizett vagy ebédelt már, ugyanúgy elfogadják az ezt követő meghívást, mert mindig éhesek. Az ismételt reggelizés után Samu nekilátott munkájának.

Először az előkertben tette rendbe a sövényt, amire már igencsak ráfért egy kiadós nyírás. Miután végzett a rakoncátlan borókással, a fűvet is le kellett vágja, nehogy elnyomja a kiültetett virágokat.

Fűnyírás után ismét a hobbitok kedvelt időtöltése következett. Az ebédidőt Samu ismét Bilbóéknál töltötte, s az éték ugyanolyan kiadós volt, mint reggel. Ebéd után egy kis szieszta következett, elvégre még a nap fele hátra volt. Samu egy nagy fa alá telepedett és Bilbó egyik dalát dudorászta mialatt a tájban gyönyörködött.

A henyélés végeztével munkájához visszatérve a vetemény gyomtalanításával volt elfoglalva. Ez eltartott egy kis ideig, mivel Samu igen régen gazolta ki utoljára, és a gyom nagyon elszaporodott. E fárasztó művelet után a virágágyak következtek. Az elhervadt virágok helyére újakat ültetett, hogy a kert ezernyi színben pompázzon.

No, már csak az öntözés volt hátra. Samu mindig ezt hagyta utoljára, mert ez jelezte, hogy munkáját nemsokára befejezi. A locsolást gondosan, minden növényre figyelve végezte.

Szerszámaikat letisztogatva tette helyükre, miután végzett a kertészkedéssel.

Így most már dolga végeztével nyugodtan maradhatott uzsonnára és az azt követő bilbói mesékre. Ezek a történetek csodálatos tündékről szóltak, ismeretlen tájakon játszódtak. Nem csoda, hogy Samut is lenyűgözték. Így telt el a délután és a kora este.

Samu napját végiggondolva ballagott hazafelé. Útja nem egyenesen az otthonába vitte. Betért barátjához, Trufához egy kis beszélgetésre. Ott találta Pippint is, akitől megtudta a reggeli csetepaté okát. Trufa és Pippin szokásukhoz híven ismét bajba kerültek. Megint Zsizsik úrtól loptak mindenféle finomságot, amit a kertjében találtak. A menekülés történetét meghallgatva, Samu elbúcsúzott és elindult haza.

Otthon természetesen mindent el kellett mondania: mit hallott reggel Frodóékhoz tartva, milyen munkákat végzett a kertben, Trufa és Pippin már megint milyen bajba keveredtek. Ezzel telt el a vacsora.

Vacsora után megtervezték másnapjukat. Samu a tervezgetések után megmosakodott, átöltözött és lefeküdt. Roziról és esküvőjükéről álmódott, ahol boldogan mondta arája, hogy ő a legkedvesebb hobbit a világon, és mindig szeretni fogja. Egy másik álmoképben Trufa és Pippin elmosódott alakja jelent meg, amint Zsizsik úr elől menekülnek. Ezen még álmában is nagyot nevetett hősünk.

Az éjszaka békésen telt el az elmúlt nap örömeinek és fáradságainak halványuló képeivel. Samu már az új nap új eseményeire készült.

Vaday Tamás

„...mire fölért a Dombra, a nap megint csak a végére járt. Ment, az ajtóhoz ért, sárgán világított bent a lámpa, és égett a tűz; és kész volt a vacsora, csak őrát vártak. És Rozi bevezette, és helyet kínálta a karosszékében, s a kis Elanort az ölébe rakta.

*Ő meg mély lélegzetet vett, s így szólt: - Hát, hazaértem.”**

Samu otthon volt. A Gyűrű Háborúja véget ért, csaknem két év telt el a morotvai csata és Szarumán bukása óta, de Samu mindvégig úgy érezte, kétfelé húz a szíve. Nagyon szerette Frodót, ugyanakkor vágyott arra, hogy Csűrös Rozival, aki hazavárta őt a Háborúból, családot alapítson. Amikor Frodó Zsáklak rendbetétele után meghívta őt, hogy lakjon vele, felajánlotta neki, hogy miután Rozival házasságot köt, költözzenek mindketten Zsáklakba, s ennek nagyon örült. De szíve ezután is megosztott maradt. S amikor néhány hónappal azután, hogy a kis Elanor megszületett, s Frodó hívta, hogy találkozzanak Bilbóval százharmincegyedik születésnapján, csak hosszú vívódás után, nehéz szívvel tudott búcsút mondani Rozinak és megválni gyönyörű kislányától.

* A Gyűrűk Ura VI. könyv 9. fejezet utolsó mondatai

De amikor egy hete Frodó Bilbóval, Gandalfal, Galadriellel, Elronddal és a többiekkel tengerre szállt, úgy érezte, szíve megosztottsága – ha fájdalmasan is, de – véget ért. Várta őt a család, az otthon melege, s mindaz, amire egy hobbit a leginkább vágyakozik. S a Szürkerévből hazavezető utat maga mögött tudva hazáért.

Samu elköltötte a vacsorát, amellyel Rozi várta, lefektették a kis Elanort, aki nagyon boldog volt, hogy édesapja újból karjába vette, s bár fáradt volt, Samu este a máskor megszokottnál is többet és szebben énekelt neki elalváshoz. Egy nagyon szép és régi éneket énekelt a szépek népéről, a tündékről és Lothlorien csodálatos erdejéről. S amikor a kislány elaludt Samu karjában, gyengéden lefektette, s csak ezután kezdte elbeszélni Rozinak mindazt, ami azóta történt, hogy Frodóval elhagyták Zsáklakot. S mikor már mindent részletesen elbeszélt hitvesének, elkezdtek beszélgetni a jövőjükről. Frodó távozása váratlanul érte őket. Úgy gondolták, hogy hosszú ideig minden úgy marad közöttük, mint amikor Frodó hívására Zsáklakba költöztek. S most, hogy Frodó tengerre szállt és elhajózott Szürkerévből, Samuék életében is új korszak kezdődött.

Frodó rájuk hagyta Zsáklakot és minden vagyonát, így Samu, az öreg Csavardi Bódi fia, az egyszerű kertész, hirtelen vagyonos hobbit lett. Élete azonban nem nagyon változott meg. Visszatért régi szokásaihoz, amelyeken a nagy esztendő kalandos éveiben bizony sokat kellett változtatnia.

A következő nap reggel, amikor már kipihente magát, felkelt. Rozi már elkészítette a kiadós reggelit, tisztába tette és megetette a kis Elanort, s nekilátott a ház körüli munkáknak. Samu megreggelizett, játszott kicsit a kislányával, majd kiment a kertbe. Mivel két hete nem járt ott, akadt munkája elég. Kapált néhány sort, aztán a metszőollót vette a kezébe és azzal dolgozott egy ideig. Egész délelőtt a kertben dolgozott, csak a tízórai idejére hagyta abba a munkát. Ebéd után jólesően dőlt hátra karosszékében, s elszívott egy jó pipafüvet, amely még a később is sokat emlegetett 1420-as termésből származott. Délután meglátogatta édesapját, az öreg Bódit, s segített neki a ház körüli dolgokat ellátni. Az elkövetkező napok még így teltek, behozta egy kicsit a lemaradást, amit az őszi kerti munkákban Frodó elkísérése miatt kiesett két hét okozott, aztán, ahogy egyre hidegebbre fordult az ősz, s hullani kezdtek a levelek, szép apránként elkezdte bejárni a Megyét, s megnézte, hogyan fejlődnek azok a csemeték, amelyeket a Kapzsi által kiirtott fák helyére ültetett két évvel korábban. Nagy meglepetésére szolgált, hogy mindegyik sokat nőtt, s látszott rajtuk, hogy talán már a következő évben termőre fordulnak, de legszebben a Tanácsréten ültetett mallorn pompázott.

Útja során sokan kérdezgették Frodóról, akit – bár a helyettesítő polgármesterséget visszaadta Kacska Vilinek, annak felépülése után és azóta egyre inkább visszavonultan élt, s dolgozott a Piros Könyvön és egyre ritkábban találkozott még a falubeliekkel is – most már hiányolni kezdtek. Samu nem bocsátkozott a részletekbe, s általában csak annyit felelt, hogy elköltözött az öreg Bilbóhoz. Bár Bilbót a fiatalabbak már csak elbeszélésekből ismerték és ezért sokak számára az is különösen hangzott, hogy Bilbó még él, a legtöbben be is érték ezzel a válasszal, legfeljebb magukban megjegyezték: „Hja, ezek a Zsákosok... Mindig is ilyen nyughatatlan népek voltak...”

A hosszú, téli estéken gyakran jöttek vendégek hozzájuk. Be-benéztek a szomszédok, hobbitfalviak, de néhány napra meglátogatta őket Trufa és Pippin is. Sokat beszélgettek a közelmúltról, a háborúról, a csodálatos és a rettenetes élményekről, amik így, hogy egyre messzebb

kerültek, egyre inkább megnemesedtek. Sokszor forgatták együtt a Piros Könyvet, sokszor olvastak fel belőle egymásnak és a vendégeknek.

A következő év békében és gazdagságban telt el. Samuéknál megszületett a második gyermek, akit a Kilencujjú tiszteletére Frodónak neveztek el, amint azt maga Frodó jövendőlte meg, mielőtt hajóra szállt. Zsáklak hagyományaihoz híven, amint Frodó is tette Bilbó távozása után, minden év szeptember 22-én megünnepelték Bilbó és Frodó születésnapját. A legjobb barátok, Trufiádok és Peregrin mindig ott voltak, de Samu gondosan ügyelt arra, hogy a Zsákos rokonságot és más olyan hobbitokat is meghívjon, akik még ismerték Bilbót is. Az az igazság, hogy Samuéknál minden évben ez a szeptemberi nagy vendégség volt a legnagyobb ünnep, mivel Samu úgy gondolta, hogy saját születésnapját sokkal kisebb körben, szerényen kell megünnepelnie és inkább Zsáklak korábbi tulajdonosainak közös születésnapját helyezte előtérbe.

Samut meggyeszerzte ismerték és szerették a hobbitok. Bizonyára ennek köszönhető, hogy 5 évvel Frodó elhajózása után, úgy, amint azt Frodó is megjövendőlte, Samut polgármesterré választották. Abban az évben már – ami neveket illeti, szintén Frodó jövendölésének megfelelően – megszületett Elanor, Frodó és Róza után negyedik gyermekük, Trufa is.

Zsáklak, amely egy átlagos hobbitlyuknál egyébként nagyobb volt, lassan kezdett szűk lenni az egyre bővülő családnak, úgyhogy bővíteni kellett, mert az első négyet még további kilenc gyermek követte. Bár a hobbitok rendszerint – mai emberi fogalmaink szerint – nagy családban éltek, tizenhárom gyermek még a hobbitcsaládoknál is szokatlan volt. Ezt a termékenységet – bár közvetlenül nem volt erre visszavezethető – a barátok valahogy azzal az ajándékkal hozták összefüggésbe, amelyet Samu Galadriel úrnőtől kapott.

A gyermekek szépen növekedtek, egészségesek voltak, s egytől egyig gyönyörűek. Samu a legbüszkébb talán az elsőszülött Elanorra volt, aki nem véletlenül kapta a „szép” jelzőt. Bizony, a kislány szépsége rendkívüli volt, s emiatt, meg persze Samu érdemeire is tekintettel, amikor Elessar király a Borbuggyan hídjánál találkozott Samuval, Trufával és Pippinnel (a maga szabta törvény előírásainak megfelelően a Megye határát még ő sem lépte át), Elanort Arwen királyné meghívta udvarhölgyének. A király meghívására Samu és Rozi Elanorral egy egész évet vendégeskedett Gondorban 1442-ben, abban az esztendőben, amikor legkisebb gyermekük, Bendegúz meglátta a napvilágot. A gyermekek közül Szép Elanor volt az, akit a hagyományok a legjobban érdekeltek, ismerte édesapja és barátai történetét, de kiválóan tudta az óidők legendáinak énekeit is és gyönyörű hangja volt, úgyhogy mindig sokan és szívesen hallgatták, amikor egy-egy esti beszélgetés után énekelni kezdett. Elanor harmincéves volt, amikor feleségül ment Zöldhalmi Fastredhez a Messzi Dombságon, Nyugatvégen, melyet királyi adományként a Megyéhez csatoltak, s melynek később férjével kormányzói lettek.

Samut – s ilyenre hobbitemlékezet óta nem volt még példa – egymás után hétszer választották meg polgármesterré, s amikor letelt hetedik hétéves megbízatása, már kilencvenhat éves volt. Hat évvel később, évköznapiján halt meg Samu felesége, Róza asszony. S akkor Samu úgy érezte, szíve megosztottsága ismét megerősödött. Valójában sohasem szűnt meg, de Róza mellett teljes életet élt, tizenhárom gyermeke és unokái nagy szeretettel vették körül, s bár sokszor gondolt Frodóra, úgy

érezte, hogy neki immár véglegesen a Megye marad az otthona. Amikor Róza elment, ismét egyre jobban erősödött az a vágya, hogy újra lássa Frodót, akit annyira szeretett.

Mint Gyűrűhordozót, őt is megillette az a kiváltság, hogy halandó létére tengerre szállhatott és elhajózhatott a halhatatlanok földjére. Ezt mindig is tudta, hiszen maga Frodó utalt erre, mielőtt elváltak egymástól. De bár szíve a házasság és a család felé húzta, amikor Rozi mellett döntött, felesége halála után már egyre inkább a tenger vonzotta.

Még elvégezte, ami dolga a Megyében akadt, azt a néhány oldalt, amit Frodó üresen hagyott a Piros Könyvben befejezte, és leírta benne a Frodó tengerre szállása óta történeteket. Zsáklakot és egyéb javait gyermekeire és unokáira hagyta, s összecsomagolt a nagy útra. A néhány napos útra szükséges holmin felül csak egy nagy adag pipafüvet tett a csomagba. Magához vette a Piros Könyvet, mert utoljára még egyszer meg akarta látogatni Elanort, férjét és unokáit Nyugatvégen, s a Zsáklak történetében már eddig is oly nevezetes napon, szeptember huszonkettedikén végleg elhagyta otthonát. A Toronydombokon átadta Elanornak a Piros Könyvet, s továbbindult Szürkerévbe.

Szíve immár valóban nem volt megosztott. Teljesen egyértelműen érezte, hogy a történetek után Zsáklak, s az egész szeretett Megye csak ideiglenes otthona volt. Igazi otthonra csak ott lelhet, ahol Frodó mellett lehet.

És amikor tengerre szállt és a hajó elindult vele Nyugatra, teljesen bizonyos volt benne, hogy hazafelé indul. Örök és végleges otthona felé, ahol Frodó várta.

Vadlerné Kerpel-Fronius Anna

Péntek reggel volt, hajnali öt óra, mikor Samu hirtelen felébredt az ébresztő óra csengésére. Rozi békésen szuszogott mellette, majd félig kinyitva szemét annyit mondott - Ma péntek van drágám! - és már aludt is tovább.

Samu még félálomban kikászálódott az ágyból és elindult a konyha felé. Nem szerette a pénteket. Már 15 éve is elmúlt annak, hogy Frodó révbe ért, és Samu visszatért Rozihoz. Elanor gyönyörű kisbaba volt, és Samu felajánlotta Rozinak, legyen a péntek a szabadnapja, majd ő ellátja a picit. Samu mindig szerette Trufa történetét hallgatni arról, hogy Eowyn milyen bátran harcolt - és már akkor azt gondolta, milyen igazságtalanság, hogy a hobbit lányok mindig otthon ülnek. Rozi boldog volt, péntekenként elsétált a *mallorn* fához - kipihente magát, majd elment segíteni a rászoruló hobbitoknak. Valahol mindig született új hobbit baba, vagy nagybeteget kellett ápolni - de persze az is előfordult, hogy vendégséget kellett előkészíteni.

Míg Samu feltette a teavizet, eszébe jutott, hogy mennyire vágyott arra útja során, hogy ismét a Megyében éljen, majd elővette a palacsintasütőt, és nekilátott reggelit készíteni. Tizenöt év alatt persze sok minden megváltozott. Samu polgármester lett, és nagyon szerették, bár kissé hóbertosnak tartották pénteki „szabadnapja” miatt. De ha látták volna most, akkor mondták volna igazán habókosnak: egymás után jelent meg az ajtóban az álmos Elanor, majd Frodó, Kisrozi, Trufa, Aranyfürt, Pippin és végül az ikrek, akiket Frodó nem látott előre - a kedvencek Gyöngyvirág és Bazsarózsa -, már ők is iskolás hobbit gyerekek. Samu általában száz palacsintát süttet ilyenkor reggel - mert persze a hiúság nagy úr, nem engedte volna meg magának, hogy egy "apanapon" a gyerekek pirítóst reggelizzenek. Tehát palacsinta. Ma 105 sikerült - ebből azért menet közben Samu is bekapott kettőt. Aztán nekilátott a tízórai készítésnek. Az éhes hobbitgyerekek bármilyen mennyiségben hajlandók voltak sajtos kenyeret magukkal vinni az iskolába. Samu már hosszú leveleket írt a tündéknek, hogy küldjenek néhány csomag *lembast*, hátha azzal jobban elláthatná a kis Csavardikat, de mindig azt a választ kapta, hogy jó egészséget kívánnak a gyerekneveléshez, de *lembast* a tünde- és törpégyerekek sem kaphatnak. Így maradt a sajtos kenyér. Kitöltötte a teát, és szólt Rozinak, hogy ő is jöhet már, elbúcsúztak a nyolc iskolástól, és végre nyugodtan megreggeliztek.

Mikor Rozi is elment, és a mosogatáson is túl volt, Samu nekilátott az ebédfőzésnek. Sült hal és kolompér - Gollam nem örülne neki, ha most látná, hogy megpörköli a finom halacszkákat!! De ez a hobbit család már csak így, sültve szerette. Samu a munka közben néha azt gondolta, hogy kevésbé volt fárasztó a Fekete Lovasok elől menekülni - de aztán nevetett egyet magában, és leült pipájával egyet szusszanni.

Mikor a gyerekek hazatértek az iskolából, általában hozták magukkal barátait, akiknek persze leghőbb vágyuk volt, hogy Samu meséljen kalandjairól. Frodó már csak ezekből a történetekből volt ismerős nekik, Zsákos Bilbó, Gandalf és a többiek, mintha mesehősök lennének. Trufa és Pippin persze szerte a megyében adomázott az útról - de a Gyűrű megsemmisítéséről csak Samu tudott olyan szép, csodálatos regéket. Samu boldog volt, ha mesélhetett, hiszen ilyenkor újra fiatal volt, és együtt vándorolhatott Frodóval. A kis gyaplábuak álmélkodva hallgatták, és mese közben Samu elmélyülten hódolhatott a pipaszívás művészetének is. Gyorsan teltek a péntek délutánok - s a kertet ilyenkor mintha tündék, törpök és emberek népesítették volna be. Aztán Samu elkezdett Gollamról beszélni - és a gyerekei már szaladtak a konyhába, répát és hagymát pucolni, hiszen ilyenkor a híres nyúlparikás nem maradhatott el este.

Estére Rozi is hazatért - már előre örült a jó illatoknak, és családjának - a vacsora mellett volt ideje elmesélni, milyen híreket hallott a többi hobbitasszonytól. Samu, mint jó polgármester érdeklődéssel hallgatta az újságokat - majd hétfőn, ha bemegy a hivatalba, lesz mit tennie megint. De addig itt a jó estebéd, és a csicsergő gyerekek, akik egymás szavába vágva mesélték az iskolai kalandokat, és Samu történeteit anyjuknak. Mikor végre ágyba kerültek, és Samu Rozival kint ült a csillagokat nézve, csak annyit tudott mondani: Hát, hazaértem.

Varga Gábor

Samunak otthon igen csak be voltak osztva a napjai. Ő volt a legelfoglaltabb az egész Megyében, de egyszersmind a legboldogabb is.

Samu egy átlagos napja:

Minden reggel „hajnali” kilenckor kel fel, a reggeli készülődés után elfogyasztja a felesége, Rozi által készített reggelit, mely általában a következőkből áll:

8-10 szendvics (két vajas kenyér között kolbász, sajt és uborka), 5-6 alma, 6 tojásból zöldséges vagy gyümölcsös omlett, tea.

Azután felébreszti a gyerekeket, s míg felesége nekik is reggelit készít, addig ő sorban felöltözteti őket: Elanort, Frodót, Rozit, Trufát, Aranyfürtöt, Pippint, és a többieket is mind.

Ezután bemegy a hivatalába polgármesteri teendőit ellátni. Legelőször is itt azzal kezdi, hogy megtízóraizik, hiszen a gyerekekkel való foglalatosság és a hivatalba való kiadós séta (10 perc) után igen csak megéhezik. Imád polgármester lenni. Igyekszik mindenkinek segíteni, elégedettek munkájával, ezért mindaddig őt választják meg, azaz hét éven át, amíg csak polgármester akar lenni. Az ebédet vagy a hivatalban eszi meg, vagy otthon, a teendőitől függően. Az ebéd kb. két órácskán át tart. A kedvenc menüje:

Zöldborsóleves, gombával töltött padlizsán saját kertjében termesztett padlizsánból, májjal és gombával töltött csirke tört krumplival, uborkasaláta, szilvás gombóc, 6-8 túrós palacsinta, gyümölcs.

A gyümölcs legtöbbször az almát jelentette, ezt napközben is szívesen rágcsigálta „csak úgy”.

A gombának sosem tudott ellenállni – mint ahogyan egyetlen egy hobbit sem.

Mivel nagyon szeret kertészkedni, s ugyebár testmozgásra is szükség van, ezért minden délután pár órácskát a kertjében tölt, esténként pedig egy órán át tanulmányozza a szakirodalmat. Nem csoda, hogy ő lett a történelem leghíresebb kertésze!

Persze egy ilyen intenzív testmozgás után nem csoda, ha megéhezik, ezért – még kint a kertben, mielőtt hazaindulna kertészeti könyveket olvasni – megeszik 8-10 szendvicset. Ehhez a kertből frissen szedett gyümölcsöket eszeget: pl. almát, körtét, szilvát.

Olvasás után megvacsoráznak. Mivel kedvenc gyümölcsük az alma, s ebből is természetnek a legtöbbet, ezért a vacsora általában valamilyen almából készült étel, pl. töltött alma, rakott alma kolbásszal, almafelfújt, almakrém borral, almaleves, almamártás rántott hússal, bundás alma, almás fácánsült, almás rakott palacsinta, almás-túrós béles, almával töltött sonka, stb.

Igen korán, kb. este 10 óra körül elmennek aludni, hogy jól kipihenhessék magukat.

Esténként a gyerekeknek esti mese gyanánt részleteket olvas fel a Piros Könyvből. Egy-egy részt gyakran többször is felolvas a gyerekek kívánsága szerint. Samu amúgy is nagyon szereti a meséket és a csodálatos történeteket. De nemcsak a gyerekeknek olvas fel a Piros Könyvből, hanem a Megye lakosainak is tart felolvasó esteket, azért, hogy megőrizze egy elmúlt kor emlékét, és hogy hadd emlékezzenek a népek a Nagy Veszedelemre, s szeressék még jobban, amúgy is szeretett földjüket. S ezzel el is érte ezt a célját, így boldogságban élhettek, de a legboldogabb Samu volt, hiszen látta a többiek boldogságát, s még azt sem bánta, hogy mindannyiuk közül neki van a legtöbb tennivalója. Élvezte az életet, az ételeket és a jó társaságot.

Ünnepek:

A napi elfoglaltságok mellett Samunak arra is figyelnie kellett, hogy szinte minden hétre jutott egy-egy ünnepnap, hiszen

- ☛ január 4-én ünneplik Samu lányának, Szép Elanornak és Zöldhalmi Fastrednek a házassági évfordulóját (házasságkötés éve: 1448)
- ☛ január 9-én született meg Samu ötödik gyermeke, Pippin (1429),
- ☛ február 5-én született meg Samu unokája, Széparcú Elfstan, Szép Elanor és Zöldhalmi Fastred fia
- ☛ február 19-én született meg Samu nyolcadik gyermeke, Kata (1433),
- ☛ március 17-én született meg Samu hetedik gyermeke, Bódi (1432),
- ☛ március 25-én született meg Samu első lánya, Szép Elanor (1421),
- ☛ április 6-án ünnepséget és táncmulatságokat rendeztek a Születésnap Réten jó idő esetén
- ☛ április 7-én ünneplik, hogy Samu lánya, Szép Elanor férjével, Zöldhalmi Fastreddel együtt Nyugatvég kormányzójává nevezték ki (1462)
- ☛ május 1-jén vette feleségül Samu Rozit (1420),
- ☛ május 21-én született meg Samu tizenharmadik gyermeke, Bende (1442),

- ☛ június 14-én ünneplik Samu lányának, Aranyfürtnek és Tuk Faramirnak a házassági évfordulóját (házasságkötés éve: 1463)
- ☛ június 29-én született meg Samu tizenegyedik gyermeke, Rubint (1438),
- ☛ július 8-án választották meg hét éven át Samut polgármesternek, de utána is megemlékeztek erről egy lakoma keretében minden évben
- ☛ július 20-án született meg Samu kilencedik gyermeke, Tuba (1435),
- ☛ augusztus 10-én született meg Samu tizedik gyermeke, Bilbó (1436),
- ☛ augusztus 27-én született meg Samu első fia, Kertész Frodó (1423),
- ☛ szeptember 11-én született meg Samu harmadik gyermeke, Rózsa (1425),
- ☛ szeptember 22-én született Frodó, ezért tiszteletére ezt a napot ünneppé nyilvánították és minden évben megünnepelték
- ☛ október 15-én ért haza Samu Zsáklakba (1421)
- ☛ október 24-én született meg Samu tizenkettedik gyermeke, Robin (1440),
- ☛ november 30-án született meg Samu hatodik gyermeke, Aranyfürt (1431),
- ☛ december 2-án született meg Samu negyedik gyermeke, Trufa (1427),

ezen kívül minden pénteken délben kezdődött el a munkaszünet, melyet este lakomával ünnepeltek meg. Így aztán, alighogy befejezték az egyik nevezetes nap megünneplését, már el is kezdték a következő ünnepnap előkészületeit.

Ünnepnapok eledele:

Bár Samu nem tudott főzni, de igen tisztelte azokat, akik tudtak, hiszen nagyon szerette a hasát. Felesége, Rozi viszont nagyon finomakat tudott sütni-főzni.

Ünnepnapokon (ami elég gyakori a családban) mindenki ehetett többek között a kedvencéből is. S hogy kinek mi volt a kedvenc étele? Nos, lássuk csak:

- ☛ Samu legszívesebben gombával és májjal töltött csirkét evett tört krumplival és almaborral,
- ☛ Rozi kedvence a zöldséges, vagy gyümölcsös, vagy gombás omlett,
- ☛ Szép Elanor imádta az almamártást rántott hússal,
- ☛ Aranyfürt nagyon szerette a gombával töltött padlizsánt,

- ☛ Rózsa legjobban az almás fácánsültet kedvelte,
- ☛ Pippin a zöldséges tésztát,
- ☛ Kata a sajtos rakott sütőtököt,
- ☛ Bilbó a gombás csirkecombot,
- ☛ Bódi a sajtos, sárgarépás vagdaltot,
- ☛ Rubint a pulykamellet zöldségekkel,
- ☛ Tuba a sajtos töltött gombát,
- ☛ Frodó a túrós palacsintát,
- ☛ Trufa a fűszeres datolyatortát,
- ☛ Robin a szilvás gombócot,
- ☛ s a legkisebb, Bende élt-halt az almás-túrós bélesért.

Vári Lili

Miután Samu hazaért Szürkerévből, felesége, Rozi és a kis Elanor fogadta a Zsáklakban. Nagy szomorúság ülte meg a szívét Frodó, Gandalf, Bilbó és a tündék távozása miatt. De mégis megértette Frodó szavait, melyeket távozása előtt mondott neki:

-Nem húzhat a szíved mindig kétfelé Samu. Egynek és egésznek kell lenned, még sok-sok évig. Még annyi mindennek kell örülnöd, annyi mindennek lenned, és annyi minden dolgod van. És azt mondta, hogy neki el kell mennie, nem tud ott maradni, mert túl mély a seb, ami érte. Így tehát, mikor Samu hazaért, fölsóhajtott és azt mondta:

-Hát hazaértem!

Megvacsorázott családjával, majd mindannyian lefeküdtek. Samu szemére azonban nem jött álom. Mindvégig azokra az időkre gondolt amikor Frodó még itt volt, és azokra az időkre, amikor megalakult a szövetség, és a kalandokra, melyeket együtt élt át Aragornnal, aki most Gondor királya lett, Boromirral, akit megöltek az orkok, Legolassal a tündével, Gimlivel a törppel, Gandalfal a mágussal, és három hobbit barátjával: Frodóval, Trufával és Pippinnel. Ha jobban belegondolt, nagyon hiányoztak neki azok az idők, és a barátai, akármilyen nagy volt is a tét, mikor mindezeket átélte. Hiszen egész Középfölde sorsa függött azon, hogy el tudják-e pusztítani az Egy Gyűrűt. Végül sikerült nekik, és így a világ ismét szabad lett. Ám a tündék ideje lejárt, ezért távoztak el ők is a Gyűrűhordozókkal együtt. Másnap, mikor Samu felébredt, úgy döntött, hogy felhagy a szomorkodással, és minden idejét a családjának és más teendőinek szenteli. Sokat kellett foglalkoznia a fáival, melyek abból a porból nőttek, amelyet Galadriel Úrnő ajándékozott Samunak. Ezért is tartotta őket olyan nagy becsben. A Tanácsházánál kivágott fa helyére ültetett ezüst dióból a Megyében egyedülként fellelhető mallorn fa lett, melynek mind a 4 fertályból csodájára jártak a hobbitok. Sokat üldögélt előtte Samu, és akkor Lorienre

(Lothlorienre) és Galadriel Úrnőre gondolt.

1427-ben aztán nagy esemény történt, Samut ugyanis megválasztották polgármesternek. Ennek megünneplésére kisebb fajta ünnepséget szervezett, és meghívta két barátját, Trufát és Pippint. Sokat beszélgettek a régi dolgokról, és sokat is nevettek. Aztán csak múltak az évek, és egyszer csak megjelent egy kósza a Zsáklakban. Samut Aragornra emlékeztette, akivel annak idején Bríben találkozott, de ő azóta már király lett.

-Elesszár király meghívóját hoztam nektek, mert nagyon szeretné, ha meglátogatnátok őt és a királynőt, Arwent Gondorban. - mondta a kósza.

-Mondd meg Aragorn úrnak, hogy amint tudunk elindulunk, mert én is nagyon vágyom már látni őt. - válaszolta Samu.

Két hét múlva el is indultak, és Samu úgy döntött, hogy meglátogatják Papsajt Ászokat Bríben a Pajkos Pónihoz címzett fogadóban. Papsajt, ha lehet, csak még beszédesebb lett, mint volt és arcát sem nyomasztották oly gondok, mint régen. Egy hetet töltöttek ott, majd tovább indultak, átmentek a Sarn-gázlón és megérkeztek Imladrisba (Völgyzugolyba). Azért mentek oda, mert Samu tudta, hogy néhány tünde még lakik ott, köztük Celeborn is, Galadriel Úrnő férje, és Samu még egyszer nagyon szeretne volna látni őket. Itt mindössze csak két napot töltöttek, de Samunak sokat meséltek a régi tündékről, és a régebbi időről, valamint Szauron felemelkedéséről és bukásáról is, hiszen mióta elpusztították, könnyebben tudtak róla beszélni. Végül elbúcsúztak a tündéktől (Samu soha többet nem látott egyet sem), és tovább indultak. Végighaladtak a Köd hegység lábánál, és Vasudvardnál léptek át Rohanba.

Itt találkoztak az entekkel, és Szilszakállal. Ők nagy gazdagságban éltek ott és Vasudvard környékén, de az entasszonyokat még mindig nem találták meg, és a szomorúság mindig ott ült a szemükben. Nagy volt a valószínűsége, hogy előbb utóbb mindannyian fákká válnak, és sajnos már időtlen idők óta nem született enting vagyis ent-gyermek sem. Samuék végül tovább indultak, és pár nap múlva megérkeztek Minas Tirithbe, vagyis a Fehér Városba. Aragorn nagyon nagy szeretettel fogadta őket.

-Drága Samu barátom, Rozi és Elanor üdvözöllek titeket Gondorban. - mondta Aragorn. Nagyon örülök, hogy

eljöttek, hiszen mióta Szövetségünk fölbomlott, csak Trufát és Pippint láttam. Legolas és Gimli együtt kalandozik valahol, és Frodó meg Gandalf elhajózott Szürkerévből. Menjünk hát, és vacsorázzunk meg nagy tisztességben.

-Mi is nagyon örülünk, hogy itt lehetünk Aragorn. - mondta Samu.

Ezután elindultak vacsorázni, és ekkor megjelent egy dalnok, és azt mondta, most pedig következék a kilencujjú Frodó és a Gyűrű története:

Négy hobbit elindult a megyéből,
Mert náluk volt az Egy Gyűrű.
A Gyűrű, melyet el kell pusztítani,
A Végzet hegyébe beledobni.
Megérkeztek az Öreg erdőbe,
Bombadil Toma lakhelyére,
Ő boldogan fogadta őket,
És itt végre nyugodtan alhattak egyet.

Tovább indultak Bríbe,
A Pajkos Póni fogadóba,
Itt találkoztak Aragornnal,
Aki ma már Gondorban trónol,
Innentől Aragorn is velük tartott,
S a Széltetőre vezetett útjuk,
Itt sérült meg Frodó,
Mert egy nazgul szúrta őt meg orvul,
Imladrisban ébredt fel a sérült,
S ágya mellett nagy örömére Gandalf ült,
Itt alakult meg a Gyűrű szövetsége,
Tagja lett a négy hobbit, egy tünde,
Egy törp, két ember, Szürke Gandalfal egyetemben
A Caradrason indultak el.
De a hóvihar útjukat állta el,
Lementek hát Móriába,
A törpök nagy tárnájába,
Innen csak nyolcan mentek tovább,
Mert Gandalf, a Szürke itt lelte halálát.

És így folytatta tovább a dalt, miközben mindannyiuk szemébe könnyek szöktek, mert Samu nagyon jól emlékezett arra, mikor Mordor földjén voltak, és azt kérdezte Frodótól, hogy fognak-e rájuk emlékezni, valaki el fogja-e énekelni történetüket, ha ők már nem is élnek. És most itt volt, és hallgatta, de Frodó sajnos már nem hallhatta. Samuék itt töltöttek egy évet, és közben ellátogattak Edorasba Éomerhez, és Ithiliába Faramirhoz és Éowynhoz. Lassan eljött a búcsú ideje, és Samu már soha többet nem találkozott Aragornnal. Hazamentek, és Samunak borzalmas sok munkája fölgyülemlött, nagyon sok dolga akadt. A fái immár teljes pompában díszítették a megyét, és a mallorn fa is olyan gyönyörű lett, hogy ilyen talán még Lorienben sem volt soha.

Samut az évek múlásával hétszer választották meg polgármesternek, és 1476-ban végleg letette hivatalát. Ekkor 96 éves volt. Ezután csak Rozival és gyermekeivel foglalkozott, és nagy örömben teltek az évei.

1482-ben meghalt Rozi, és ekkor Samu úgy döntött, hogy elhagyja Zsáklakot. Szeptember 22-én elindult, és a Toronydombokon még utoljára találkozott Elanorral, a lányával és átadta neki a Piros könyvet. Továbbindult és megérkezett Szürkerévbe, és a hagyomány úgy tartja, hogy ő is elhajózott onnan, és megérkezett oda, ahova sok-sok évvel azelőtt Frodó ment. Ekkor hagyta el az utolsó Gyűrű hordozó Középföldét, és Samu végre újra találkozhatott hön szeretett gazdájával, Frodóval. Mondják, hogy később Legolas és Gimli is hajóra szállt, és azzal ért véget a Gyűrű szövetsége Középföldén.

Budapest, 2002

© UHU.HU 2002